

ວິຊາລົດນໍສາການ

14 ຕຸລາດັນ 2516

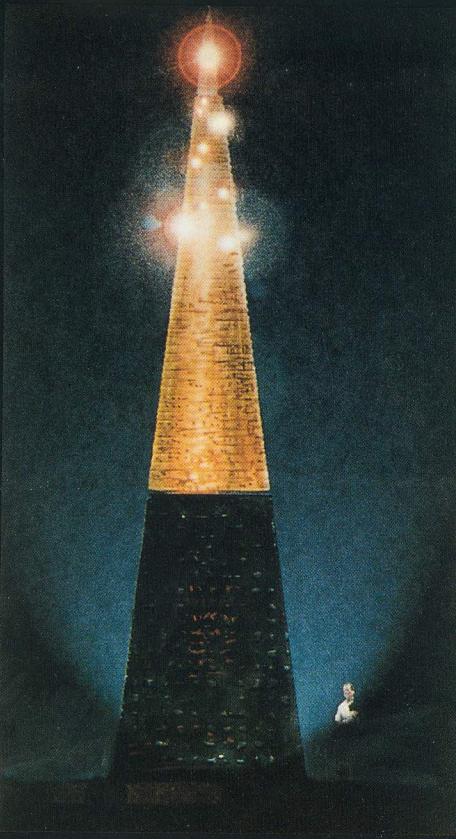
ພິທ້ອມການ

★ ໜຶ່ງກາງໂລ່ມ 14 ຕຸລາ 2516

★ ເພີ້ນເພື່ອຍ້າໄຕ

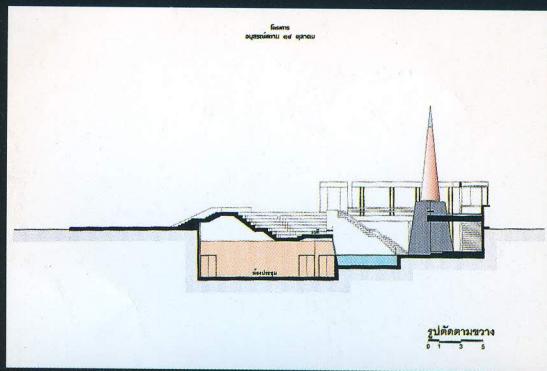
★ ວຽກຄະດູນເພື່ອຍ້າໄຕ

ឧប្បសរណ៍សាតេខាងក្រោម

14 មុនាំ 2516

ເລື້ອງການ

① ນຸ່ມຍົດຕໍ່ລ່ອມໄລ້ການ
ດູ້ລະບົວລົ້ມບໍລານປະກາຍຄາະ
ໂລກເບີນຄົນນັ້ນຄອງໄຟ້ລ່ອນຄາະ
ແລື້ການໄຟ້ຕາຍໄປລາກຄນ

② ນີ້ແລື້ຕາມລຳນາລົງແລ້
ເບີນແລື້ປົງແລ້ມຄຣາມລື້ລ່ອມ
ເບີນແລື້ທ່ອະພລະກິແລ້ເຈັນ
ເບີນແລື້ທ່ອະພັນລາກຕໍ່ກຮາມ

③ ຕໍ່ລ່ອມລ່ອດື່ບໍລິມໄລ້ການ
ດູ້ລົບແຫ່ງພໍາກລຳຝໍາໜໍານ
ແລື້ການແຫ່ງປະໜາລູ້ເຈັນ
ຕົກດີຕົກດາມເບີນຄົນໃນເຈັນຕັດ

④ ເຮັດ້ລ່ອດື້ງໄລ້ການ
ຮ່ອມກຳລັດຄຣາມນາບແລະຄຣາມທີ່
ພັນລາກຄຣາມພິນາສພັນຫລາດກລັດ
ພັນມືດນຳລ່ອດື້ງໄລ້ທ່ອງ

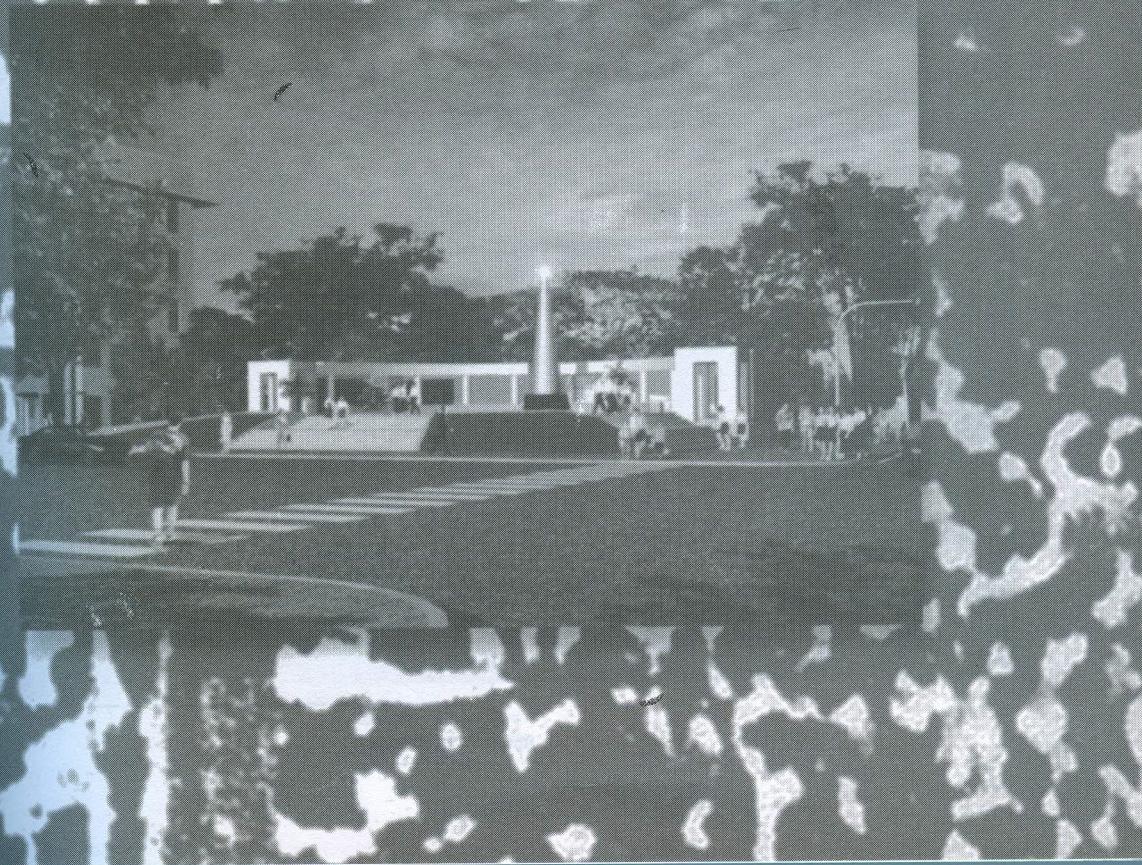
ອະດັບັນນີ້ ພອຍີ່ພູ້ອົງ
ແລ ໄສ້ຫາຄນ ແຮັດ

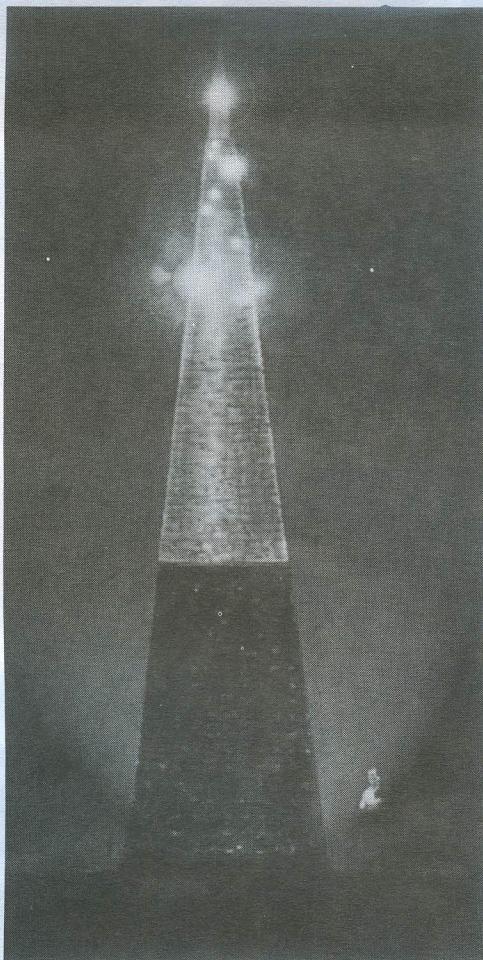
စေ တုလာ

သနလီမီ၊ အောင်ခြင်း၊ ပေါ်လီမီ

သနလီမီ၊ အောင်ခြင်း၊ ပေါ်လီမီ

एकाकीर्ण
14 मार्च 2016

ความเป็นมา

14 ตุลาคม 2516 เป็นเหตุการณ์ที่นักเรียน นิสิตนักศึกษา ประชาชน ได้ลูกจี้นมาต่อสู้เรียกร้องสิทธิเสรีภาพประชาธิปไตย จนสามารถโคนล้มระบบบ配电จากการลงไบได้ ภายในวันที่ 11 ธันวาคม 2517 รัฐบาลสัญญา ธรรมศักดิ์ ได้มีมติให้สร้างอนุสรณ์สถาน 14 ตุลาคม 2516 ขึ้น ที่บริเวณสี่แยกคอกวัว โดยในปี 2517 ได้มีการประมวลแบบอนุสรณ์สถาน 14 ตุลาคม โดยมีนายเหตุดเกียรติ ศักดิ์คำดาว ได้รับรางวัลชนะเลิศต่อมามาในปี 2518 สมเด็จพระสังฆราชได้เสด็จมาวางศิลาฤกษ์

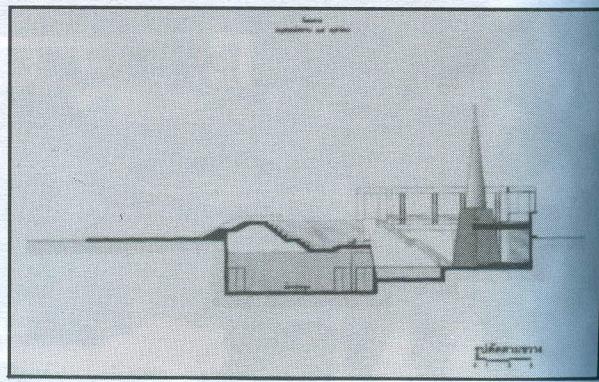
6 ตุลาคม 2519 เกิดความรุนแรงทางการเมืองในการดำเนินงานสะตุคลง ในปี 2528 สถาบันนักศึกษาแห่งประเทศไทยได้นำรูปปั้นจำลองอนุสาวรีย์มาตั้ง

ปี 2532 รัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุมหะวน ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดสร้างอนุสรณ์สถาน 14 ตุลาคม โดยมีรัฐมนตรีที่ดูแลวิทยาลัยเป็นประธาน และสืบเนื่องมาถึงปัจจุบัน ซึ่งได้เปลี่ยนให้ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน แต่การดำเนินงานก็ยังไม่คืบหน้าไป

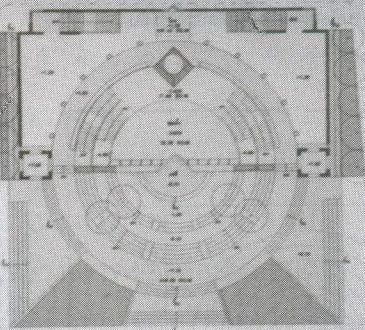
ปี 2541 อันเป็นโอกาสครบรอบ 25 ปี เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 องค์กรที่เกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์ 14 ตุลา และองค์กรภูมิภาคต่างๆ ได้เจรจาตกลงกับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2541 เพื่อขอเช่าที่ดินบริเวณสี่แยกคอกวัว โดยให้มูลนิธิ 14 ตุลา ซึ่ง ศ.ระพี สาครวิ เป็นประธานเป็นผู้เช่า สำนักงานทรัพย์สินฯ ยินยอมให้เช่าและอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้เป็นประธานเป็นผู้เช่า สำนักงานทรัพย์สินฯ ยินยอมให้เช่าและอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้

หลักการและความหมายของอนุสรณ์สถาน

คณะกรรมการอำนวยการสร้างอนุสรณ์สถาน 14 ตุลาคม 2516 ภายใต้สังกัดมูลนิธิ 14 ตุลา ซึ่งประกอบด้วย

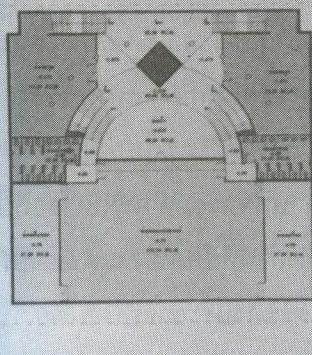
แผนผังที่ดิน 25 ปี 14 ตุลา

ตัวแทนจาก กทม. ผู้ติดวีรชน และองค์กร
ที่เกี่ยวข้องซึ่งมี ศ.นพ.เสมอ พิจิพงแก้ว เป็น¹
ประธาน ได้มอบหมายให้ผู้ช่วยการประมวล
แบบในปี 2517 เป็นผู้พัฒนาแบบเดิมให้เหมาะสม
กับยุคสมัย ตามแนวคิด

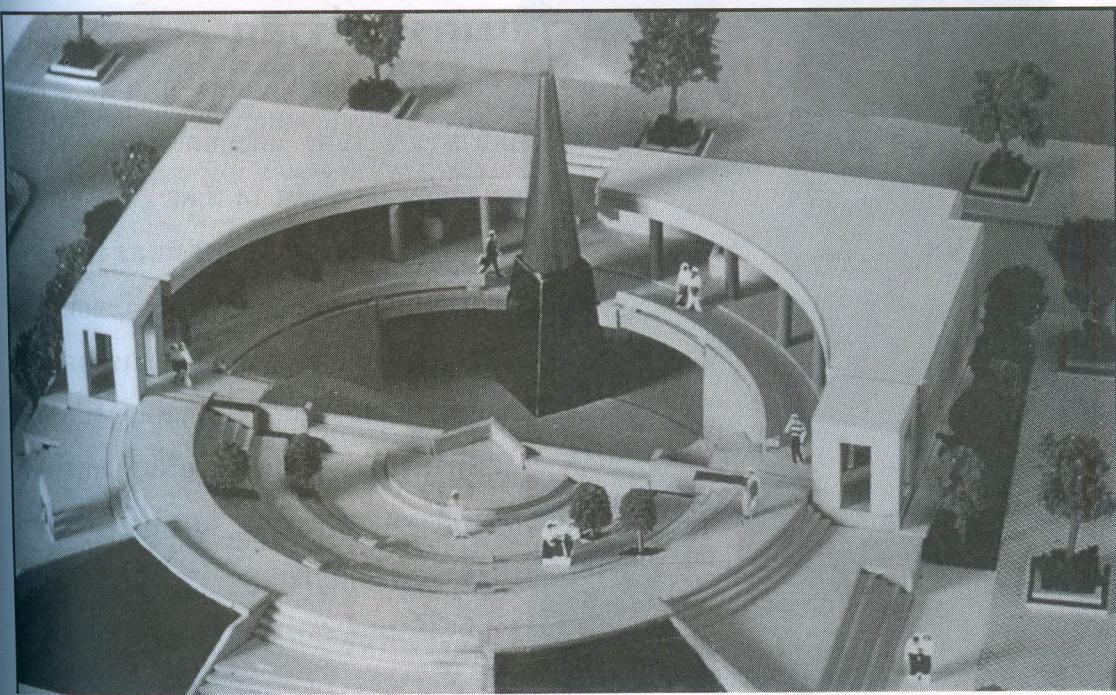
1. เคารพความจริงของประวัติศาสตร์

2. ให้ประชาชนส่วนต่างๆ เข่น เด็ก
ผู้หญิง ศิลปิน กวี ชาวบ้าน มีส่วนร่วมอย่าง
กว้างขวาง และให้มีความหมายกับสาธารณะ
ที่จะเป็นบทเรียน เป็นเครื่องจุดไฟให้คนไทยมุ่ง
แก้ปัญหาและต่อสู้เพื่อสิ่งที่ดีงามให้กับสังคมไทย

1. อาคารอนุสรณ์สถาน

ชื่อสถาปนิกได้นำไปพัฒนา เป็น²
อนุสรณ์สถานที่ที่เน้นความสงบนิ่ง โล่งกว้าง
และเรียบง่าย เพื่อว่าเลือกและควรระดับวีรชน มี
ประติมากรรมที่รำลึกอยู่ใจกลาง อาคาร

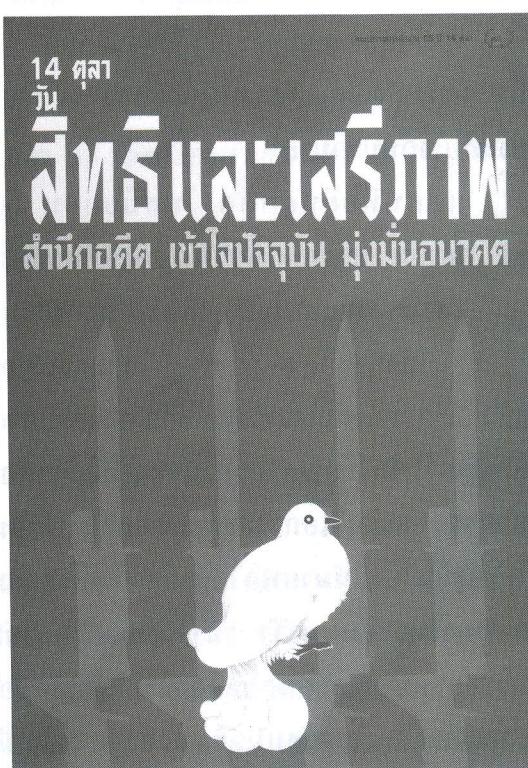
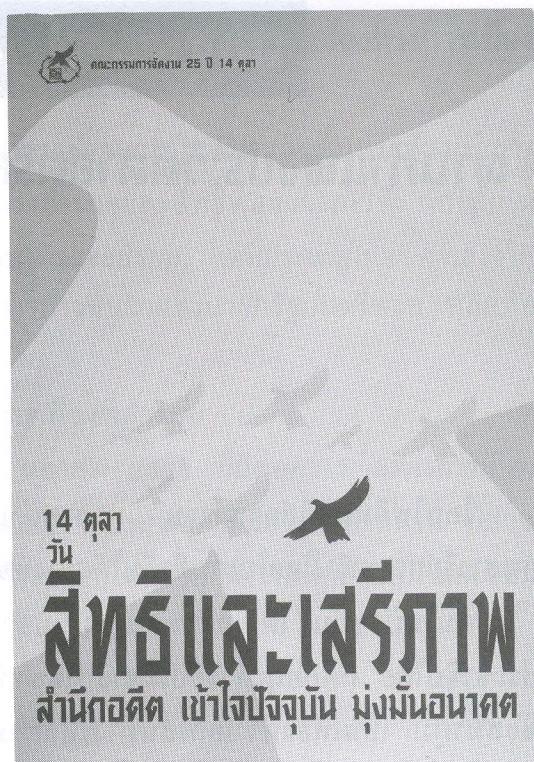

ฐานด้านหน้ามีป้าย佳รีกว่า “14 ตุลา 2516 ประชาธิปไตยของ ประชาชน” รายชื่อวีรชน 14 ตุลา และรายล้อมด้วยบทกวีที่เกี่ยวเนื่องกับ สิทธิเสรีภาพ ภาพศิลปะจากการ สร้างสรรค์ของศิลปินกลุ่มต่างๆ เพื่อ สื่อถึงการเติบโตของงานของสิทธิ เสรีภาพ และประชาธิปไตย

ฐานด้านที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 เป็นภาพศิลปะบนกระเบื้องดินเผา เพื่อ แสดงถึงอุดมคติ และแห่งมุ่งปัญหาต่างๆ ของสังคมไทยจากกลุ่มต่างๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมใน ประติมากรรมนี้อย่างกว้างขวางที่สุด โดยด้านที่ 2 เป็นเรื่องสังคมไทยใน อุดมคติ ด้านที่ 3 เรื่องความเสมอภาค และการมีส่วนร่วม และด้านที่ 4 เรื่อง ความมุติธรรม

ซึ่งเป็นหลักการนามธรรม กว้างๆ ส่วนบันทึกเหตุการณ์รูปธรรม หนังสือ ภาพถ่าย งานศิลปะและบทกวี ที่เกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์ 14 ตุลา จะ ถูกรวบรวมและนำเสนอต่อไปในส่วน พิพิธภัณฑ์

งานประติมากรรมที่รำลึกนี้ สถาปนิกผู้ออกแบบได้ว่ามีอักษรศิลปิน และช่างฝีมือฝ่ายต่างๆ อย่างกว้างขวาง โดยมีคณบดีคณบุรากร ศิลปกรรม ศิลปกร ภาพพิมพ์ของ มหาวิทยาลัย ในประเทศไทยเป็นกรรมการสร้างสรรค์ และจัดการงาน

สอง 25 ปี 14 ตุลาคม

ผ่านคำแพงประวัติศาสตร์การต่อสู้ของประชาชน

โคงไฟกินนรีที่ส่องสว่างบนถนนราชดำเนิน ทำให้ผู้คนที่ผ่านไปมา มองเห็น อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยในยามค่ำคืนได้อย่างชัดเจน

คนในปัจจุบัน โดยเฉพาะคนรุ่นหล่อมสา ผ่านไปแล้วก็ผ่านไป, อนุสาวรีย์-ประชาธิปไตย ก็คืออนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ที่มีรูปหลักษณ์แตกต่างไปจากอนุสาวรีย์-ชัยสมรภูมิ เป็นเพียงตัวบอกเส้นทางไปสานમหาสงเคราะห์ หรือไปบนส่างสายเหนือตตลาดหม้อซิต แค่นี้เท่านั้น ไม่มีอะไรมากไปกว่านี้

คนที่เคยติดคุก จะรู้ซึ้งถึงคำว่า “คุก” ได้ดีกว่าคนทั่วไป ขนาดวันเยี่ยมญาติที่ทางการเปิด “เสริมภาพให้ชั่วคราว” ให้ญาติพี่น้องไปเยี่ยมคนคุก ยังได้เห็นภาพประทับใจกันมากมาย

แต่คนที่อยู่นอกคุก ในสมัยก่อน 24 มิถุนายน 2475 และในช่วงก่อน 14 ตุลาคม 2516 ก็มีชีวิตไม่ต่างจากคนที่อยู่ในคุกปัจจุบันไปมากนัก

เพราะผู้คนแบบไม่มี “สิทธิเสริมภาพส่วนตัว” ที่จะทำอะไร

“...นั่งคุยกัน 5-10 คน ก็สามารถถูกตั้งข้อกล่าวหา และมีบทลงโทษ, ได้แล้ว... การจัดสัมมนาวิชาการณ์ข้อกฎหมายในการบริหารประเทศ และเปิดเผยข้อมูลการคอร์รัปชั่น โงกเงินของผู้นำรัฐบาล ก็ไม่ได้, นายทหารที่มีความรู้ความสามารถ แต่อยู่ในวงศ์ตระกูลและไม่ได้เป็นเครือญาติของผู้นำ ก็แทนไม่มีโอกาส ได้เต้าเข้าไปเป็นนายพลได้เหมือนในปัจจุบัน, นักธุรกิจใหญ่หลายคน ได้สารภาพออกมานิวงศ์มานว่า “ถ้าไม่มี 14 ตุลาคม พวกราษฎร์ไม่สามารถมีวันนี้ได้”

ผลกระทบเมืองและนักการเมืองที่ไม่ใช่พวกของผู้นำรัฐบาล ก็ยากจะก้าวขึ้นไปบริหารประเทศเป็นนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีกันเกลื่อนตลาดเหมือนในทุกวันนี้,...และประเทศไทย ย่อมไม่สามารถพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าเหมือนในปัจจุบันนี้ได้”

วิกฤตเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย ก่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองตามมา....

ขณะที่ประเทศไทยในอดีตเชีย...ประชาชนเป็นแสนเป็นล้าน ลูกเจ้าประจำหัวก่อการจลาจลขึ้นໄ่ประธานาธิบดีชูาร์โตที่ทรงอำนวยและอิทธิพลลงจากเวที ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม, แต่ที่ประเทศไทย การลงจากเวทีของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ และการก้าวขึ้นมาของนายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย เป็นไปตามครรลองของประชาชนปีไทย

นี่คือผลพวงของการพัฒนาทางการเมืองที่ต่างกัน

นี่คือคุณปการของเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ที่มีต่อความคิดทางการเมือง และเสรีภาพของคนรุ่นปัจจุบันของสังคมไทย เพราะเหตุการณ์ประวัติศาสตร์นี้ มีส่วนอย่างสำคัญที่ทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตย ได้หยิ่งรากลึกลงบนพื้นแผ่นดินไทยมากยิ่งขึ้น

คนไทยที่มีอายุเลขสี่ขึ้นต้น คงจะจำได้ดี....

“คุณจำได้ไหม เหตุการณ์เมื่อวันที่ 14-15 ตุลาคม
คุณจำได้ไหม รอยเลือด คราบน้ำตา และผ่านร้ายของผู้คน
วีรชนคนหนุ่มสาวของเรา ได้ตายไป ท่านกลางกระสุน และแก๊สน้ำตา
ตายไป ขณะชูสองมืออันว่างเปล่า เพื่อเรียกร้องหาเสรีภาพ
ณ บัดนี้... ขอให้เราจงหยุดนิ่ง
และรำลึกถึง ไปยังผู้คนเหล่านั้น
อย่างน้อยก็เป็นเครื่องเตือนใจ
และจะได้เป็นกำลังใจ สำหรับผู้ที่จะอยู่สืต่อไป”

สืบเนื่องและลึกซึ้งไป ถึงฐานรากประชาธิปไตย “วันกำเนิดประชาธิปไตยไทย 24 มิถุนายน 2475”

ผู้คนที่อยู่ในเหตุการณ์วันนั้น คงตื่นตระหนก ใจແ霆จะล่องลอยไปจากเนื้อจากตัว ขวัญหนึ่ดฝ่อ เพราะวันสำคัญที่สุดสำหรับประวัติศาสตร์ประชาธิปไตยของประชาชนไทย ได้บังเกิดขึ้นจริงๆ แล้ว ! จากการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณานา-ญาลิทธิราชย์ ที่พระมหาภักษัติธรรมเป็นเจ้าเหนือหัว และประชาชนไม่มีสิทธิในตัวของตนเอง ที่มีมากกว่า 700 ปี มาเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ประชาชนเป็น

ไม่มีการเลือก
13 คน ในแต่ละ
นักนาย ตั้ง
ในราชอาณาจักร
เหตุการณ์
ใหญ่เป็นต่อ...
มีตำแหน่งมาก
และลูกหลวง
ประเทศาตถ
ประชาชน
แต่เราผ่าน
ขึ้นให้มาเปล่า
เพด็จการทั้งหมด
แต่เราใช้ชีวิตรักษาแลกเอา
โชคโจน ตั้งแต่เดินบวนฯ

6 ตุลาคม 25

ทุกวันสำคัญๆ
จะเห็นผู้คน
หลังโถง บางครั้ง
หลายส่วนมาจรา
ยังสถานที่เหล่า

มีการทำพิธี
เหตุการณ์จะกล่าว
กันมา และพร้อม
จะมีการยก
มาร่วมงาน อ้อ.
พากษาเหตุ

เจ้าชีวิตของตนเอง โดยคณะกรรมการ

ไม่มี วันประชาธิปไตย 24 มิถุนายน 2475 ก็ไม่มีวันเสรีภาพของประชาชน
14 ตุลาคม 2516 และย่อหน้าไม่มีวันนี้

วันที่ประชาชนชาวไทย สามารถมีสิทธิเสรีภาพ และมีการปกครองแบบ
ประชาธิปไตย ที่ผู้คนสามารถกำหนดอนาคตของตนเอง สามารถพูด และทำตาม
ความคิดของตนเองได้อย่างอิสระเสรี

“ในห้องสมุดหรือร้านขายหนังสือทั่วไป เราสามารถยืมหรือซื้อหนังสือทางการ
เมืองของสำนักคิดต่างๆ ได้ เยาวชนคนรุ่นใหม่ เปิดดูเวปไซด์ต่างๆ ในอินเตอร์เน็ต
ได้ทุกเรื่องราวที่สนใจ, คนอยู่กับบ้านสามารถเปิดดูข่าวที่วิทยุรายงานข่าวสดทั่วทุกมุม
ในประเทศไทย และดู ซีเอ็นเอ็น ได้ทุกเหตุการณ์ของโลก, ข้าราชการและนายทหาร
ชั้นสูง สามารถอุปกรณ์ให้ความคิดเห็นคัดค้านอเมริกันและเชียร์จีนได้ โดยไม่ต้องลุก
สอบสวน...”

ดูดแล้ว เป็นเรื่องธรรมชาติ ไม่รู้จะนำมากล่าวทำไร

ใช่, เป็นเรื่องปกติธรรมชาติ เท่านั้น สำหรับปัจจุบัน, แต่ก่อนหน้าวันประวัติศาสตร์ของประเทศไทย... คุณๆ ทั้งหลาย ไม่มีเสรีภาพที่จะทำได้นะ, ดีไม่ดี มาตรา 17 หรือ 21 ของเพด็จการ สามารถเบ่นม่า จองจำ หรือประหารชีวิตผู้คนได้
โดยไม่ต้องอาศัยการตัดสินของศาล

ความเป็นจริงที่เจ็บปวดเหล่านี้ เกิดขึ้นและถูกบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ของชาติไทย, คนรุ่นปัจจุบัน สามารถหาอ่านได้ ในหนังสือพิมพ์เก่าๆ ในห้องสมุด
แห่งชาติ หรือหนังสือการเมืองบางเล่มได้

และควรที่จะต้องหาเวลาไปค้นคว้าศึกษา อ่านด้วย, มิฉะนั้น เราอาจจะไม่รู้ประวัติศาสตร์ การต่อสู้ดันรน เพื่อสิทธิเสรีภาพ เอกราชประชาธิปไตย ของผู้เสียสละและวีรบุรุษของชาติ และเราจะจะไม่รู้จักรากเหง้าของตัวเอง

เรารู้ และเข้าใจเหตุการณ์เหล่านี้ ได้ไหม....

“ผู้นำประเทศไทย ที่เสนอ...เด็กโรงเรียนสูง เพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศไทย กลับถูกเนรเทศออกนอกประเทศไทย ด้วยข้อหาไม่การกระทำการเป็นคอมมิวนิสต์”

“นักศึกษา ชาวบ้าน และผู้รักชาติฯ ที่รวมตัวกันเรียกร้องสันติภาพ เมื่อเดือนพฤษจิกายน 2495 กลับถูกจับกุม”

“นิสิตนักศึกษาประชาชน ตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ เพราะไม่มีรัฐธรรมนูญ

ไม่มีการเลือกตั้ง มีแต่การปักครองแบบทราย...เดินแจกใบปลิว กลับถูกจับไป 13 คน ในเดือนตุลาคม 2516 และถูกนำไปคุนขึ้นที่คุกบางเขน ถูกตั้งข้อกล่าวหา มากมาย ตั้งแต่...มัวสุน Chun นุมทางการเมืองเกิน 5 คน, ...ก่อความวุ่นวาย เป็นภัย ในราชอาณาจักร,... มีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ฯลฯ”

เหตุการณ์เหล่านี้ ล้วนเกิดขึ้นในยุคเพดีจการมีอำนาจ, เครือญาติบริหารเป็น ใหญ่เป็นโต...ในรัฐบาล กองทัพ ข้าราชการประจำ... เป็นประธานบริษัทธุรกิจต่างๆ มีตำแหน่งมากมาย มีทรัพย์สินมหาศาล... ไม่ต่างอะไรกับประธานาธิบดีชูาร์โต และลูกหลาน ที่คุณอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจในอินโดนีเซีย... ซึ่งทำให้ ประเทศชาติล้าหลัง

ประชาชนไทย ผ่านเหตุการณ์อันเลวร้ายเหล่านี้มาแล้ว !

แต่เราผ่านมาถึงยุคประชาธิปไตยปัจจุบันได้ มิใช่ เพราะความเมตตากรุณา หรือ ขึ้นให้มามีแต่ฯ โดยเจตนาที่เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติบ้านเมืองของผู้นำ เพดีจการทั้งหลาย

แต่เราใช้ชีวิตของพ่อแม่พี่น้องชาวไทยไปมากเหลือเกิน ที่ต้องเสียสละชีวิตเพื่อ ชีพเข้าแลกเอามาได้ทีละเล็กทีละน้อย ผ่านขั้นตอน ผ่านเหตุการณ์ต่างๆ มาอย่าง โชคชัน ตั้งแต่...การอภิวัฒน์ 2475... ขบวนการเสรีไทย... ขบวนการสันติภาพ... การเดินขบวนประท้วงเลือกตั้งสกปรก 2500... เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516... 6 ตุลาคม 2519... และ 17-20 พฤษภาคม 2535...

ทุกวันสำคัญทางประวัติศาสตร์ของประชาชนเหล่านี้

จะเห็นผู้คนจำนวนหนึ่ง ซึ่งนับวันจะมีอายุขัยกันมากขึ้น บางคนผ่อนหงอก หลังโกร บางคนต้องอาศัยลูกหลานพยุง บางส่วนผิวแห้งเกรียมจากการทำงานหนัก หลายส่วนมาจากการจังหวัด ฯลฯ แต่ตัวกันง่ายๆ สะอาด เรียบร้อย... มุ่งหน้าไป บังสถานที่เหล่านั้น จากถนนทิศทาง

มีการทำพิธีทางศาสนา รำลึกถึงผู้ล่วงลับ บางเหตุการณ์จะยืนไว้อาลัย บาง เหตุการณ์จะกล่าวคำสุดดี และนิ่งสงบ น้อมใจรำลึกถึงเหตุการณ์ในอดีตที่ได้ทำร่วม กันมา และพร้อมที่จะสืบทอดเจตนารณ์ที่ดีงามเพื่อชาติบ้านเมืองสืบต่อไป

จะมีการกล่าวทักษะกันถึงสุขภาพ ชีวิตความเป็นอยู่ คนเก่าแก่บ้างคนไม่ได้ มากร่วมงาน อ้อ...เข้าไม่สบาย...เขากำไปอีกคนแล้ว

พากษาเหล่านี้ ไม่ได้มีการพูดถึงการแสวงหาอำนาจ ความร่ำรวย การกองโภย

โภเงินหรือข้างงานประมูลกัน แล้วไปรับเงินก้อนโตกันที่ต่างประเทศ...

เพียงได้มานพบกัน รำลึกถึงกัน ยิ้มให้กัน...กีพอยใจแล้ว มีความสุขใจแล้ว และต่างก็แยกย้ายกันกลับ เมื่อเสร็จพิธี เดิกงาน

ผิดกับเหตุการณ์ข้างนอก.... ที่มีเรื่องชุมชนรุนแรง ไม่หยุดไม่เลิก....

“ป่าสาละวิน...เอสดีเอส...เอ็นพีแอล...ไอเอ็มเอฟ...ลัมบันฟูก...การกล่าวอ้างว่า ตัวเอง พรรคพวงตัวเองทำถูก ทำเพื่อชาติ ของทั้งรัฐบาลและฝ่ายค้าน โดยไม่มีการยอมรับผิด, และรัฐบาลทุกรัฐบาล นักจะไม่ฟังและไม่ชอบฟังความคิดเห็นที่ไม่เหมือนตน และมักจะกล่าวหาว่าเป็นพวกที่มีเจตนาไม่ดีต้องการล้มล้างรัฐบาล...”

ทำไม่เหตุการณ์ต่อกลับกันให้วุ่นวาย เช่นนี้...

คนทำคุณประโยชน์ให้ชาติให้แผ่นดินโดยใช้หั้งชีวิตมอบให้ ยืนรำลึกด้วยความสูงเสียบ มีสติ แต่คนที่มีอำนาจ ต่างแกล้งแย่งชิงดี แสร้งหาอำนาจ ทรัพย์สมบัติ เอาหน้าเอาตาภัย...

มองไกลออกไป...

ถ้าหากคนไทยได้มีสติ มีความรับผิดชอบ มีสามัญสำนึกร รำลึกถึงประวัติศาสตร์ คุณค่าและความหมาย พร้อมกับมีความสุขที่ได้ทำงานเพื่อส่วนรวม เพื่อชุมชน แผ่นดินเกิด

คนไทยก็จะมากกว่าพูด กิตและทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว เพื่อประเทศชาติมากกว่าพรรคพวง กำแพงประวัติศาสตร์ และเรื่องราวตำนานการต่อสู้ของประชาชน...อนุสรณ์สถาน อนุสาวรีย์ของคนดีของชาติคนกล้าของแผ่นดิน ที่กำลังจะถูกสร้างขึ้น

จะได้ทำหน้าที่ ให้สำนึกร ให้ตัวอย่างวีกรรมของคนดีศรีสังคม บอกเล่ากล่าว นาน ให้แก่ประชาชนและเยาวชนของชาติ... เดินตาม

แล้ว...สังคมไทย ก็จะเป็นสังคมที่ดีงาม งามทั้งกายและใจ อย่างยั่งยืน สืบท่อไป

ชัยวัฒน์ สุริวัชัย

บันทึกการ

● เผด็จการณ์ 14 ตุลา 2516

● เพลงเพื่อชีวิต

เส้นทางเพลงเพื่อชีวิต พ.ศ. 2480 – ปัจจุบัน

● 25 ปี 14 ตุลา

มองพานิชธรรมกิจกรรมเพื่อชีวิต

วรรณกรรมเพื่อชีวิต พ.ศ. 2492 – ปัจจุบัน

ขัดทำโดย
ฝ่ายนิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

ความนำ

การลุกฮือขึ้นเรียกร้องรัฐธรรมนูญจากวัฒนาลดเด็ดจากการของนักเรียน นิสิต นักศึกษา ทั่วประเทศในเดือนตุลาคม 2516 อันนำไปสู่จุดจบของอำนาจเด็ดขาดผ่านมา 25 ปี แล้วตลอดเวลาที่ผ่านมา มีการกระทำต่าง ๆ ที่มุ่งหมายปกปิด บิดเบือน วีรกรรม ในครั้งนั้น

นิทรรศการนี้พยายามที่จะบอกเล่า ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยเริ่มต้นจากวิวัฒนาการทางการเมือง อันนำไปสู่เหตุการณ์ยิ่งใหญ่ที่เราเรียกว่า **เหตุการณ์ 14 ตุลา** และเหตุการณ์ในช่วงวันที่ 6-15 ตุลาคม 2516 เพื่อเตือนความจำของคนไทยและเยาวชนรุ่นหลัง ให้เรียนรู้และภาคภูมิใจในวีรกรรมของวีรชน 14 ตุลา ที่นำมายังการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงของสังคมไทย

นิทรรศการส่วนที่สองเป็นผลสะเทือนอันเกิดขึ้นในสังคมไทย เนื่องจากเหตุการณ์ 14 ตุลา ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ ในวาระครบ 25 ปี แห่งเหตุการณ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ประชาธิปไตยของไทย ขอให้ท่านที่ชื่นชมนิทรรศการทุกท่าน ได้หัน去看看ผู้พลีชีพเพื่ออุดมการณ์ประชาธิปไตย และร่วมใจกันรักษาเมรดกอันล้ำค่าแห่งนี้ให้เป็นสมบัติของคนไทยตลอดไป

จัดทำโดย
ฝ่ายนิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

ภาพผู้นำการสัก hakka เรือ

- เปลี่ยนแปลงการปกครอง
- พัฒนาชาติไทยตามหลัก
- จะต้องรักษาความของประเทศไทยไว้ให้มั่นคง
- จะต้องรักษาความสงบเรียบร้อย
- จะต้องนำรุ่นรักษากิจการศรีสุรินทร์
- จะต้องให้ราษฎรได้ใช้สิทธิ์
- จะต้องให้การศึกษา

นักรบศึก 25 ปี 14 ตุลา

เปลี่ยนแปลงการปกรอง

24 มิถุนายน 2475
ถนนราชภรัชต่อต้านจักรพรรดิเปลี่ยนแปลงการปกรอง

๙๘ ที่๔ ๒๕ ตุลาคม ๒๔๗๕ เวลาเช้ารุ่ง
คณะราษฎรได้ก่อการปฏิรูปธรรมบัญญัติความเรื่องของชาติ

หมุดนี้เป็นจุดที่หัวหน้าคณะราษฎรเริ่มอ่านและลงนามเป็นปธน.ประภาคนป.เมื่อลง
เปลี่ยนการปกรอง ซึ่งสังคู่ ณ ลานพระบรมราชูปถัมภ์ฯ เมื่อเช้าของ
พระรูป หน้าประตูสถานเสถียรป่า

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2475 (ฉบับแรก) ประดิษฐานอยู่
บนพานเป็นไฟตั้งอยู่ในกระโจน หน้าสำนักพระที่นั่งอันดามานะ
เพื่อให้ประชาชนชื่นชมยินดี

คณะผู้ก่อการสาขากาฬสินธุ์

คณะผู้ก่อการสาขากลาง

คณะผู้ก่อการสาขากาฬสินธุ์

วัตถุประสงค์ของถนนราชภรัชต์

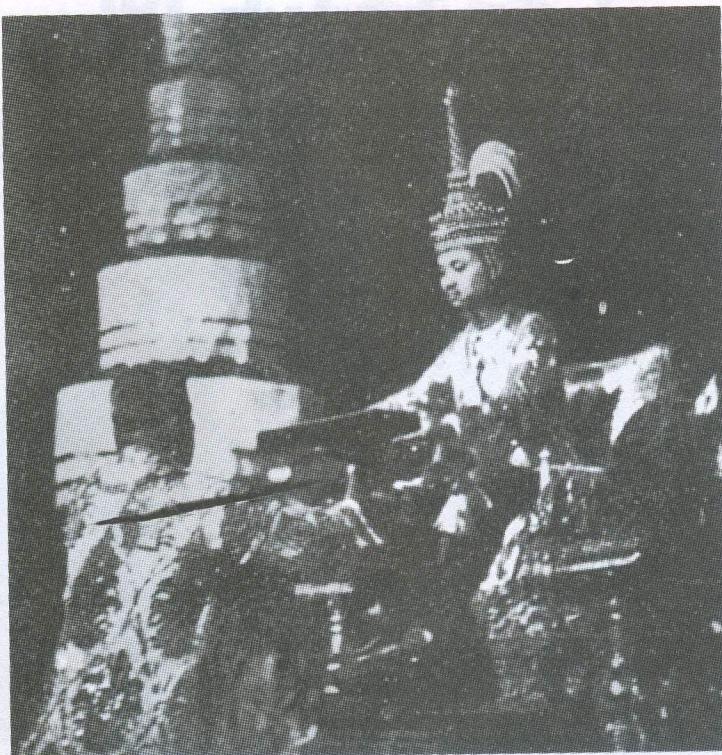
- เปลี่ยนแปลงการปกรองจากสมบูรณ์นาญสิทธิราชย์มาเป็นระบบราชบัลปีไตรภัย ได้รัฐธรรมนูญ
- พัฒนาชาติไทยตามหลัก ๖ ประการ ดังนี้
 - จะต้องรักษาความเป็นเอกภาพแห่งชาติ ทั้งทางการเมือง ในทางคุณ ในทางเศรษฐกิจ และ
ของประเทศไว้ให้มั่นคง
 - จะต้องรักษาความปลอดภัยในประเทศ ในการประทุบั้ยต่อ กันลดน้อยลง ให้มาก
 - จะต้องบำรุงรักษาความสุขของราษฎรในทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลใหม่จะทำงานให้ราษฎรทุกคนทำ จำก
โครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไม่ปล่อยให้ราษฎรอดอย่าง
 - จะต้องให้ราษฎรได้สิทธิเลือกตั้ง กัน
 - จะต้องให้ราษฎรได้มีสิทธิเลือกตั้ง มีความเป็นอิสระ เมื่อเลือกตั้งต่อหลัก ๔ ประการข้างต้น
 - จะต้องให้การศึกษาเต็มที่แก่ราษฎร

ประเทศไทยเริ่มการปกรองระบบประชาธิปไตย

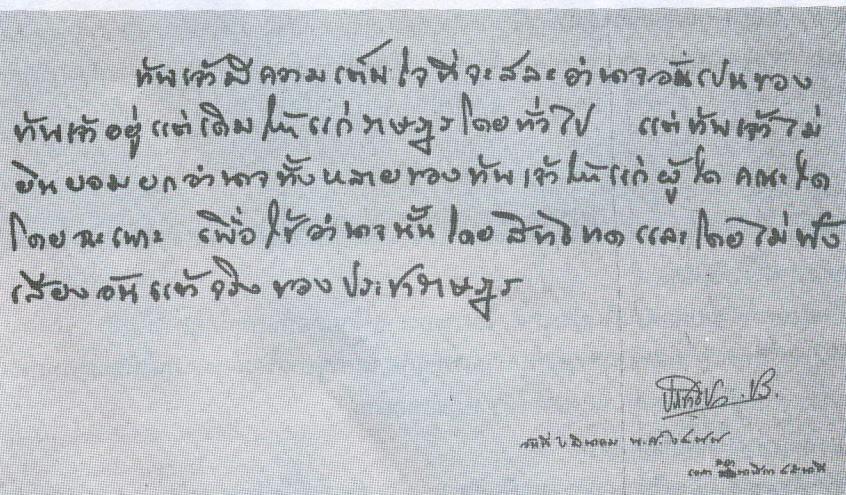

นิทรรศการ 25 ปี 14 มีนาคม

สละพระราชน้ำน้ำ

ทรงพระราชน้ำน้ำรัฐธรรมนูญฉบับถาวร 10 ธันวาคม 2475

พระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อทรงสละราชสมบัติ

พระราชน้ำน้ำที่ทรงสละนั้นตกเก็บไว้ในราชภูมิไทยหรือยัง

กบฎ ป

หลังเปลี่ยนแปลง

20 มีนาคม
11 ตุลาคม
3 สิงหาคม
พฤษภาคม
8 พฤษภาคม
6 เมษายน
1 ตุลาคม
26 กุมภาพันธ์
29 มกราคม
16 กันยายน
20 ตุลาคม
29 ตุลาคม
17 พฤษภาคม

สืบ

20 ตุลาคม 2502

อาณาจักร” ที่เมืองมาตรา 17

ประเทศตากอยู่ในอำนาจ

10 ปี

20 มิถุนายน 2511

ความที่ถูกกดขี่ ปิดปาก

ประชาชนไปได้เพียง 2 ปี 3

17 พฤศจิกายน 25

ธรรมนูญการปกครองแบบ

ประ
ทำให้ไม่มี เสรี

นัทร์ดก 25 ปี 14 ດຸລາ

ກບກ ປົກສະຕິ ຮັງປະທາර ກັນຕລອດ

ໜັງເປັນແປ່ນການປກຄອງ ເຖິກການກບກ-ປົກສະຕິ-ຮັງປະທາරກັນຕລອດ

20	ມີຄຸນາຍນ	2476	ຮັງປະທາර
11	ຕຸລາຄມ	2476	ກບກປວຣເດຊ
3	ສິງຫາຄມ	2476	ກບກ້ານຍສົບ
	ພຖຈິກາຍນ	2482	ປະທາຮືວໃຈ 18 ຜູ້ຕ້ອງຫາກບັນ ເນຣເທັສໄປຈຳດຸກທີ່ເກະຕະຮູ້ເຫາຫາຍລືບຄນ
8	ພຖຈິກາຍນ	2490	ຮັງປະທາර
6	ເມຂ້າຍນ	2491	ຮັງປະທາර
1	ຕຸລາຄມ	2491	ກບກເສົານີກາຮ
26	ກຸມລາພັນໜີ	2492	ກບກວັງຫລວງ
29	ມີຄຸນາຍນ	2494	ກບກເມນຍັດຕັ້ນ
16	ກັນຍາຍນ	2500	ຮັງປະທາර
20	ຕຸລາຄມ	2502	ຮັງປະທາර
29	ຕຸລາຄມ	2504	ຮັງປະທາර
17	ພຖ່າກາຄມ	2514	ຮັງປະທາර

ສັບທອດວ່ານາງແຕ່ງການ

20 ຕຸລາຄມ 2502 ຈອມພລສຖານີ້ ຮະວັບຮ່າງ ຮັງປະທາຮີ່ດໍານາຈປະກາດໃໝ່ “ຊຽມນູ້ນູ່ການປກຄອງຮາຊ
ວານເລັກ” ທີ່ມີມາຕາວາ 17 ຊຶ່ງທຳໄໝ້ນາຍກວ່າມຸນົມນົມວິໃຈວ່ານາງທັງບໍລິຫານ, ຕຸລາກາ, ນິຕິບັນຍຸຕີໄດ້ແຕ່ຜູ້ເດືອກ
ປະເທດຕາກອງຢູ່ໃນວ່ານາງແຕ່ງການເບີດເສົ່ງທຳໃໝ່ເພື່ອການປະທາບີໄຕຍະສຸດທຸດຫຼຸດລົງໂດຍລື້ນເຊີ້ງເປັນເວລາກວ່າ

10 ປີ

20 ມີຄຸນາຍນ 2511 ຈອມພລຖານອມ ກິຕົຕິຂຈຣ ປະກາດໃໝ່ຊຽມນູ້ນູ່ ໄກສ້າງເລືອກຕັ້ງ ເນື່ອໃຈຮັງປະທາຮີ່ນູ່
ການທີ່ຖືກດີ່, ປິດປາກນັບສົບປີ່ ທຳໃໝ່ປະຊາຊົນຄຸນຂໍ້ກາງລົງທຶນທີ່ຖູກໂມຍໄປອ່າງຕ່ອນເອີ້ນ ປະຊາຊົນໄດ້ລື້ມຣສ
ປະທາບີໄຕຍເພີ່ຍ 2 ປີ 3 ເດືອນ 27 ວັນ

17 ພຖຈິກາຍນ 2514 ຈອມພລຖານອມຢືນດໍານາຈຈາກຮັງປະທາລຈອມພລຖານອມ ຂຶກຮັງປະທາຮີ່ນູ່ ຫັນກລັບໄປໃໝ່
ຊຽມນູ້ນູ່ການປກຄອງແບບສົມຍສຖານີ້ ປະເທດຕາກອງຢູ່ໃຫ້ວ່ານາງແຕ່ງການເບີດເສົ່ງເອົາຄວ້າ

ປະເທດໄຕຍປກຄອງໄດ້ວ່ານາງແຕ່ງການນາດລອດ
ທຳໃໝ່ໄມ້ເສົ່າ ເສົ່າກາພ ໃນທຸກ ຖ ຕ້ານ ໄນວ່າການເນັ້ນ ເທຣໝູກົງ ຮົບສັງຄມ

นิตยสาร 25 ปี 14 ตุลา

คุณย์ก่างนั้นสิตนักศึกษา แห่งประเทศไทย

นิตยสารนักศึกษาของประเทศไทยແບ່ນມືບທາທາການເນື່ອງໃນຊ່ວງປີ 2475-2510

ມີຄຸນຍາມ 2511 ນักศึกษาຮ່ວມກັນແດນຂບວນປະຫວັງການໄຮຮູບພາລຍອມໃຫ້ຂັ້ນຕໍາໂດຍສາරົາປະຈຳທາງ
ໃນກຸງເທິງພາ ຈາກ 50 ສຕາງເປົ້າ 75 ສຕາງ ໄດ້ຮັບຄວາມສໍາເລັດ

ຫັນວາມ 2511 ຕັ້ງ “ກລຸ່ມນິສີຕັ້ນນັກສຶກສາອາສາມັກຮັດການໂລກຕັ້ງ”

ການປະໜຸມປະຈຳປົງຂອງສາມານບໍລິການນັກສຶກສາແຫ່ງປະເທດໄທປີ 2512 ນໍາມາສູ່ຄວາມຄິດການຕັ້ງອົງກົດ
ຮ່ວມນິສີຕັ້ນນັກສຶກສາທີ່ປະເທດ

ກຸມພັນນີ້ 2513 ຕັ້ງຄູນຍົກລາງນິສີຕັ້ນນັກສຶກສາແຫ່ງປະເທດໄທ ມີສາບັນອຸດມີຄຶກເປັນສາມາຝຶກກ່ອ້ຕັ້ງ 11 ແຫ່ງ
ປະກອບດ້ວຍ ມາຫວິທາລ້ຽນຮົມຄາສົດຖະກິບ, ຈຸ່າ, ເກົ່າຕົວ, ມທິດລ, ອິລປາກາຣ, ເຊິ່ງໃໝ່, ສົງລາ, ຂອນແກ່ນ,
ວິທາລ້ຽກການຄຶກສາປະສານມີຕົວ, ປຸມວັນ, ບາງແສນ ສາເຫຼື່ອທີ່ໄມ້ໃຫ້ຄໍາວ່າສ່ພັນຮັນນັກສຶກສາເໜືອນນັກສຶກສາທີ່
ອື່ນເນື່ອງຈາກມີປະກາດຄອນປົງວິດູບສຫກພາກ, ສາມພັນນີ້, ສຫພັນນີ້

ຄູນຍົກລາງນິສີຕັ້ນນັກສຶກສາແຫ່ງປະເທດໄທເມີນຕັ້ງດ້ວຍກິຈຈະການທາງລັງຄມທ້າໄປ ໄນເປັນທີ່ຮູ້ຈັກຂອງປະຊາຊົນ
ຈະກະທັ້ງມາດຶງເລົາຮົກການຄູນຍົກຄານທີ່ສື່ອງຮູ້ຢູ່ທີ່ ບຸນຍົມ ຄູນຍົກລາງນິສີຕັ້ນນັກສຶກສາ ຈຶ່ງເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນດີ່ຫວີປະເທດ

ເຮີມດ້ວຍ “ສັບດາທີ່ໄມ້ເຊື້ອສິນຄ້າຢູ່ປຸນ” 20-30 ພັດຈິກຍານ 2515 ການຮຽນຮັບຮັດກົງນັ້ນທີ່ກໍໄດ້ໃຫ້ໄທຢູ້ຮົງການ
ຮູ້ການທາງເຄົ່າຮູ້ກົງຈົດຂອງຕ່າງໆ ປຸກລຳນິກ້າຕົດນິຍມ ການຕ່ອັ້ນລິນຄ້າຢູ່ປຸນຍາຍວັງໄປທ່າງປະເທດ ໄດ້ແນວ
ຮ່ວມຈາກປະຊາຊົນທຸກກຸງການ ຄູນຍົກລາງນິສີຕັ້ນນັກສຶກສາທ້າທາຍຮູ້ຈັກລົບປົງວິດຕໍ່ການເປີດໄໝປັບປຸງໃຫ້ສາດາຮັບ

ແລະຈັດການເດີນຂບວນ
ເມື່ອເມີນກາຣົນຮົງຄູ່

19 ຫັນວາມ 2/
ທີ 299 ທີ່ເປີດໂອກາສີ

ມັງກອນ 2516
ໄທຫົ່ງນໍາມາສູ່ກາຮອດ

ເມົາຍານ 2516
ຕໍ່ກວາຈີ່ເຂົ້າຄົນປະເທດ
ແມ່ກລອງເນິ່ງ

ກລາຍ

นิตยสาร 25 ปี 14 ตุลา

และจัดการเดินขบวนทางสายครั้งในช่วงการรณรงค์ จบสัปดาห์ไม่ซื้อสินค้าญี่ปุ่น คุณยักษณ์กลางนิสิตนักศึกษาที่เมื่อเริ่มการรณรงค์ถูกกลุ่มพลประภาสมารยาทเป็นศูนย์กลาง กล้ายเป็นองค์กรซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งประเทศ

19 ธันวาคม 2515 จัดนั่งประท้วงข้ามคืน ที่ลานหน้ากระทรวงยุติธรรม ประท้วงประกาศคณะกรรมการบัญชีที่ 299 ที่เปิดโอกาสให้ฝ่ายบริหารก้าว่าย่างนำเจตนาการ รัฐบาลยอมแพ้

มกราคม 2516 จัดการรณรงค์ “ปักธงเลิกซื้อสินค้าญี่ปุ่นเพื่อยของต่างประเทศ” จัดโครงการค้นหาความเป็นไทยซึ่งนำมาสู่การออกแบบเสื้อผ้าที่มีลักษณะบ่งความเป็นไทยและนำผ้าพื้นเมืองมาประยุกต์ใช้

เมษายน 2516 ร่วมกับชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ ประท้วงกรณีพรมนบรدارาคักดีอันประกอบด้วยทหาร ตำรวจ ให้เชลิคอบเตอร์เข้าไปล่าสัตว์สงวนในป่าทุ่งใหญ่นเรศวร และกรณีโรงงานน้ำตาลปล่อยของเสียลงแม่น้ำแม่กลองเน่า

**การรณรงค์อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับปัญหาบ้านเมือง
ในสมัยที่ธรรยุทธ บุญมี เป็นเลขานุการศูนย์ฯ
ทำให้ศูนย์กลางนิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย
กล้ายเป็นองค์กรเดียวที่สามารถท้าทายอำนาจรัฐบาลเพื่อการ**

นักรดการ 25 ปี 14 ตุลา

ลบชื่อ ๙ นักศึกษารามคำแหง

นักศึกษารามคำแหง “ชุมรมคนรุ่นใหม่” อากาศนี้ลือ “มหาวิทยาลัย : ที่ยังไม่มีคำตอบ” ในนั้นหน้า ๖ มีถ้อยคำเลียดสีการต่ออายุราชการของจอมพลในขณะนั้น

เพื่อเอาใจผู้มีอำนาจ ดร.ศักดิ์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สั่งลบชื่อ ๙ นักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทำหนังสือหันที่

21 มิถุนายน นักศึกษารามตัวกันประท้วงการลบชื่อที่หน้าทบวงมหาวิทยาลัย และเคลื่อนขบวนไปยังอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

กลางเดือนตุลาคมอนุสาวรีย์ทุก ๆ ด้านเพื่อเป็นให้นักศึกษาสลายตัว

22 มิถุนายน 2516 นักศึกษาทุกสถาบันรวมตัวกันบุกสลายการปิดล้อมได้ รัฐบาลยอมแพ้ ดร.ศักดิ์ ลาออกจาก

ก่อนการสลายตัวนักศึกษาประกาศให้รัฐบาลคืนอำนาจให้ประชาชนโดยร่างรัฐธรรมนูญให้เสร็จภายใน ๖ เดือน

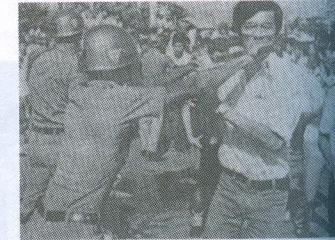
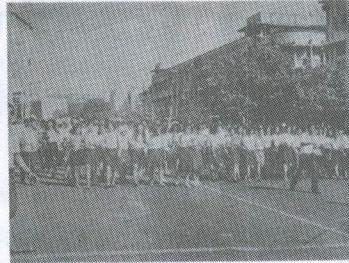

สถาบันเป้าหมายในเรื่อง

ก็จะให้ต่ออายุสัตว์มาอีก ๘ ปี

เนื่องจากสถานการณ์ภายในและภายนอก

เป็นที่ไม่น่าไว้วางใจ

16.00 น. ชีรุทธา

กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

1. เรียกร้องให้รัฐ
2. ให้การคืนอำนาจ
3. กระตุ้นเตือนฯ

อย่างเปิดเผย

1. ประสาร มนต์พิทักษ์
2. นพพร สรวพานิช
3. อุตติ วงศ์พานิช
4. ดร.ขัชనันท์ ศุภารักษ์
5. ชีรุทธา บุญมี
6. แอล ลิติกันวัฒน์
7. ธนาธิ จิตติอรักษ์
8. เพชร บุนราวนะ
9. นพพร ไบร์น
10. ดร.อัญชัช พันธ์กาน
11. ฟื้น หมื่นนิกร
12. วิชญา ศุลตุรธรรม
13. วิชญา ชุมสุราร
14. วิสา ภูยักษ์
15. ดร.ชาญวิชัย แทนศรี
16. ปรีดิ บุญชื่อ
17. ถนน อาจวิชัยรัตน์
18. ชุดวันน์ ศุภวิชัย
19. รัชดา ยะทระพันธุ์
20. ชนิดา เอี่ยมศรี

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

กสุ่นเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

5 ตุลาคม 2516

16.00 น. ชีวิทย์ บุญมี 宣告着 ที่บริเวณ อนุสาวรีย์ห้าร้ออาสา สนามหลวง ในฐานะผู้ประสานงานว่า กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เรียกร้องให้รัฐบาลเร่งร่วงรัฐธรรมนูญและประกาศใช้โดยเร็ว ด้วยสันติวิธี
2. ให้การศึกษาทางการเมืองเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญตามระบบของประชาธิปไตยแก่ประชาชน
3. กระตุ้นเตือนให้ประชาชนเกิดความสำนึกละหุ่งเห็นในสิทธิเสรีภาพของมนุษยชน โดยดำเนินงานอย่างเปิดเผย

รายชื่อผู้ร่วมเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

1. ประสาร พฤกษาภัย	21. ชูรี มณฑลภัย	41. สุชาดา กาญจนพัฒนา	61. ไพบูลย์ วงศ์เศียร	81. ประพันธ์ศักดิ์ กนกเพ็ชร
2. นพพร ศรีราษฎร์นิช	22. วนรัตน์ มีมณีกิน	42. อุมาอร์ กนกนุสรณ์	62. ประชุม มงคลสาร	82. ดร.วินเทอร์ วงศ์พากน้ำ
3. ฤทธิ์ วงศ์กันเนหง	23. ฉลองศิลป์ เชื้อชาติพัฒน์	43. ภัสสร เดชสรวัตุ	63. ทักษิณ บวรกามา	83. ชนินทร์ ลิวิโรจน์
4. ธรรมัชันต์ สุขุมวิชช์	24. พิพิช อินเดวาร์ด	44. ราชชัย กล้ารุ่น	64. ศุภกิจ อินกร	84. เมม ศรีวันธรรม
5. ชีวิทย์ บุญมี	25. พระสวัสดิ์ พขัชวิเชียร	45. กินรัตน์ บุกอกกัปตัน	65. พระชัย วีระพาร์ท	85. เจริญ คันธะทัพสน์
6. แอล คิลวิลล์ครัฟต์	26. พต.ศ.อินต์ เกนาขันธ์	46. ชาวดี นันทน์แพกย์	66. ธรรมบุญชู บุญใจทาน	86. ค่าวร์ท ลีอิชพัทสน์
7. ธนากร จิรติอักษร์	27. เริงขัช ทวารันนิรันดร์	47. ชาดา แก้วนุกอก	67. ธรรมเกียรติ กันธิ	87. พิชัย รัตคลุ
8. เพชร บุญธรรมรา	28. อรุณ วัรรัวรัศมี	48. เกษรศักดิ์ จันทร์สะแก้ว	68. ศรุต วัฒนา	88. ชุษชิ นันดาภูล
9. นพพร ไบร์ตัน	29. ไชยรัตน์ ณีบูรณ์	49. ศุภัณฑ์ ทองชนะยา	69. วีระศักดิ์ ภูนารักษ์	89. วิญญา วิจิตรา
10. ศ.อ.อธิช ชันธ์เสนา	30. พิสิฐ ว่องชัยนันท์	50. กำลังศักดิ์ ศรีนรอก	70. เกษ ใจลิขิต	90. สมเกียรติ โภสสกษา
11. ที. หนึ่ง พิริก	31. ร.ภ.ก.พ.ช. ศรีสุวรรณ์	51. ปรีชา แสงอุปัท	71. เติม ใจอหาด	91. กนก จันทร์
12. ศิริญา ชุดอุรธรรม	32. น.ภ.ก.พ.ช. ไชยวิรัตน์	52. นร.ศ.ก.พ.ช. ศรีทัด	72. ไวย ถูก ถูก	92. ประชุด ศุนนามีสุ
13. ชัยญา ชุดอุรธรรม	33. ฟื้น สงขลา	53. เนินีร์ ถ้าบานกลาง	73. ร.ศ.ประทีป ศิริขันธ์	93. ประทุมพง วช่องเสือธ
14. วิภา ลักษ์พันธ์	34. สมเกียรติ อ่อนนิมิต	54. อุรุ ทองน้อย	74. สมพล งามสรา	94. พน. พันกร ณ อยุธยา
15. ดร.ราษฎร์ เกษตรศิริ	35. ศร.เพิ่ม ชีระวิชัย	55. สุรัช จันพิมารช	75. ดร.ปราโมทย์ นาคราธรรบ	95. ขันติ สมควรพิช
16. ปรีดิ บุญชื่อ	36. วชิร วงศ์กาญญา	56. สถาพร ศรีรัชชั่ง	76. ประชุม ทรงศักดิ์	96. สุชาติ ศรีสักดิ์
17. ธนา օรากน์สุวรรณ	37. ชัยธร สารสกุลจู	57. ณัชร์ วงศ์ศุภกาน	77. พต.ศ.ส.ร.ส. ติวิชัย	97. พิพพ. ชงไชย
18. ชัยพัฒน์ ชูวัฒ	38. สุนิศา เตี๊ยงนาวน	58. สมศักดิ์ ลิงสกุล	78. เสนียร์ รัชพิมาย	98. นิติ คงเพียง
19. รัชดา ชุมพันธุ์	39. ดร.เกรียง ปุณณพัฒน์คานธ์	59. วิพัฒน์ บุรุจารักษ์	79. ควรรัตน์ มากหง	99. ดร.ศักดิ์ สายว้า
20. จันดา เจริญศรี	40. สุรุ่ย สนุกทราบ	60. ไพรัตน์ พรมนันขอ	80. วีรพงษ์ รามรงค์	100. อรรถพ หงษ์วัว

นิตยสาร 25 ปี 14 คุณ

กูภจับ

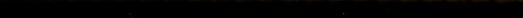
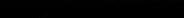
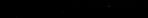
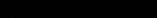
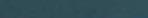
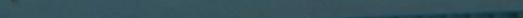
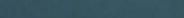
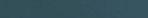
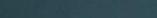
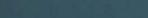
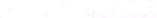
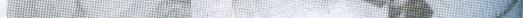
๖ ตุลาคม ๒๕๑๖

10.00 น. กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญประมาณ 20 คน เดินจากอนุสาวรีย์ท่าราชานา แยกหนังสือและ ไปปลิวเรียกร้องรัฐธรรมนูญรอบสนามหลวง ผ่านบناงลำพูไปสยามสแควร์

14.00 น. ตำรวจสันเต็บลซึ่งตามประgapตั้งแต่เข้าเข้าจับกุมกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญรวม 11 คน แจ้งข้อหา "ม้วสุมชักชวนให้มีการชุมนุมทางการเมืองเกิน 5 คน"

19.00 น. กรรมการคุณย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ประชุมลูกเสือที่บ้านนายกโนสโนนิสิตุพชา

20.30 น. ที่ประชุมให้ผู้นำนักศึกษาจำนวน 5 คนไปเยี่ยมและประกันผู้ถูกจับกุมที่กรมตำรวจนูปปฏิเสธ จึงกลับมาประชุมเตรียมการประท้วงใหญ่ทุกมหาวิทยาลัย ผู้แทนธรรมศาสตร์เสนอให้ทุกมหาวิทยาลัยหยุด สoglobinปีหันที ทุกมหาวิทยาลัยไม่พร้อม

00.39 น. นำผู้
11.00 น. เพิ่ม
12.00 น. ศูนย์
14.00 น. จับน
17.30 น. กรรม

นิตยสาร กบก 25 ปี 14 ตุลา

กบกธนบุรี

7 ตุลาคม 2516

- 00.39 น. นำผู้ถูกจับกุมทั้ง 11 คน ไปขังที่โรงเรียนผลสำรวจนครบาลบางเขน เพิ่มข้อหา般ฎ่อราชอาณาจาร์ตามกฎหมายอาญา มาตรา 116
- 12.00 น. ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ออกแถลงการณ์คัดค้านการจับกุม
- 14.00 น. จับนายก้องเกียรติ คงคา นักศึกษารามคำแหงเป็นคนที่ 12
- 17.30 น. กรรมการศูนย์กลางนิสิตฯเข้าพบนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่กรมตำรวจนครบาล แจ้งให้เปลี่ยน ตัวผู้ถูกจับกุมได้รับการปฏิเสธ

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

กำจัดนักศึกษา 2% จากจำนวนแสนคน

8 ตุลาคม 2516

06.00 น. โปสเตรอร์โจมตีรัฐบาลว่าเป็นผู้แพ้ด้วยการติดทั่วเชียงใหม่ นายกสมอสารนักศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่ประกาศร่วมเคลื่อนไหวพร้อมทางกรุงเทพฯ ทุกระยะ

08.00 น. โปสเตรอร์โจมตีรัฐบาลติดตึมธรรมศาสตร์

09.30 น. นักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสาณมิตรชุมชนโจมตีรัฐบาล

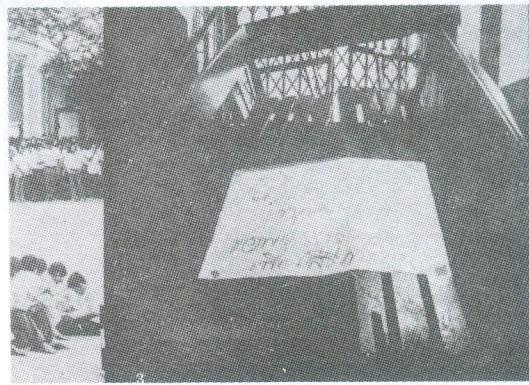
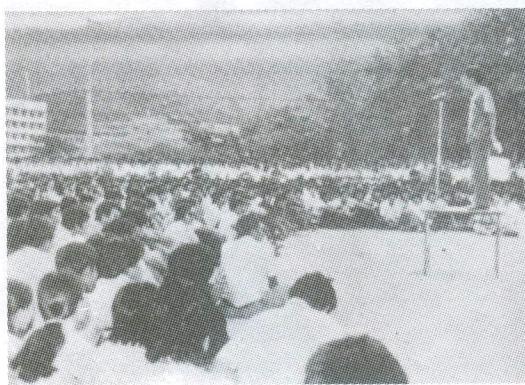
13.00 น. นักศึกษาธรรมศาสตร์ชุมชนโจมตีรัฐบาลแล้วเดินทางไปเยี่ยมผู้ถูกจับกุม

14.00 น. ผู้กำกับสนับสนุนนำเอกสารที่ยื่นได้มาแสดงล้วนเป็นหนังสือที่ยืมมาจากห้องสมุด

15.30 น. ที่ประชุมข้าราชการชั้นผู้ใหญ่กระทรวงมหาดไทย จอมพลประภาสเสนอกำจัดนักศึกษา 2% จากจำนวนแสนคนเพื่อความอยู่รอดของบ้านเมือง

20.00 น. ศูนย์กลางนิสิตฯ ประชุมเตรียมแผนการชุมชนยืดเยื้อ ให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จัดการ ชุมชนก่อนและให้ยืดเยื้อเพื่อรอนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นที่กำลังสอบให้ สอปส์

22.00 น. นักศึกษาธรรมศาสตร์ ส่วนหนึ่งแยกย้ายกันเข้าโซเชียล และลวดล่ามประชุมตื้ก เอาปุนปลายเตอร์ อุดรภูมิและห้องสอบทุกคณะ ตัดสายไฟเพื่อให้ลิฟท์ทุกตึกใช้การไม่ได้ เพื่อ กันไม่ให้นักศึกษาที่จะมาสอบวันรุ่ง ขึ้นสอบไม่ได้

08.00 น. นักศึกษาพิธีหน้าตึกคุณปานามา

10.00 น. นักศึกษาพิธี

นายไชแสง สุกใส อดีต

11.00 น. นักศึกษา

รามคำแหงชุมชนอภิบาล

โจมตีรัฐบาลที่อนุสาวรีย์

อนุฯ

12.00 น. สมอสาร

จุฬาฯ ประกาศให้นิสิตที่

เลือกเข้าร่วมประท้วงที่

ศาสตร์

14.00 น. สถานที่

ธรรมศาสตร์มีมติให้ปร

ที่ล้านโพธิ์จราจรรับ

ปล่อยตัวผู้ถูกจับกุม

16.00 น. รัฐบาล

การใช้มาตรการ 17 กับผู้

กุม

นักศึกษาประค่าส์
อพทิงสา

21.30 น. ศูนย์

นิสิตฯ ออกແຄງກາ

รัฐบาลดุเดือด

23.00 น. ผู้ตาก

ผู้ชุมชนในธรรมศาสตร์

จากล้านโพธิ์ไปท่องป

ใหญ่ชุมชนกันทั้งคืน

นิตยสาร 25 ปี 14 期

ໂຄນມາຕຣາ 17

၅ ຕຸລາດົມ 2516

08.00 ນ. ນັກຄືກໍາຊາດຮຽມຄາສຕ່ຽງເຂົ້າທ້ອງສອບໄມ່ໄດ້
ໂພ້ໜ້າຕຶກຄືລົປຄາສຕ່ຽງ

ຈິງມາຊຸມນຸ່ມທີບຣິວເວລານ

10.00 ນ. ນັກຄືກໍາຊາດວິຍາລັຍວິຊາການ ຄືກໍາຊາປະສານມີຕຣ໔ໝນຸ່ມເຮັກຮ້ອງໃຫ້ຮູ້ ບາລປລ່ອຍຜູ້ຖຸກຈັບກຸມ
ນາຍໄຟແສງ ສຸກໄສ ອົດຕະລ.ສ.ນຄຣພນ ຜຶ່ງຖຸກອອກໝາຍຈັບອີກຄານເຂົ້າມອບຕັ້ງ

11.00 ນ. ນັກຄືກໍາຊາ
ຮ່າມຄໍາແຫ່ງຊຸມນຸ່ມອົງປົງ
ໂມມຕີຮູ້ບາລທີ່ອຸ່ນສາວີຢີພ່ອ
ຊຸ່ນໆ

12.00 ນ. ສໂມສຣນິລິຕ
ຈຸ່າພໍປະກາຄີເທິ່ນລິຕີທີ່ສອບ
ເສົ່ງເຂົ້າວ່າມປະທັວທີ່ຮຽມ
ຄາສຕ່ຽງ

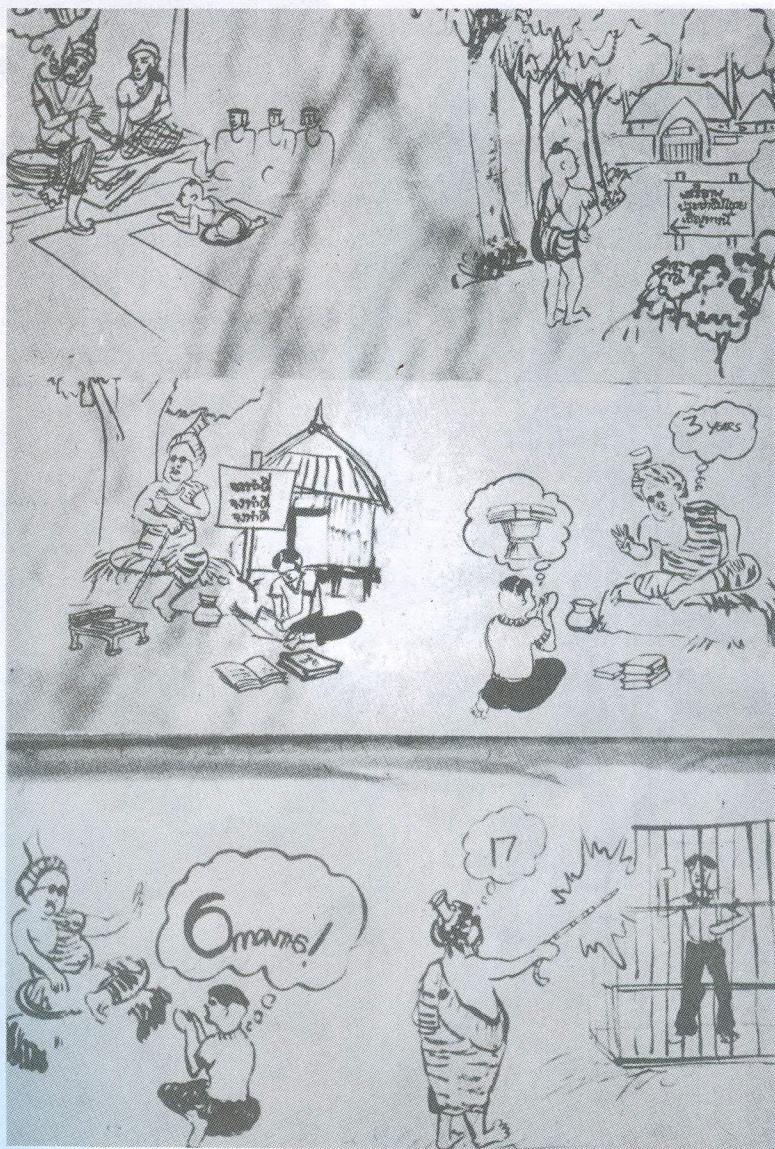
14.00 ນ. ສການໜັກຄືກໍາຊາ
ຮຽມຄາສຕ່ຽງມີມື້ໃຫ້ປະທັວ
ທີ່ລານໂພ້ໜ້າຈຳກວ່າຮູ້ບາລຈະ
ປລ່ອຍຕັ້ງຜູ້ຖຸກຈັບກຸມ

16.00 ນ. ຮູ້ບາລປະ
ກາຄີໃໝ່ມາຕຣາ 17 ກັບຜູ້ຖຸກຈັບ
ກຸມ

ນັກທີກໍາຊາປະກາດສູ່ແບບ ອົທິປາ

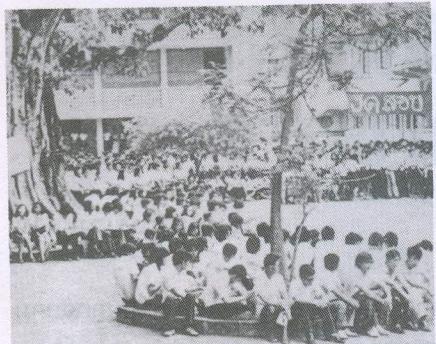
21.30 ນ. ຜູ້ນົກລາງ
ນິລິຕາ ອອກແລງກາຣນົຕ
ຮູ້ບາລດຸດເດືອດ

23.00 ນ. ຜົນຕກໜັກ
ຜູ້ຊຸມນຸ່ມໃໝ່ຮຽມຄາສຕ່ຽຍ
ຈາກລານໂພ້ໜ້າປ່ອປະຊຸມ
ໃຫ້ຊຸມນຸ່ມກັນທັງຄືນ

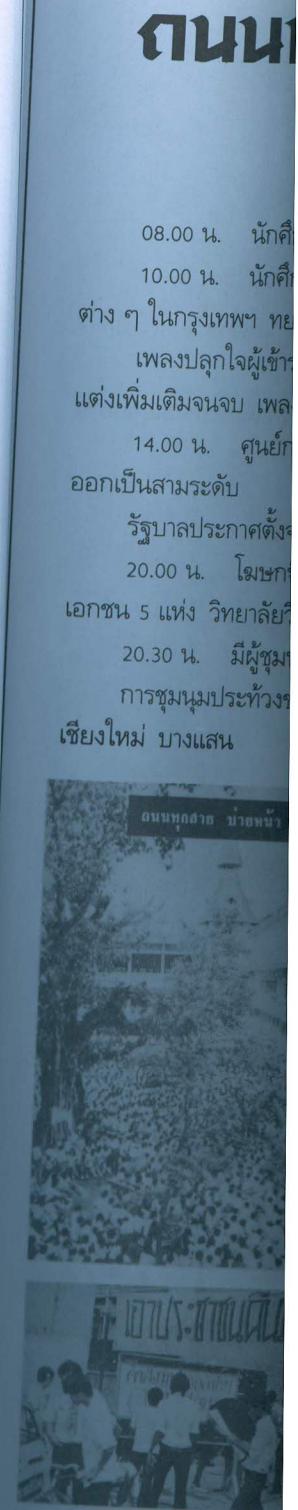

นิตยสาร 25 ปี 14 ตุลา

ด่วน! ใช้ ม.17 ขังไม่มีกำหนด 180 อาจารย์ยืนหนังสือถึงนายกฯ ขอให้ปล่อย 12 นักศึกษา-หัวนรุณแรง

08.00 น. นักศึกษา

10.00 น. นักศึกษา

ต่างๆ ในกรุงเทพฯ ทั่ว

เพลงปลูกใจผู้เข้าร่วม

แต่งเพิ่มเติมจนจบ เพลง

14.00 น. คุณย่า

ออกเป็นสามระดับ

รัฐบาลประกาศตั้งแต่

20.00 น. โฆษณา

เอกสาร 5 แห่ง วิทยาลัย

20.30 น. มีผู้ชุมนุม

การชุมนุมประท้วง

เชียงใหม่ บางแสน

นิตยสาร 25 ปี 14 คุณ

ถนนทุกสายมุ่งสู่ธรรมศาสตร์

10 ตุลาคม 2516

08.00 น. นักศึกษากลับมาชุมนุมที่ลานโพธิ์

10.00 น. นักศึกษาวิทยาลัยครุพัฒนา, บ้านสมเด็จฯ, ชนบุรี และนักเรียนพาณิชย์, อาชีวะจากโรงเรียนต่างๆ ในกรุงเทพฯ ทยอยเดินทางเข้าร่วมชุมนุม

เพลิงปลุกใจผู้เข้าร่วมชุมนุม “สู้ไม่ถอย” ซึ่งถูกนำมาอ้างเป็นเครื่องมือของรัฐบาล ดร. คัมภีร์ ได้นำมาแต่งเพิ่มเติมจนจบ เพลงนี้ต่อมาได้กลายเป็นเพลงประจำของการชุมนุมประท้วงของประชาชนทุกครั้ง

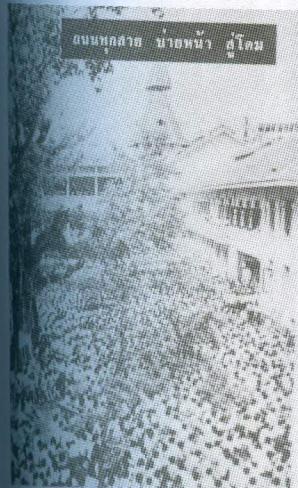
14.00 น. ศูนย์กลางนิสิตฯ รับช่วงการนำการชุมนุมต่อจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดย แบ่งหน้าที่ออกเป็นสามระดับ

รัฐบาลประกาศตั้งจอมพลประภาสเป็นผู้อำนวยการกองอำนวยการรักษาความสงบ

20.00 น. โฆษณาที่ชุมนุมประกาศ ผู้เข้าร่วมชุมนุมมีทุกระดับตั้งแต่ วิทยาลัยครุฑากแห่ง, วิทยาลัยเอกชน 5 แห่ง วิทยาลัยวิชาการศึกษาและมหาวิทยาลัยทุกแห่งทั่วประเทศ โรงเรียน อาชีวะและสายสามัญ

20.30 น. มีผู้ชุมนุมนับหมื่นคนแออัดยัดเยียดลานโพธิ์จึงย้ายที่ชุมนุมไปยังสนามฟุตบอล

การชุมนุมประท้วงขยายวงไปตามจังหวัดที่มีสถาบันอุดมศึกษา เช่น ปัตตานี สงขลา อุดร นครราชสีมา เชียงใหม่ บางแก้ว

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

เจรจา

11 ตุลาคม 2516

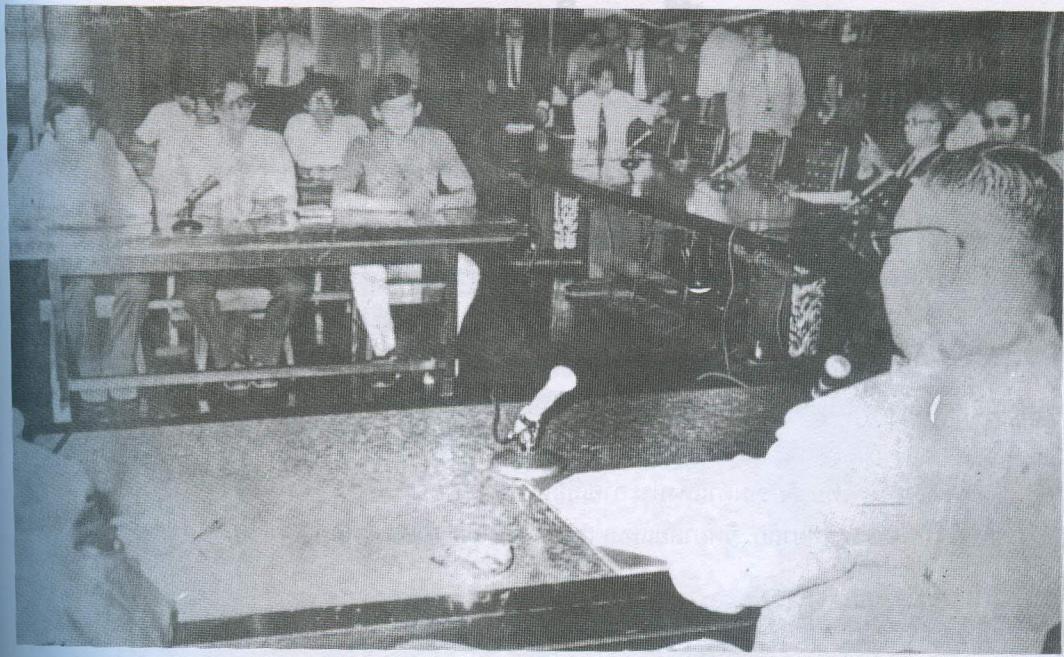
- 06.00 น. นิมนตร์พระภิกษุ 200 รูปจากวัดมหาธาตุ มาบับบินทบทาตที่สันນະพุฒบօล
- 09.00 น. นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ งดสอบ เข้าสอบ 70 คน มุ่งสู่ธรรมคานสตร์
- 10.00 น. ตัวแทนคุณยักษ์กลังนิสิตฯ เจรจา กับรัฐบาลให้ปล่อยตัวผู้ถูกจับกุมอย่างไม่มีเงื่อนไข ได้รับการปฏิเสธ ห้ามไม่ยอมรับปากว่าจะร่วงรัฐธรรมนูญให้เสร็จโดยเร็ว
- 12.30 น. โภชนาจำดหมายสนับสนุนการต่อสู้จากนักเรียนไทยในสหราชอาณาจักร ออกอ่านในสหราชอาณาจักร 500 ดอลลาร์ นักเรียนไทยในเยอรมนี 700 มาร์ก
- 13.30 น. นักศึกษาประภาศ ไม่ได้เป็นคัตตุรุกับสถาบันทหาร และตำรวจ แต่จะขอเป็นคัตตุรุกับกลุ่มผู้ทำลายประเทศเท่านั้น
- 13.50 น. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ปราบหลังสือพิมพ์ไม่ให้ลงข่าวการประท้วงของนักศึกษา มากเกินไป เสาโน้นนี้แต่หนังสือพิมพ์เท่านั้นที่ลงข่าวการประท้วงของนักศึกษา สื่อของรัฐทุกประเภทไม่ออกข่าวการประท้วงซึ่งออกข่าวให้ร้ายผู้ถูกจับกุมอีก
- 19.00 น. ตัวแทนนักเรียนช่างกล ช่างก่อสร้างจากโรงเรียนต่างๆ ที่เข้าร่วมชุมนุมชี้แจงที่ประภาศเลิกตีกัน จะร่วมกันต่อสู้และขอเป็นกองหน้าถ้าเกิดการประทักษัน ประภาศ “พีคีอสมองน้องคือกำลัง”

สำรวจได้รับคำสั่งให้สักด้วยที่บรรทุกนักเรียน นักศึกษาไม่ให้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ ห้ามยังห้ามเจ้าของรถโดยสารทุกชนิดไม่ให้นักเรียน นักศึกษาเข้า

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

สถาบันชาาร์จฯ-มหานกาสก์และกิจกรรม
ระบูรชีบาลลุแก่อีมามา
กิจกรรมนักเรียนที่เข้าค่ายค้างแรมทักษะชีว
นักเรียนที่เข้าค่ายนักเรียนทักษะชีว
สถาบันชาาร์จฯ-มหานกาสก์และกิจกรรม

นิทรรศการ 25 ปี 14 คุณ

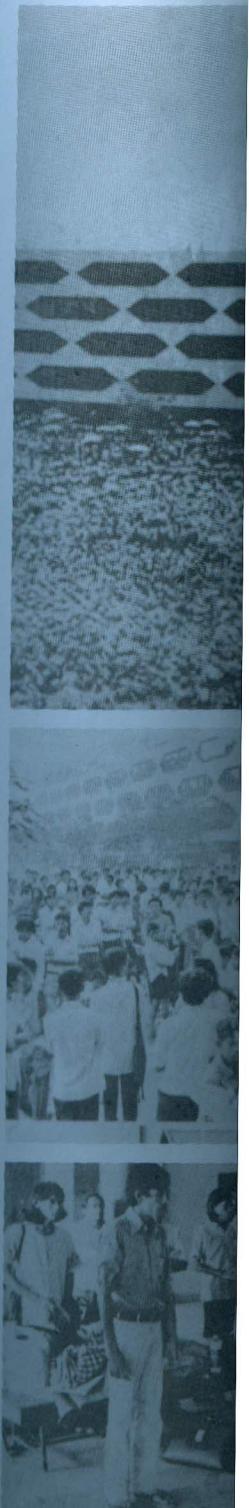
ยิ่งเด่น

12 ตุลาคม 2516

- 07.00 น. นักเรียนพาณิชย์การ, ช่างกล, ช่างก่อสร้าง, นักเรียนสายสามัญทุกโรงเรียนในกรุงเทพฯ รวมทั้ง
ร.ร.บุตรข้าราชการทัพบก หลังไฟหลักเข้าธรรมศาสตร์ ทำให้การจราจรrob ๆ สนามหลวงติดขัดไปหมด
- 09.00 น. นิสิตจุฬาฯ งดสอบเดินขบวนจากจุฬาฯ ไปธรรมศาสตร์
- 10.00 น. รวมแล้วมีนักเรียน, นักศึกษาตั้งแต่ระดับประถมถึงอุดมศึกษาที่เข้าร่วมชุมนุมในธรรม
ศาสตร์นับแสนคน จนโฉนดซึ่งกันและกันรายชื่อสถาบันศึกษาที่เข้าร่วมชุมนุม สรุปว่ามีเต็มเรียงระดับอนุบาล
เท่านั้นที่ยังไม่มีมา
- 11.00 น. มหาวิทยาลัยรามคำแหงประกาศเลื่อนการสอบ
สภาพน้ำจาวยิ่งมหาวิทยาลัย, วิทยาลัยเทคโนโลยีสถาบัน รวมทั้งนักหนังสือพิมพ์ ได้ออกแถลงการณ์เตือนสติ
รัฐบาล
- 12.00 น. ศูนย์กลางนิสิตฯ ประกาศยืนคำข้าดให้รัฐบาลปล่อยผู้ถูกจับกุมอย่างไม่มีเงื่อนไข ภายใน 24
ชั่วโมง
- 14.00 น. รัฐบาลเรียกประชุมคณะกรรมการพิเศษที่ส่วนรัฐวิสาหกิจ
- 19.45 น. หน้ามหาวิทยาลัยเดินทางไปประกันตัวผู้ถูกจับกุม แต่ทุกคนไม่ยอมออกจากห้องขัง จนกว่าจะมี
ตัวแทนจากศูนย์กลางนิสิตฯ ไปรับ
- 21.00 น. วิทยุกรมประชาสัมพันธ์ออกข่าวเรื่องการประกันตัว กล่าวหาว่ามีการซ่องสุมอาชญากรรมไว้ใน
ธรรมศาสตร์
- 22.00 น. ศูนย์กลางนิสิตฯ ประกาศไม่ยอมรับการประกันตัว ให้ปล่อยโดยไม่มีเงื่อนไขเท่านั้น

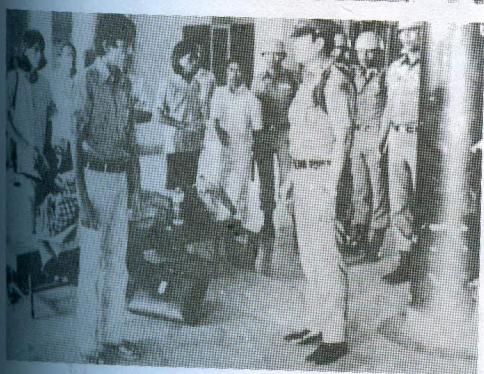
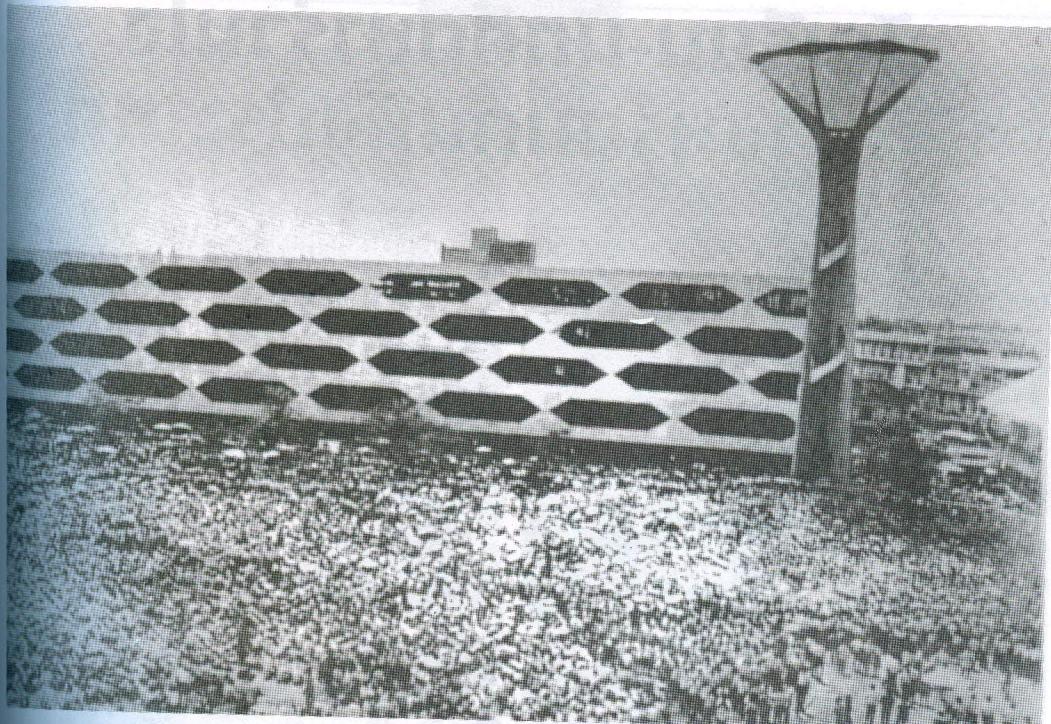
ต่างจังหวัด

มีการชุมนุมต่อต้านการรับกุมแทนทุกจังหวัด ตั้งแต่เชียงใหม่, อุบลราชธานี, ขอนแก่น, นครสวรรค์,
มหาสารคาม, พิษณุโลก, สงขลา, ปัตตานี, ลพบุรี, อุตรดิตถ์, นครปฐม, อุบลราชธานี, ชลบุรี, นครราชสีมา นัก
ศึกษาวิทยาลัยครุภัณฑ์ สามพันคนเข้าร่วมสืบค้น มุ่งสู่ธรรมศาสตร์ ครั้งแรกถูกตำรวจอุ้มขึ้นที่คุ้ด
ต้องยอมนักศึกษา

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

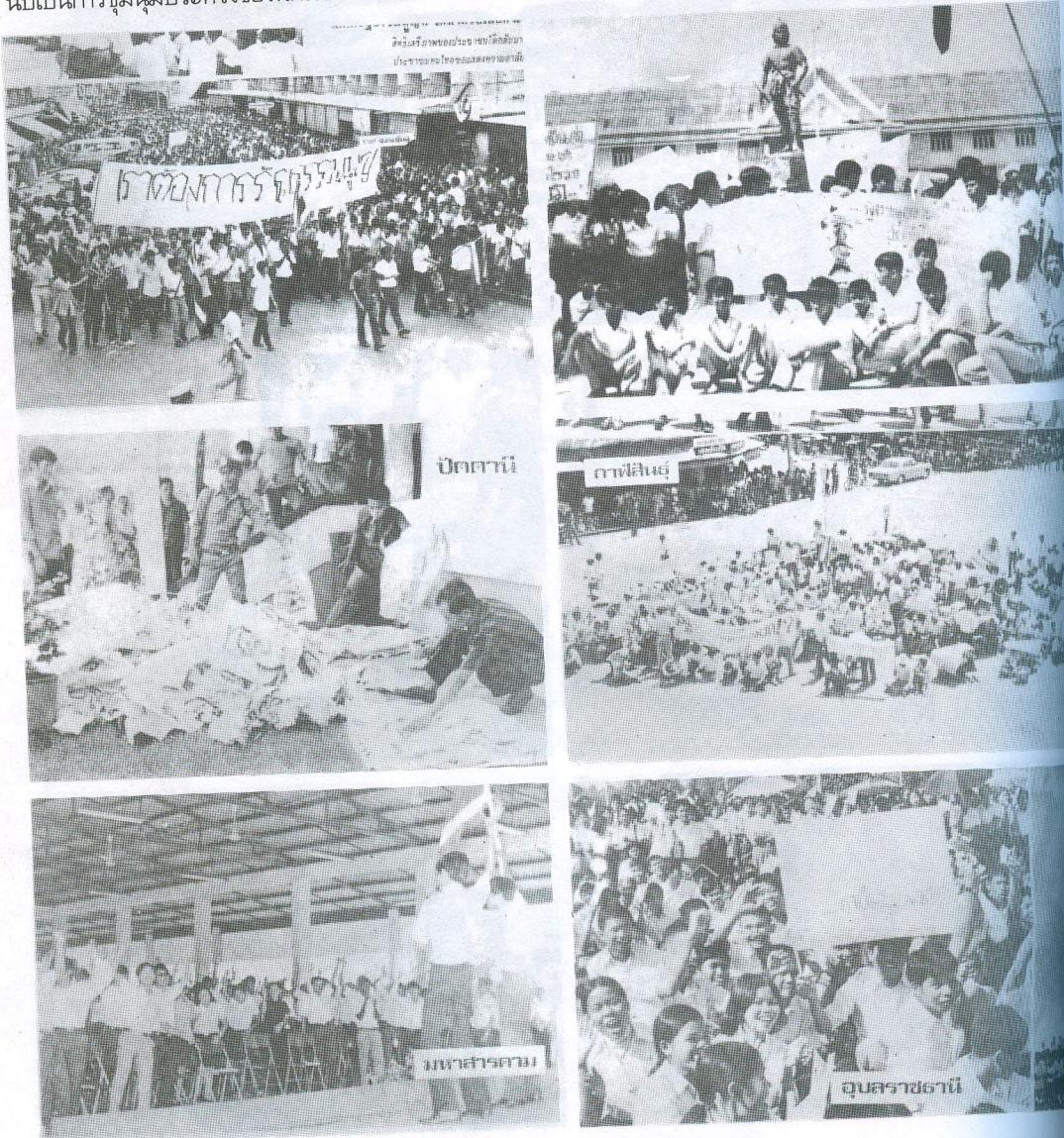

นิทรรศการ 25 ปี 14 มิถุนายน

นักเรียน-นักศึกษาร่วมใจ ประท้วงพร้อมกันทั่วประเทศ

การชุมนุมประท้วงรัฐบาลให้ปล่อย 13 กบฎ และเรียกร้องรัฐธรรมนูญใหม่มีภาค เริ่มต้นจากจังหวัดที่มีมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ เช่น เชียงใหม่, ขอนแก่น, สงขลา จนนั้นก็ขยายตัวไปตามจังหวัดที่มีมหาวิทยาลัยครุ จนกลายเป็นการชุมนุมต่อต้านรัฐบาลของนักเรียน-นักศึกษาทั่วประเทศ เพื่อสนับสนุนการชุมนุมประท้วงที่ธรรมศาสตร์ นับเป็นการชุมนุมประท้วงของนักเรียน-นักศึกษาครั้งยิ่งใหญ่ในรอบเขตทั่วประเทศครั้งแรกและครั้งเดียวของประเทศไทย

นัทรดการ 25 ปี 14 คุล

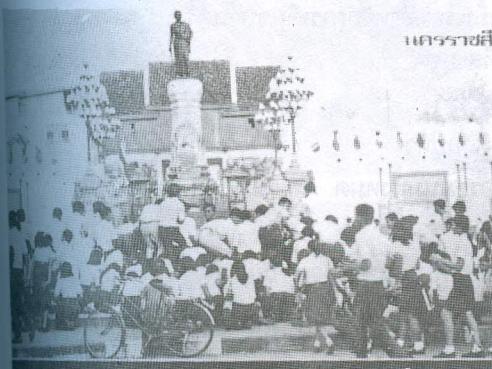

น.ศ. ขอนแก่นเตรียมสู่รัฐบาล

นักเรียนนักศึกษา

ฉบับนี้เดช

หน้า ๑๖ งบประมาณ ๑๒ ๘๐๔๗ ๙.๙ ๒๕๖๐ ๗๗๘๗ ๘๐ ๘๘

นักเรียนนักศึกษา ขอเชิญชวนผู้อ่านที่สนใจ ร่วมแสดงความคิดเห็นและสนับสนุน งาน
นักเรียนนักศึกษา เพื่อเป็นเครื่องบรรยายถึงนักศึกษา และวิชาชีพครู ๑๓ คน ซึ่งถูกยกและรื้อ
ซึ่งเป็นภาระของบุตรหลาน ให้มีน้ำใจ ทักษะภาษาและทักษะทางอาชีพ ดังนั้น นักเรียนนักศึกษา^๑
จึงขอเชิญชวนผู้อ่าน ท่อง ดูร่อง ขอเมตตา ช่วยเหลือ ทั้งภาคใต้และภาคกลาง ด้วยความรักและห่วงใย

ผลักดันนักเรียน-นักศึกษาห้ามประทีก

นิทรรศการ 25 ปี 14 คุณ

การเดินบวนที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ในประวัติศาสตร์

13 ตุลาคม 2516

03.50 น. คุณย์กลางนิสิตฯ ยืนยันไม่ประกันตัว และผู้ถูกจับกุมจะไม่ออกจากคุกเป็นอันขาดถ้าทางคุณย์ฯ ไม่ปรับตัว

04.50 น. ผู้ชุมนุมร่วมร้องเพลงชาติ มีการกล่าวคำปฏิญาณ “ข้าพเจ้าจะขอเกิดทุน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และจะต่างไว้ด้วยชีวิต และข้าพเจ้าจะเป็นคนไทยที่พูดจริงทำจริง ผู้ได้ทำลายชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และรัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้าจะต่อสู้จนชีวิตหายไป”

05.50 น. ถนนรอบสวนเรื่องถัดห้ามรถผ่าน หน่วยปราบจลาจลพร้อมอาวุธเตรียมพร้อม

10.00 น. ผู้ชุมนุมในธรรมศาสตร์นับแสนคนเตรียมพร้อมสำหรับการเดินบวนครั้งประวัติศาสตร์ คุณย์กลางนิสิตฯ แบ่งกรรมการทำหน้าที่สามชุด

ชุดแรกเข้าใจครั้งสุดท้ายกับรัฐบาล

ชุดสองขอเข้าเผาฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ชุดสามคุ้มการเดินบวน ประสานงานการชุมนุมทั่วหมู่

12.00 น. ไม่มีคำตอบจากรัฐบาล

12.15 น. ขบวนเคลื่อนจากธรรมศาสตร์ออกทางประตูด้านสนามหลวง เลียบไปทางสะพานสมเด็จพระบรมไภรากล้าฯ ผ่านโรง kazza ข้าแนนราชาดำเนินด้านกรมประชาสัมพันธ์

13.00 น. ขบวนยึดถนนราชดำเนินทั้งสายด้วยคนเนบแสลง

18.30 น. เลยเวลานัดหมายนานแล้ว กรรมการคุณย์กลางนิสิตฯ ที่ไปเจรจาข้างต้นมา ท่ามกลางข่าวลือผู้นำนักกิจชาติที่ไปเจรจาถูกลังหารหนู ทหารเตรียมเมล็ดข้าวกระเด็นกำลังเข้ากวาดล้าง กองบัญชาการที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยลังเคลื่อนขบวนต่อไปยังบริเวณพระบรมราชูปถัมภ์

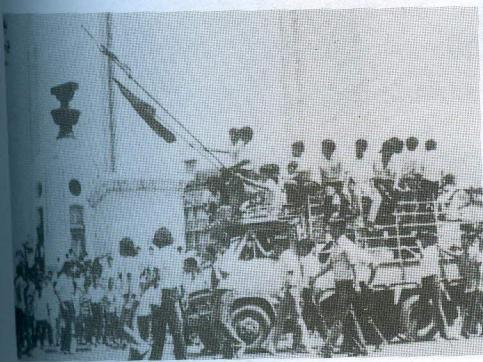
20.00 น. กรมประชาสัมพันธ์ ออกข่าวยอมรับข้อเสนอคุณย์กลางนิสิตฯ ปล่อยผู้ถูกจับกุมโดยไม่มีเงื่อนไข

22.00 น. การประสานงานระหว่างส่วนบัญชาการที่ชุมนุมกับกรรมการคุณย์กลางนิสิตฯ เป็นไปด้วยความสัมสัน ผู้ที่ชุมนุมบริเวณพระบรมราชูปถัมภ์เริ่มมีอารมณ์ร้อนแรง การเรียกร้องบางส่วนเป็นการเปลี่ยนผู้บริหารประเทศ

22.30 น. คุณย์กลางนิสิตฯ ประกาศยุติการชุมนุมเนื่องจากข้อเรียกร้องได้รับการตอบสนองแล้ว แต่ไม่สามารถถลายการชุมนุมได้

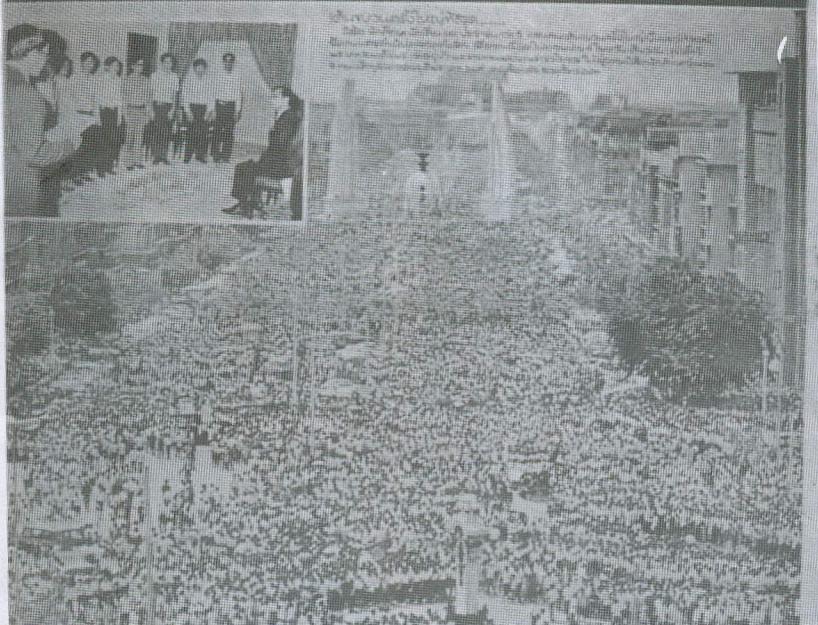
นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

និទ្ទេតារ 25 ថ្ងៃ 14 មុនា

เดินชนบวนให้ถูกที่สุด คลีนนิคเมย์ครึ่งล้านยืดถ่านพังป้อมลายประดู่สกาก ในหลักบริหารระบั๊บเหตุร้ายแรร์บ ปล่อย 13 ขบถแล้ว!

ପ୍ରକାଶନ ମୂଲ୍ୟ 22 14 ଟଙ୍କା ୮୮ ୨୫୧

ປະທະ

14 ຕຸລາດັນ 2516

00.15 ນ. ຄວາມສັບສົນທີປະເວັນພະບາງປູປາກົມ ທຳໄຫ້ເສັກສරັດ ປະເສລືອງກຸລ ຜຶ່ງອູ້ທີ່ຮັບບັນຍາການຕັດລືນໃຈເຄື່ອນຂບວນໄປຢັ້ງພະວາງສ່ວນຈິຕຣລາ ເພື່ອຂອໍພຶ່ງພະບາງມີປາກເກົ່າ

01.15 ນ. ຂວານແຄລື່ອນຖິ່ງພະວາງສ່ວນຈິຕຣລາ ອ້າວຂວານປະຈັບທີ່ນ່ວຍຄອມມານໂດ

05.30 ນ. ພ.ຕ.ອ.ວິຈິ່ງ ເຊົາກຸງຫຼາ ອຸ່ນເຫຼຸມພະບາງໄວ້ທາມມາອ່ານໃຫ້ຜູ້ອັນິພັກ ສົມບັດ ທຳມະຊຸມວາງຄົ່ງ ເລີ່ມຕົກຕົວສົມບັດ ອົບຍາພີເມີນເຕີມວ່າ ຮັບອາລຍອມປລ່ອຍຜູ້ອັນິພັກຈັບກຸມໂດຍໄມ້ມີເງື່ອນໄຂ ແລະ ປະກາດໃຫ້ຮູ້ຮ່ວມນູ້ຄັບໄໝເດືອນຕຸລາດັນປີ 2517

06.00 ນ. ຜູ້ຮຸມນຸ່ມວ່າມ່ວ່າງເພັນພະບາງສົມບັດ ສລາຍການສຸມນຸ່ມ

06.05 ນ. ຜູ້ອັນິພັກທີ່ສລາຍຕົວໄປຕາມຄົນພະບາງ 5 ມຸ່ງສຸ່ໄແກດຸສີຕີ ຖຸກທີ່ນ່ວຍຄອມມານໂດກັ້ນໄໝຍ່ອມໃຫ້ໄປ ເກີດກາດຕັ້ງອູ້ທັກທີ່ນີ້ ແຫດກາດນີ້ມີຄາດັ່ງນີ້ກີດຂຶ້ນ ທີ່ນ່ວຍຄອມມານໂດຕ່ຈະທັກເຫົາຖຸບທີ່ນັກເຮົາຍັນ ນິສິຕ ນັກຄືກາຍ່າງທາງໆ ພ້ອມຍິງແກ້ສັນໜ້າຕາເຫົາໄສ ເຈົ້າທີ່ຕໍ່ວົງ, ທ່ານທີ່ຕໍ່ວົງ ທ່ານທີ່ຕໍ່ວົງ ຕ້ອງເປີດປະຕູໃຫ້ນັກຄືກາເຂົ້າໄປໆ ໄປລັບກັບໃນວັງ ທີ່ນ່ວຍຄອມມານໂດຍັງບັງຈາຈີງແກ້ສັນໜ້າຕາເຫົາໄສໄປໆ ໃນເຂົາພະຈຸານເອີກ

07.00 ນ. ດວກໂගຮັດແຄັ້ນເນື່ອງຈາກຄູກທຸບທີ່ທ່າວ້າຍ້າລັດຈາກປະກາດສລາຍຕົວ ທຳໄຫ້ຜູ້ອັນິພັກຮັມຕັກັນໄໝ ທັກຄວນ ຂ່າວນັກຄືກາຍ່າງທາງໆ ພ້ອມຍິງແກ້ສັນໜ້າຕາເຫົາໄສ ເຈົ້າທີ່ຕໍ່ວົງ, ທ່ານທີ່ຕໍ່ວົງ ຕ້ອງເປີດປະຕູໃຫ້ນັກຄືກາເຂົ້າໄປໆ ໃນເຂົາພະຈຸານເອີກ

08.30 ນ. ນັກຄືກາໄປຮ່ວມຕົວທີ່ຮ່ວມຄາສຕ່ວົງໄໝ

09.30 ນ. ຮັບອາລອກແດລງກາຮັນນິດເບືອນ ຍິງພື້ນຄວາມໂගຮັດແຄັ້ນໃຫ້ກັບປະການ ຈຶ່ງມີການບຸກຍືດກຽມ ປະກາສັມພັນນີ້ ເນື່ອພວກໄວ້ມີສາມາດຄອກອາກາຄຕອບໄຕຮູ້ບາລ ຜູ້ອັນິພັກຈຶ່ງກຳລາຍຫ້ອງສ່ງ

10.40 ນ. ເກີດກາຍິງຕ້ອງສູ່ທີ່ທັກການສຽງພາກແລະທັກໂງປັກນະສົງຄາມ ເຊີຄອບເຕົວ 2 ລຳ ຍິງໄສ ປະການທັກການປະກາສັມພັນນີ້

11.40 ນ. ທ່ານ 1 ກອງຮ້ອຍອາຫຼຸບເບາ ທີ່ນ່ວຍລາດຕະຫວາງເອີກ 1 ກອງ ຮັດັນ 6 ຕັນ ເຄື່ອນຖິ່ງໂຮງພັກນະສົງຄາມ

ປະການກະຈາຍກຳລັງປິດຄານນາຮາດດຳເນີນ ປິດລ້ອມໂຮງພັກນະສົງຄາມ, ໂຮງການປັນ, ກຽມສ່ວນພາກ, ກຽມປະກາສັມພັນນີ້ ເອາໄສ່ຂາຍຂອງຂອງແມ່ຄ້າສານາມທລວງເປັນບັນເກອງ

11.55 ນ. ທ່ານອາຄາເຄລີຍີ່ພື້ນທີ່ຕັ້ງແຕ່ປະເວັນທີ່ຄູກປິດລ້ອມໄປຈົນເຖິງສະພານຜ່ານພິພລືລ໏າ, ສະນາມທລວງ ທີ່ກີ່ເກີ່ມໂລແລະຕະວັນອອກ ໃຫ້ປັນ M16, ປິບການເບາຍິງໄສປະການ ປະສານກັບກາຍິງຈາກເຊີຄອບເຕົວ 2 ລຳ

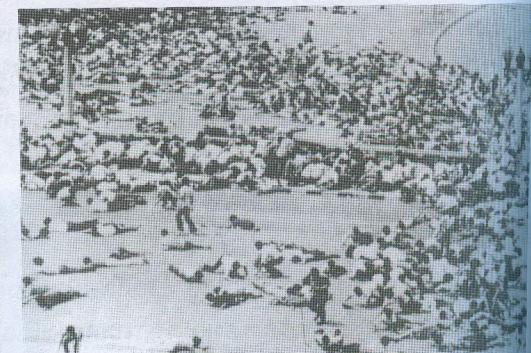
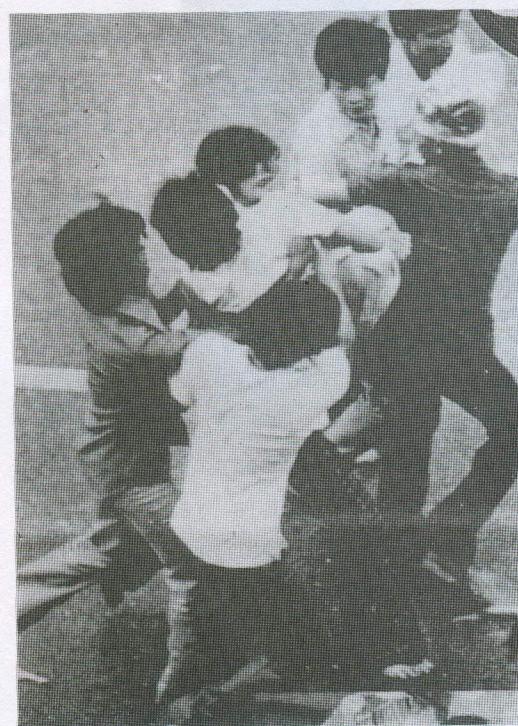
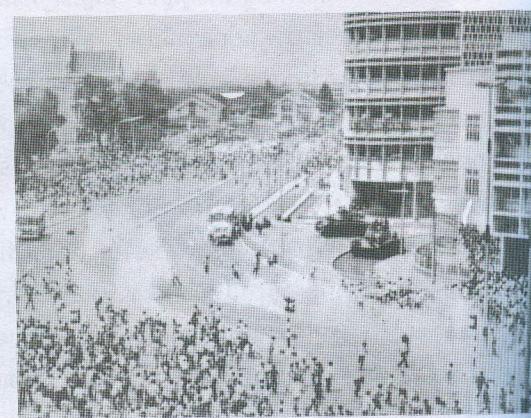
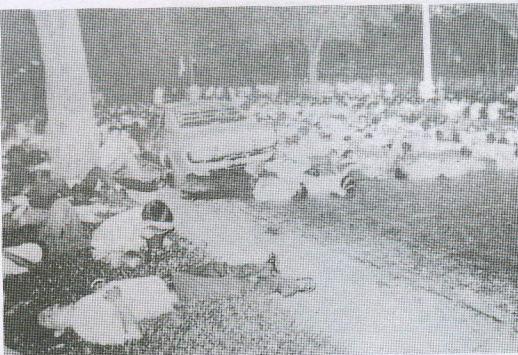
12.00 ນ. ຮັດັນ 5 ຕັນປິບປຸຕິການທັກການປະກາສັມພັນນີ້, ສຽງພາກ 1 ຕັນ ບິວດັນນັກຈົກພົງນີ້ ບັງລຳພູ

12.15 ນ. ກອງບັນຍາກາປາບຈາລາຈ ສັ່ງໃຫ້ປິບປຸຕິການທັກການປະກາສັມພັນນີ້ ພ.ອ.ນຸ່ງຄົ່ງ ກິຕີຕີ່ຈະ ທັກໜ້າຝ່າຍປິບປຸຕິການປາບຈາລາຈ ໄດ້ຮ່າຍງານໄປຢັ້ງຈອມພລປະກາສ ຈາກລົດເສີຍ ວ່າໃໝ່ທ່ານວິທີຍາລັຍຮ່ວມຄາສຕ່ວົງ ຢື່ນກລັດຈັ້ງອູ້ທຸມຮົມແນ່ຈ້າພະຍາແລະບ່ານລານທ່ານໄປ ແລະ ຮ່າຍງານອື່ນວ່າ ຮັດັນເຄື່ອນທີ່ໄດ້ ຄູກປະການລ້ອມ ແລະ ຈຳກຳລາຍ ຈອມພລປະກາສໄປຢັ້ງທັກບັນດັບການລົ້ວສາ ສັ່ງໃຫ້ຮັດັນໃຫ້ນາປາລົມປະຈຳຮັດັນຍິງປະການ ແຕ່ ນັຍກາຮສ່ວ່າສາໄໝໄດ້ກັດປຸ່ມລົວທີ່ສໍາຫັກພູດ ຄຳສັ່ງດັກກ່າວຈົ່ງໄປໆໄປໆເກີ່ມ ໄນເຫັນໜ້າຈະມີຄົນຕາຍເອີກທລາຍຮ້ວຍຄົນ

12.25 ນ. ສັນນິວິທີຍຸກການປະກາສັມພັນນີ້ ກະຈາຍເລື່ອງວ່າຜູ້ກ່າວຈາລາຈມີອາຫຼຸບຮ້າຍແຮງ ນັບຕັ້ງແຕ່ປິນຍິງເວົ້ວ

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

ระเบิดทำลายถึงป่าซึ่งก้า
บรรทุกน้ำขับพุ่งชนรถถัง

13.00 น. ตั้งห

รพ.คิริราช ทหารยิงกระ

ขบวนประชานแล

วนรอบอนุสาวรีย์พระเจ

ทารุณของรัฐบาลและชัก

13.50 น. ประช

14.00 น. รัฐบาล

14.50 น. กองบ

ประชาชนแตกต่อสู้ ได้รับ

15.00 น. ตำรวจ

จากเหตุยและพยายาม

15.45 น. ประช

16.00 น. เยลิคุ

ประชุมคณาจารย์มณฑ

16.30 น. ตำรวจ

17.00 น. กองบัญ

18.00 น. รัฐบาล

สรุปปฏิบัติการของห

กรมสรรพากร, กรมประช

ชีวิต 21 คน บาดเจ็บหนัร

18.46 น. พระบาท

นายกรัฐมนตรี

19.30 น. สถานีวิฟ

20.00 น. มีการตั้ง

ถนนราชดำเนินistra 5 หมื่น

ที่บวเคนสะพานผ่านฟ้าลีลา

22.00 น. ไม่มีครัว

23.00 น. ประชาน

ชาวไทย ได้รับการชี้แจงว่า

ได้พานรัฐธรรมนูญ

17.00-24.00 น. กາ

นักศึกษา, ประชาชนเลียรชีว

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

ระเบิดทำลายถังปาดูร์ก้า ความจริงนักเรียนอาชีวะมีเพียงระเบิดขาด ประชาชนได้แต่ยึดรัตนเมล์, ราชยี, รถบรรทุกน้ำขับปุ่งชนรถถัง

13.00 น. ตั้งหน่วยพยาบาลฉุกเฉินที่โรงพยาบาลโนโภสิทธิ์ ลำเลียงคนเจ็บผ่านธรรมศาสตร์ลงเรือไป รพ.คิริราช ทางยิ่งกรุงสุน, แก๊สนำตาใส่หน่วยพยาบาลเป็นระยะ

ขบวนประชาชนและพระภิกษุบัพพันคน นำศพวีรชน 2 คนคลุมด้วยผ้าดำ แห่จากสะพานพุทธฯ ไปวัดเวียนไหญ่ หวนอุบลารักษ์พระเจ้าภัลจินดา 3 รอบ ไปยังลี่แยกบ้านแขก ถึงคิริราชเวลา 17.00 น. เพื่อประจามความทารุณของรัฐบาลและซักชวนประชาชนให้ปริ่วรวมต่อสู้ท่อนุสรณ์ประชาธิปไตย

13.50 น. ประชาชนยืดและเผากองสลาภ, ก.ต.บ.

14.00 น. รัฐบาลออกแถลงการณ์ห้ามอุกอกบ้านตั้งแต่ 22.00 น. ถึง 05.30 น.

14.50 น. กองบัญชาการฉุกเฉินในธรรมศาสตร์ติดต่อกับรัฐบาลขอให้หยุดยิง เพื่อที่จะได้ประกาศให้ประชาชนเลิกต่อสู้ ได้รับการปฏิเสธ

15.00 น. ตำรวจพยาบาลตามจับผู้บาดเจ็บที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลต่าง ๆ แต่ถูกขัดขวางจากแพทย์และพยาบาล

15.45 น. ประชาชนกลับเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ทหารยังยิงมาที่ผู้ชุมน.Ctตลอดเวลา

16.00 น. เฮลิคอปเตอร์การลาดกระสุนใส่โรงพยาบาลคิริราช ทำว่าเป็นแหล่งรวมพลของพวากอความไม่สงบ ประชุมคณะรัฐมนตรีฉุกเฉินที่สวนเรืองฤทธิ์ ประชุมเสร็จรัฐมนตรีหนีออกจากสวนเรืองฤทธิ์หมด

16.30 น. ตำรวจในกองบัญชาการตำรวจนครบาลผ่านฟ้า ยิงกระสุนและแก๊สนำตาใส่ประชาชนไม่ขาดสาย

17.00 น. กองบัญชาการในธรรมศาสตร์สลายตัวเนื่องจากทำอะไรไม่ได้

18.00 น. รัฐบาลจอมพลถนอมประภาคลาออก สถาณบูรพาณฑ์เริ่มถอนตัวออก สรุปปฏิบัติการของทหาร ตำรวจ บริเวณห้องสมนาคมหลวง, ถนนราชดำเนิน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรมสรพารักษ์, กรมประปาสัมพันธ์, บางลำพู ตั้งแต่ 09.30 น.-16.30 น. มีนักเรียน, นักศึกษา, ประชาชนเลี้ยงชีวิต 21 คน บาดเจ็บนับร้อย

18.46 น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกัลย์มุนตรี

19.30 น. สถาณวิทยุ-โทรทัศน์ทุกแห่งถ่ายทอดกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

20.00 น. มีการตั้ง “คูณย์ปวงชนชาวไทย” ขึ้นที่อนุสรณ์ประชาธิปไตยเพื่อควบคุมประชาชนที่ยังอยู่ใน ถนนราชดำเนินราว 5 หมื่นคน ให้อยู่ในความสงบ แต่ไม่สามารถยับยั้งการยิงต่อสู้ระหว่างประชาชนกับตำรวจ ที่บริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาวดี

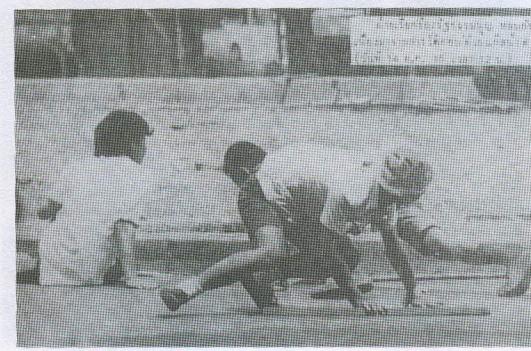
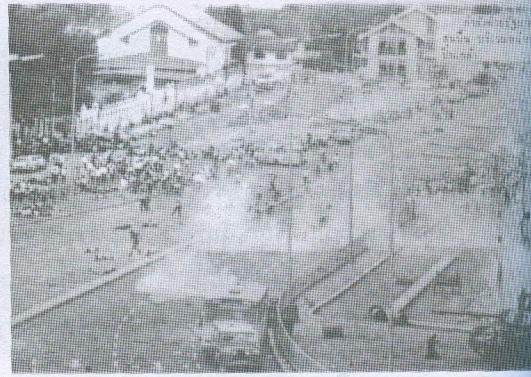
22.00 น. ไม่มีคริสต์มาสประจำปี因为没有圣诞树

23.00 น. ประชาชนจากย่านวงศ์วิภาวดี ยกกำลังมา 4 คันรถ พร้อมอาวุธครบมือ มาให้คูณย์ปวงชน ชาวไทย ได้รับการชี้แจงว่าไม่ต้องการให้การต่อสู้ขยายวงออกไปอีก จึงได้นำอาวุธจำนวนมากของรวมไว้ในห้องใต้พานรัฐธรรมนูญ

17.00-24.00 น. การประทักษณ์อย่างรุนแรงเกิดรอบบริเวณกองบัญชาการตำรวจนครบาลผ่านฟ้า มีนักเรียน, นักศึกษา, ประชาชนเลี้ยงชีวิต 22 คน

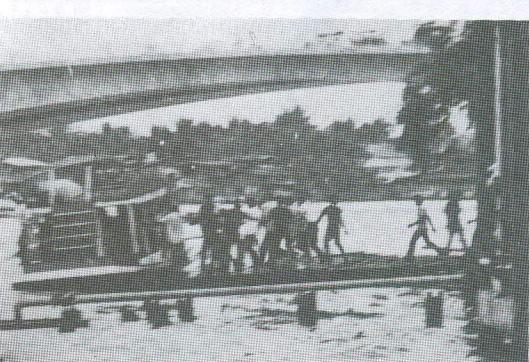

นิทรรศการ ๒๕ ปี ๑๔ ศกฯ

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

วันแห่งธงชาติ ของผู้รักประชาธิไตย

15 ตุลาคม 2516

00.00 น. ไม่มีคริสต์ประจำค่ำห้ามออกบ้าน การจลาจลลูก Alam ทั่วกรุงเทพฯ ประชาชนระนาบ ความคับแคนด้วยการเผาป้อมตำราจตุกแหน่ง ทำลายไฟสัญญาณจราจร นำถังขยายกองเต็มถนน

00.30 น. จอมพลน้อมอกรถแลงการณ์ในฐานะผู้บัญชาการทหารสูงสุด บิดเบือนการต่อสู้เรียกร้อง ของประชาชน เท่ากับโภมโภสของฝูงชนให้ลุกขึ้นมาอีก

03.30 น. การติดต่อหยุดยิงระหว่างคุณย์ปวงชนชาวไทยกับตำรวจที่บชร.ผ่านฟ้าไร้ผล มีการยิงต่อสู้กัน ตลอดเวลา

06.00 น. การมองเลือดไม่มีท่าว่าจะสงบ ส่อเค้าว่าจะเพิ่มความรุนแรงขึ้น เพราะทหารเตรียมกำลังตามจุด ต่าง ๆ ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจทั่วกรุงเทพฯ เก็บทุกโรงพักถูกทิ้งร้าง ที่สะพานผ่านฟ้ายังมีการเสียงเชิญ บุกเข้า ทำลาย บชร.ผ่านฟ้า เนื่องจากเป็นจุดที่มีผู้เสียชีวิตมากมาย

08.15 น. รัฐบาลนายกฯ สัญญา ธรรมศักดิ์ ประภาคหยุดราชการ 3 วัน รวมทั้งบริษัทห้างร้านต่าง ๆ

11.20 น. จอมพลน้อมอกรถแลงการณ์ฉบับที่ 2

11.45 น. จอมพลน้อมอกรถแลงการณ์ฉบับที่ 3

การออกແลงการณ์ของจอมพลน้อมทำให้ประชาชนเกิดความลับสน เนื่องจากประเทศมีสองข้ออำนาจ ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าอาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์เป็นผู้นุ่มนิ่ม เชิด และบุคคลที่ประชาชนเกลียดชัง เช่น จอมพล ประภาส และพันเอกธรรมรงค์ยังคงมีอำนาจทางการอยู่ในเมืองพื้อมที่จะเข่นฆ่าประชาชนได้ตลอดเวลา

11.50 น. หลังจากทหาร ตำรวจบางส่วน ถอนออกจากกองบัญชาการตำรวจครบาล นักศึกษา ประชาชนสามารถบุกเข้าไปในกองบัญชาการได้ มีการขวางระเบิดเพลิงจำนวนมาก นอกจากนี้มีการยิงระเบิด เพลิงจากหนังสติกัยกับฯ จากชั้น 7 อาคารเดินอากาศไทยเข้าสู่หลังคา ชั้นบนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ทำให้ไฟไหม้ตึกทั้งหมด

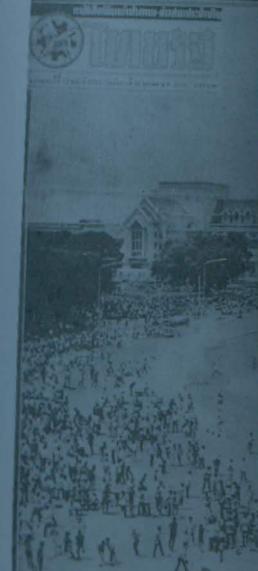
14.00 น. คุณย์กลานโนสิตฯ ออกແลงการณ์ถลایฝูงชน นำไปเจอกับจ่าทั่วกรุงเทพฯ

14.10 น. จอมพลน้อมอกรถแลงการณ์ฉบับที่ 4 ประกาศห้ามประชาชนออกจากบ้านตั้งแต่ 20.00 น.

ถึง 05.30 น. วันรุ่งขึ้น ถ้าฝ่ายนี้จะใช้มาตรการขั้นเด็ดขาด ແลงการณ์นี้กับทำให้ประชาชนโทรศัพท์คันมากขึ้น หลังไฟลอกอสูตรแหกมากขึ้นอีก

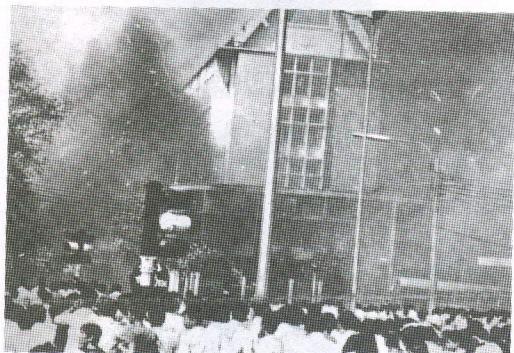
18.40 น. วิทยุกรมประชาสัมพันธ์ประกาศข่าวภารลากองจากตำแหน่งและเดินทางออกบ้านประเทศ ของสามทรงราชย์ ประชาชนให้ว่องต้อนรับด้วยความยินดี ฝูงชนเริ่มถลัยตัวกลับบ้าน

เหตุการณ์
ดึงตัว
รัฐบาล

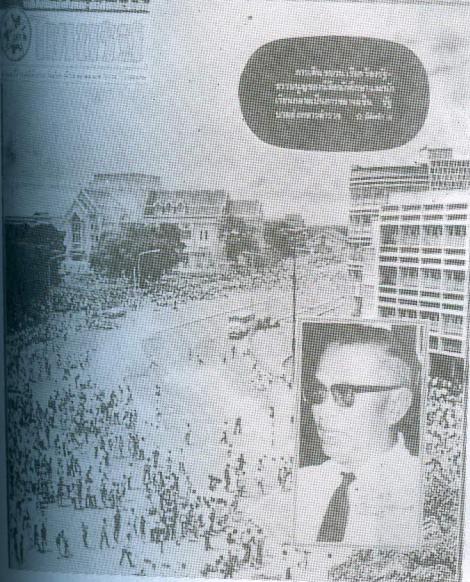

นิตยสารการ 25 ปี 14 ตุลา

เดินขบวนกล้ายเป็นชาล! พิชัย-ปักเจ็บ รัฐบาลลาออกแล้ว

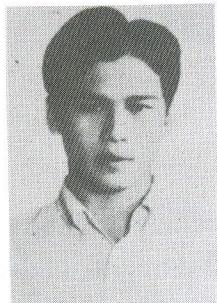
ถนน, ประวัติศาสตร์ บินหนีไปนอก น้ำ汗ให้โยให้ร้อง

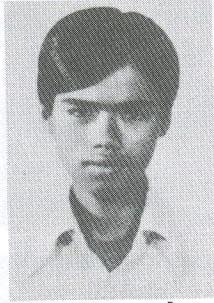

นิทรรศการ 25 ปี ๑๔๘๖

วันที่ 14 ตุลา 16

นายบัญญาน ถุกทอง

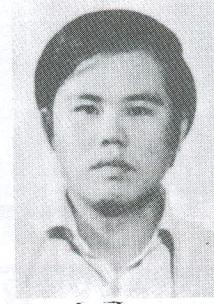
นายสุรพงษ์ บุญรอดคำ

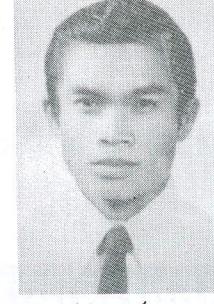
นายประสาร ไวโรจน์ธนนะชัย

นายสุพจนนา จิตตลด้าการ

นายดีอัตต์ แซ่ดัง

นายสุดทิ ปะยะวงศ์

นายสมเด็ช วิรุฬหผล

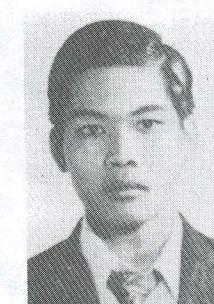
นายคงไช้ แซ่จึง

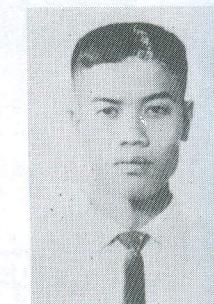
นายอ่อนช่วง แซ่โภย

นายคนัข กรณแก้ว

นายประวิติ กัสรากุล

นายสุรศักดิ์ พวงทอง

นายจิระ บุญมาก

นายอรรถพ คิมฐุรawan

นายชุมพล ใจบุญธนัน

นายพูลสุข พงษ์งาม

นิทรรศการ 25 ปี 14 ดุล

วีรชน 14 ตุลา 16

นายนิรันต์ บุญมาภก.

นายอภิสิทธิ์ พรศิริเดชกิจ

นายธีวิน แซ่ดอะ

นายอรรถพ ดิษฐ์สุวรรณ

นายมงคล ปีนัสสังขันท์

นายสุกิจ ทองประเสริฐ

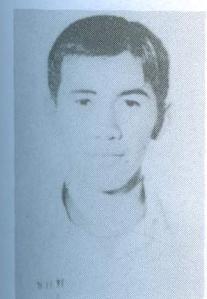
นายพุทธคิด ไชยยุทธนันท์

นายจันทร์ครุป หงษ์ทอง

นายสมชาย เกิดมณี

นายพุฒิพงษ์ พงษ์งาม

นายประพัช สมส่วน

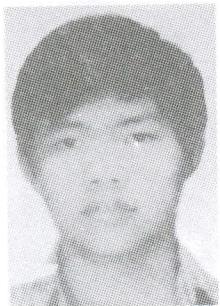

นายสมควร แซ่เงี้ยว

นักรบสถาบัน 25 ปี 14 ตุลา

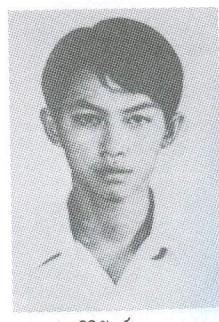
วีรชน 14 ตุลา 16

นายเจียชัง แซ่ฉัว

นายนิกร ชีพธรรม

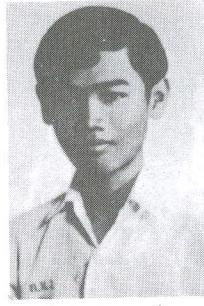
นายราดา ศิริขันธ์

นายประยุทธ แม่นสุนทร

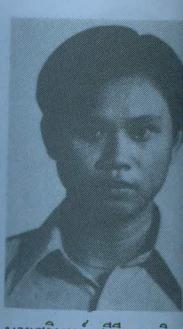
นายนิมิ อุปพันธ์

นายนิมิ กิจธิดา เพชรเพ็ง

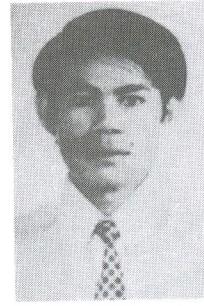
นายนิมิ ชาดีญา

นายนิมิ ศรีวรรณวิชัย

นายวิจิน บุญส่องศรี

นายชัยศิลป์ ลาดศิลป์

นายสุพจน์ เจริญสกุลอชุตี

นายประยุทธ แซ่ล้ม

นายนิมิ พลอขเวืองรักษ์

นายนิมิ สุภารรณ์

นายนิมิ ปานอึม

นายนิมิ คงจันทึก

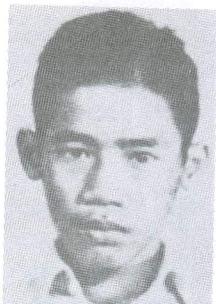

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

วีรชน 14 ตุลา 16

นายประยุทธ์ แจ่มสุนทร

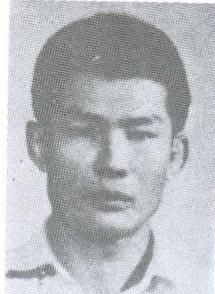
นายแสง พันธ์บัว

นายศิลปินทรัพย์ ใจนัสสานุสรณ์

นายศรีวนิช ศรีวิราวนิชกุล

นายเอนก ปฏิการสุนทร

นายมานพ โภคกระเทียม

นายประดิษฐ์ แซ่ล้ม

นายมนเดช ผ่องสวี

นายจารัส ประเสริฐฤทธิ์

นายรัตน์ ใจนันท์กิ๊ฟ

นายเรียม กองกันยา

สามเณร มนตรี โลหสุวรรณ

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

วีรชน 14 ตุลา 16

นายสุวัฒน์ แจ่วหัววงศ์

นายคง เงือบดะคุ

นายประเสริฐ เดชเมือง

นายสาข ฤทธิวนิช

นายฉลอง จ้ายพัฒนา

นายทอง จันทลักษณ์

นายพันธ์ศรี กีดสุข

นายวิเชียร พร้อมพาณิชย์

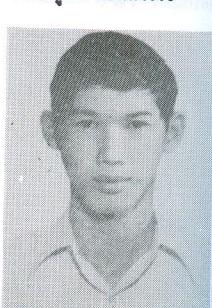
นายหนพิน พรมจรรยา

นางชุติวี พักตร์ผ่อง

นางสาวสนิท โพนกระโทก

นายนิติกร กีรติกากร

นายเสว วิเศษสุวรรณ

ชาญไถไม่ทราบชื่อ

นายเกิด คงลักษณ์

นายสาโวจัน วาระสถิตย์

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

วีรชน 14 ตุลา 16

นายเลือด วิเศษสุวรรณ

นายไชยศ จันทวงศ์

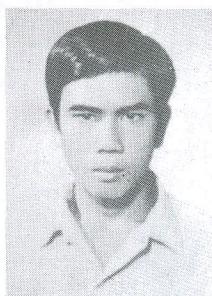
นายพงศ์ศักดิ์ ไม่ทราบนามสกุล

นายไทย ไม่ทราบชื่อ

ชายไทย ไม่ทราบชื่อ

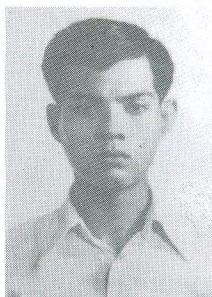
นายประยงค์ ดวงพลอย

นายอีค คงเกียรติ

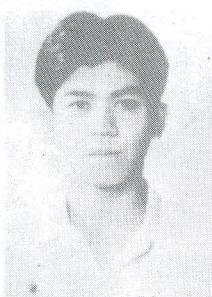
นายณพ พรมเมืองรุจิ

นายบรรพต จิมวารี

นายท่า戎 วรเชษฐ์

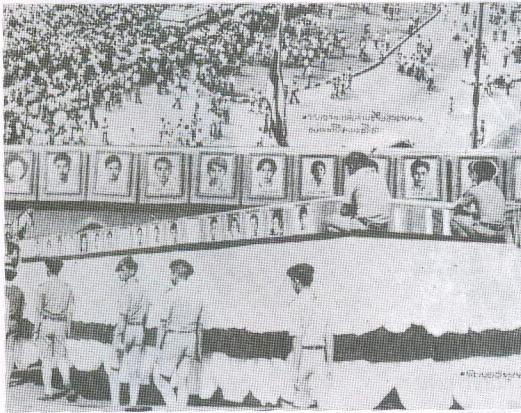
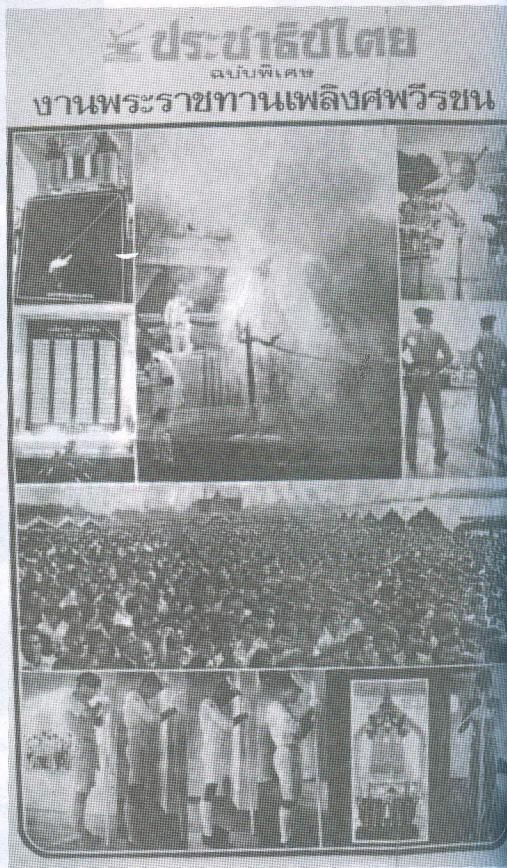

นายประเสริฐ วิรจน์ชนะชัย

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

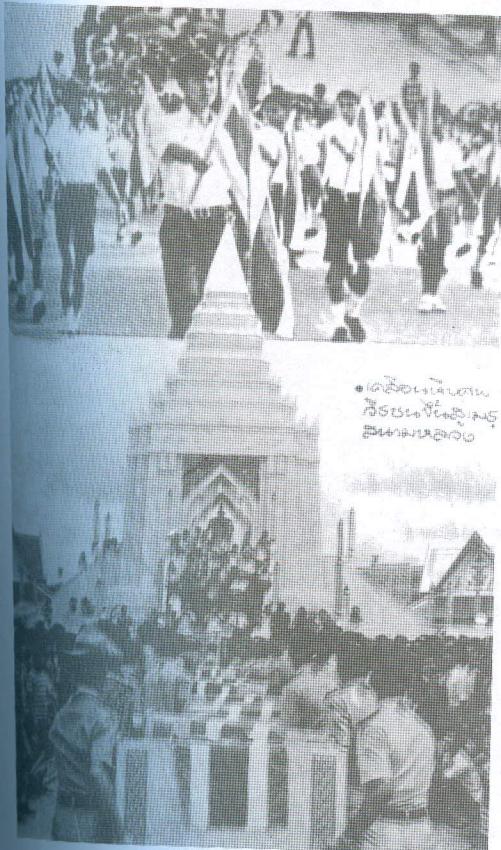
พิธีพระราชทานเพลิงศพ วีรบุรุษ 14 ตุลา

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

พิธีพระราชทานเพลิงศพ วัน 14 ตุลา

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

นิทรรศการเพลลงเพื่อชีวิต

เลี้ยงเพลลงเลี้ยงดูตรีเป็นสิ่งที่มุ่งช่วยให้ในการสร้างความบันเทิงเริงรมย์แก่ชีวิต เมื่อสังคมซับซ้อนขึ้น บางครั้งเลี้ยงเพลลงถูกนำมาใช้เพื่อจุดมุ่งหมายอื่นอิก เช่น ปลูกใจให้รักพากพ้องรักชาติฯ แน่นอนเสียงเพลงยังเป็นเพื่อนคลายเหงาบรรเทาความร้าวราของผู้ทุกข์ยากและผู้ถูกกดขี่ด้วย

ยุคเดียวของการครองเมืองก่อน 14 ตุลาคม 2516 จึงเป็นยุคทองของเพลลงรัก เพลลงสายลมแสงแดดและเพลลงเต้นรำ ท่ามกลางความมีดมิดในห้วงเวลานั้น มีปัญญาชนผู้หนึ่ง “จิตร ภูมิศักดิ์” ได้เขียนบทความเสนอแนะคิดเรื่อง “ศิลปะเพื่อชีวิต” ขึ้นมาแนวคิดเพื่อชีวิตและชีวิตการต่อสู้เพื่อสังคมที่ดีกว่าของจิตร เป็นพลังบันดาลใจให้เกิดแนวเพลงใหม่ หลังเหตุการณ์ 14 ตุลา คือ “เพลลงเพื่อชีวิต” กล่าวได้อย่างภาคภูมิว่า เพลลงเพื่อชีวิตคือ เพชรเม็ดงามทางด้านวัฒนธรรม อันเกิดจากเหตุการณ์ 14 ตุลา นิทรรศการนี้จะบอกเล่าถึงกระแสนพลังในอดีตของไทย เริ่มจากเพลลงชีวิต เรื่อยมาจนถึงต้านทานที่ยังมีชีวิตของเหล่านกรบ ศิลปินเพลลงเพื่อชีวิตทั้งหลาย ทั้งเมื่อยุคในเมืองและในป่าเขา จบที่คำรามฝากให้ผู้ซึ้นนิทรรศการได้ไปขับคิดว่า จริงหรือที่เพลลงเพื่อชีวิตกำลังตาย

นัทรศการ 25 ปี 14 มิถุนายน

เพลงบ้าต

แนวเนื้อหาเพลงไทยสากลในยุคปี 2480 ถึง 2515 มีเพลงกลุ่มนี้ที่หยิบยกเอาไว้เชิงวิพากษ์ของคนในอาชีพต่างมาพรოชนได้ด้วยคำร้องที่เรียบง่ายแต่กินใจ มุ่งสังห์ท้อนสภาพสังคม สะท้อนความทุกข์ยากของผู้คน การโกรกินของนักการเมือง โดยมีสภาพสังคมระหว่างสังคมโลก ครั้งที่สองและหลังสังคมเป็นปัจจัยเกื้อหนุน เพลงกลุ่มนี้เรามาเรียกว่า “เพลงชีวิต” บุคคลที่สมควรยกย่องว่าเป็นผู้บุกเบิกเพลงในแนวนี้คือ **แสงนภา บุญราครี**

แสงนภา บุญราครี อตีตราชาลัศครร้องรุ่น เปลี่ยนเพลงการปักธง 2475 เป็นผู้บุกเบิกแต่งเพลงที่สะท้อนชีวิตชนชั้นล่างของสังคม เช่น คนปาดตาล คนล่ากรاثขยะ คนจราหมอน มีน ลูกคิชช์วัด กุลีท่าเรือ ฯลฯ แสงนภา บุญราครี ไม่เพียงแต่งและร้องเพลงเอง ยังใช้ประสาการ์ณ์ดาระลัศครร้องมาบุกเบิกการแสดงรีวิวประกอบเพลง เช่น เมื่อร้องเพลง “คนปาดตาล” ก็แต่งชุดคนปาดตาลสมจริงสมจัง เมื่อร้องเพลง “คนล่ากรاثขยะ” ก็นำรถขยะขึ้นเวทีประกอบเพลงด้วย

การบันทึกแผ่นเสียงในยุคนั้น เป็นแบบ 78 รอบต่อ 1 นาที หรือที่เรียกว่า แผ่นครั้งความยาวไม่เกิน 3.15 นาที แต่เพลงของแสงนภาทุกเพลงยาวกว่า 4 นาทีขึ้นไป เขียนหมายด้วยกระดาษที่จะแต่งเพลงยาว โดยไม่คำนึงถึงการบันทึกแผ่นเสียง เขียนโดยผู้แต่งเองโดยการตระเวนร้องตามสถานที่ที่ต้องการ แต่ต้องมีการปรับแต่งให้เข้ากับกระดาษที่ใช้เขียน ทำให้ต้องใช้เวลาในการแต่งเพลงนานกว่าเดิมมาก

แสงนภา บุญราครี

จำหน่าย “ได้รับความนิยมจนต้องพิมพ์ซ้ำ”

หลังปี 2492 แสงนภาเข้าไปมีบทบาทในสมาคมกรรมกรไทยของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม และเสียชีวิตด้วยวัยเพียง 36 ปี ซึ่งของแสงนภาจึงค่อย ๆ เลือนหายไปจากวงการ ทรงจำของผู้คน พร้อม ๆ กับบทเพลงของเขานี้ ไม่มีการบันทึกเสียงเพลงของแสงนภา เอาไว้ เรายังฟังเพลงของแสงนภาได้จากผู้อุทิศอายุเกิน 60 ปีขึ้นไปบางท่านที่ยังคงจำเพลงชีวิตของนักเพลงผู้ที่รับงานท่านนี้เท่านั้น

ในยุคเดียวที่มีเพลงแนวชีวิตอีกคน
เขามีความสามารถ
ดาวลีเก ดาวลัศครร
2480-2490 เหตุการ
ผันของชีวิต เมื่อเขามี
เสียงดีนักการเมือง
เพื่อประท้วงรัฐบาลและ
ถีบสามล้อ ที่กำลังจะ
ชนบุรี จนเส้นทางสาย
ล้อในปี 2492

เพลง “สามล้อ”
กล้ายเป็นเพลงต้องห้าม
นิวทุก วันหนึ่งเส่นหัญ
ครรภานนท์ เชิญตัว
อุมตะ ออยกรองเพลง
เข้าจำใจต้องเลิกแต่
หันไปสร้างภาพยนต์
ชีวิตออกมาอีก

ความตื่นเต้นในวัน
เสียงและสถานที่วิทยุ

จิตร ภูมิศักดิ์

นิพนธ์สถา 25 ปี 14 ศุกร์

อย่างร้องเพลงหรืออยากรถาย

ในยุคเดียวกับแสงนภา ยังมีนักร้องนักแต่งเพลงแนวชีวิตอีกคนหนึ่งคือ **เสน่ห์ โภมาธุน** ที่มีความสามารถรอบด้าน เป็นหั้นนักพากษ์หนัง ดาวалиเก ดาว랄ะครวิทยุ มีชื่อเล่นต่อเนื่องจากปี 2480-2490 เหตุการณ์ที่เป็นจุดหักเหและพลิกผันของชีวิต เมื่อเข้าแต่งเพลง “ผู้แหน่งคaway” เสียดสีนักการเมือง และเพลง “สามล้อแค้น” เพื่อประท้วงรัฐบาลและเป็นปากเสียงให้กรรมกรถีบสามล้อ ที่กำลังจะถูกห้ามวิ่งในเขตพรมแดนบูรุ จนแล่นหักลายเป็นขวัญใจกรรมกรถีบสามล้อในปี 2492

เพลง “สามล้อแค้นและผู้แหน่งคaway” กล้ายเป็นเพลงต้องห้ามไม่ให้เผยแพร่ท่าทางสถานีวิทยุ วันหนึ่งเสนอที่ถูก อธิบดีกรมตำรวจน่า คุรีyanan ที่เชิญตัวไปพบพร้อมกับประโยชน์ คอมตะ อย่างร้องเพลงหรืออยากรถาย ทำให้เขางามใจต้องเลิกแต่งและร้องเพลงแนวชีวิตทันไปสร้างภาพยนตร์ ไม่มีผลงานด้านเพลงชีวิตอีก

ความตื่นตัวในวงการเพลงที่มีธุรกิจแผ่นเสียงและสถานีวิทยุเป็นแรงกระตุ้น ทำให้

เพลงชีวิตในศตวรรษ 2490 มีความหลายทางและกระจายไปสู่มวลชนกว้างขวางยิ่งขึ้น นักร้องแนวเพลงชีวิตที่เด่นที่สุดช่วงนี้คือ **คำรณ สัมบุณณานนท์** พระเอกหนังเรื่อง “รอยไร” คำรณได้ครูเพลงฝีมือเยี่ยมอย่าง **ครูไพบูลย์ บุตรขัน ครูป.** ชื่นประโยชน์ และครูสุเทพ โชคสกุล ป้อนเพลงให้ เพลงเด่น ๆ ของคำรณ เช่น “ตาลีกำสรวง”, “มนต์การเมือง”, “กรรมกรรถราง” และ “พ่อค้าหาบเร่” ฯลฯ อาจกล่าวได้ว่าเพลงของคำรณมีอิทธิพลต่อนักดนตรีเพื่อชีวิตในรุ่นหลัง

ผลงานเพลงชีวิตของครูไพบูลย์ บุตรขัน เพลง “กลินโคลนสามคaway” ที่ขับร้องโดยชานุ เย็นแข ถูกสั่งห้ามออกอากาศ ใจระคิดว่า 25 ปีให้หลัง เพลง “คนกับคaway” ของคาราวัน ก็ถูกห้ามออกอากาศเช่นเดียวกัน

หลังการรัฐประหารของจอมพลสฤษดิ์ บรรดาครูเพลงต่างกลัวว่ามีเดลินิ่งไม่แต่งเพลงแนวชีวิตอีก แม้แต่เพลงแนวชีวิตไทยไปจากการเพลง มาพื้นตัวใหม่หลัง 14 ตุลาคม 2516

ครู ภูมิศักดิ์

เสน่ห์ โภมาธุน

ไพบูลย์ บุตรขัน

คำรณ สัมบุณณานนท์

นพธรรมการ ๒๕ ปี ๑๔ สุน

อะไรต่อเพลงเพื่อชีวิต

ไม่มีคำนิยามหรือจำกัดความอะไรมาก่อนว่า
ความหมายของ “เพลงเพื่อชีวิต” ได้ออย่าง
เหมาะสมและกระชับ ได้เตบกถึงขอบเขต
ของเนื้อหาว่า “เพลงเพื่อชีวิต” จะเป็นเพลงที่
กล่าวถึง

- คนที่ถูกกดซี่ ถูกเอารัดเอาเปรียบในสังคม
- ความทุกข์ยากของประชาชน
- ความไม่เป็นธรรมในสังคม

ภาพของหนังงานที่ศูนย์เรื่องประชุมหน้าห้องกันทั่วไป

- การต่อสู้ของผู้ถูกกดซี่
- ปลูกใจให้ลูกชี้นสู
- สังคมในผ่านและอุดมคติของคน
- ความชื่อชอบของนักการเมือง ชนชั้นผู้ปกครอง

- พิทักษ์สิ่งแวดล้อม

ทำไม่ต้องขับขานเพลงซึ่งพูดถึงด้านหน้าที่
ของชีวิตและสังคม แท้จริงแล้ว เพลงเพื่อชีวิต
คือกระบวนการเลี้ยงของชนชั้นที่ไว้สำราญต่อรอง

ทางสังคม ที่ตีแผ่ให้เห็นความ
จริงที่สังคมมองข้ามเมินเฉยหรือ
ทำเป็นไม่เห็น และท้ายสุดปลูก
ให้เรามีความหวังที่จะก้าวไปสู่
สังคมที่ดีงาม ที่ไว้การกดซี่

เพลงเพื่อชีวิตต่างจากเพลง
ทั่วไป ตรงที่นอกจากให้ความ
บันเทิงแล้ว ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับ
สังคมให้ผู้ฟังไปปฏิบัติด้วย

ชาวนา : ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทย : ผู้ต้องรอขอความเป็นธรรมมาตลอดเวลา

วงดนตรีเพื่อชีวิต
ประทับใจให้แก่คนรุ่นหนึ่ง
ดนตรี “คาราวาน”
เพื่อชีวิตที่ยิ่งใหญ่ที่สุด
สุรชัย จันทิมาธร
ปากกาว่า “ท.เสน” กับ
ชื่อนามปากกาว่า “สัญ”
ร่วมกิจกรรมการประท้วง
ตุลาคม ได้ร่วมกันก่อตั้ง “สัญชาติ” เพื่อร่วมแสดง
ประท้วง โดยเล่นเพลง
“ข้าว” และ “ข้าวซอย”
แปลงใหม่ทางด้านดนตรี
ในขณะนี้

การเดินทางแสดงด้วยเพร่ประชาธิปไตย”
เข้าเป็นที่เผยแพร่และนิ
ช่วงออกไป โดยเฉพาะ
ตะวันออกเฉียงเหนือ “ท
โاويةสัญชาติ” กับนักดนตรี “
ที่มีแนวคิดคล้ายคลึงกัน
ในงานเดียวกันหลายครั้ง

สุรชัย จันทิมาธร

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

บะໄຮຕີອເພລັງເພື່ອບ້າວຕ

ไม่มีคำนิยามหรือจำกัดความอะไรมากมายของ “ເພລັງເພື່ອບ້າວຕ” ได้อย่าง เหมาะเจาะและกราชັບ ໄດ້ເຕັມອົກຄົງຂອບເຂດ ຂອງເນື້ອຫວາງວ່າ “ເພລັງເພື່ອບ້າວຕ” ຈະເປັນເພລັງທີ່ ກລາວຄົງ

- ດາວໂຫຼວດທີ່ ຖຸກເວົາຮັດເອາເປີຍໃນສັງຄົມ
- ດາວໂຫຼວດທີ່ ພົມມູນຄົມຂອງປະຊາຊົນ
- ດາວໂຫຼວດທີ່ ມີຄວາມຮົມຮວມໃນສັງຄົມ

ແຕວອອກຈາກການທີ່ ດ້ວຍຕົວຢືນເວົາຮັດເອາເປີຍ

ພາວະນາ : ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ອງປະເທດ : ຜັດທະນາການກັນທຳກັນທຳ

ເລີ່ມການເພລັງເພື່ອບ້າວຕ

4

ພ.ศ. 2480 - ປຶກປຸນ

- ກາຣຕ່ວສູ້ຂອງຜູ້ຖຸກກົດໜີ
- ປຸກໃຈໃຫ້ລຸກຂຶ້ນສູ້
- ສັງຄົມໃນຜົນແລະອຸດມຄຕິຂອງຄົນ
- ດາວໂຫຼວດຂອບເຂດຂອງນັກການເມືອງ ຈົນໜັນຜູ້ປາກຄວອງ

- ພິທັກຍົງສິ່ງແວດລ້ອມ

ທຳມີຕ້ອງຂັບຂານເພລັງຊົ່ງພູດຄົງດ້ານທັດໜີ່
ຂອງບ້າວຕແລະສັງຄົມ ແກ້ຈິງແລ້ວ ເພລັງເພື່ອບ້າວຕ
ດີ່ອກະບອກເລີ່ມຂອງຈົນໜັນທີ່ ເວົາຈັດຕ່ອງ

ທາງສັງຄົມ ທີ່ ຕີ່ແປ່ໄທເຫັນດີ່
ຈິງທີ່ ສັງຄົມອອກຂໍາມເມືນແນຍໝໍ່ ອີ່
ທຳມີຕ້ອງໄຟ່ເຫັນ ແລະ ທ້າຍສຸດປຸກ
ໃຫ້ເຮົາມີຄວາມຫວັງທີ່ຈະກ້າວໄປສູ່
ສັງຄົມທີ່ ດີ່ມາ ທີ່ ເວົາກາຣກົດໜີ່

ເພລັງເພື່ອບ້າວຕຕ່າງຈາກເພລັງ
ທ່າວໄປ ຕຽບທີ່ ອອກຈາກໃຫ້ຄວາມ
ບັນທຶກແລ້ວ ຍັງມີແຄົດເກີຍກັບ
ສັງຄົມໃຫ້ຜູ້ຝັ້ງໄປປະບົດດ້ວຍ

ຕາມາ

ວັດນຕີເພື່ອບ້າວຕ
ປະທັບໃຈໃຫ້ແກ່ຄົນຮຸ່ນໜີ່
ດັນຕີ “ຕາມາວານ”
ເພື່ອບ້າວຕທີ່ ຍັງໄຫຍ່ທີ່ສຸດໆ
ສຸຮ້າຍ ຈັນທິມາຮຣ
ປາກກາວ່າ “ທ.ເສນ” ກັບ
ຂອງນາມປາກກາວ່າ “ສັງຄົມ
ຮ່ວມກິຈຈາກການປະກວດ
ຕຸລາຄົມ ໄດ້ຮ່ວມກັນກ່ອຕ້າ
ສຸ້ມັຈ” ເພື່ອຮ່ວມແສດ
ປະກວດ ໂດຍເລີ່ມແພລ
ຂ້າວ” ແລະ “ຂ້າວຄອຍ
ແປລກໄທ່ມ່າທາງດ້ານດັນຕີ
ໃນຂະນັ້ນ

ກາຣເດີນທາງແສດດ
ເພຍແພວປະກວດໃຫຍ່ໄຕຍ່”
ເຂົາເປົ້າທີ່ເພຍແພວແລະນິ
ຂວາງອອກໄປ ໂດຍເລີ່ມກິຈ
ຕະວັນອອກເລີ່ມເຫັນ “ທ.
ໂອກສຸຮ້າຍຈັກກັນນັດຕີ “
ທີ່ມີແນວຄົດຄລ້າຍຄລົງກັນ
ໃນງານແດ້ຍວັນທາຍຄຮັງ

ສຸຮ້າຍ ຈັນທິມາຮຣ

ເລີ່ມການເພລັງເພື່ອບ້າວຕ

4

ພ.ศ. 2480 - ປຶກປຸນ

พิมพ์ครั้งที่ 25 ปี 14 คุณ

ตาราง ต้นราเพลงเพื่อชีวิต

วงดนตรีเพื่อชีวิตวงแรก ที่สร้างความประทับใจให้แก่คนรุ่นหลังเป็นอย่างมาก คือวงดนตรี “ตาราง” ซึ่งก็ถือว่าเป็นวงดนตรีเพื่อชีวิตที่ยังคงสืบทอดในอดีต...

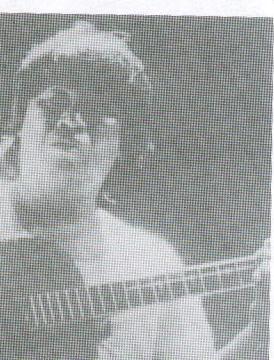
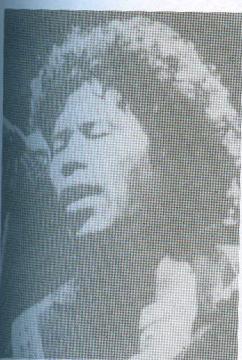
สุรชัย จันทิมาธร นักเขียนหนุ่มผู้มีนามปากกาว่า “ท.เสน” กับ **วีระศักดิ์ สุนทรศรี** เจ้าของนามปากกาว่า “ลัญจร” ทั้งสองเป็นเพื่อนร่วมกิจกรรมการประท้วงมาตั้งแต่เหตุการณ์ 14 ตุลาคม ได้ร่วมกันก่อตั้งวงดนตรี “ท.เสนและลัญจร” เพื่อร่วมแสดงดนตรีในการชุมนุมประท้วง โดยเล่นเพลง “คนกับความ”， “เปียข้าว” และ “ข้าวคออยฝน” ซึ่งถือเป็นความเปลกใหม่ทางด้านดนตรีต่างจากดนตรีทั่วไปในขณะนั้น

การเดินทางแสดงดนตรีไปกับ “โครงการเผยแพร่ประชาธิปไตย” ยิ่งทำให้บทเพลงของเขายังคงเป็นที่เผยแพร่และนิยมกันแพร่หลายกว้างขวางออกไป โดยเฉพาะที่วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ “ท.เสนและลัญจร” ได้มีโอกาสรู้จักกับนักดนตรี “วงบังคลาเทศ แบนด์” ที่มีแนวคิดคล้ายคลึงกัน ทั้งสองวงเล่นดนตรีในงานเดียวกันหลายครั้ง จนกระทั่งสนิทสนม

กลางปี พ.ศ.2517 กลุ่มผู้หญิง และชุมชน วรรณคดีลปฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดนิทรรศการ “การต่อสู้ทางวรรณกรรม” ทั้งสองวงดนตรีได้ร่วมกันแสดงเป็นครั้งแรกภายใต้ชื่อวงดนตรี “ตาราง” ซึ่งหมายถึงการเดินทางไม่สิ้นสุด ตารางวนในตอนเริ่มต้นมีสมาชิก 4 คนคือ **สุรชัย จันทิมาธร, วีระศักดิ์ สุนทรศรี, มงคล อุหก และทองกราน ทانا**

วงดนตรีตารางเป็นจุดเริ่มต้นการขยายตัวของดนตรีเพื่อชีวิต พากษาสร้างสรรค์ผลงานเพลงมากมาย โดยการเข้าร่วมกับขบวนการนักศึกษา ความต้องดัง และความสามารถในเชิงดนตรีของพากษาส่งผลให้บทเพลงเพื่อชีวิตสามารถเปิดการแสดงร่วมกับวงดนตรีในเชิงธุรกิจได้ ไม่ว่าจะเป็นผลงานแผ่นเสียง แบบบันทึกเสียง หรือเปิดการแสดงตามโรงพยาบาล ซึ่งก็ทำรายได้ให้แก่พากษาตามสมควร

ผลงานชุดแรกของตารางชื่อ “คนกับความ”， มีเนื้อหาสาระสะท้อนความทุกข์ยากของชีวนา และชุดที่สองชื่อ “อเมริกันอันตราย” เป็นบทเพลงต่อต้านลัทธิจักรวรรดินิยมอเมริกา

สุรชัย จันทิมาธร

วีระศักดิ์ สุนทรศรี

มงคล อุหก

ทองกราน ทانا

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

งานเพื่อชีวิตเป่งบาน

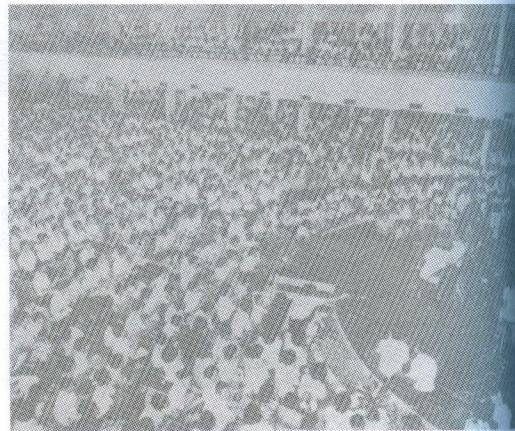
เมื่อคราวนี้เริ่มออกสัญจรเพลงในแนวใหม่ที่มีเนื้อหารับใช้สังคม รับใช้ประชาชนผู้ทุกข์ยาก วงดนตรีในแนวนี้เริ่มก่อตั้งตามสถานศึกษาต่าง ๆ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลกลุ่มหนึ่งนำโดย กลุศักดิ์ เรืองคงเกียรติ (จัน) รวมตัวกันเป็นวง กรรมษณ วงนี้ใช้เครื่องดนตรีไฟฟ้า ซึ่งต่างจากคราวนั้นที่เป็นแบบอคูสติก จากนั้นพีชพันธุ์วงดนตรีเพื่อชีวิตก็แตกหน่อเติบโตอย่างรวดเร็ว เกิดวงเพื่อชีวิตขึ้นมามาก โคงชาย ลูกหุ่งสัจธรรม ที่ร่วมคำแหง คุรุชน ที่วิทยาลัยครุสุนันทา กงล้อ รวมข้อน นอกจานนี้มีวงเพื่อชีวิตที่ใช้เครื่องดนตรีไทย ได้แก่ เจ้าพระยา ตันกล้า และมีวงเพื่อชีวิตของกรรมกรโรงงานด้วย

ยุคแรกของเพลงเพื่อชีวิต ปี 2516-2519 เป็นยุคแห่งการติดอาวุธทางปัญญา มีการอภิปรายในรัมมหาวิทยาลัยทุกสัปดาห์ และ่อนการโถมโรงเป็นหน้าที่ของวงเพื่อชีวิตทั้งหลาย ทำให้วงเพื่อชีวิตมีเวทีให้แสดงตลอดเวลา เนื่องจากส่วนใหญ่ยังเป็นนักศึกษาจึงไม่มีปัญหาเรื่อง

การดำเนินชีพ ทุกวงสามารถทุ่มเทให้กับการเดินสายเล่นดนตรี เพลงเพื่อชีวิตใหม่ ๆ ถูกแต่งออกหลากหลาย ส่วนใหญ่เนื้อหาจะกล่าวถึงกรรมกร ชาวนา ที่ได้รับการกดซี่ และเน้นแนวทางปฏิวัติเพื่อสังคมใหม่

เมื่อคราวน์ออกเทปชุดแรก “คนกับความ” ได้รับการต้อนรับอย่างลั่นหลาม วงอื่น ๆ จึงมีกำลังใจที่จะออกเทปเพลงเพื่อชีวิต ทำให้แนวรับด้านเสียงเพลงเกิดความร้อนแรงขึ้น รัฐบาลเริ่มแบนเพลงเพื่อชีวิตไม่ให้ออกอากาศ คราวน์เป็นวงเพื่อชีวิตวงแรกที่ได้ออกอากาศทางโทรทัศน์ ในรายการมันล์ ช่อง 3 วันที่ 16 พฤษภาคม 2519 ผลของการออกอากาศคราวนี้ทำให้รายการมันล์ถูกถอนในเวลาต่อมา จากนั้นวงเพื่อชีวิตถูกจำกัดให้เล่นได้แค่ในสถานศึกษา ไม่สามารถใช้สื่ออื่น ยกเว้นเทปนำเสนอเพลงเพื่อชีวิตต่อประชาชน จนถูกกลั่นเวทีโดยสิ้นเชิงหลังการสังหารหมู่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519

ในการชุมนุมปราสาวรีปประชาริปไตย รามคำแหง เมื่อวันเสกสรรค์ ประจำรัฐ ปลูกใจผู้ชุมนุม มีเนื้อสื้อฯไปอย่าได้ฉอก รวมพลังทำลายเหล่าศัตรู เราเดินเคียงป่าเคียงไฟ ใจจะฟ้าเดชาจะฟัน สื้อฯไปอย่าได้หนี รวมพลังของเราเหล่าชาวไทย

เพลงนี้เกิดท่ามกลาง แล้วต่อมาภายเป็นเหตุการณ์ หลังเหตุการณ์ 14 ที่ถูกกดหับไว้โดยอำนาจ

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

รับใบประกาศนียก

ในการซุ่มนิมปะทั่งของนักศึกษาที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย กรณีลับชื่อ ๙ นักศึกษา รามคำแหง เมื่อวันที่ 21-22 มิถุนายน 2516 **เสกสรรค์ ประเสริฐกุล** ได้แต่งเพลงเพื่อร้องปลูกใจผู้ชุมนุม มีเนื้อดังนี้

สู้เข้าไปอย่าได้ด้อย
รวมพลังทำลายเหล่าศัตรู
เราเดินเที่ยงบ่ายเคียงไฟล์
เทาฟ้าดู宙จะพิน
สู้เข้าไปอย่าได้หนี
รวมพลังของเราเหล่าชาวไทย
สู้เข้าไปพากเราเสรีชน

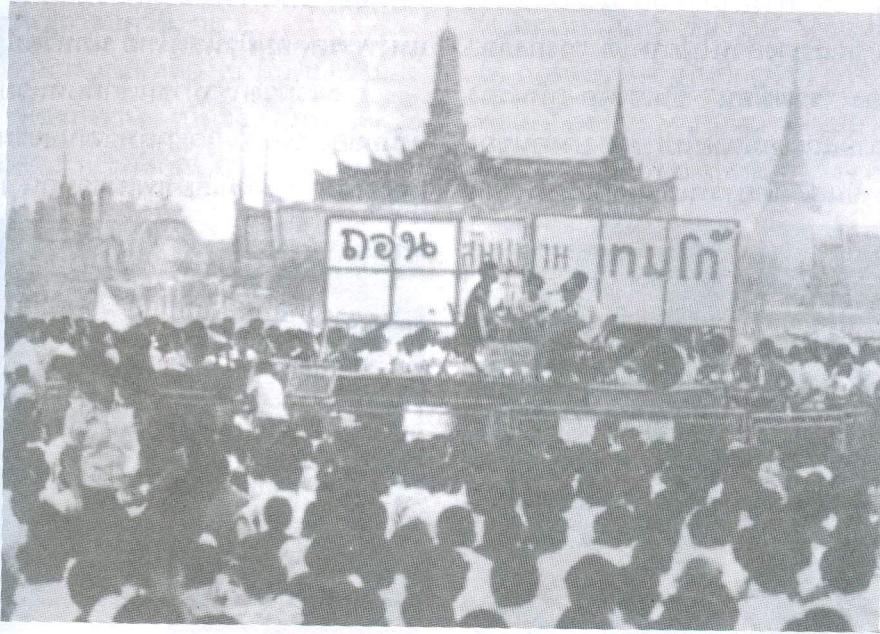
มวลชนเคยเอาใจช่วยอยู่
พวกเราสู้เพื่อความยุติธรรม
สู้ต่อไปด้วยความมุ่งมั่น
เราไม่พรั่นพวกเราสู้ตาย
เพื่อเสรีภาพอันยิ่งใหญ่

เพลงนี้เกิดท่ามกลางการชุมนุมต่อต้านและต่อมาภายเป็นเพลงเอกที่ต้องนำมาร้องในการชุมนุมประท้วงทุกครั้ง

หลังเหตุการณ์ 14 ตุลา ปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่ถูกกดทับໄວ่โดยอำนาจเผด็จการ ได้ประทุ

ขึ้นปานлавาภูเขาไฟ ชาวนาหลังไฟเลือกรุ่งเทพฯ เพื่อห่วงที่ทำกิน กรรมกรตามโรงงานต่าง ๆ ลุกขึ้นห่วงสวัสดิการ ค่าแรง ห้องนอนหลัง และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แบบไม่ว่างเว้นผู้ชุมนุมประท้วง นักศึกษาเป็นกลุ่มที่ผู้ประท้วงยึดเอาเป็นพันธมิตรในการประท้วงทุกครั้ง นักศึกษาช่วงปี 2516-2519 นอกจากจะช่วยอำนวยความสะดวกให้พ่อใหญ่แม่ใหญ่ในการเจรจา เรื่องที่พัก อาหารการกินแล้ว การปลูกเร้าที่ชุมนุมเป็นหน้าที่ประจำของคนตระเพื่อชีวิตทั้งหลาย ที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนมารับใช้การชุมนุม งดยอดนิยม เห็นจะไม่พ้นวงคาราวาน แต่ต่างที่ขยันออกไปร่วมในการชุมนุมประท้วง ของกรรมกรโรงงานแบบทุกครั้งคือวงกรรมมาชน

กล่าวได้ว่ามีไว้ที่ประท้วงที่ไหน มีวงดนตรีเพื่อชีวิตไปบรรเลงที่นั่น

นิตยสาร 25 ปี 14 ตุลา

กวยทับปันกู

หลังเหตุการณ์นองเลือด 6 ตุลาคม 2519 คิลปินเพลงเพื่อชีวิต ลี้ภัยเข้าสู่เขตป่าเขาพื้นที่ การต่อสู้ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย แปรสภาพไปเป็นคิลปินปฏิวัติ

ดังนั้นเพลงเพื่อชีวิตที่สร้างสรรค์ในสภาวะนี้ จึงต้องเปลี่ยนไปเป็นเพลงปฏิวัติ

คิลปินเพลงเพื่อชีวิตยุคนี้เนื้อหาทั้งหมด เป็นนักศึกษา มีกิจกรรมด้านการเมืองและวัฒนธรรม ไม่ใช้มีวงดนตรีที่ประกอบวงลักษณะอาชีพ แม้บางวงจะมีผลงานบันทึกเสียงของตนเอง การลี้ภัยเข้าสู่เขตป่าเขา กระจัดกระจาด เป็นการตัดสินใจของแต่ละบุคคล อาจเกากันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แทบไม่เหลือสภาพเป็นวงดนตรี มีเพียงคาราวานที่เป็นรูปวงสมบูรณ์พร้อม

บางส่วนซึ่งเป็นแกนหลักของ “กรรมมาชน และครุชุน” ขึ้นทางป่าภาคอีสานได้เดือดเผา พนงดงรัก ขณะบางส่วนไปภาคใต้ “วงศ์ล้อ” และแกนของ “รวมข้อน” ขึ้นเข้าค้อ-ภูหินร่องกล้า คารawanและโคมฉายไปปัญชาง บางคนของ “ตันกล้า” ขึ้นสู่ดอยญาในเขตเชียงราย “ลูก

หุ่งสัจธรรม รุ่งอรุณ” จrubyที่เป็นภาคใต้ ที่สุราษฎร์ธานีและเข้าพื้นที่ ตัว-พัทลุง-สตูล “วงศ์เหลือง (ม.ขอนแก่น)” ขึ้นสู่ภูพาน

บทบาทการทำงานในระยะแรก เนื่องด้วยความจำกัดของสภาพการณ์ในแต่ละท้องถิ่น ความไม่พร้อมด้านตัวบุคคลคิลปิน ไม่อยู่ในสภาพพอจะประกอบวงเป็นเอกเทศ ในรูปเดียว การขาดแคลนเครื่องมืออุปกรณ์ และการขาดเป้าหมายระยะยาวของ พคท. วงดนตรีเพื่อชีวิตจึงถูกยุบรวมกัน เสิร์ฟเพิ่มด้วยบุคคลภายนอก

การรวมวง คาราวาน โคมฉาย นักร้องนำสตรีครุชุน นักร้องนักดนตรีหมอลำท้องถิ่น เป็น “วงกูชา 6-10” ร่วมตระเวนแสดงราก 1 ปี และบันทึกเสียงเพลง 1 ชุด อาทิ ถ่องโถมแรงไฟ ความเดือนของแม่ เมล็ดพีชสีแดง นกน้อย เดินทางไกลให้ตัววันสีแดง ชูธงแดงแห่งพรรคคอมมิวนิสต์ไทย นกหวีดปฏิวัติ ฯ

การรวมวงกรรมมาชนเข้ากับหน่วยคิลป์ภาคเหนือของ พคท. และกลุ่มวัฒนธรรม “พี่น้องแสงธรรม” บันทึกเสียงเพลงร่วมกัน 1 ชุด อาทิ

เจดสิงหาสุบนาทรงร
สายเทิดเกียรติหน้า

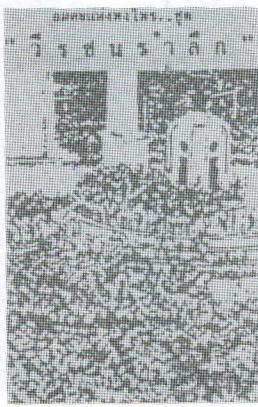
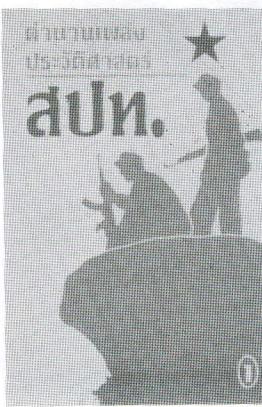
ฯลฯ

การรวมวง “
กงล้อ ครุชุน กลุ่ม
มร. ในเขต ตัว
บันทึกเสียงเผยแพร่
รบนายไม่หายจน
เป็นธรรมอยู่ที่ไหน

การรวมวง “
ตะวันเพลิง มร. บ
จันดา ในเขตน่า
แพร่รบทเพลง อาภ
นักช่าวไทยไปแนว
ตุลาชัย แสงรัชชี

การทำงานขอ
พื้นบ้านและพาด
บันทึกเสียงเผยแพร่
จับปืนเด็ดชารนา
และโรงงานสุการ

การรวมวง “
ปฏิวัติ เพชรภู
ตระเวนแสดงใน

เจ็ดสิ่งหาสูบทางปืน บินหลาภูเสรี อรุโณห์พัย
สายเทิดเกียรติหมู่ไทย ไม่ลืมบุญคุณพระรอด
ฯลฯ

การรวมวง “จรยุทธ” เข้ากับบางคนของ
กลุ่ม คุรุชัน กลุ่มศิลปะการแสดงแสดงเปลาเพลิง
มร. ในเขต ตรัง-พัทลุง-สตูล มีบทเพลง
บันทึกเลี่ยงเผยแพร่ ออาทิ ฝากใจสุนัเคร ไม่
รบนายไม่นายจน ปักช์ใต้เดนทอง ความ
เป็นธรรมอยู่ที่ไหน ฯลฯ

การรวมกงล้อกับกลุ่มศิลปะการแสดงแสดง
ตะวันเพลิง มธ. และร่วมทำงานกับ ประเสริฐ
จันดำ ในเขตต่างๆ ได้บันทึกเสียงเผยแพร่
เพร่บทเพลง ออาทิ ไฟป่า ปากกา กับกระสุน
นักช่าวไทยไปแนวหน้า เสียงเพลงจากภูผา
ดุลชัย แสงรือซึ่ทางชัย ฯลฯ

การทำงานของบางคนในต้นกล้ากับศิลปิน
พื้นบ้านเช่นพะกิจในเขตเชียงราย มีบทเพลง
บันทึกเลี่ยงเผยแพร่ เช่น ลูกขี้น้ำดีชาวนา
จับปืนเติดชาวนา จดหมายถึงบ้าน จากนา
และโรงงานสู่การปฏิวัติ ฯลฯ

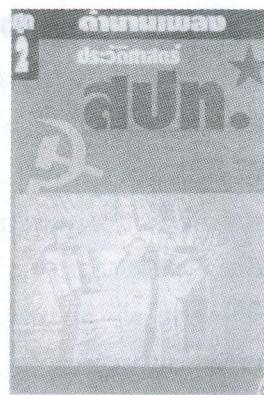
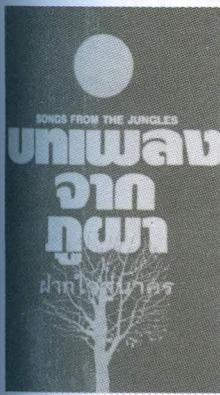
การรวมวงนกสีเหลืองเข้ากับคณะหมอลำ
ปฏิวัติ เพชรภูพาน เป็นวง “ภูพาน 66”
คระเวนแสดงในเขตสกลนคร-นครพนม-กาฬ

สินธุ์ บันทึกเสียงบทเพลงเผยแพร่ ออาทิ จาก
ลานโพธิ์ถึงภูพาน นักรบจรยุทธ ดาวแห่งชาวนา
พิราบแดงแห่งเดือนตุลา ศิลปินมาแล้ว นักรบ
อาจหาย ความหวังแห่งชีวิต ฯลฯ

ในปี 2521 ได้มีการระดมศิลปินเพลงเพื่อ
ชีวิตเกื้อทั้งหมด เดินทางไปรวมตัวกับหน่วย
ศิลปินภาคเหนือของ พคท. ทั้งชาววน การมา
ชน กลุ่ม ตันกล้า โคมฉาย ตั้งลำนักถาวร
ในภาคเหนือของประเทศไทย มีรหัสเป็น “หน่วย
ศิลป์ 82” เตรียมการเพื่อเดินทางไปศึกษาอบรม
โครงการระยะสั้นที่สิงคโปร์ปั้นนา

มีบทเพลงที่บันทึกเสียงร่วมกัน ออาทิ เจ็ด
สิ่งหาสูบเจริญ เสียงปืนแทก เสียงเพลงสูญแన
หน้า พบกันวันปีใหม่ มุ่งไปขยายเขตงาน จับ
ปืนสูญแనหน้า เคลื่อนขอบวนห้า เยาวชนเหล็ก
ฯลฯ

หน่วยศิลป์ 82 ดำรงสภาพเป็นหน่วยงาน
ศิลปะบนธรรมชาติให้เกื้อปี มีความจำเป็น
ต้องจัดสร้างกำลังออกเป็น 3 หน่วย ตระเวน
เคลื่อนไหวในเขตเชียงราย น่านเหนือและน่าน
ใต้ ก่อนจะรวมตัวกันอีกครั้งที่ ผาจิ-ผาช้าง และ
พะ夷 ในปี 2524 ก่อนการล่มสลายของขบวน
ปฏิวัติและยุติบทบาทโดยสิ้นเชิงในปี 2525

ជ្រើនយត្តិនៃការងារ

การสิ้นสุดของรัฐบาลเผด็จการ ในปี 2520 เปิดโอกาสให้คนตระเพื่อชีวิตพลิกฟื้นขึ้นมาอีก วงเดนตระเพื่อชีวิตในรัฐบาลวิทยาลัยที่เด่นที่สุดเห็นจะเป็นวง “พ้าสาง” ซึ่งลักษณะของวงเป็นวง鄱ล์กธรรมชาติ ที่เน้นเครื่องดนตรีพื้นบ้านประเพณีไทย เช่น พิณ แหนวดตระเพลและเนื้อหาของเพลงยังเดินตามรอยวงศาราชาน เพลงส่วนใหญ่เน้นหนักในการสะท้อนภาพสังคมและชีวิตทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะภาพความอดอยากยากจนในชนบทภาคอีสาน เช่น เพลงลำเพลินเบื้องอีสาน อีสานคืนถิน อีสานคนยาก เชิ้งสามัคคีอีสาน และนี้แหล่งชีวิต

อย่างไรก็ดี วงฟ้าสางมีเวทีแสดงจำกัดใน
รั้วการศึกษาเท่านั้น วงเพื่อชีวิตอีกวิถีคือ ชีวิ
จุด ที่วงชีวิบนั่นไม่ใช่ความยากจนในชนบท หาก
เป็นการตอกย้ำอุดมการณ์ 14 ตุลา และ 6 ตุลา
เพลงของวงชีวิ สะท้อนความจริงที่ป่วยร้าว
และเครียห์มองของปัญญา
ชนบุคหลัง 6 ตุลา 19 เช่น
เพลง เสรีภาพไม่เคย์ได้มา
จากการร้องขอ ขอเพื่อนเจ
ยืนหยัด мар์ว์มลิกฟ้า ฝ่า
พายุ บทเรียนแห่งความตาย
ยังมีวงสตริงมธ. ขององค์การ
นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์ ซึ่งเล่นในแนวสตริง
เนื้อหาเพลงคล้ายคลึงกับวง
ชีวิ วงก้อໄ้ ของม瓜.บาง
แสน ไม่เน้นอุดมการณ์ทาง

การเมือง แต่เน้นอุดมการณ์ในชีวิตครู เพลง กอกไฝ เพลงครู นอกจากนี้ ก็มีวงลูกทุ่งเปลา เทียน และประกายดาว

งเพื่อชีวิตก็อาชีพแบบเดียวกับค่ารัวน
ในยุคนี้คือ วงศ์แม่เมอร์ หลังจากชนะเลิศ
ประกวดโฟล์กซอง แม่เมอร์ได้ออกเทปเพลง
ชุด “แม่มปีวันดาวเพลง” ซึ่งนำเพลง “บินหลา”
ที่ร้องในเชิงมัดแปลงให้ร้องในเมืองໄได้ เทป
ชุดต่อมา ปักธงใต้บ้านเรา ทำให้วงแม่เมอร์
ยืนอยู่ในวงการเพลงเพื่อชีวิตได้อย่างภาคภูมิ
วงศ์ชีวิตในยุคนี้ยังเลี่ยงกับการโดยนำ
ร้ายจากกลุ่มอันธพาลการเมือง เดือนสิงหาคม
2522 วงศ์เกี่ยวด้า และพี่สาว ถูกครุ่นทำร้ายขณะ
ที่แสดงที่มหิดล.มหาสารคาม คนหนึ่งถูกทำร้าย
จนลับ ถูกใช้มีดกรีดกลางหลัง

วงศ์ฟ้าสาง แอนด์เมอร์ ชีรีฯ ที่ยืนหยัดใน
เมือง ช่วงปี 2520-2525 ทำให้เพลงเพื่อชีวิต
มั่นคงเจ้าสังคุมเมือง

นิทรรศการ 25 ปี 14 มิถุนายน

ค่าราบานา ผู้เปิดมิติใหม่

แม้ค่าราวนจะประสบความสำเร็จทางด้านงานเพลง แต่อยู่ในวงแคบ ๆ ของปัญญาชน แม้มีมืออาชีวะทำให้เพลงเพื่อชีวิตคงอยู่ไม่ตาย ไปจากสังคม แต่อย่างที่ทำให้เพลงเพื่อชีวิตดังกระทึก ที่มีเข้าไปทุกซอกทุกมุมของประเทศไทย ค่าราบานา

ยืนยง โภภากุล (แอ๊ด) เริ่มเล่นดนตรีตามคือพี่ช้อป บาร์มาก่อน เดຍทำเพลงกับวง แม้มีมืออาชีวะและโซ้มาก่อน เทปชุดแรก ลุงชี้มา ไม่ประสบผลสำเร็จนัก ปี 2526 เพลงวนิพก ของค่าราบานาลายเป็นเพลงยิ่ตติดตลาด แม้ในดินแดนที่ไม่เคยเปิดเพลงไทย ยังต้องเปิดเพลงวนิพก ชุดเมดอินไทยแลนด์ ได้ส่งความสนุกสุดยอด กลายเป็นวงเพลงเพื่อชีวิตยอดนิยม

ค่าราบานานำมิติดนตรีอย่างใหม่เข้าสู่วง เพื่อชีวิต คือการประยุกต์เพลงร็อก เพลงละติน ฟอลกร็อก คันเร็วๆ ก้าว มาใช้ในงานเพลง ทำให้เพลงของค่าราบานาได้รับความสำเร็จ

การตระเวนแสดงดนตรีไปทั่วทุกแห่งในประเทศไทย ค่าราบานาสร้างแบบการร้องเพลงสลับ กับการพูดถึงปัญหาสังคม ปัญหabantane เมือง นักการเมืองโกกิน อันเป็นสีสันของวงเพลง เพื่อชีวิต ออกไปนำเสนอคนทั่วประเทศ ซึ่งไม่ทิ้งจากการปลุกกระตุ้นประชาชนไปร้องเพลง ไปขับเพลงเพื่อชีวิตยุคแรก การวิพากษ์การเมือง และมักการเมืองอย่างตรงไปตรงมาของค่าราบานา ขณะอยู่บนเวที ทำให้ค่าราบานาลายเป็นวงที่ห้าม ไม่สามารถถูกออกอากาศที่รีบบังช่องในบุคคลชั้นนำ ไปร้องเพลง

ถูกแบนประจำ จนดูเหมือนค่าราบานาจะเป็นไม้เบื้องไม้เมากับกบ.

การใช้ดนตรีจังหวะเร้าอ่อนเพื่อนำเสนอเรื่องราวของผู้ทุกข์ยาก หรือความสกปรกของนักการเมืองประกอบกับการที่มีเพลงดังกล่าว เป็นประจำในการแสดงดนตรีของค่าราบานา มีคำถ้าที่น่าสนใจว่า คนฟังเพลงของค่าราบานาเพื่อเอามันเท่านั้น ไม่ได้สนใจสาระของเพลงนั้นจริงหรือเปล่า

ปัจจุบันค่าราบานามีผลงานเพลงออกมามากมาย แม้ความนิยมจะเงื่อนๆ แต่ค่าราบานาควรได้รับการจารึกในฐานะที่ทำให้เพลงเพื่อชีวิตยืนหยัดได้อย่างส่งงามในวงการเพลง

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

เพลงเพื่อชีวิต ยุตธุรกิจเทปเพลง

การกลับมาของคาราวานและเพื่อนร่วมอุดมการณ์ที่บอบซ้ำจากป่าบรรยายได้ด้วยเพลง “ศีรัง” ตอนแลร์ตเพื่อยุนิเชฟที่หอบประชุมให้กับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถือเป็นการเริ่มยุคที่ 3 ของเพลงเพื่อชีวิต เช้าสู่ระบบธุรกิจดนตรี ยุคใหม่ สัญญาทำเทป 3 ชุดกับบริษัทอีเม็ม ไอล์ฟประเทศไทย เมื่อมีมูลค่าไม่สูงนัก แต่สำหรับเพลงเพื่อชีวิตที่ถูกถือเสมือนเป็นสมบัติสาธารณะในอดีต นั่นเป็นมูลค่าที่เกินความคาดหมาย

ภาพเพลงเพื่อชีวิตเป็นสมบัติสาธารณะยังอยู่ในใจคนหลาย ๆ คน ถูกนำมาปะปนระหว่างการทำเพลงเพื่อชีวิตและการใช้ชีวิตของพวกรากไทย ไม่ว่าจะแม้การทดลองแนวทางดนตรี ในคอนเสิร์ตเพื่อยุนิเชฟครั้งที่ 2 คาราวานถูกวิจารณ์อย่างรุนแรงกับการใช้วรรณมาเป็นวงแบ็กอัพ การเรียนรู้และปรับตัวให้ยืนอยู่ได้ในระบบการแข่งขันของธุรกิจเพลง และความหนักแน่นในอุดมการณ์ทำให้คาราวานยืนระยะอยู่บนการยอมรับของแพนเพลงเก่า ๆ ในที่สุด แต่ว่าที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับระบบธุรกิจเทปเพลงมากที่สุดคือ คาราบรา ทำให้วันนี้ประสบความสำเร็จสูงสุดในยุคนี้

พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ โยว คันด่าน เกวียน ดีตาณุชลี กะห้อน ชูชู อินโดจีน พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์ ฤทธิพร อินสว่าง ศุ บุญเลี้ยง และ

อิก豁ายวงที่ตามมา มีส่วนหนึ่งให้กระแสเพลงเพื่อชีวิตยุคที่ 3 ถูกมองว่าเป็นจังหวะที่สุด

เพลงเพื่อชีวิตในยุคนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการประท้วง เพลงประกาศอุดมการณ์ มาเป็นเพลง “สะท้อนสังคม” เนื้อหาจะพูดถึงความสับสน แปลกแยก เปเลี่ยงเงา ชีวิตที่ด้อยโอกาสในเมือง สังคมเมืองจะถูกพูดถึงมากกว่ายุคแรกที่เน้นที่กรรมการและชาวนา และพูดถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันมุ่งไปที่การรักษาป่าเขา เมน้ำลำธาร

จุดเปลี่ยนของเพลงเพื่อชีวิตในยุคนี้ สร้างความสับสนให้กับกลุ่มปัญญาชนที่ยึดถือการบทเพลงยุค 14 ตุลา ทำให้หลายคนปฏิเสธแนวทางมวลชนที่นำคาราบราพันจกวางเดบ ของกลุ่มคนฟังระดับปัญญาชน บางคนถือว่าพวกที่ไม่ผ่านเหตุการณ์ 14 ตุลาและป่าเขา เป็นของปลอม ไม่ใช่เพลงเพื่อชีวิต จริง ๆ แล้วเราต้องยอมรับว่า บางเพลงของเฉลียง อัลฟันต์ โซติกุล ธเนศ วรากุลนุเคราะห์ วัล มโนเพ็ชร ภูษมิง เป็นเพลงเพื่อชีวิตอย่างแท้จริง

เพลงเพื่อชีวิตได้เข้ายึดครองส่วนหนึ่งของตลาดเพลงไทยเป็นที่แห่งนونแล้ว คำตามอยู่ที่หลังจากนี้ กระแสเพลงเพื่อชีวิตจะมุ่งไปทางใด

เพลง

เพลงใต้ดิน มุ่งเน้นที่ปรับเปลี่ยนตรีที่ออกแบบมาจะไม่แพร่ความเรียบง่ายที่ออกแบบจากอุรุกับน้ำเสียงกับคำร้องในเนื้อเพลง ซึ่งเริ่มจับต้องได้ในช่วงหลัง 14 ตุลา 16 ควบคู่กับสัญญาณนักศึกษา เพื่อแสดงความคิดดังเช่น คาราวาน โคมฉาย กงล้อ และตันกอล้ำ แล้วก็ขยายกันไปได้ใน คือไม่มีกิจกรรม ไม่มีค่ายเทปมาวางแผน จำกัดน้ำเสียง ไม่มีการโปรดิวชัน มีแต่สื่อสิ่งพิมพ์ที่กล่าวถึงเหตุนั้น ตรงนี้ถือได้ว่า เป็นการขยายผลสะท้อนอันตรายที่เนื่อง เสมือนต่อเนื่องมาสู่กลุ่มของผู้สร้าง ปัจจุบันให้มีความหลากหลาย คิดและสั่ตัวของ การสร้างงาน เมล็ดพืชพันธุ์อิสระให้แย้มก่อสร้างเดนต์ หรือเพื่อที่ว่าคนฟังจะสามารถเข้าใจได้

นิตยสาร 25 ปี 14 คุณ

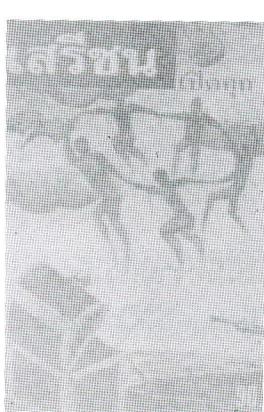
เพลงนอกรอบบ (ใต้ดิน)

เพลงใต้ดิน มุ่งเน้นที่ปรัชญาความคิด ถึงแม้คนตระหนักว่าความคิดไม่แพร่พราวนั้นเป็นความเรียบง่ายที่อกมาจากการมโนความรู้สึกรับกับน้ำเสียงกับคำร้องในเรื่องราวที่มีสาระต่อสังคม ซึ่งเริ่มจับต้องได้ในปัจจุบันเราน่าจะเป็นช่วงหลัง 14 ตุลา 16 ควบคู่มากับกระบวนการทางการเมืองนักศึกษา เพื่อแสดงให้ทราบว่าความคิดดังเช่น ความร่วมมือ การมาษาน คุรุชน คอมมูนิสต์ กงล้อ และตันกล้า ที่ทำให้เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันนี้ คือไม่มีการเปิดตามสถานีวิทยุ ไม่มีค่ายเพลงมาวางแผนโปรโมทและจัดทำพิธีไม่มีการโปรดิวซ์ มีเพียงโป๊สเตอร์และสื่อสิ่งพิมพ์ที่กล่าวถึงเหตุการณ์นี้ การสร้างกระแสในโลกโซเชียลได้รับการขยายแนวคิดและส่งผลสะเทือนอันต่อเนื่อง เสมือนลูกโซ่ที่ถักรอยต่อเนื่องมาสู่กลุ่มของผู้สร้างคนตระหนักรู้ในปัจจุบันให้มีความหลากหลายมากขึ้น หัวเรื่องคิดและสื่อสารของการสร้างงาน เป็นการห่วงใยผลิตพัฒนาธุรกิจให้เยี่ยมกับนานะพัฒนาในส่วนหนึ่ง เพื่อที่ว่าคนฟังจะได้มีตัวเลือกใหม่ในการรื้อฟื้น

เพไปใต้ดินเป็นการผลิตงานที่หัวใจต้องการออกมายโดยไม่มีธุรกิจเข้ามาควบคุม เน้นความคิด และขยายโดยไม่ผ่านสื่อที่ควบคุมโดยค่ายเพลง

เพลงใต้ดิน ถึงแม้จะมีจุดยืนที่เหมือนกันแต่เนื้อเพลงของแต่ละคนต่างมีความหลากหลาย และมีลักษณะเฉพาะของตนเอง เป็นความรู้สึกที่ต้องการสื่อออกมามีเรื่องราวและท่วงทำนองซึ่งผ่านการคิดค้นขึ้นมาเอง โดยไม่ได้มองว่าตลาดจะให้ความสนใจมากน้อยแค่ไหน

ถึงแม้เพลงนอกรอบบเหล่านี้อาจจะไม่เข้าตาคนที่จะทำการโปรโมชั่น เพราะกระแสโปรโมชั่นในยุคนี้จะจับแนวโน้มตระหนักรู้ที่เร็วและกระชับ พร้อมด้วยมีรูปร่างหน้าตาที่เป็นบุคลิกของคนสมัยใหม่วัยรุ่นรับได้ คนทำเพลงใต้ดินเหล่านี้ก็สามารถตัดเวลาไว้พากตนล้วนไม่ใช่คนที่ต้องการขายหน้าตา หากแต่คุณค่าของเพลงที่พากษานำเสนอควรจะอยู่ที่ความคิดและจิตใจที่ดีงาม ทำงานเพื่อส่วนรวม มองปัญหารอบตัวและสร้างพื้นฐานจากสิ่งที่ตนเองมีอยู่!

นิทรรศการ 25 ปี 14 มิถุนายน

อนาคตเพื่อชีวิต

วันนี้กระแสเพื่อชีวิตเริ่มตั้งตัว หลายคนตั้งข้อสังเกตถึงภาวะที่ถูกดูอย่างเพลิงที่ออกมาก่อนหน้าไม่มีพลังหรือมนต์ชักลังเท่ากับเพลิงของวันวาน

ในมุมมองของการตลาด กระแสนิยมของเพลิงเดนซ์มีวิวัฒนาการ เร็ว มาจนถึงอัลเทอร์เนทีฟ เป็นตัวชี้เปรียบเทียบให้เห็นว่าแม้แต่ค่าราบารุงก็ไม่อาจสร้างแรงดึงดูดเหมือนอย่างเดียว ในที่สุด ก็ได้คำตามว่า เพลิงเพื่อชีวิตถึงทางตันแล้วหรือสาเหตุที่ทำให้คิดว่าเพลิงเพื่อชีวิตกำลังมาถึงทางตัน อาจพิจารณาได้เป็นสองปัจจัย

ปัจจัยภายใน

- นักดนตรีเพื่อชีวิตบางคนพึ่งรูปแบบใหม่ การเงยยืน ด่ารัฐบาล มากกว่าเนื้อหา ของเพลิง

- เนื้อหานิยมซ้ำซากยำอยู่กับที่
- ไม่มีการสร้างสรรค์งานใหม่ งัดเอาของเก่ามาหากิน
- ไม่มีแนว เทคนิคทางดนตรีใหม่ ๆ มาสร้างสรรค์งานเพลิง

ปัจจัยภายนอก

- เศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้คนไม่มีเวลาหาความบันเทิง
- สภาพของสังคมไม่มีความเข้มข้นของการเคลื่อนไหวทางการเมือง ไม่มีการประทับ

ทางความคิดที่แหลมคม

- ไม่มีสื่อที่นำเสนอต่อประชาชนอย่างกว้างขวาง เช่น โทรทัศน์

ปัจจัยภายนอกภายนอกที่นักดนตรีเพื่อชีวิตจะต้องช่วยกันวิจารณ์แก้ไข สร้างงานเพลิงที่มีคุณค่าอย่างมาก

ปัจจัยภายนอกอยู่ที่การจัดการให้ทางเพลิงเพื่อชีวิตสอดคล้องกับระบบธุรกิจในปัจจุบัน ที่สำคัญ อนาคตของเพลิงเพื่อชีวิตอยู่ในมือของประชาชนว่าจะยังเห็นคุณค่าของเพลิงแห่งนี้หรือเปล่า

มอง

25 ปีเมื่อมอง วรรณกรรมเพื่อชีวิตมาก ในบาง โดยตรง ดังที่มัน เป็น “นักรบ” ลังคอมเปลี่ยนไป แปรเปลี่ยนไปด้วย ขัดแย้งรุนแรงด้วย อาวุธไปแล้ว และ เศรษฐกิจ สังคม ซับซ้อนและละเอียด บทบาทของวรรณ ปลูกเจ้าให้เกิดการ เพื่อชีวิตจึงต้องจัด ได้ นำมาเรียนรู้เพื่อชีวิตปัจจุบัน กรรมเพื่อครา อย่างไรเข้าจึงจะทำ จะพลิกผันไปเช่น

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

25 ปี 14 ตุลา มองผ่านวรรณกรรมเพื่อชีวิต

25 ปีเมื่อมองผ่านวรรณกรรมเพื่อชีวิต จะเห็นว่า nabate เริ่มแรก วรรณกรรมเพื่อชีวิตเกาเกียวนแบบแน่นกับอุดมการณ์ฝ่ายซ้ายค่อนข้างมาก ในบางช่วงเวลาวรรณกรรมเพื่อชีวิตมีบทบาทรับใช้การเมืองโดยตรง ดังที่มีผู้เรียกร้องให้วรรณกรรมเป็น “อาวุธ” และนักเขียนเป็น “นักรบ” และเป็น “หัวหน้าของประชาชน” เมื่อเวลาผ่านไป สังคมเปลี่ยนไป วรรณกรรมซึ่งมีความสัมพันธ์แน่นกับชีวิตย่อมแปรเปลี่ยนไปด้วย ดูเหมือนว่าสังคมไทยจะผ่านพ้นช่วงเวลาของความขัดแย้งรุนแรงด้านอุดมการณ์การเมืองและการประท้วงประหารด้วยอาวุธไปแล้ว แต่ใช่ว่าการต่อสู้จะหมดสิ้นไป การต่อสู้กับปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมยังไม่จบสิ้น และนับวันจะสลับซับซ้อนและละเอียดอ่อน และกระทบโยงกันเป็นลูกโซ่มากขึ้นทุกที บทบาทของวรรณกรรมเพื่อชีวิตจึงยังมีอยู่ มีอยู่เพื่อสร้างจิตสำนึกปลุกเร้าให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ภาวะที่ดีกว่า นักเขียนวรรณกรรมเพื่อชีวิตจึงต้องจับกระแสสังคมและจับอารมณ์ความรู้สึกของสังคมให้ได้ นำมาอัยเรียงตีแผ่ให้สะกิดใจผู้คนให้ได้ นักเขียนวรรณกรรมเพื่อชีวิตปัจจุบันอาจไม่จำเป็นต้องตั้งคำถามอีกว่า เขาเขียนวรรณกรรมเพื่อใคร เพื่อชนชั้นใด หากแต่เข้าต้องหาคำตอบให้ได้ว่า ทำอย่างไรเขาจึงจะทำให้วรรณกรรมของเข้า “มีชีวิต” ยืนยาว ไม่ว่าสังคมจะพลิกผันไปเช่นใด

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

25 ปี 14 ตุลา มองผ่านวรรณกรรมเพื่อชีวิต

25 ปีเมื่อมองผ่านวรรณกรรมเพื่อชีวิต จะเห็นว่า�ับแต่เริ่มแรก วรรณกรรมเพื่อชีวิตเก่าแก่เกี่ยวแนบແเน่นกับอุดมการณ์ฝ่ายซ้ายค่อนข้างมาก ในบางช่วงเวลาวรรณกรรมเพื่อชีวิตมีบทบาทรับใช้การเมืองโดยตรง ดังที่มีผู้เรียกร้องให้วรรณกรรมเป็น “อาวุธ” และนักเขียนเป็น “นักรบ” และเป็น “หัวหน้าของประชาชน” เมื่อเวลาผ่านไป สังคมเปลี่ยนไป วรรณกรรมซึ่งมีความสัมพันธ์แนบແเน่นกับชีวิตย่อมแปรเปลี่ยนไปด้วย ดูเหมือนว่าสังคมไทยจะผ่านพ้นช่วงเวลาของความขัดแย้งรุนแรงด้านอุดมการณ์การเมืองและการประทัดประหารด้วยอาวุธไปแล้ว แต่ใช่ว่าการต่อสู้จะหมดสิ้นไป การต่อสู้กับปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมยังไม่จบสิ้น และนับวันจะสลับซับซ้อนและละเอียดอ่อน และกระทบโยงกันเป็นลูกโซ่มากขึ้นทุกที บทบาทของวรรณกรรมเพื่อชีวิตจึงยังมีอยู่ มีอยู่เพื่อสร้างจิตสำนึกปลุกเร้าให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ภาวะที่ดีกว่า นักเขียนวรรณกรรมเพื่อชีวิตจึงต้องจับกระแสสังคมและจับอารมณ์ความรู้สึกของสังคมให้ได้ นำมาอัยเรียงตีแผ่ให้สะกิดใจผู้คนให้ได้ นักเขียนวรรณกรรมเพื่อชีวิตปัจจุบันอาจไม่จำเป็นต้องตั้งคำถามอีกว่า เขาเขียนวรรณกรรมเพื่อใคร เพื่อชนชั้นใด หากแต่เขาต้องหาคำตอบให้ได้ว่า ทำอย่างไรเขาจึงจะทำให้วรรณกรรมของเข้า “มีชีวิต” ยืนยava ไม่ว่าสังคมจะพลิกผันไปเช่นใด

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

ผลิตภาน

วรรณกรรมเพื่อชีวิตช่วงปี 2492-2495

จุดเดิมของ “วรรณกรรมเพื่อชีวิต” น่าจะมาจากแนวคิดเรื่อง “ศิลปะเพื่อชีวิต” ซึ่งนำเสนอโดย อัคเน่ พลจันทร (อินทรารยุธ, นายผี) และอุดม สีสุวรรณ (พ.เมืองชุมพู, บรรจง บรรจิดศิลป์) ทั้งสองเสนอแนวคิดเรื่องนี้ในบทความที่ตีพิมพ์ในนิตยสารชั้นนำในขณะนั้น “อินทรารยุทธ” เสนอความคิดในอักษรล้านรายเดือน ในปีตุณย์มิถุนายน เขาวิจารณ์วรรณคดีไทยโบราณหลายเรื่อง โดยยึดหลักการว่า กวีต้องอยู่เคียงข้างประชาชน และวรรณคดีต้องนำเสนอความเป็นจริงแห่งชีวิตและสังคม ส่วน พ.เมืองชุมพู ยืนยันโดยหันหน้าแห่งว่า “ศิลปะเพื่อศิลปะ” ไม่มี และก็ไม่อ่ามี มีแต่ “ศิลปะเพื่อชีวิต” เพราะศิลปะกำเนิดจากชีวิตและเกี่ยวพันกับชีวิต

“ชุมชนักประพันธ์” ก่อตั้งขึ้นในเดือนมกราคมปีพ.ศ. 2493 โดยการริเริมของมาลัย ชูพินิจ (แม่อ่างคร์) ชุมชนนี้จัดประชุมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันบ่อยครั้ง ด้วยหัวข้อที่เกี่ยวกับการประพันธ์ ครั้งหนึ่งมีการเสนอคำว่า “ศิลปะเพื่อชีวิต” เข้าสู่วงอภิปราย นักเขียนเพื่อชีวิตในยุคแรกหลายคนได้แสดงจุดยืนและอุดมการณ์ในการสร้างสรรค์วรรณกรรม เช่น อิศรา อัมนาตกุล ประกาศว่า “ข้าพเจ้าจะไม่ให้ยาพิษแก่ประชาชน”

อัคเน่ พลจันทร

บรรจง บรรจิดศิลป์

ครีบูรพา ตั้งคำถามว่า “จะใช้ศิลปะเพื่อให้เป็นคุณกับคนส่วนมากหรือเป็นคุณกับคนส่วนน้อย” และกล่าวว่า “ทำอย่างไรจึงจะทำให้ศิลปะนั้นเป็นประโยชน์แก่ชีวิตมนุษย์อย่างไร ศาลที่สุดที่จะเป็นได้” การอภิปรายของ “ชุมชนักประพันธ์” น่าจะจุดประกายความคิดสร้างจิตสำนึกแก่นักประพันธ์รุ่นใหม่ในยุคนี้ไม่น้อย

ในช่วงนี้วรรณกรรมเพื่อชีวิตเกิดขึ้นมากมาย ประเภทนิยาย, เรื่องสั้น, กวีนิพนธ์ ที่เด่น ๆ มี คุหลาน สายประดิษฐ์ (ครีบูรพา) เขียน นักบุญจากชาติตน ขอแรงฟ้าอย่าเตอะ เรื่องสั้น งานกว่า เราจะพบกันอีก นานินาย, อุดม อุตุกา (อ.อุตุกา) เขียน บันพีนแผ่นดินไทย เรื่องสั้น, อัคเน่ พลจันทร (อินทรารยุธ) เขียน ต่อตระกูลหมอเรื่องสั้น, อัคเน่ พลจันทร (นายผี) เขียน อีศาน กวีนิพนธ์, อิศรา อัมนาตกุล เขียน เขาตะโภนหน้ายากรุ้มมนตรี กวีนิพนธ์, เสนีย์ เสาพงศ์ เขียน ความรักของวัลยา นานินาย, ศรีรัตน์ สถาปนวัฒน์ เขียน แผ่นดินนี้ของใคร นานินาย, ประคิณ ชุมสาย ณ อยุธยา (อุชเชนี) เขียน บทกวีใน “ขอบฟ้าคลิบทอง” และ “ดาวฝ่องนาดาดิน” กวีนิพนธ์

นอกจากนี้ยังมีกวีนิพนธ์ของเปลื้อง วรรณศรี และทวีป วรดิลก (ทวีปว)

หนังสือสารคดีมี เดชา รัตนโยธิน เขียน วิวัฒนาการทางสังคม อุดม สีสุวรรณ (อรัญญา พรหมเมฆ) เขียน ไทยก็เมืองขึ้น อุดม สีสุวรรณ (บรรจง บรรจิดศิลป์) เขียน ชีวิตกับความไม่ผ่าน, สุภาษี ามันทร์ เขียน แคปิตอลสมร์

นอกจากนี้ยังมี “รวมปัญญาภาคฤดูร้อน พ.ศ. 2495” ซึ่งมีบทความเด่น ๆ เช่น “จิตใจของสตีรีตาม” ที่เป็นมาในประวัติศาสตร์ ของกุหลาบ สายประดิษฐ์ และ “การประพันธ์และสังคม” ของเสนีย์ เสาพงศ์

ช่วงนี้คือช่วงผลิตภานของวรรณกรรมเพื่อชีวิตยุคแรก

เกิดรัฐประหารเงียบในปี คุกคามเชื้นเชือร์หนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์จึงรวมตัวกันตั้งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพหนังสือ การคุกคามเสรีภาพของสื่อมวลชน เคลื่อนไหวเรียกร้องสันติภาพ เกaelie วันที่ 10 พฤศจิกายน ก้าวเดินลังจับกุมนักเขียนห ชุมนุมกัน ข้อหาปฏิบัติในรั กันนน มีการก้าวเดินลังกุ่มก ขบวนการกู้ชาติ ขบวนการล ลังจับกุมครั้งใหญ่นี้ มีผู้กู้ ทั้งนักเขียน นักหนังสือพิมพ์ รัฐบาลใช้พระราชบัญญัติคอม

คุหลาน สายประดิษฐ์

นิตยสาร 25 ปี 14 ตุลา

กบฎสันติภาพ

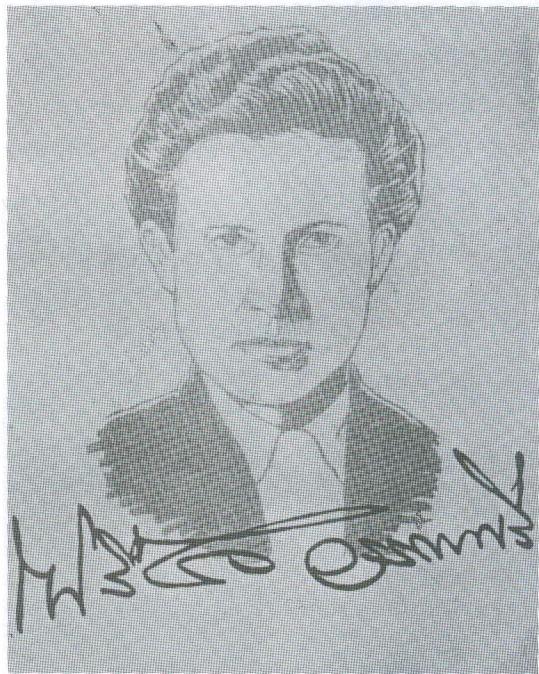
เกิดรัฐประหารเมืองในปลายปี 2494 มีการคุกคามเช่นเชอร์หังสีอพิมพ์ นักเขียน, นักหนังสือพิมพ์จึงรวมตัวกันตั้ง “คณะกรรมการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพหนังสือพิมพ์” เพื่อต่อต้านการคุกคามเสรีภาพของสื่อมวลชน พร้อมกับเคลื่อนไหวเรียกร้องสันติภาพ ต่อต้านสองค่าย เก้าหลี่ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2495 รัฐบาล ก้าดล้างจับกุมนักเขียนหนังสือพิมพ์ที่ร่วมชุมนุมกัน ข้อหาบปฏิเสธในราชอาณาจักร พร้อมกันนั้น มีการก้าดล้างกลุ่มการเมืองอื่น ๆ เช่น ขบวนการกู้ชาติ ขบวนการสันติภาพ การก้าดล้างจับกุมครั้งใหญ่นี้ มีผู้ถูกจับกุมนับร้อยคน ทั้งนักเขียน นักหนังสือพิมพ์ นักศึกษา ประชาชน รัฐบาลใช้พระราชบัญญัติคอมมิวนิสต์ในวันที่ 13

พฤษจิกายน 2495 มีผลให้รัฐบาลโยงข้อหาผู้ถูกจับกุมเข้ากับพระราชบัญญัตินับนี้ ด้วยการก้าดล้างฝ่ายต่อต้านรัฐบาลครั้งใหญ่ซึ่งเรียกว่า “กบฎสันติภาพ” หรือ “กบฎ 10 พฤศจิกายน” ผู้ที่ถูกจับกุมได้แก่ คริบูรพา อารี ลีวีระ (ต่อมาถูกตัดราชโองการ) สุภา ลิริมานนท์ อุทธรัณ พลกุล เป็นล้วง วรรตน์เครื่อง เนรโค โนโภกรน์ ลุพจน์ ด่าน ตรากุล เป็นต้น ต่อมาผู้ถูกจับกุมเหล่านี้ได้รับการต้อนรับในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2495 ในโอกาสฉลองปีก้าวพุทธกาล

สายธารวรรณกรรมเพื่อชีวิตจึงจะยังกันนั้นไปโดยปริยายชั่วขณะหนึ่ง

ภูหลวง สายประคัญช์

เปลื้อง วรรตน์เครื่อง

นพสส. 25 ปี 14 ตุลา

ไม่ยอมสยบ

วรรณกรรมเพื่อชีวิตช่วง พ.ศ. 2495-2501

แม้จะถูกกว่าดลังกรณี “กบฏสันติภาพ” นักเขียนยังผลิตวรรณกรรมเพื่อชีวิตอุกมาอย่างต่อเนื่อง

“ครีบูรพา” สร้างงานจากคุกบางขวาง “แม่” ของ เม็กซิม กอร์กี เรื่องแปล “แลไปข้างหน้า” วนนิยาย “อาชญากรผู้ปล่อยนกพิราบ” กลอนแปลฯ

เสนีย์ เสาพงศ์ เขียน “ปีศาจ” “ล่องใต้” (วนนิยายการปฏิวัติในละตินอเมริกา) วนนิยาย

ศรีรัตน์ สถาปนวัฒน์ เขียน “เมืองกาล” “โศกนาฏกรรมของลัตเวียเมือง” วนนิยาย

สุด ภูรณะโรหิต เขียน “ระยำ” “เลือดลีแดง” “เลือดลีน้ำเงิน” วนนิยาย

อิศรา อมันตกุล เขียน “ธารนีประลัย” วนนิยาย

สุวัฒน์ วรดิลก เขียน “หลังเลือดลงโลมดิน” (แรงบันดาลใจจากบทกวี “อีศาน” ของนายผี) วนนิยาย “เทพเจ้า” เรื่องสั้น

เดชะ บัญชาชัย เขียน “ประวัติจริงของอาคิว” เรื่องแปล

รุ่งแสง เขียน “ลุ่มแม่น้ำวอลง้า” “รวม

เรื่องสั้นของเม็กซิม กอร์กี” เรื่องแปล

สุภา สิริมานนท์ เขียน “คอร์รัปชันในวงการหนังสือพิมพ์” บทความ

นวชน ใจนัน “หลุยส์” เรื่องแปล

คำสิงห์ ศรีนกอก (ลาว คำห้อม) เขียน “พ้าบักัน” รวมเรื่องสั้น

อัศนี พลจันทร (นายผี), (อินทรวาทย์) เขียน “ราชนะแล้ว แม่จ่า” “โคลงกลอนของ นายผี” “คิลป้าการแห่งก้าพย์กลอน” กวีนิพนธ์

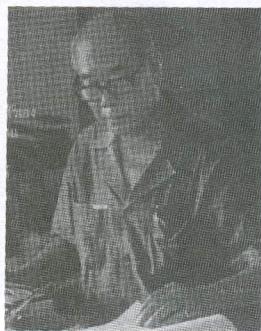
อุชเชนี และนิด นรารักษ์ เขียน “ขอบฟ้าขลิบทอง” รวมบทกวีนิพนธ์

ปีพ.ศ. 2498 จิตรา ภูมิคักดี (ทีปกร) ได้เขียนบทความขนาดยาวอันลือลั่น 4 ตอน อะไรมหอที่เรียกว่าคิลปะ, คิลปะบริสุทธิ์มีจริงแท้หรือไม่, ที่ว่า “คิลปะเพื่อคิลปะ” นั่นคืออย่างไรกันแน่ หนอ และ “คิลปะเพื่อชีวิต” หมายความแท้จริงของมันเป็นในปีพ.ศ. 2500 จิตรา ยังมีบทความ “คิลปะเพื่อประชาชน” อุกมาอึก บทความทั้งห้าติพิมพ์เป็นเล่มเดียวกันชื่อ “คิลปะเพื่อชีวิต คิลปะเพื่อประชาชน” ในปี พ.ศ. 2515

การไม่ยอมสยบกับแพ็ดดี้การแสดงถึงหังการของนักเขียนวรรณกรรมเพื่อชีวิตยุคแรก

สุภา สิริมานนท์

สุวัฒน์ วรดิลก

เสนีย์ เสาพงศ์

คำสิงห์ ศรีนกอก

บุตมีด

เดือนตุลาคม 2

รัชต์ กระทำร้ายประเทศไทย เปิดเสรี ภาคลัจจั่ง พิมพ์เข้าคุกเป็นจำนำ ประกาศรายชื่อหนังสือ แปลโดยครีบูรพา “นิ งานอย่าง “โฉมหน้าค ศรีบูรพาวรรณ (จิตรา ลักษณะทางชนชั้นใน รัมย์ยะสุต “โฉมหน้าจ คุหราวรรณ”

การจับกุมคุณชั่งน กลายเป็นแรงผลักดัน ร่วมกับพระคocom มีว “ครีบูรพา” ลี้ภัยไปอยู่ นั่น เสนีย์ เสาพงศ์ รับราชการทางการทูตตะ ไปทำไร่ที่ปากช่อง นั้ แนวเขียนไปเป็นเรื่องเร จิตรา ภูมิคักดี คุณ วรรณกรรมเพื่อชีวิตอยู่ จะถูกขึ้นอยู่ในคุกค่า ที่มีคุณค่า เช่น “พจนานุ เป็นมาของคำ สยาม ไทย ลักษณะทางสังคมของชีว “แม่” ของเม็กซิม กอร์กี นักเขียนอินเดีย บทละคร “เสียงกระดึง” และบทเพ “แสงดาวแห่งคริทชา” “

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

ยุค มีดทางปัญญา ปี 2501-2507

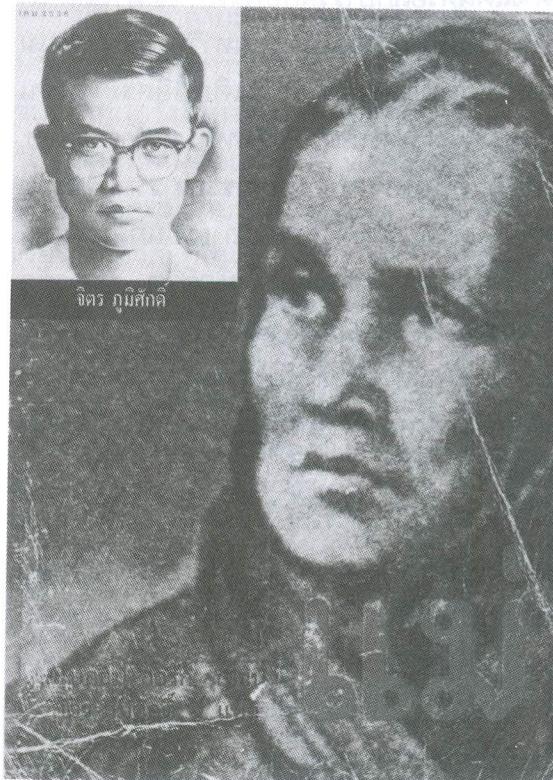
เดือนตุลาคม 2501 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ กระทำการล้อมพระหาร ใช้อำนาจเผด็จการโดยเบ็ดเสร็จ จ้าวเดลังจับกุมนักเขียน, นักหนังสือ พิมพ์เข้าคุกเป็นจำนวนมาก ปิดหนังสือพิมพ์ ประกาศรายชื่อหนังสือต้องห้าม เช่น “แม่” แปลโดยครีบูรา “นิติศาสตร์ 2500” ที่ตีพิมพ์งานอย่าง “โฉมหน้าคักดินไทย” ของสมสมัย ครุฑาระรน (จิตร ภูมิศักดิ์) “การวิเคราะห์ลักษณะทางชนชั้นในประเทศไทย” ของ พัฒนา รัมย์สุต “โฉมหน้าจกรพรรดินิยม” ของ มนี ศุภาระรน

การจับกุมคุมขังนักเขียน, นักหนังสือพิมพ์ กล้ายเป็นแรงผลักดันให้นักเขียนหลายคนเข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย “ครีบูรา” ลีร้ายไปอยู่ประเทศไทยจีนเลียชีวิตที่นั่น เสนีย์ เสาوضค์ หยุดเขียนชั่วคราว มุ่งรับราชการทางการถูกตอย่างเดียว “ลาว คำหอม” ไปท่าไร่ที่ปากช่อง นักเขียนหลายคนเปลี่ยนแนวเขียนไปเป็นเรื่องเริงรมย์

จิตร ภูมิศักดิ์ คนเดียวที่ยังยืนหยัดเขียนวรรณกรรมเพื่อชีวิตอย่างต่อเนื่องจริงจัง แม้จะถูกขังอยู่ในคุกadalayawa จิตรยังสร้างผลงานที่มีคุณค่า เช่น “พจนานุกรมไทย-มูเซอ” “ความเป็นมาของคำ สยาม ไทย ลาวและขอม และลักษณะทางสังคมของชื่อชนชาติ” งานแปลมี “แม่” ของเม็กซิม กอร์กี “ธรรมนีกรรแสง” ของ น้าเขียนอินเดีย บทละครเรื่อง “มนต์รักจากเลียงกรดึง” และบทเพลงอีกจำนวนหนึ่ง เช่น “แสงดาวแห่งครรภชา” “มาร์ชชาวนาไทย” “รำ

วงวันเมย์เดย์” “ศักดิ์ครีของแรงงาน” เป็นต้น ปี 2507 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายที่ถูกคุมขัง จิตร แต่งกวีนิพนธ์ในนาม “กวี ครีสยาม” และ “กวี การเมือง” lob ส่องอกมาตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย เช่น “จึงเหลนกรุง” “โคลงสรรเสริญเกียรติกรุงเทพมหานครยุคไทยพัฒนา” “วิญญาณหนังสือพิมพ์-เป็บข้าว” บทกวีเหล่านี้มักจะยาว แต่งโดยใช้ชั้นหลักชนโน้มราณแต่เนื้อหากล่าวถึงความทุกข์ยากของประชาชนและการต่อสู้ของชนชั้นปการอง

ยุคนี้วรรณกรรมเพื่อชีวิตแบบสูญหาย โดยสิ้นเชิง ด้วยอำนาจเผด็จการ

จิตร ภูมิศักดิ์

พื้นต้า

วรรณกรรมเพื่อชีวิตก่อน

๑๔ ตุลา (พ.ศ.๒๕๐๘-๒๕๑๖)

หลังจากจอมพลถนอม กิตติขจรสืบทอดอำนาจเผด็จการจากจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ความตึงเครียดทางการเมืองเริ่มผ่อนคลาย เมมจ์ตากอยู่ใต้อำนาจเผด็จการเบ็ดเสร็จเป็นเวลาระยะหนึ่ง ประเทศชาติกลับตกต่ำลงในทุกทาง นักวิชาการรุ่นใหม่, นักศึกษาจึงหันมาตรวจสอบสภาพทางสังคมรอบตัวอย่างจริงจัง ตั้งคำถามและแสวงหาคำตอบถึงสังคมและชีวิตที่ดีกว่าที่เป็นอยู่

การที่แก่นนำนักเขียนเพื่อชีวิตลี้ภัยไปยังต่างแดนหรือเข้ามาร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์ ทำให้ความคึกคักตากอยู่ในรัฐมหาวิทยาลัย ชุมนุมวรรณคิลป์และกลุ่มวรรณคิลป์อิสรภาพ เช่น ชมรมพระจันทร์เลี้ยง, กลุ่มนัมเนียนสาวสวย, กลุ่มเทคนิคโคราช, กลุ่มวรรณกรรมเพื่อชีวิตตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ กลายเป็นกลุ่มสำคัญในการผลักดันวรรณกรรมเพื่อชีวิต มีการจัดนิทรรศการ, อภิปราย, พิมพ์บทประพันธ์, นำบทประพันธ์เพื่อชีวิตในยุคก่อนมาพิมพ์ช้า การเคลื่อนไหวเหล่านี้ทำให้วรรณกรรมเพื่อชีวิตเริ่มพื้นตัว

มินิตยสารเกิดใหม่ในช่วงนี้ ทำให้วรรณกรรมเพื่อชีวิตมีเวที สามารถออกงานขึ้น ได้แก่ สังคมศาสตร์ปริทัศน์, สังคมศาสตร์ปริทัศน์ฉบับนิลิตนักศึกษา, ชัยพฤกษ์ฉบับนักศึกษาประชาชน, ประชาธิปไตย และมหาราชภูร์ ที่สำคัญคือกลุ่มวรรณกรรมเพื่อชีวิต ได้ออกหนังสือ “วรรณกรรมเพื่อชีวิต” ตีพิมพ์ผลงาน

ทั้งเก่าและใหม่ กลุ่มนี้ออกหนังสือได้ทักษิบบันดิตและผู้จัดทำหลายคนถูกจับข้อหา “กบฏเรียกร้องรัฐธรรมนูญ” (ซึ่งนำไปสู่เหตุการณ์ ๑๔ ตุลา) หนังสือวรรณกรรมเพื่อชีวิตจึงปิดฉากไป

ในยุคแรกมาตีพิมพ์ช้า เช่น “คิลปะเพื่อชีวิต คิลปะเพื่อประชาชน” ของ “ทีปกร” (จิตร ภูมิศักดิ์) “เมืองนิมิตร” ของม.ร.ว.นิมิตรมงคล นวรัตน์ ความรักของวัลยา, ปีศาจ ของเสนีย์ เสาพงค์ “เข้าตะโภนหนานายกรัฐมนตรี” ของอิศรา อมันตากุล “ราชະนะแล้ว แม่จำ” ของอัคนี พลจันทร์

การได้สัมผัสถกับงานเขียนที่ดีของนักเขียน ก้าวหน้าในอดีต ทำให้รู้สึกว่าตนกำลังต่อสู้กับสิ่งเดียวกันกับที่คนรุ่นก่อนเคยต่อสู้มาแล้วอย่างดุเดือด จึงเป็นการปลุกเร้าใจล้ำกิ่งทางสังคม การเมืองของคนยุคหนึ่งให้เข้มข้นขึ้น

วรรณกรรมเพื่อชีวิตเริ่มพื้นตัวมารับใช้สังคม

การเติบโตของวรรณกรรม ตุลา ได้รับอิทธิพลมาจากยุคแรก ทั้งรูปแบบ การนำเสนอ อาจมีบางส่วนที่ต้องเปลี่ยนแปลง

เนื่องจากข้อจำกัด เพื่อชีวิตที่สร้างสรรค์ เป็นเรื่องสั้นและกวนพากหาง” ของประเสริฐ สองสุชาติ สวัสดิ์คุรี “บางนรา “ฉันเจ้มมาหาค เชียงกูร “คนบนตันไม้” “ไปสู่ก้อนเมฆ” ของธัญ แรมดิน” ของครีดักตี “ของวิสา คัญหพ “สังสุวรรณ” ครีเชือ “ตอก” “ตีลำนก” ของวิรุณ ตั้งของ วรฤทธิ์ ฤทธาคนี แห่งน้อย พงษ์สามารถ ผ่าเตาตุน เมดอนยูออล เรื่องสั้นเชิงรูปแบบ “ตัวกาล” ของอนุช อภ ของ อุดล ประบูรณ์ ของคิริชัย นฤมิตรเรขวา และ “การเคลื่อนที่ของสุวรรณ” ครีเชือ

นอกจากนี้มีบทล

ตีนเดิดเสรีชน

การเติบโตของวรรณกรรมเพื่อชีวิตก่อน 14 ตุลา ได้รับอิทธิพลมาจากการวรรณกรรมเพื่อชีวิต บุคแรก ทั้งรูปแบบ เนื้อหา แนวคิด และวิธีการนำเสนอ อาจมีบางคนทดลองใช้กลิ่นใหม่ ในการนำเสนอ แต่ทุกคนมีจุดยืนว่า การสร้างสรรค์วรรณกรรมต้องเป็นไปเพื่อการสร้างสรรค์สังคม

เนื่องจากข้อจำกัดหลายอย่าง วรรณกรรมเพื่อชีวิตที่สร้างสรรค์โดยนักศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องสั้นและกวีนิพนธ์ ที่เด่น ๆ มี “ตัวเดินทาง” ของประเสริฐ สว่าง各行 “ความเมียบ” ของสุชาติ สวัสดิ์ครร “ละคอนโรงเก่า” ของนัน พงษ์รา “ฉันเจ้มมาหาก้าวหมาย” ของวิทยากร ซึ่งกูล “คนเปนตันไม้” ของนิคม รายยา “ถนนไปสู่ก้อนเมฆ” ของธัญญา ผลอนันต์ “เบิงฟ้าแห่งดิน” ของครีตั๊กตี้ นพรัตน์ “เราจะฝ่าข้ามไป” ของวิสา คัญทัพ “สุกรรมในหลุมศพ” ของสุกันต์ ครีเชือ “ดอกไม้ที่หายไป” ของ สาคร “ตีล้านกีก” ของวิรุณ ตั้งเจริญ “ภาพชั้นสำคัญ” ของ วรุทธ์ ฤทธาคนี “เนื้อในกระดูก” ของ แนน้อย พงษ์สามารถ “หนุ่มน่าယัมภีร์” “โถ่ เท่าตุ่น เมดอินยูเวลส์” ของ สุจิตต์ วงศ์เทศ

เรื่องสั้นใช้รูปแบบนิยายวิทยาศาสตร์ เช่น “พากส์” ของอนุช อาภาภิรัม “กรุงเทพฯ 1982” ของ อุดล ปรัมบุญ “วันหนึ่งของกรุงเทพฯ” ของคริษฐ์ นามิตรเรขาการ “จุลินทรีย์พลาสติก” และ “การเคลื่อนที่ของเหล็กหมายเลขอันดับ” ของสุกันต์ ครีเชือ

นอกจากนี้เป็นทัศนคติ เช่น ชั้นที่ 7 ของ

สุชาติ สวัสดิ์ครร ฉันเพียงแต่อยากออกไปข้างนอก, งานเลี้ยง, นายอภัยมณี ของ วิทยากร เชียงกูล นักที่บินข้ามฟ้า ของคำรณ คุณดิลก

ต้านกวีนิพนธ์ กวีรุ่นใหม่ประสานบทบาท กวีนิพนธ์เข้ากับการต่อสู้ทางการเมือง โดยเฉพาะบทกวีของยุทธพงษ์ ภูริสัมบรรณ (ร่วมกับประจันทร์), วิสา คัญทัพ, เสกสรรค์ ประเสริฐกูล บทกวี “ตีนเดิดเสรีชน” ของร่วมกับประจันทร์

ตีนเดิดเสรีชน อย่างอมทันก้มหน้าฟีน
ดาบทอกกระบวนการนี้ หรือทนคลื่นกระแสเรา ฯลฯ

บทกวีนี้กล่าวเป็นบทกวีแห่งการสู้รบของ ประชาชนในเหตุการณ์ 14 ตุลา 2516 และถูก ขับขานทุกครั้งในการชุมนุมทางการเมือง

อีกคนหนึ่งคือเนาวรัตน์ พงษ์เพบูลย์ อดีต นักกอลนกสุ่มสายลม-แสงแดด เริ่มหันมา เขียนบทกวีสะท้อนสังคมอย่างจริงจังเริ่มจาก “เพลงชลุ่ยกลับมาหากอไผ่” “เพลงเปลญวน” “ทางเดินแห่งหอยหาก

ทางด้านนักประพันธ์อาชีพ มีนิยายหลาย เล่มกล่าวถึงสังคมและการเมือง ที่เด่น ๆ มี “เข้าชื้อการต์” ของสุวรรณี สุคนธา และ “ความรักสีเพลิง” ของลีฟ้า (ม.ล.ครีฟ้า มหาวรรณ) ที่กล่าวถึงหัวใจของนักศึกษาต่ออำนาจเผด็จการ ขณะนั้น

วรรณกรรมเพื่อชีวิตเริ่มทำหน้าที่ปลุกเร้า ผู้คนให้ลุกขึ้นสู้กับเผด็จการ

หนังสือเล่มละบาท

นอกจากคุณย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นองค์กรรวมคุณย์ของนักศึกษาแล้ว ยังมีกลุ่มนักศึกษาที่รวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมทางสังคมและการเมืองมากมาย หลายกลุ่ม เช่น กลุ่มสภาน้ำด้อม, กลุ่มเศรษฐกิจ ธรรม, กลุ่มผู้หญิง (ธรรมศาสตร์), กลุ่มสภากาแฟ (เกษตร), กลุ่มรัฐศึกษาและกลุ่มพื้นฟูโซสัมภ์ (จุฬาฯ), กลุ่มวัฒนธรรม (เชียงใหม่), ชุมชนรุ่นใหม่ (รามคำแหง), กลุ่มศิลปะและวรรณลักษณ์ (ประสานมิตร), กลุ่มศิลป (เทคโนโลยีคราช) ในระดับนักเรียนนอกจากคุณย์กลาง นักเรียนแห่งประเทศไทย มีกลุ่มยุวชนสยาม กลุ่มกิจกรรมเหล่านี้มักจะจัดทำหนังสือหารายได้โดยขายหน้าประตูมหาวิทยาลัยในราคามีล่มละ 1 บาท หนังสือประเภทนี้จึงเรียกขานกันว่า “หนังสือเล่มละบาท” หนังสือรายละเอียดเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็น “ภัยขาว” “ดัมภีร์” “ปลด” “วัลลุนช์หัตโน” “กด”ฯลฯ มักนำเรื่องลับและบทกวีเพื่อชีวิตบุคคลมาพิมพ์ เช่น บทกวีของนายดี, เปเล่อง วรรณครี, จิตรา ภูมิคัสดี และเสนอบความแนวคิดมาร์กซิสต์ เช่น มาร์ซิสต์ : แนวคิดสำหรับช้ายใหม่ และคำประกาศของความรักสีใหม่ ใน “วัลลุนช์หัตโน” ฉบับมนุษย์และปัญหา ใน “ดัมภีร์” เริ่มพูดถึงการปฏิวัติของประชาชน ส่วน “ภัยขาว” โจมตีอเมริกาในสองครามเวียดนาม หนังสือ “เล็บ” ของกลุ่มผู้หญิงที่เรียกร้องให้ปลดปล่อยผู้หญิงเลี้ยทีและ “ภัยเขียว” ที่เขียนทิมแห่งผู้นำเผด็จการทหารบางคน

หนังสือเล่มละบาท “มหาวิทยาลัย : ที่ยังไม่มีคำตอบ” ของชุมชนรุ่นใหม่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในหน้าที่ 6 มีข้อความว่า

**สถาบันป้าแห่งทุ่งใหญ่
มีมติให้ต่ออายุสถาบันป้าอีก 1 ปี
เนื่องจากสถานการณ์ภายในและภายนอก
เป็นที่ไม่น่าไว้วางใจ**

ข้อความนี้สืบต่อจาก “มหาวิทยาลัยในราคามีล่มละ 1 บาท” หนังสือประวัตินี้จึงเรียกขานกันว่า “หนังสือเล่มละบาท” หนังสือรายละเอียดเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็น “ภัยขาว” “ดัมภีร์” “ปลด” “วัลลุนช์หัตโน” “กด”ฯลฯ มักนำเรื่องลับและบทกวีเพื่อชีวิตบุคคลมาพิมพ์ เช่น บทกวีของนายดี, เปเล่อง วรรณครี, จิตรา ภูมิคัสดี และเสนอบความแนวคิดมาร์กซิสต์ เช่น มาร์ซิสต์ : แนวคิดสำหรับช้ายใหม่ และคำประกาศของความรักสีใหม่ ใน “วัลลุนช์หัตโน” ฉบับมนุษย์และปัญหา ใน “ดัมภีร์” เริ่มพูดถึงการปฏิวัติของประชาชน ส่วน “ภัยขาว” โจมตีอเมริกาในสองครามเวียดนาม หนังสือ “เล็บ” ของกลุ่มผู้หญิงที่เรียกร้องให้ปลดปล่อยผู้หญิงเลี้ยทีและ “ภัยเขียว” ที่เขียนทิมแห่งผู้นำเผด็จการทหารบางคน

สถาบันป้าแห่งทุ่งใหญ่ ผลคืออธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีคำสั่งลงบังคับนักศึกษารามคำแหงในชุมชนรุ่นใหม่ เป็นผลให้นักศึกษาทุกมหาวิทยาลัยชุมนุมประท้วงที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 21-22 มิถุนายน 2516 และขยายผลเป็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ การประท้วงครั้งนั้น นักศึกษาได้รับ挫折หนัก บทกวี “ตื่นเต้นเตรียม” ถูกยกค้างไว้ครั้งแล้วครั้งเล่า พร้อมทั้งเพลง “สู้เข้าไปอย่าได้ถอย” ของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล การประท้วงครั้งนั้นจบลงด้วยการเรียกร้องให้รัฐบาลเด็ดขาดหาร่างรัฐธรรมนูญให้เสร็จภายใน 6 เดือน ได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวาง นั้นจะเป็นการซ้อมใหญ่ของนักศึกษาก่อนเหตุการณ์ 14 ตุลา นี้คือผลลัพธ์ที่อนจากหนังสือเล่มละบาท!

14 ตุลาคม 2516 อำนาจเผด็จการพหลาย สวนหนึ่งย้อมมาจากอำนาจของวรรณกรรม

วรรณกรรมเพื่อชีวิต

14 ตุลา 16 – 6 ตุลา

แม้จะเป็นช่วงระยะเวลาที่มีการสร้างสรรค์ชีวิตอย่างหลากหลาย ด้วยปัจจุบันทางสังคมการเมือง ขบวนของนักเขียนหนุ่มสาว กรรมยุคหนึ่ง เน้นการต่อสู้ของกรรมกรกับอำนาจจารุสีและความมักกลุ่กเร้าให้ต่อสู้ด้วยความส่วนใหญ่จะเป็นบทกวีและเรื่องบังเอิญ

เรื่องลับในยุคหนึ่งๆ ของ สถาพร ศรีสัจจัง

“ความในใจของราชดูกกิ่งนา” ของ วัฒน์ วรรณยາ

“แก้วหยดเดียว” “พ่อ” เหลือง” ของ ศรีดาวเรือง

“แค้นของคำพา” ของ วิ

ศรีดาวเรือง

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

ແຕກຕອກອອກບ່ອ

วรรณกรรมเพื่อชีวิตระหว่าง

14 ຕຸລາ 16 – 6 ຕຸລາ 19

ແມ່ຈະເປັນຫ່ວງຮະຍະເວລາສັ້ນເພີ່ມ 3 ປີ ແຕ່
ເປັນຫ່ວງເວລາທີ່ມີການສ້າງສຽງຄໍ່ວຽກຮັບຮັດ
ທີ່ໂທຍ່າງມากມາຍ ດ້ວຍປ່ອງປະຍາກາສເວດ
ລົມທາງສັ່ນຄົມການເມືອງ ແລະ ດ້ວຍຈິຕົລັນິກ
ໜົດຂອງນັກເຂົ້າໝັ້ນທຸ່ມສາວ ເນື້ອຫາຂອງວຽກ
ກຽມຢຸດນີ້ ເນັກການຕ່ອສູ້ຂອງນັກສຶກສາ ທ່ານາ
ກຽມກັບອໍານາຈຈັດແລະຄວາມຖຸກຂໍຢາກໃນເຊີຕ
ັກປຸກເຮົາໄຫ້ຕ່ອສູ້ດ້ວຍຄວາມຮຸນແຮງ ພົງການ
ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເປັນບທກວີແລະເວື່ອງສັ້ນ ນວນຍາຍມີ
ນັ້ນຂ່າມກ

ເຮື່ອງສັ້ນໃນຍຸດນີ້ທີ່ເດັ່ນ ຈ ມີ “ກ່ອນໄປລູ່ງເຂົາ”
ໂທ ສາພຣ ຄຣືສັຈຈັ້ງ

“ຄວາມໃນໃຈຂອງກະຊຸກໃນພັກຮົມຈະຮ້າ” “ງູ
ກິກ” ຂອງ ວິໄມນ ວຽລຍາງກູງ

“ເກົ້າຫຍດເດືອຍ” “ພ່ວ” ແລະ “ໜ້າຍຝ້າ
ເທິ່ງ” ຂອງ ຄຣືດາວເວື່ອງ

“ແຄ້ນຂອງດຳພາ” ຂອງ ວິສາ ດັບທັບ

“ດີມາຕາກຮັບນັກ້ອນແມ່ນ” ຂອງ ສຸວິຜົນ
ຄຣືເຂົ້ວ

“ບັນທຶກຂອງຄົນແຂ່ປຶ່ງ” ຂອງ ກຣົດ ໄກຣລາຄ
ນວນຍາຍສ່ວນໃຫຍ່ເປັນງານເຂົ້າໝັ້ນຂອງນັກ
ເຂົ້າໝັ້ນອາວຸໂສ ທີ່ເດັ່ນ ຈ ມີ

“ພີຣາປະເດັງ” “ຝ່ອຂ້າເພິ່ງຍື່ມ” “ແຜ່ນດິນເດືອຍ
ກັນ” ຂອງ ສຸວິຜົນ ວຽດລິກ (ສັນຕິ ທູ້ນຮົມ, ຮົມພຣ)
“ໄຟເຕັ້ນ” ຂອງ ສຸຈິຕົຕີ ວົງໝ່ເກສ

“ຕຳບລ່ອມະກອກ” ຂອງ ວິໄມນ ວຽລຍາງກູງ
“ກະຮຽວງານຄັ້ງກາງນາ” ຂອງ ນິມິຕີ ຖະນິ
ຕາວ

“ແສ່ງເສົ່າ” ຂອງ ສຸຈິຕີ ດຣ ສົງຂລາ
ວຽກຮັບຮັດນີ້ຈຶ່ງເສມວອນເປັນເຄື່ອງມືອ
ສຳຄັນໃນການຕ່ອສູ້ທາງຄວາມຄິດ ແລະເປັນເຄື່ອງ
ມືອເພຍແພວ່ອດຸມກາຮັນທາງການເມືອງ ຫ່ວງເວລາ
ດັ່ງກ່າວມີໜັງສື່ອເກີຍກັບການເມືອງຕື່ມິປົກວ່າ
300 ເລີ່ມ

ນັກເຂົ້າໝັ້ນ ອື່ນ “ນັກບົບ” ວຽກຮັບຮັດ ອື່ນ
“ອາວຸດ”

phet khamrong

ສາພຣ ຄຣືສັຈຈັ້ງ

ສຸຈິຕີ ວົງໝ່ເກສ

ວິໄມນ ວຽລຍາງກູງ

กิจกรรม

กลุ่มนักเขียนที่เป็นผลิตผลที่น่าภาคภูมิ ใจของเหตุการณ์ 14 ตุลา คือ กิจกรรมที่ถือเป็นมุกทางของบทกวีเพื่อชีวิต กิจกรรมเพื่อชีวิตสร้างสรรค์ผลงานออกแบบมาอย่างเช่น

“บทกวีเพื่อชีวิต” “ต่อสู้ชาติ เอกราษฎร์ อธิปไตย” และ “พลิกฟ้าคว้า奖賞” ของ ร่วมกับ โภคินทร์ จันทร์

“ด้านล่างด้วย” “เราจะฝ่าข้ามไป” ของ วิสาห์ คัญทัพ

“ซับแดง” ของประเสริฐ จันดา

“นำทั่วมฟ้า ปลากินดาว” ของ วิสาห์ คัญทัพ และประเสริฐ จันดา

“ Jarvis กับหนังเลือ” ของ ประเสริฐ จันดา และสุรชัย จันทิมาธาร

“คำเตือนของผองเพื่อน” ของ สถาพร ครีสจัง

“ขออย่าให้เราลายพลังเพระจะพังทลาย” “เขียนให้อาชีวะ” ของ ชัชรินทร์ ไชยวัฒน์

“อหังการของดอกไม้” ของ จิรันันท์ พิตร บริษา

กิจกรรมที่มีผลงานลุ่มลึกหนักแน่นในแนวคิด เชิงสังคม และเพร่ภาพรวมด้วยภาษาและลักษณะวรรณคิลป์ คือ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ผลงาน “อาทิตย์ถึงจันทร์” เป็นโคลง 500 บท พรรณนาเหตุการณ์ต่อสู้ของนักเรียนนิสิตนักศึกษาจากวันอาทิตย์ที่ 14 ตุลา 16 ถึงวันจันทร์ที่ 15 ตุลา 16 อีกเล่มคือ “เพียงความเคลื่อนไหว” รวมบทกวีที่ตีพิมพ์บทที่เด่นคือ “หนทางแห่งหอยหาด” “เพียงความเคลื่อนไหว” รวมบทกวีเล่มนี้ได้รับรางวัลเชิดชีร์ตปี 2523 และเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ได้รับการยกย่องเป็นคิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณคิลป์ ในปี 2536 คุณป้า “อุษานี” (ประคิน ชุมสาย ณ อุบลฯ) กิจกรรมนี้ได้รับการยกย่องเช่นกัน จันทร์ 2490

นักเขียนอาชญากรรมเพื่อชีวิตอีกคนที่ได้รับการยกย่องเป็น คิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณคิลป์ คือ “ลา คำหอม” คำสิงห์ ครีนook

ช่วงเวลาเบ่งบานของวรรณกรรมเพื่อชีวิต แสนสั้น วันที่ 6 ตุลาคม 2519 ดอกไม้แห่งปัญญาดอกนี้ถูกทำลาย

ชัชรินทร์ ไชยวัฒน์

ประคิน ชุมสาย ณ อุบลฯ

ร่วมกับ โภคินทร์ จันทร์

ประเสริฐ จันดา

หลังการทำลายชีวิตในวันที่ 6 ตุลา 19 ยังติดตามทำลายหนังสือ ประกาศรายชื่อหนังสือ ผลให้วารณกรรมเพื่อชีวิตถูกฟัง ถูกทำลาย กลับไปบ้าน ช่วงเวลาที่เป็นวรรณกรรมเพื่อชีวิตใหญ่หนีตายขึ้นชุมชนต่อ มีวนิสัต หลายคนดูติดตาม การเขียน

รายชื่อหนังสือต้องการยกเลิก

ประธาน กองทัพ เรื่อง กำหนดชื่อเอกสารและร่าง คำชี้แจงนิติบัญญัติ สำหรับการกระทำการทางภาคใต้ นี้ เป็นเอกสารสั่งนิติบัญญัติของรัฐบาล ภาคใต้ทางตอนใต้ให้เกิดความสงบและการสนับสนุนในลักษณะนิวนิสัต หรือให้เกิดความสงบให้ไปใช้ในลักษณะมีคุณภาพเพื่อเดิน คือ

1. การเมืองเรื่องของประเทศไทย
2. ท้าอีปี ที่ขึ้นโดย ท้าอีปี
3. การคุ้มครองเจ้าในหมู่น้ำที่ต้องการให้เกิดความสงบให้เป็น 4. การปฏิบัติของเจ้า เช่น โภคิน 5. การศึกษาปฏิบัติประชานลักษณะ 6. ก่อนไปถูกฆ่า แบกโภคิน สถาพร 7. กារทักษะลักษณะของสุ่น แบกโภคิน 8. เข้าโรงเรียน เช่น โภคิน กับ 9. ข้อตัดสินใจของเจ้าในหมู่น้ำที่ต้องการให้เกิดความสงบให้เป็น 10. กิตติพงษ์ประชานหมายเข้าไปในประเทศไทย 11. กิตติพงษ์ประชานหมายเข้าไปในประเทศไทย 12. กิตติพงษ์ประชานหมายเข้าไปในประเทศไทย 13. กิตติพงษ์ประชานหมายเข้าไปในประเทศไทย 14. เก็บข้างกันสร้างสรรค์โลก เช่น โภคิน 15. กิตติพงษ์ประชานหมายเข้าไปในประเทศไทย

หนังสือต้องห้าม

หลังการทำลายชีวิตนักศึกษาอย่างเหี้ยมโหดในวันที่ 6 ตุลา 19 รัฐบาลเด็ดขาดการสมัยนั้นยังติดตามทำลายหนังสืออีกมากมาย มีการประกาศรายชื่อหนังสือต้องห้าม 204 รายการ มีผลให้รัฐกรรมเพื่อชีวิตนับล้านเล่มถูกเผาถูกฝัง ถูกทำลาย ถูกเป็นหนังสือหายากในปัจจุบัน ช่วงเวลาที่เป็นช่วง “ตายสนิท” ของรัฐกรรมเพื่อชีวิต นักเขียนเพื่อชีวิตส่วนใหญ่หนีตายขึ้นภูร่วมต่อสู้รัฐบาลกับพรรคคอมมิวนิสต์ หลายคนด้วยติดบทบาทหรือเปลี่ยนแนวการเขียน

รายชื่อหนังสือต้องห้าม (ปัจจุบันยังไม่มีรายละเอียด)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง กำหนดชื่อเอกสารและลิสต์หนังสือไว้ครอบครอง
หัวข้อมูลคือว่าการกระทำความไม่ดีให้พิจารณาแล้วห้ามนำเอกสารสื่อพิมพ์ด่อไป เป็นเอกสารสื่อพิมพ์เพื่อสอนหัวเรื่อง บทความ และข้อเขียนแสดงความคิดเห็นอันส่อไปในทางที่ให้เกิดความแตกแยกความสามัคคีในชาติ หรือขั้นร้ายอันให้เกิดความนิยมเดื่อนในสิ่งที่ห้ามนำเข้าประเทศ หรือให้เกิดความบันปាความหวังด้วยการดัดแปลงในหมู่ประชาชน หรือให้ประยานถ่องถูกกฎหมายแห่งนั้น ดังนี้

1. การอิทธิพลของประเทศไทย ผู้นำโลก กองบรรณาธิการ สังคมศาสตร์ปรัชญา
2. ที่ลืมไป เผื่อนโดย เก้าอี้บ่า
3. ก้าวทุบถูบดีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
4. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
5. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
6. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
7. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
8. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
9. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
10. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
11. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
12. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
13. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
14. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
15. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
16. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
17. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
18. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
19. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
20. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
21. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
22. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
23. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
24. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
25. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
26. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
27. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
28. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
29. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
30. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
31. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
32. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
33. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
34. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
35. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
36. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
37. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
38. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
39. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
40. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
41. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
42. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
43. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
44. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
45. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
46. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
47. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
48. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
49. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
50. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
51. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
52. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
53. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
54. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
55. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย
56. ก้าวบุกบุกตีจากใจใหม่ หญิงแดง ชา หมาย งาน ไก่ กองทัพอารมณ์ หมาย

16. ใจอินใจหล ไม่ปราบภูมิชัย แต่พิมพ์ที่วารินทร์การพิมพ์ 364 ถนนพระสุเมรุ กรุงเทพฯ
17. จะวิเคราะห์ชั้นในชนบทบ้าง ไม่เสื่อมโทรม กลุ่มเยาวชนรับใช้ชาติ
18. จากใจนิหนึ่ง ถึง เมือง วรรณศรี เพื่อนโดย ศุชาติ สารศศร์
19. จรุฤทธิ์-ได้ดีน เพื่อนโดย ตะวันฉาย
20. จิ๊กนัมมิวินิสต์ เพื่อนโดย สอง วิษะผล
21. จิตใจปฏิวัติ ไม่ปราบภูมิชัย แต่พิมพ์ที่สำราญสร้างประชาชนเจ็น
22. จินแห่งคืนแห่งการปฏิวัติคือการ เพื่อนโดย Jan Myrdal & Gun Kessel
23. ลักษณะนิยมแบบพื้นเมืองและแบบวิทยาศาสตร์ แปลโดย ฤทธิ์ และ ใจชิน
24. ลักษณะนิยมทางประวัติศาสตร์ เพื่อนโดย ตะวันฉาย
25. ลักษณะนิยมเชิงจริย์ เพื่อนโดย กองบรรณาธิการนิตยสารแห่งชาติ
26. ลักษณะนิยมรัตน์-เลนิน ว่าด้วยทฤษฎีสังคมนิยมที่เป็นวิชาศาสตร์ แปลโดย ศุกร์ ศรี ประชาฯ
27. ลักษณะนิยมรัตน์-เลนิน ว่าด้วยทฤษฎีสังคมนิยมที่เป็นวิชาศาสตร์ แปลโดย ศุกร์ ศรี ประชาฯ
28. ว่าด้วยราชฐานทางสังคมกุ่มหินเปื้องที่ค้านพรรครัฐ เพื่อนโดย เหยาเหวินหยวน
29. วิจารณ์คำแหล่งของพระคุณมิวินิสต์ศรีมิกิ กระดาษ ส่องฟ้ากลัชชิเก้ ไม่ปราบภูมิชัย ใจชิน
30. วิพากษ์ที่ชี้ ไม่ปราบภูมิชัย แต่พิมพ์ที่สมชายการพิมพ์ 270/77 ของ กองสื่อสิ่ง บางเขี้ยว กรุงเทพฯ
31. วัฒนาการความคิดสังคมนิยม เพื่อนโดย ชาญ กรณัชบุรี
32. วัดชัชวาลย์ความ เพื่อนโดย เหมาเชื่อตุang
33. วิเคราะห์การต่อสู้ของพระคุณว่อง ใจชินโดย ชีรุฤทธิ์ บุญมี
34. วิพัฒนาการของมาร์กซิสต์ เพื่อนโดย น. ชุมยุนดุน
35. วัฒนธรรมจีนใหม่ ใจชินโดย ใจปีรีชาน
36. วีโอลีเดน-รัช เพื่อนโดย ธรรมหนันติศิลป์ศิริกานา อิสามันแห่งประเทศไทย
37. วีรบุรุษสูบ เพื่อนโดย สาหัพน์นิสิตนักศึกษา ศิริสันต์ ศรีรัชรูป
38. ว่าด้วยประชารัฐ ใจปีรีชาน แปลโดย เศรษฐ์ ศักดิน ประชาชีวิทยา
39. ลักษณะนิยมวิทยา และวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ เพื่อนโดย ใจชิน แปลโดย ใจชีวะ ศักดิน ประชาชีวิทยา
40. ภาวะของศีลประปาทัยให้รับอนุแห่งต่อการฟ้าสัชีส์
- ใจชิน โดย ธรรมชาติ ธรรมชาติ
41. หลักทักษิณ เพื่อนโดย บารุ ไพรชชาที
42. หนทางการปฏิรัติไทย ไม่ปราบภูมิชัย แต่พิมพ์ที่ปราบภูมิชัย
43. 50 ปี พระคุณมิวินิสต์ศรีวิภา 50 ปี สาหัพน์ ศรีวิภา ไม่ปราบภูมิชัย แต่พิมพ์ที่ประจักษ์การพิมพ์ กรุงเทพฯ
44. คืนทางทักษิณ ใจชินโดย ใจชิน ใจชีวะ
45. คืนทางทักษิณ ใจชินโดย เอียน ชาลีน
46. หมายกีฬาริเวร์ชานม lokale ใจชีวะ
47. เหมาเชื่อตุang ผู้นำจีนใหม่ เพื่อนโดย เอียนโดย เทอด ประชาธรรม
48. นอร์เเมน เบญจ แปลโดย ศรีรัชรูป
49. บนเส้นทางไปสู่สังคมนิยมจีน เพื่อนโดย ชีรุฤทธิ์ บุญมี
50. บากวีเพื่อสู้อุตุกุชชี เพื่อนโดย วิทยากร เพื่อนจูร
51. カラลมาร์กซ์ ค้าจ้างราษฎรและก้าวไป แปลโดย ประชาสัมพันธ์ ศิริอาชีร์
52. บันทึกของใจเพื่อจีน มนัสเพื่อนเมื่อ แปลโดย ใจชีวะ
53. ประดิษฐ์ศาสตร์ 30 ปี ของพระคุณมิวินิสต์จีน เพื่อนโดย ศุภลักษณ์ เออดจารัส แปล
54. จังหวัดเวียดนาม ใจชินโดย ศุภรัตน์ ทองน้อย
55. ท่าทางน้อลงง่า ใจชินโดย ศีกวัง่า
56. แฉลังการณ์พระคุณมิวินิสต์ เพื่อนโดย คาร์ล แมร์กซ์ เฟรเดอริก เออกเกลส์

57. บทวิเคราะห์วรรณกรรมอุดมศักดินา เรื่องโนดิ จิตร ภูมิศักดิ์
 58. ปัญหาลักษณะในนิพนธ์เรื่องความต้องการ เรื่องโนดิ ชุมนุม ดาวรุ่ง
 59. แนวร่วมปลดแอกของโซเชียลนิฟท์ เรื่องโนดิ บัณฑุร เวชสาร
 60. นิพนธ์ปัชญา 4 เรื่องของประทานหมายอุดม แปล โนดิ ชุมนุมหนังสือร่วงเข้า
 61. แนวทางแห่งการต่อสู้ แนวทางแห่งขั้นตอน เรื่องโนดิ กฤตพลังชัน
 62. นักศึกษาใน แนวหน้าของขบวนการปฏิวัติ สังคม แปล โนดิ เทอด คงธรรม วรรณ
 พรประเสริฐ
 63. ด้วยเลือดและริบิต เรื่องโนดิ จิตร ภูมิศักดิ์
 64. แนวร่วมออกก้าวเพื่อการปลดแอกแห่งชาติ เรื่องโนดิ ชุมนุม ดาวรุ่ง วรรณหนังสืออิหริยาพ
 65. ทฤษฎีการเมืองว่าด้วยเศรษฐกิจศาสตร์การเมือง สำหรับ ชนชั้นกรรมชนชั้น แปล โนดิ
 เมธ เอิ่มเจริญ
 66. ชีวภาพหนุ่มสาว ในมีปราภูญชี้ผู้เขียน แต่พิมพ์ ที่บริษัทพิมพ์พิมพ์ 70 ถนน
 ราชดำเนิน กรุงเทพมหานคร
 67. ชีวภาพหนุ่มสาว ในมีปราภูญชี้ผู้เขียน และในมีปราภูญ ที่พิมพ์
 68. ชีวภาพหนุ่มสาว ในมีปราภูญชี้ผู้เขียน แปล โนดิ บุญธรรม เศรษฐ
 69. เช ภูรา นาบภาร์ยานับปฏิวัติผู้เชื่อในหัวใจ เรื่องโนดิ ศรีอุบล
 70. ชีวิตในคอมมูน เรื่องโนดิ สันติสุข
 71. ชนกรรมชนชั้นท้าโลก งานสามกีกันต้านศัตรุร่วมกับเรา เรื่องโนดิ สำนักพิมพ์
 เน็มพิค
 72. ชีวภาพ กีตานา แปล วี.ไอ.เลนิน
 73. สำนักการก่อปฏิวัติ เรื่องโนดิ ชุมนุม ดาวรุ่ง
 74. ถุนพรพจน์ของประทานหมายอุดม ในมีปราภูญชี้ผู้เขียน แต่พิมพ์ที่ศรีเพชรการพิมพ์
 169/120 ตรอก วัตติคือ บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
 75. สองครรภ์ปฏิวัติ เรื่องโนดิ ชุมนุม ดาวรุ่ง
 76. สองครรภ์ของเช ภูรา แปล โนดิ อุตตันท์
 77. สรรนินพนธ์ ใจจิมินห์ แปล โนดิ วารินทร์ สินสูง-สุด ปราสาด วุฒิจิต
 78. เสียงร้องของประทาน แปล โนดิ จิวนันท์ พิตรวนิชชา
 79. สองคนมีเด็ก เรื่องโนดิ เหมนาแล้วดู
 80. สองนิพิทธ์สัมภิค คอมมูนิสต์ปีกขวา ใจไว้เด็กษา แปล โนดิ นพพุฒ พิริประเสริฐ
 81. สรรนินพนธ์กีตานา เพื่อคนจนในชนบท แปล โนดิ พัลลภา ปั้นจาน
 82. สองครรภ์อุ่นใจ กีตานา ใจเดียว ปี๊เหลา
 83. สองครรภ์ก่อแห่งการปฏิวัติ กีตานา ใจใบอนามัย
 84. ชีวิตของนักก่อการปฏิวัติ ในมีปราภูญชี้ผู้เขียน และในมีปราภูญที่พิมพ์
 85. ระลอกคอมมูนประศรรษท์ปี๊ เรื่องโนดิ ชุมนุมหนังสือตะหงส์แดง
 86. สพพากบุญรัตน์ปัชญา เรื่องโนดิ เมธ เอิ่มเจริญ
 87. สามาชร์ปัชญา มนิษฐ์ แปล โนดิ อ่องแท รัตน์เสพต์
 88. ผ่านชีวิต กีตานา ใจใบอนามัย
 89. ถุนภาร์ปัชญา มนิษฐ์ แปล โนดิ ชุมนุมหนังสือรัตน์เสพต์
 90. ปัญหาปฏิวัติประเทศไทย เรื่องโนดิ กฤตพลังชัน
 91. เอกสารสมชัยกุญแจทั่วประเทศไทยที่ 10 ของพระรัตน์ คอมมูนิสต์แห่งประเทศไทย เรื่องโนดิ กฤต
 ดาวรุ่ง
 92. ใจหน้าใหม่ในของประดิษฐ์ศรรษท์ไทย เรื่องโนดิ สายไฟ เทอด คงธรรม
 93. พระเจ้าอยู่หัวฯ ในมีปราภูญชี้ผู้เขียน
 94. พระสังฆาตวันกันการปฏิวัติ เรื่องโนดิ กำตัน
 95. แล้วเราเป็นปฏิวัติ ในมีปราภูญชี้ผู้เขียน แต่พิมพ์ที่เจริญวิทย์การพิมพ์ บ้านพานอน
 กรุงเทพมหานคร
 96. รู้กับการปฏิวัติ เรื่องโนดิ วี.ไอ.เลนิน
 97. เนินนักกรรควรคิดนิมนต์สูงสุดของทุนนิยม แปล โนดิ ประสาท ลีลาเรีย
 98. วัดด้วยปัญญาที่คิดและช่วยงานของประทานหมายอุดม ในมีปราภูญชี้ผู้เขียน และในมี
 ปราภูญที่พันท์
 99. วิรศรีจิ่นปฏิวัติหลิวหยุ่น แปล โนดิ วี.ไอ.เลนิน

100. อัลyen เดวีชานปฏิวัติ เรื่องโนดิ สุรช พลังไก

อาศัยงานตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแห่งเดิน ฉบับที่ 43 ลงวันที่ 21 ตุลาคม
 พ.ศ. 2519 ซึ่ง 2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงขอ ประกาศให้ทราบว่า กันว่า
 เอกสารสิ่งพิมพ์ รวม 100 ฉบับ ตามรายชื่อข้างต้นซึ่งต้องห้ามให้สู่คดีมีไว้ครอบครอง

ประกาศ ณ วันที่ 3 มีนาคม 2520

นาย ศุภาราช

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง กำหนดชื่อเอกสารและชื่อพิมพ์ที่ห้ามสู่คดีมีไว้ครอบครอง

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณาด้วยเห็นว่าเอกสารและชื่อพิมพ์
 ดังกล่าวเป็นเอกสารและชื่อพิมพ์ซึ่งส่วนมากเป็นเอกสารและชื่อพิมพ์ซึ่งส่วนมากเป็น
 ความลับในลักษณะมิวินิสต์ หรือให้เกิดความแพ้และการควบคุมศักดิ์ในชนิด หรือชื่อในหัวข้อ อ่านแล้ว
 ประชุม หรือให้ประชาชนล่วงรู้โดยไม่ควรจะรู้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นการที่จะ
 ความมั่นคงของชาติ ด้วยบัญชีรายชื่อต่อไปนี้

1. กบภู-วัฒนธรรมชาตินิสต์ เรื่องโนดิ โลสุน พิสัย
2. กบภูปัจจุบัน จัดพิมพ์โดย ชุมนุม สื่อรวมชนชั้น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. ศรีการเมือง เรื่องโนดิ ให้เชิน นาทุกข์ธนา
4. การต่อสู้จากชนชั้นและการปฏิวัติสังคม ในมีปราภูญชี้ผู้เขียน
5. การต่อสู้ของกรรมการไทย ในมีปราภูญชี้ผู้เขียน
6. การศึกษาเพื่อมวลชน เรื่องโนดิ จักรกฤษณ์ นากระตัด เศรษฐรัตน์ ประจำรัฐ โภคส
 โภคเนนส์ บุญลือส โนดิเออร์ รวมรวมโดย สมาน เลือดวงศ์ หุ้นห้าม
7. การศึกษาสำหรับผู้ดี เรื่องโนดิ ปาโลว์ แฟร์ แปล โนดิ ชุมนุม ดาวรุ่ง
8. การปฏิวัติชนชั้นกรรมการชาติอักดัฟิลี ในมีปราภูญชี้ผู้เขียน
9. กองรวมองค์กรตัวแทนราษฎรของรัฐวิถีในประเทศไทย เรื่องโนดิ ยอด ยอด
10. กองทุนนิมนตร์กฎหมายในประเทศไทย เรื่องโนดิ บรรลุ เศรษฐรัตน์
11. กองน้ำจากสภาพภูมิภาค เรื่องโนดิ วัฒน์ วรรด บางบูร
12. กรรมกรในระบบทราบานาทุน เรื่องโนดิ ศุภชัย นันท์ปัญญา
13. กอบลูกชื่นในการแก้ปัญหาความยากจนในประเทศไทย เรื่องโนดิ รังสรรค์ ยะมะ

พันธุ์

14. กงสือประวัติศาสตร์พันธุ์ เรื่องโนดิ ดุรุ ธรรม พิษะผล
15. การวิจัยเพื่อขยายชีวิตรัตน์ เรื่องโนดิ รัตน์ เอกธิพัฒนา
16. กองกลุ่มน้ำสีเดียว พัฒน์พิมพ์โดย องค์การนิติมหารา วิชาชลลัคเรื่องรัตน์วิโรจน์พาน
17. กองกลุ่มน้ำกีติ จัดพิมพ์โดย ชุมนุมกับเปลี่นนานน
18. กุญหนาสหภาพแรงงานประชานเจ็น ธรรมนูญสหภาพแรงงานประชานเจ็น

การประทับแรงงาน เรื่องโนดิ แก้ว กรรมราชน

19. กรณีพิพากษาไทย เรื่องโนดิ ปัญญาไทย-ลา
20. ขบวนการกรรมรัตน์ในประเทศไทย เรื่องโนดิ พิชช์ จงสิทธิ์พาน
21. ขบวนการเดครัตน์ เรื่องโนดิ จักร พิเศษะ
22. ขบวนการคอมมูนิสต์ในประเทศไทย เรื่องโนดิ ดุชาติ รัตน์ศรี
23. ความเริงร่าด้วยศาสนา เรื่องโนดิ บรรจง ทองรัตน์
24. ความเป็นเอกภาพของชาติกับปัญหาสามจังหวัดภาคใต้ เรื่องโนดิ ปรีดี พนมยงค์
 เช่น พันธุ์พันธุ์ อำนวย ยุทธวิัฒน์ ภูษาไฟ ฟุ้งเจน ค่าณรงค์ ดุกอร ศุภนรรบวิร
25. คัมภีร์ของสุกุลกุศล เรื่องโนดิ จิตร ภูมิศักดิ์
26. โครงสร้างสถานการณ์ จัดพิมพ์โดยกลุ่มนักศึกษาประชาธิรัตน์เพื่อต่อสู้ด้วยทาง

จิตวิทยา

27. ญี่ปุ่นรัฐประหาร เรื่องโนดิ พันธุ์พันธุ์ วิญญูรัตน์
28. โครงสร้างชีวิต จิตวิทยา จัดพิมพ์โดย นิรันดร์ วิษัยไพบูลย์
29. คัมภีร์ของสุกุลกุศล เรื่องโนดิ ปาโลว์แฟร์ แปล โนดิ วิราการ์ พิสุทธิ์
30. คำประกาศของความรู้สึกใหม่ เรื่องโนดิ สุรช สวัสดิ์ศรี

31. คำประกาศเพื่อสักขีใหม่ เทียนไฝ
32. คง จันดาวรุ่ง และชีวิตบันเทิง
33. คาร์ลมาเร็คซ์ แรงงานรับเข็มและแทน
34. คิมยองชาน ใหม่ จัดพิมพ์โดย ก.
35. จงพิทักษ์ยุทธการปฏิรูปเชียง
36. จงร่วมกันสั่งรัฐธรรมนูญ เรื่องโนดิ เสน่ห์
37. จังเก็ชิเด้นดีน..สืบต่อคุณพิมพ์ใน
38. จัน..หลังการปฏิรูป เรื่องโนดิ ลีวิชิส
39. โภคหน้าใหม่ จัดพิมพ์โดย ก. รองฯ ธรรมศาสตร์
40. โภคหน้ากีตินิสต์ ใหม่ จัดพิมพ์ สมศ.
41. มนูษยธรรมบันทึกการต่อสู้ของชนชั้น เรื่องโนดิ
42. มาร์กซ์ ใจจะพิชิตน้ำใจ อย่างไร?
43. พัฒนารัฐบาล แปล โนดิ ก.
44. เศรษฐกิจในระบบประวัติศาสตร์
45. เศรษฐกิจของเงิน (โดยชั้งๆ) เรื่องโนดิ
46. เศรษฐกิจเดือนเดือน เรื่องโนดิ
47. พัพากบุญรับปัชญา วัดด้วยวินัยวัดคุณ
48. แนวทางการต่อสู้ของนักเรียน นิติ ประชาธิรัตน์เพื่อพัฒนาชนบท
49. แนวร่วมปลดอกประชานชาติ
50. แนวการก่อการก่อการต่อสู้ของชาติ
51. นิพนธ์ บ. ประชานหมายอุดม ใจ
52. รักษาร่องชาชับแดง เรื่องโนดิ ประเสริฐ
53. รุ่งรัตน์ ไม่ปราภูญชี้ผู้เขียน
54. แด่ชาวรัฐ ไม่ปราภูญชี้ผู้เขียน
55. เมษุนาขแพท์นักปฏิรูป ไม่ปราภูญชี้ผู้เขียน
56. ปลูกติดคอมมูนิสต์ เรื่องโนดิ ทนล้อ
57. ปัญญาและแนวทางการต่อสู้ของผู้หัวใจ
58. หลักเศรษฐกิจ มาร์กซ์สิร์ เมืองดัน ที่นี่ หนึ่งนิกร
59. หลักลักษณะนิยมการต่อสู้ของผู้หัวใจ เรื่องโนดิ
60. แนวการก่อการก่อการต่อสู้ของชาติ
61. นิพนธ์ บ. ประชานหมายอุดม ใจ
62. รักษาร่องชาชับแดง เรื่องโนดิ ประเสริฐ
63. รุ่งรัตน์ ไม่ปราภูญชี้ผู้เขียน
64. รุ่งรัตน์ เศรษฐรัตน์
65. รุ่งรัตน์ ใจจะพิชิตน้ำใจ เรื่องโนดิ วี.ไอ.เลนิน
66. ใจ ใจ หักกับพิค สำนักพิมพ์ ไทย-ไทย
67. วิญญูรัตน์ปฏิรูป เรื่องโนดิ ศิริกานา
68. ภาษาและแนวทางการต่อสู้ของผู้หัวใจ เรื่องโนดิ ใจ
69. ลักษณะนิยมการต่อสู้ของชาติ
70. เตินร่องชาชับแดง เรื่องโนดิ วี.ไอ.เลนิน
71. พิภัต์ชุมนุมนิยม จัดพิมพ์โดย ผู้หัวใจ
72. ศุภนรรบวิร
73. ศุภนรรบวิร ใจจะพิชิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย

31. คำประกาศเพื่อสังคมใหม่ เพื่อนโดย ภูลีอส ไนบาร แปลโดย สันติสุข ไสกอมคิริ
 32. ครอง จันดาวร์ แล้วชีวิตบันทึกอขาจากพานของจิตต์ ภูมิศักดิ์ ในปีรากภูมิเช่น
 33. かる์มาร์กซ์ แรงงานรับเข้าและทุนเพื่อนโดย คาร์ล์มาร์กซ์ แปลโดย รองรอง ป้อมภู
 ปราสาทฯ
 34. คิดอย่างชาวชนใหม่ จัดพิมพ์โดย กฤุณหนาธีร์ดีวันเดียว
 35. จัดพิมพ์ยั่งนานรัฐบาลปีโดยสมบูรณ์ของวีรชน 14 ตุลาคม เพื่อนโดย ปรีดี
 พนมยงค์
 36. จริงวันสันติสุขสั่งคุมนิยม เพื่อนโดย กิน อิช ของ แปลโดย กิตติถุก
 37. จำกัดเชิงตัวเอง...สืบสานต่อความตั้งใจเพื่อไทย ชุมชน รู้สึกษา สาม. พระคุณตามประชาน
 38. จี.ส.หลังการปฏิรัฐ เพื่อนโดย สีทีสีดีช
 39. โฆษณาห้ามใหม่ จัดพิมพ์โดย องค์การบริหาร องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัย
 รามคำแหง
 40. โฆษณาห้ามค้านไทย เพื่อนโดย สมสมัย ศรีภูรพรม
 41. มหุธรรมนักบันการต่อสู้ภาระชนนี้ เพื่อนโดย เสกสรรค์ ประเสริฐกุล
 42. มากกว่า ใจจะสูญเสียไว อย่างไร? เพื่อนโดย สุชา ศิริวนานนท์
 43. ตั้งประชาน แปลโดย กี ศรีประชาน
 44. หมายเหตุในระบบประชานชีพโดยแพนใหม่ เพื่อนโดย เถื่อนหัวเรือ แปลโดย ส.ว.พ.
 45. หมายเหตุที่น่าสนใจ (โดยสังฆฯ) เพื่อนโดย เลี้ยงสือ
 46. หมายเหตุสำคัญที่มนวสาน เพื่อนโดย คิว วิภาวดี
 47. สำนักนุกรมัชฌิววาร์ดหัวใจนักศึกษามหาวิทยาลัย
 48. แผนกว่างการต่อสู้ของ นักเรียน นิสิต นักศึกษา จัดพิมพ์โดย กฤษnak
 ไม่สามารถห้ามได้ทั่วโลก
 49. แนวร่วงปลดแอกประชานชาวไทย เพื่อนโดย โคนัดด์ อี วีเกอร์บี แปลโดย
 แม่ลี่
 50. แนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์โดย เพื่อนโดย มีชุน แปลโดย ศรีอุบล
 51. นิติบุคคล นประชานเหมือนเดิม จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์ภูมิรัตน์
 52. ห้องเรียนของชาติเดียว เพื่อนโดย ประเสริฐ จันคำ
 53. รุ่งอรุณ ไม่ไปภารกุญช์เช่น
 54. แต่เด็กชาน "ไม่ไปภารกุญช์เช่น
 55. หมายเหตุเพื่อนักศึกษา ไม่ไปภารกุญช์เช่น
 56. ปลูกต้นไม้ในสีดี เพื่อนโดย ธนาลัย
 57. รู้สึกและแนวทางการต่อสู้ของผู้หัวใจ เพื่อนโดย อุติ เริงชัย
 58. หลักเศรษฐกิจ มาร์กซิสต์ เมื่อตน เพื่อนโดย เอร์เวนเนสฟี แม่นแคด แปลโดย
 กิตติถุก
 59. หลักการเมืองกับการต่อสู้หัวใจฯ จัดพิมพ์โดย เอ.เนบอร์ก แปลโดย รุ่งอรุณ ณ
 ณ
 60. หลักที่ปรึกษา กรณี เล่ม 1-3 แปลโดย ทวี หนึ่นนิร
 61. ให้กลับไปอย่าวิจารณ์แห่งวิจารณ์ เพื่อนโดย อุทิศ ประสานสก
 62. คะแนนเสียงต่อทาง เพื่อนโดย อุดร ทองน้อย
 63. คะแนนเสียง เพื่อนโดย อุทัยศานต์ เอกา
 64. คะแนนความไม่เห็นด้วย หัวใจฯ เล่ม 1-2 เพื่อนโดย ทวี เกตต์วันดี
 65. กล้ามืออาชีว จัดพิมพ์โดย วี.ไอล.เก็นน
 66. ไทย-ไทย จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์ ไทย-ไทย
 67. วิจัยภูมิคุ้ม จัดพิมพ์โดย ศิริกา
 68. หมายเหตุ ของลักษณะเมืองใหม่ จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ
 69. ให้รู้สึกหัวใจฯ จัดพิมพ์โดย นนทา คีร์มัช จิตวัน ช.เพ็ญแสง คุณวุฒิ โพธุรักษ์สุนทร.
 70. รู้สึกหัวใจฯ
 71. คิดทางชาติ เพื่อนโดย ประสงค์ วิทยาภัค
 72. ทักษิณธรรมนิรชัน จัดพิมพ์โดย ฝ่ายเอกสารและสิ่งพิมพ์ งานร่วมกิริเวรชน 14
 ตุลาฯ ห้ามห้ามค้านไทย

72. วิพากษ์ นาหตีได้ลักชัยแก่ไทยวิจารณ์แห่งการวิจารณ์ อุทิศ ประสานสก เพื่อนโดย
 งามา นุชราษฎร์
 73. วิพากษ์ ทุนภูมิปีก่อน เพื่อนโดย กระเสถ่าน ทรงสุวรรณ
 74. พลิกฟื้น คำว่าเพื่อนเดิน เพื่อนโดย รี คอมพริเม้นท์
 75. วีชนานาเชิง จัดพิมพ์โดย กองบรรณาธิการ สำนักศิลป์บริษัท
 76. ทัศนคติ ชีวิตที่หัวใจน้ำ จัดพิมพ์โดย กฤุณหนา วัฒนธรรม
 77. โลกทัศน์ชาวชน เพื่อนโดย อนุช อาทิตย์
 78. ໄหกที่เมืองขึ้น เพื่อนโดย อรุณ พรหมนฤก
 79. วิเคราะห์วรรณกรรมแนวประชาน เพื่อนโดย นนที วิชช์วิศวนต์
 80. ที่ชาเรือกันว่าลักษณ์เก็บน้ำหมายความว่าอะไร และความเป็นมาแห่งลักษณ์
 วิสัยนิสัย เพื่อนโดย ปรีดี พนมยงค์
 81. ฟ้าหงส์ เพื่อนโดย อนุช อาทิตย์
 82. ຖุกวีช่องชาวบ้านเล่า จัดพิมพ์ เอ.วี. ศศลิน แปลโดย นพพร สรวรสพันธุ์
 83. ผู้หญิง(1) เพื่อนโดย ปันดดา เลิศล้ำ อิ่วันท์ พิตรวีชา ภรรยา นพวรรณ
 84. หมายเหตุนักบิน แปลโดย ศรีสารคำ
 85. วรรณพิมพ์เหมือนเดิม (ทุกภาค ทุกตอน) เพื่อนโดย หมายเหตุ
 86. วรรณพิมพ์การทหารเหมือนเดิม เพื่อนโดย หมายเหตุ
 87. ผ้าตัดฟุ้กศาสนา จัดพิมพ์โดย ฝ่ายวิชาการองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรม
 ศาสตร์
 88. วันกรรมกร หน่วยรักษา ไม่ไปภารกุญช์เช่น
 89. ช้อก้าว แบบบ่ำลักข้อมั่นนัน เพื่อนโดย ศิริ ระพชิต
 90. ศาสตราจารย์ ไม่ไปภารกุญช์เช่น
 91. โลกทัศน์ชาวชน บ่บ่ยเสียงชาวชน เพื่อนโดย อนุช อาทิตย์
 92. สถาการถกที่บุคคล ชوانา ชาไว้ไทย เพื่อนโดย จัรัส จันชาลักษณ์
 93. เขียนนอด “นิทานพื้นเมืองทุกภูมิ” ในปีรากภูมิเช่น
 94. ระบบบุนนิยในวังค์ไทย เพื่อนโดย จันดา สารแหว
 95. กบฎ ร.ศ.๑๓๐ เพื่อนโดย ว่องศรี เหรัญ ศรีจันทร์ ร้อยศรี เมตร พุนวิวัฒน์
 96. ไทย-డีเจส์ ฉบับที่ 4 ปีที่ 1 พฤษภาคม 2518
 บรรณาธิการบริหาร มนตรี จึงริวารักก์
 97. LENIN SELECTED WORKS
 98. LENIN ON WORKERS CONTROL AND THE NATIONNALISATION OF
 INDUSTRY
 99. LENIN ON THE UNITY OF THE INTERNATIONAL: COMMUNIST MOVE-
 MENT
 100. MARX ENGELS LENIN

อย่างที่น้ำใจคนค้าสั่งของคณะกรรมการปักกรองแผ่นดิน ฉบับที่ 43 ลงวันที่ 21 ตุลาคม
 2519 ช้อ 2, แซด 4 และแซด 5 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงขอประกาศให้ทราบทั่ว
 กันว่าเอกสารและสิ่งพิมพ์ รวม 104 ฉบับ ตามบัญชีรายชื่อข้างหน้านี้ เป็นเอกสารและสิ่งพิมพ์
 ซึ่งต้องห้ามนำเข้าสู่ดินแดนไทย ไว้ในครอบครอง

อย่างที่น้ำใจคนค้าสั่งของคณะกรรมการปักกรองปักกรองแผ่นดิน ฉบับที่ 43 ลงวันที่ 21 ตุลาคม
 2520 ช้อ 2, แซด 4 และแซด 5 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงขอประกาศให้ทราบทั่ว
 กันว่าเอกสารและสิ่งพิมพ์ รวม 104 ฉบับ ตามบัญชีรายชื่อข้างหน้านี้ เป็นเอกสารและสิ่งพิมพ์
 ซึ่งต้องห้ามนำเข้าสู่ดินแดนไทย ไว้ในครอบครอง

ประกาศ วันที่ 6 ตุลาคม 2520

ณ แม่ค่า ศุภาราช

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

นิทรรศการ 25 ปี 14 มิถุนายน

จันทินา
ติม Mara

วิสา คัญทับ

จิรันันท์ พิตรปริยา

เสกสรรค์ ประเสริฐสุกุล

พุฒิพักตร์
ลักษร瞻

เชียงกุญ

ผู้หญิงคนนั้นชื่อศาสตราจารย์ “ผู้หญิงคนนั้นชื่อศาสตราจารย์” ของ สมศักดิ์ วงศ์รัตน์

“ภาพเขียนที่ยังไม่เสร็จ” ของ เขลดา วงศ์กานต์

ที่เป็นกวีนิพนธ์ “อิสระและเลรี” ของ วนิดา จรุงกิจอนันต์, “เมมรากล้อมลูก” ของ เนาวรัตน์ พงษ์เพบูลย์, “ดาวครัวทชาดยังใจน้ำเงิน” ของ พนม นันทพอกกษ์ (สถาพร ครีสจัง) ผลงานรวมเล่มเรื่องสั้นและนวนิยาย “ได้แก่ “แสงดาวแห่งครัวทชา”, “ลำน้ำขับรถ” ของ คอมหวาน คันธนู

“กลั่นจากสายเลือด”, “ข้าวเดือน”, “ความหวัง เมื่อเก้าน้ำพิกา (หรืออกพิราบลีข้าว) “ใต้เงาปืน”, “ดงแดง”, “ทลายแนวปิดล้อม” ของ วัฒน์ วรรณายางกูร

“คำขอโทษ” ของ หนวน อุ้ย

“ถูกไปไม่ผลิตจักรต้องมาถึง” ของ วิทยากร เชียงกุญ

“พิราบเมิน” ของ รพีพร (สุวัฒน์ วรดิลก) หลังการกลับคืนเมืองวรรณกรรม “บาดแผล” ทั้งบทกวี, เรื่องสั้น, นวนิยายเล่มเด่น ๆ เช่น “คืนก่อนการก่อเกิด”, “เรือลำใหม่”, “กาลับไปหาแสงสว่าง”, “เดคความรักอันดงาม” ของ วิสา คัญทับ

“ผันให้ไกลไปให้ถึง”, “ด้วยรักแห่งอุดมการณ์” ของ วัฒน์ วรรณายางกูร

“กลางเปลาเดด” ของ ประเสริฐ จันคำ “ไปเห็นอกก้อนแมฆ” ของ เสถียร จันทิมารา “ถูกกาล”, “ดอกไฟ”, “มหาวิทยาลัยชีวิต” ของ เสกสรรค์ ประเสริฐสุกุล

“ไปไม่ที่หายไป” ของ จิรันันท์ พิตรปริยา

วรรณกรรมเพื่อชีวิตพลิกฟื้นอีกครั้ง

นิตยสาร 25 ปี 14 มิถุนายน

ศรีชัย จันทิพธรรมรงค์

วิสา คัญทับ

จิราณ พิตรปริยา

เสกสรรค์ ประเสริฐสุกุล

พิยพนธ์ ไชยกุล

วิทยุธ เชี่ยงกุล

“ผู้หญิงคนนั้นชื่อศาสตรา” ของ สมศักดิ์ วงศ์รัตน์

“ภาพเขียนที่ยังไม่เสร็จ” ของ แซลดา วงศ์กสิก

ที่เป็นกวีนิพนธ์มี “อิสระและเสรี” ของ วนิดา จรุงกิจอนันต์, “เมมรกล้อมลูก” ของ เนาวรัตน์ พงษ์เพบูลย์, “ดาวครัวทชาบยังโชนจ้า แสง” ของ พนม นันทรพอกษ์ (สถาพร ครีสจัง) ผลงานรวมเล่มเรื่องสั้นและนวนิยาย ได้แก่ “แสงดาวแห่งครัวทชา”, “ล้านีกขบถ” ของ คอมหวาน คันธนู

“กลั่นจากสายเลือด”, “ข้าวเดือน”, “ความหวัง เมื่อเก้าน้ำฟิก้า (หรืออกพิราบลีข้าว)”, “ใต้เงาปืน”, “คงแดง”, “ทลายแนวปิดล้อม” ของ วัฒน์ วรรณายางกุร

“คำขอโทษ” ของ หนวน อุ้

“ถูกไปไม่ผลจัดต้องมาถึง” ของ วิทยากร เชียงกุล

“พิราบเมิน” ของ รพีพร (สุวัฒน์ วรดิลก) หลังการกลับคืนเมืองวรรณกรรม “บาดแผล” ทั้งบทกวี, เรื่องสั้น, นวนิยายเล่มเด่น ๆ เช่น “คืนก่อนการก่อเกิด”, “เรือลำใหม่”, “กลับไปหาแสงสว่าง”, “เด่ความรักอันดงาม” ของ วิสา คัญทับ

“ผันให้ไกลไปให้ถึง”, “ด้วยรักแห่งอุดมการณ์” ของ วัฒน์ วรรณายางกุร

“กลางเปลาเดด” ของ ประเสริฐ จันคำ “ไปเห็นอกก้อนเมฆ” ของ เสถียร จันทิมาธาร “ถูกกาล”, “ดอกไฟ”, “มหาวิทยาลัยชีวิต” ของ เสกสรรค์ ประเสริฐสุกุล

“ไปไม่ที่หายไป” ของ จิราณ พิตรปริยา

วรรณกรรมเพื่อชีวิตพลิกฟื้นอีกครั้ง

นิทรรศการ 25 ปี 14 พฤษภาคม

เผยแพร่

หนทางบ้างหน้า

ระยะหลังมีการวิจารณ์วรรณกรรมเพื่อชีวิต เรื่อง “สูตรสำเร็จ” ในแง่ความซ้ำซากของเนื้อหา ความไม่เป็นเอกภาพระหว่างรูปแบบและเนื้อหา ความจริงใจของผู้เขียน การมีเป้าหมายเพื่อ การเมืองอย่างเดียว ฯลฯ คำวิจารณ์เหล่านี้ เป็นสิ่งที่นักเขียนแนวเพื่อชีวิตนำไปพิจารณา ปรับปรุงตนเอง

วรรณกรรมเพื่อชีวิตช่วงลิบปีหลังไม่มีกลิ่นอายของการต่อสู้ที่ดุเดือดมักกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสังคมในลักษณะเปลกแยก ตัวละครแสดงความโดดเดี่ยวและเป็นปัจเจกชนสูง กล่าวถึงความล่มสลายของสังคมชนบท ความเลือมโถมของสถาบันครอบครัว ศาสนา จริยธรรม สิ่งแวดล้อม สะท้อนปัญหาโดยไม่มีการซึ่งกันอย่างในอดีต

นอกจากนี้นักเขียนรุ่นใหม่มีได้ใช้แนวสมจริงเป็นแนวทางเดียวในการเสนอวรรณกรรม เพื่อชีวิตอีกต่อไป มีการทดลองใช้แนวลัษณะนิยม แนวขอบเลิร์ด แนววิทยาศาสตร์ แนวเซอร์เรียลลิสต์ แนวจินตนาการ (FANTASY) แนวลัษณะนิยมมายา (Magical Realism) เป็นต้น

สิ่งที่สนับสนุนการเติบโตของวรรณกรรม เพื่อชีวิตในช่วงที่ผ่านมา คือ นิตยสารทางวรรณกรรม เช่น โลภหนังสือ ถนนหนังสือ ซึ่งการรายงานและนิตยสารไหรเตอร์ นิตยสาร เหล่านี้เป็นเวทีสนับสนุนการสร้างสรรค์วรรณกรรม ส่งเสริมนักเขียนรุ่นใหม่ให้เข้ามายืน

танนวนวรรณกรรมอย่างไม่ขาดสาย

เหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ” ในช่วงวันที่ 17-20 พฤษภาคม 2535 ทำให้วิญญาณต่อสู้ของนักเขียนวรรณกรรมเพื่อชีวิตคูโซนขึ้นอีก บทกวีที่ถ่ายทอดเหตุการณ์หลังไอลอกรามามากมาย “น้ำด่างกลางถนน” ของ ไพบูลย์ วงศ์เทศ “หมายเหตุประชาชน” ของ ลุจิตต์ วงศ์เทศ “โครงประชาชน” ของ ยืนยง โภගาฤุ “ปฏิญญาณ” ของ ทิวา สาระจุฑะ “เดవีรชณ” ของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ “ฝนแรก” ของ จิระนันท์ พิตรบริชา

อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์ 14 ตุลา 16 ยังคงอยู่ในความทรงจำของคนร่วมสมัย ทั้งที่อยู่ในเหตุการณ์และไม่อยู่ในเหตุการณ์ ความทรงจำนั้นถูกกรองร้อยเป็นวรรณกรรมเพื่อคลุกจิตล้านึก สร้างอุดมคติของความเลี้ยงล้อเพื่อผู้อื่นและลังคอมส่วนรวม จิตวิญญาณของ 14 ตุลา 16 จึงยังคงลึบลึกลึกลุ่นอย่างเข้มข้น แห่งแข็งไม่มีวันดับสูญ

ถึงวันนี้ ลังคอมเปลี่ยนไป ประเทศไทย ประสบภาวะวิกฤติรุนแรงอีกรอบ กล้ายเป็นผู้หนี้รายใหญ่ของ I.M.F. คนตากงานมากมาย นับล้านคน ลังคอมตกอยู่ในภาวะตึงเครียด ลับสนครั้งใหญ่ อีกครั้ง สภาพการณ์นี้จะเป็นพลังผลักดันให้มีการสร้างสรรค์วรรณกรรมที่แหลมคมอกรากอีกหรือเปล่า

วรรณกรรมเพื่อชีวิตจะกลับมาเข้าสังคมได้อีกหรือไม่ เรายังคงต้องอยู่

วันประวัติ
นิสิต นักศึกษา และ^ปปกรของประเทศไทย
ชัยชนะ
ส่งผลให้เกิดความตื่นเต้น
ของคนหมู่มาก การจิตใจ 14 ตุลา^{แก่ประเทศไทยส่วนรวม}
สำหรับว่า
ประวัติศาสตร์สำคัญ
อนุสรณ์สถาน ศิลป
อภิปราย, สัมมนา,
นักอ่านนักเขียนทุกๆ
กิจกรรมนั่น
ทั้งนี้โดยมีว่า
พัฒนาทักษะการอ่าน
กระบวนการต
ศิลป โคมฉาย ประเก^{แห่งมงาน ประเกทบ}
กรรมการก
โดยคำ, ไพบูลย์ รัฐยุ

ผลแบบประกวดวรรณกรรมเยาวชน

ในวาระเฉลิมฉลอง 25 ปี 14 ตุลา

(พ.ศ. 2516-2541)

วันประวัติศาสตร์ “14 ตุลา 16” มีคุณูปการยิ่งใหญ่ต่อสังคมไทย เป็นวันซึ่งนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วประเทศได้ลุกขึ้นสู้กับอำนาจการผูกขาดของเผด็จการผู้ ปกครองประเทศ

ชัยชนะจากพลังบริสุทธิ์ของประชาชนทุกหมู่เหล่าในเหตุการณ์ “14 ตุลา” นั้น ส่งผลให้เกิดความดีนั่นตัวในเสรีภาพ แบบแผนความคิดที่ดีงามเริ่ม Hayden รากถึงกระแสสำนึก ของคนหมู่มาก การปักธงของประชาธิปไตยจึงได้พัฒนาต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน

จิตใจ 14 ตุลา คือจิตสำนึกรักในสิทธิเสรีภาพในประชาธิปไตย เคราะห์ในเหตุผล เห็น แก่ประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ จิตสำนึกดีงามนี้สมควรเผยแพร่และปลูกฝังแก่เยาวชน

สำหรับวาระ 25 ปี 14 ตุลา ได้มีบุคคลจำนวนมากพร้อมใจกันจัดงานรำลีกิจวัน ประวัติศาสตร์สำคัญของชาวไทยนี้ โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ เช่น วิชาการ ดนตรี อนุสรณ์สถาน ศิลปกรรม และวรรณกรรม ฝ่ายวรรณกรรมได้กำหนดให้มีงานเสวนา- อภิปราย, สัมมนา, ผลิตหนังสือ, จัดปาฐกถาเกียรติยศของนักเขียนอาวุโส, จัดค่ายเยาวชน นักอ่านนักเขียนทุกภูมิภาค ฯลฯ และ “โครงการประกวดวรรณกรรมเยาวชน” นับเป็น กิจกรรมหนึ่ง

ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกรักประชาธิปไตย 2. เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาทักษะการอ่าน การคิด การเขียน

กรรมการตัดสินส่วนกลาง ประเภทเรื่องสั้น คำสิงห์ ศรีนook, วิทยากร เชียงกุล, คิม โอมฉาย ประเภทความเรียง รศ.ดร.รื่นฤทธิ์ สัจจพันธุ์, ทองแรม นาถจำรง, เนลลิมศักดิ์ แห่งงาน ประเภทบทกวี ไฟลิน รุ่งรัตน์, ไฟรินทร์ ข่าวงาม, เพญ ภัคตะ

กรรมการกลั่นกรองภูมิภาค แสงดาว ศรัทธามั่น, มาลา คำจันทร์, แรคำ ประ ไอยคำ, ไฟทุรย์ รัณยา, สุขุมพจน์ คำสุขุม และวัฒนา ธรรมกุร

ผลการตัดสิน

ประเภทบทกวี รางวัลที่ 1 น.ส.ศิวพิร วัฒนเบญจโสภา รางวัลที่ 2 น.ส.ยุวดี สารบูรณ์ รางวัลที่ 3 น.ส.สุพรacha วิเศษศักดิ์ศรี รางวัลชมเชย “ภาษิต ผางน้ำคำ” และ น.ส.วชิรีวรรณ เชียงทอง

ประเภทความเรียง รางวัลที่ 1 น.ส.รัชนี พร้อมแก้ว รางวัลที่ 2 น.ส.บรรยา รัตนารณ์ รางวัลที่ 3 นายสุธีร์ ธีระปัญญาพงศ์ รางวัลชมเชย น.ส.ศิวพิร เกษชนียบุตร และ น.ส.พรหมครี ไชยสิริ

ประเภทเรื่องสั้น มีเฉพาะรางวัลชมเชย นายกรินทร์ ธรรมกร่าง นายพิริยะ ตรากุลสว่าง และราทีพ จิราภรณ์

รางวัลที่ 1 เงินรางวัลประเภทละ 3,500 บาท รางวัลที่ 2 เงินรางวัลประเภทละ 2,500 บาท รางวัลที่ 3 เงินรางวัล 1,500 บาท รางวัลชมเชยรางวัลละ 1,000 บาท ทั้งหมด รับพร้อมเกียรติบัตร ในวันที่ 10 ตุลาคม เวลา 17.00 น. ณ ห้องสมนาคหวงศ์ โดยประเมิน ของทาง นายนิศาตนักเขียนแห่งประเทศไทย อันนันต์ คุ่มณี นายกสมาคมนักกลอนแห่งประเทศไทย และนิดดา หงษ์วิวัฒน์ นายกสมาคมผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย

การจัดประกวดวรรณกรรมเยาวชน มีเงื่อนเวลาและข้อจำกัดหลายประการ แต่ ด้วยความร่วมมือ ให้การสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงสามารถทำงานสำเร็จลุล่วงได้ แม้มิ่งมนูรรณ์เต็มที่ และคณะกรรมการฝ่ายวรรณกรรมฯ ขอขอบพระคุณทุกท่านทุกภูมิภาค ที่ได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มา - ขอบคุณ./

(1)

หลาย
ด้วยเด
เรางึง

(2)

ล้างระ
ล้างสา
ล้างผู้ผ

(3)

เพียงพ
เผ็จจา
มุ่งนิยม

(4)

ตามครร
หมายมติ
มีไหวหรุ

(5)

สร้างคุณค
ทุกดวงใจใ
ไม่เคยคลา

บทกวี

ราบวัลที่ ๑

จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย

- (1) กว่าจะเป็นประชาธิปไตยในวันนี้
 หลายชีพที่พลีชีวตอุทิศให้
 ด้วยเลือดเนื้อเพื่อเห็นความเป็นไทย
 เราจึงได้ลิทธิ์เสรีที่ต้องการ
- (2) ล้างอธรรมด้วยสำนึกรักชอบ
 ล้างระบบราชการอย่างอาจหาญ
 ล้างสายสัมภានในโงยิงไงان
 ล้างผู้ผลาญความถูกต้องของลั่นค์
- (3) เมื่อมีกลุ่มกุมอำนาจขาดเหตุผล
 เพียงพวกตนอยู่กินเด้มีสุขสม
 เด็จการแห่งบ้านเมืองเรื่องโสมม
 มุ่งนิยมโงงกوبโกยโดยทั่วภัณ
- (4) เสียงส่วนรวมจึงร่วมดามความถูกต้อง
 ตามครรลองลึกซึ้งพึงสร้างสรรค์
 หมายมิติบริสุทธิ์ยุติธรรม
 มีไว้หวั่นสภาระอันตราย
- (5) กระแลชนดันดันฝืนฟันฝ่า
 สร้างคุณค่าดีงามตามเป้าหมาย
 ทุกดวงใจไม่ยึดถือเป็นหรือตาย
 ไม่เคยคล้ายอุดมการณ์เพื่อบ้านเมือง

- (6) การเรียกร้องที่ต้องพลีแม่ชีวิต
แลกับสิทธิอิสรามาฟุเพื่อง
สืบวิถีศักดิ์ครีไทยให้รุ่งเรือง
ต่างหนุนเนื่องซึพเพิ่มเสริมพลัง
- (7) “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” ไฝถวิล
เพื่อแผ่นดินสุขทวีความหวัง
ร้อยแรงช่วยด้วยกายใจไม่หยุดยั้ง
ชาติยื่อมยั่งยืนประโยชน์นานเรื่องรอง
- (8) สภาระประชาธิปไตยได้คงนั่น
เริ่มจากวันรวมพลังชนทั้งสอง
“สินสู่ล้านหาวีปโยค” โลกปลื้มปอง
เกิดเกียรติของ...ผู้เลี้ยஸลະ “วีรชน”.

นางสาวศิวพร วัฒนเบญจสกุล

อายุ 15 ปี ชั้น ม. 4/2

โรงเรียนเทพศิรินทร์รัมเกล้า

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

ราบวัลที่ 2

จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย

หลายชีพดับลื้นไปปลูกไทยตื่น
ตุลากมjamเลือดข้นคนเปลี่ยนแปร
คนนับร้อยดับชีพไปเพื่อครหอน
ละเลงเลือดเชือดชีพเพื่อ “อธิปไตย”
อิสรภาพฝังติดจิตสำนึก
gapะสะท้อนชาติศักดิ์สิทธิ์
รวมพลังมวลชนทนยืนหยัด
ลื้อเริ่มตั้งมีถึงทุกวัน
ชนรุ่นใหม่ไฟความหวังพลังกล้า
คิดปรับปรุงเปลี่ยนแปรแก้ไขตน
ทึ่งเบื้องหลังสังคมเคยขึ้น
จะหากหน้ากากหนาสวมมานาน
คนยกแคนในสังคมมีกล่นเกลื่อน
เราไทยผ่องต้องพร้อมยอมร่วมใจ
คนรุ่นเก่าพลีเลือดเนื้อเพื่อหวังก่อ
ก้ามสำนักหน้าที่เรายาวชน

ปลูกจิตพื้นเมารับรู้ดูบาดแผล
สร้างกระแสรุกขึ้นสู้ภัยชาติไทย
เพื่อคนแสลงที่เฝ้ารอการแก้ไข
หวังได้ชัย และเสรีที่รอดอย
บาดแผลลึกเพียงใดสู้ไม่ถอย
เหมือนจะคงอยล้มอำนาจการฟ้าดพัน
หวังขัดความช้ำชามสร้างสรรค์
พระเครื่องนั้นไทยย่อมรู้อยู่ทุกคน
ใช้ปัญญาไตรตรองมองเหตุผล
หมั่นฝึกฝนมุ่งสร้างสมอุดมการณ์
ฤกษ์ขึ้นยืนด้วยลำแข็งอย่างอาจหาญ
เพื่อชาวบ้านมีสุขไร่ทุกข์ภัย
อย่างบิดเบือนไม่เหลียวแลและแก้ไข
สร้างชาติไทยให้ก้าวหน้าสู่สากล
รุ่นใหม่ต่อเติมไฟให้เกิดผล
ครัวท่าลันอธิปไตย ไทยยืนยง

นางสาวยุวดี สารบูรณ์

ชั้น ม. 5/6

โรงเรียนเขื่องในพิทยาการ
อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี

ราบลที่ ๓

จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย

ปากนกรักษารัตติวนันพันครั้ง
ไม่เทียบดังร่วมมือถือปฏิบัติ
ร้องเพลงชาติหนึ่งร้อยจบครบตามนัด
ไม่แจ้งขัดเหมือนสำนักกระลึกคุณ
 เพราะชาติคือถินอาศัยของไทยมอง
 คุณแม่ป้องลูกให้ได้อบอุ่น
 รักชาติจงถือคุณธรรมเพื่อค้ำจุน
 และเป็นทุนหนุนส่งดำรงรัฐ
 หนึ่งรักษาความสัจหันลัษย
 ต้องจริงใจต่อตนเองเคร่งปฏิบัติ
 จงสร้างสรรค์ความดีบ่มชี้ชัด
 มีมนัส เป็นธรรมไม่ลำเอียง
 สองคือชื่นใจตนพ้นกิเลส
 รู้สาเหตุสิ่งมัวหมองต้องหลีกเลี่ยง
 ทำตัวเป็นแบบอย่างคนข้างเคียง
 จิตพร้อมเพรียงกับปรกุณงามความดีไว
 สามอดทนอดกลั้นมั่นในจิต
 ครองชีวิตถือคุณธรรมนำสดใส
 มัธยัลถ์อดทนอมนอมใช้
 ยามยากได้สนองตอบเลี้ยงครอบครัว
 สีละเว้นทุจริตคิดไม่ชื่อ
 จงยึดถือความจริงจะลิ้งชี้ว่า
 คนคดโกงจะอย่าได้ไปพันพัว
 ใครทำตัวดีเลิศจะเชิดชู

คุณธรรมลีประการเป็นฐานพัฒนา
จงเคร่งครัดปฏิบัติตนด้วยความตื่นตัว
เกิดผลดีตามมากน่าดู
คงสิทธิ์เสรีภาพตราบใดที่รักษา
หากทุกคนร่วมมือถือเป็นภารกิจ
ยอมมีสิทธิ์ดำรงไทยดังใจผัน
จิตสำนึกลิงปงชี้ที่สำคัญ
หลักประกันสังคมไทยร่วมเย็น

นางสาวสุพรรยา วิเศษศักดิ์ศรี

อายุ 17 ปี ชั้น ม. 5/6 โรงเรียนดุงปัญญา

อ.เมือง จ.ตาก 63000

รำวัลช์มาย

จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย

น้อมคำนับวีรชนเหล่าคนกล้า
แต่...ทุกดวงวิญญาณผู้ฝ่าฟัน
เมื่อประชาธิปไตยถูกใจคร่าย่า
มือธรรมเป็นฤทธิ์เดชเผด็จการ
กีเลือดเนื้อเพื่อร้องขอและต่อสู้
ที่รัตนทดถูกกดขี่นั่นกี่คน
วีรกรรมก่อต้านนวีรชน
รอยยืนหยัดไม่เคยหยุดในจุดยืน
จะหลับพักเดินกรบใต้ภาพਸិរ
สายน้ำใจจะรินหลังมาพร่างพรอม
เมื่อผืนเมืองไตรรงค์ยังคงสะบัด
อนุชนาตามสำนึกทุกสำเนียง
จากสิบลี่ตุลาคมหาวิปโยค
เป็นสังคมเศรษฐกิจิกฤตต์ไกล
หันหน้าเข้าหากันเด็ดพื่น้อง
ประเทศชาติรือวัดหวังชนทั้งปวง

น้อมครบทราบาร่างลึกจิตตรึกมั่น
สู้เพื่อผันที่ผสมอุดมการณ์
ถูกครอบงำโดยคนขลาดอำนาจหายู
จิตสามัญเที่ยวเข่นฝ่าประชาชน
ที่ร่วงกรุงลงกองเต็มท้องถนน
ทั้งถูกปล้นเสรีภพไปฉบับปืน
สีเลือดจะเข้มข้นแม้ข้มขื่น
อุทิศศีนชีพหวังให้ลังคอม
มวลดอกไม้จะพุดมาแทนผ้าห่ม^๑
คำชื่นชมจะขับกล่อมอย่างพร้อมเพรียง
ถ้อยเพลงชาติประการชัดทุกศัพท์เสียง
ร้อยเรียงเรียงเพื่อขับขานสะท้านใจ
ผ่านความโศกเคร้าคัลย์สู่วันใหม่
เป็นหน้าอิอเอ็มເຟສຸດເຈັບທຽງ
เราทั้งสองจะตื่นตัวอย่ามัวถ่วง
จิตสำนึknี้ทักท้วงเพื่อเมืองไทย ฯ

คงเดินทางลับ
คือมีจิตสำนึกเพื่อเมือง
สร้างวัฒน์นำทางสร้างทู
สร้างรูปแบบแบบยกผล
สืบเอกสารชาติไทยให้ไป
สืบวัฒนธรรมไทยในทุก
รัฐพึงการเมืองเรื่องขอ
รู้เลือกตั้งหน้าที่หนึ่งเรื่อง
เศรษฐกิจฯแล้เกิดประ
ลสมของรู้ออมถอนให้
ลิ่งแวดล้อมรอบกายในวั
สีน้ำคล่องคำคล้ำซ้ำอีกน
พร้อมชูชาติศาสนາมหา
พร้อมรักษฐานบ้านเมือง
จิตสำนึกเพื่อเมืองไทยให้
จิตสำนึกฝึกให้กล้าเกิดชา

ภายิต พางน้ำคำ

วัดป่าสีตะวัน หมู่ 4 บ้านโคกพันโนง ต.มะลิวัลย์
ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

รางวัลขมเปช

จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย

คดเลี้นทางสับสนหนทางมีด
คือมิจิตสำนึกเพื่อเมืองไทย
สร้างวินัยนำทางสร้างทุกสิ่ง
สร้างรูปแบบแบบยลดลงงานซึ้ง
สืบเอกราชาติไทยให้ประจักษ์
สืบวัฒนธรรมไทยในทุกประดีน
รักฟังการเมืองเรื่องของชาติ
รู้เลือกตั้งหน้าที่หนีเรื่องร้าย
เศรษฐกิจย่าแย่เกิดแพรผัน
สมของรู้ออมณอมใช้
สิ่งแวดล้อมรอบกายในวันนี้
สืบคุณเดาคล้ำข้ออภิบาล
พ่อนฐานศึกษาสามหาดษัตริย์
พ่อนรักษฐานบ้านเมืองรุ่งเรืองแท้
ทำสำนึกเพื่อเมืองไทยไทยทุกผู้
ทำสำนึกฝึกให้กล้าเดินธานินทร์

คนจะยึดหยัดยืนเฝินสู้ได้
คุ่ควรให้ความรักสามัคคี
สร้างคนจริงสร้างหลักเป็นศักดิ์ศรี
สร้างคนดีสังคมสุขร่วมเย็น
สืบเอกลักษณ์เมืองไทยให้โลกเห็น
สืบความเป็นคนไทยให้กำจาย
รู้โอกาสลิทธิ์เสริมสู้ที่หมาย
รู้จะอยาชื่อเสียงเลียงหนนไกล
สักดกนั่นประหัดจัดแก่ไข
ชื่อของไทยชาติรอดปลดภัยพาณ
สายป่ามีแต่ตอตันตั้งฐาน
สู้ต่อต้านกอบกู้ช่วยดูแล
พร้อมเป็นฉัตรปกป้องคุ้มครองแผ่
พร้อมช่วยแก้ปัญหาค่าแผ่นดิน
จะพื้นฟูพร้อมสรรพประดับถิน
จุดศาสตร์ศิลป์ความถูกต้องของเมืองไทย

นางสาวชรีวรรณ เชียงทอง

88/701 หมู่ 6 แขวงแสมดำ

เขตบางขุนเทียน กทม. 10150

ความเรียบ 朗文第 1 จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย

ข้าพเจ้าเป็นคนไทย อาศัยอยู่ในประเทศไทย เดยไดเดินทางไปเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ ภายในประเทศไทยหลายครั้ง และในการเดินทางแต่ละครั้งข้าพเจ้าได้พบเห็นคนหลายประเภท หลายชั้น หลายระดับ มีความประพฤติที่แตกต่างกันเมื่อยู่ในชุมชน ซึ่งแน่นอนว่าคนแต่ละประเภทแต่ละระดับย่อมมี “จิตสำนึก” ที่แตกต่างกันด้วย

ข้าพเจ้าจำได้ว่าข้าพเจ้าเคยเดินทางไปเที่ยวทางภาคเหนือของประเทศไทยกับครอบครัว สถานที่ต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าได้เดินทางไปเที่ยวจะพบกับความสติชื่นสบายนุสบาຍตา เพราะแม้แต่ ขยะลักษณะพื้น ตามโคนต้นไม้ ตามถนนทางเข้าออกก็ไม่ปรากฏให้เห็น จะมีก็เพียงแต่ถัง ขยะตามจุดต่าง ๆ รวมถึงป้ายไม้อัดแผ่นเล็กที่วางไว้ตามจุดต่าง ๆ ที่มีคนเดินผ่านไปมามาก ๆ ดู ๆ ไปแล้วผู้คนจะให้ความสนใจกับป้ายไม้อัดธรรมชาติ เหล่านั้นมาก เพราะสังเกตดูว่าใคร เดินผ่านไปผ่านมาก็จะหยุดดูหยุดอ่าน แต่ที่ดูแปลก ๆ ก็คือว่าผู้ที่มีขยะอยู่ในเมืองเมื่ออ่านข้อความ บนป้ายไม้อัดแผ่นนั้นแล้วก็กลับหัวใจไปทั้งลงถังขยะซึ่งอาจจะต้องเดินไปอีกไกลเหมือนกัน ถึงจะถึงที่วางถังขยะ

ตอนนี้ข้าพเจ้าอยากรำลึกว่าป้ายไม้อัดธรรมชาติ เหล่านั้นเป็นป้ายอะไร และมีข้อความอะไร ทำไม่ถึงทำให้ผู้คนสนใจและมีพฤติกรรมที่ดี ๆ แบบนั้น แต่ความสนใจที่ หมอดกหายไปเมื่อข้าพเจ้าเดินตรงเข้าไปยังป้ายไม้อัดธรรมชาติ แผ่นหนึ่ง ความจริงแล้วป้ายไม้อัดแผ่นนี้ไม่ได้มีการตกแต่งอะไรมากนัก เป็นเพียงป้ายไม้อัดทาสีขาวมีตัวหนังสือสีน้ำเงิน แต่ที่ผู้คนให้ความสนใจคือข้อความที่ถูกบันทึกลงบนไม้อัดแผ่นนั้น ข้าพเจ้าอ่านแล้วข้าพเจ้าคิดว่า ข้อความที่ปรากฏอยู่นั้นไม่ได้เป็นคำสั่ง คำสั่งบังคับ หรือคำต่อรองแต่ประการใดเลย มันเป็น เพียงข้อความลับ ๆ ข้อความเดียวคือ “โปรดให้จิตสำนึกดี ๆ แก่เรา”

ข้อความนี้ข้าพเจ้าอ่านครั้งแรกข้าพเจ้าก็ไม่ทราบว่าหมายความว่าอย่างไร แต่ถ้าหาก มากิดให้ลองคิดลื้งกับพุทธิกรรมของผู้คนที่ว่าไปแล้วข้าพเจ้าทราบได้ทันทีเลยว่า “จิตสำนึกที่ดี ๆ” คืออะไร

มั่นคงจะเป็น
ข้าพเจ้าเอง
ข้าพเจ้าเหวน
ในประเทศไทย พี่
ถึงแม้จะไม่ถึงขั้นแหลก
หรือป่วยไม้อัดซึ่งมีข้อค
ไม่เคยเห็นมีใครให้คำว
เลย ทำให้ข้าพเจ้าทราบ
เดียว ก็ตาม อาจจะ
ที่ดีที่มีให้กับประเทศไทย
อยู่ในประเทศไทยที่ข้าพเจ
จิตใจของทุกคนจะเรียบ
ทรงที่ดีจากผู้ที่มีจิตสำ
ที่จะเกิดขึ้น เพราะเหตุ
ที่เห็นในบ้านนี้ก็คงจะ
อยู่ในจิตใจของทุกคน เ

จะทำไปทำ
ทำไปแล้วได้
คงจะไม่มีใคร

กรอบทองมาร่วมไว้ทุกๆ
ข้าพเจ้าคิดว่ายังมีกลุ่มคน
ให้ที่คนกลุ่มน้อยจะทำให้
“จิตสำนึกที่ดี ๆ” ของตน
ใหญ่จะกลับมา มี “จิตส
ถึงรุ่นลูกรุ่นหลานในบ้าน

ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะขอ
ผู้ใหญ่ได้ ข้าพเจ้าจะขอ
ประโยชน์กับสังคมบ้าง
กิจใดอันเป็นการกลั่นแกล

มันคงจะเป็นอะไรไม่ได้แน่ ๆ ถ้าไม่ใช่พฤติกรรมของผู้คนที่ข้าพเจ้าพบเห็นด้วยตาของข้าพเจ้าเอง

ข้าพเจ้าหัวใจกลับมาคิดถึงชุมชนที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ถึงแม้ว่าจะเป็นคนละภาค แต่ก็อยู่ในประเทศเดียวกัน พื้นที่ก็พอ ๆ กันแต่ทำกลับต่างกันราวกับกับดิน ชุมชนที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ถึงแม้จะไม่ถึงขั้นแหล่งเลื่อมโกร์แต่ถ้าเบรียบเที่ยวกันแล้วต่างกันลิบลับ ถึงแม้ว่าจะมีทั้งถังขยะหรือป้ายไม้อัดซึ่งมีข้อความคล้าย ๆ กัน แต่กลับกลายเป็นว่าตั้งไว้สำหรับโซ่ใช้บังเดดบังฝน แต่ไม่เคยเห็นมีใครให้ความสนใจจริง ๆ สักครั้ง สภาพทางสิ่งแวดล้อมที่นี่ก็เที่ยบกับภาคเหนือไม่ได้เลย ทำให้ข้าพเจ้าทราบว่า “จิตสำนึก” ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ถึงแม้ว่าจะอยู่ในพื้นที่ประเทศเดียวกันก็ตาม อาจจะแตกต่างกันโดยลักษณะ แต่ถึงอย่างไรข้าพเจ้าก็ยังหวังอยู่เสมอว่าจิตสำนึกที่มีให้กับประเทศไทยบ้านเมืองจะฝังอยู่ในจิตใจของทุกคน และถ้าทุกคนที่มีจิตสำนึกที่ดี ๆ มีอยู่ในประเทศไทยที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่จริง ๆ ก็คงจะดี ข้าพเจ้าคิดว่าสภาพทางสังคมและสภาพทางจิตใจของทุกคนจะเริญขึ้น รวมทั้งเศรษฐกิจ ลิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่มีอยู่ก็คงจะได้ผู้สืบทอดที่ดีจากผู้ที่มีจิตสำนึกดี แต่ถ้าเป็นในทางกลับกันแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าไม่ต้องนึกภาพที่จะเกิดขึ้น เพราะเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นส่วนหนึ่งปรากฏให้เห็นอยู่แล้วในปัจจุบันนี้ และภาพที่เห็นในปัจจุบันนี้ก็คงจะเป็นเพียงการเริ่มต้นของความสูญเสียเท่านั้น ถ้า “จิตสำนึกที่ไม่ดี” ฝังอยู่ในจิตใจของทุกคน เพราะว่าถ้าเป็นอย่างที่ข้าพเจ้าเข้าใจก็คงจะมีแต่คำรามที่ว่า

“จะทำไปทำไม่ในเมื่อมันไม่ใช่หน้าที่”

“ทำไปแล้วได้อะไร ทำไม่เราจะต้องทำ”

คงจะไม่มีใครที่จะกล้าให้คำตอบบ้านคนที่คิดเช่นนี้ได้ ต่อให้ naïve ขนาดไหนคงต้องยอมรับกับทางความรู้ว่าทุกตารางนิ้วที่ว่าก็จะปะปน “จิตสำนึกที่ดี ๆ ต่อบ้านเมือง” ของตนเข้ามาไม่ได้ ข้าพเจ้าคิดว่ายังมีกลุ่มคนอีกหลายกลุ่มที่มีความคิดเหมือน ๆ กับข้าพเจ้า แต่ก็คงจะเป็นไปไม่ได้ที่คนกลุ่มน้อยจะทำให้คนกลุ่มใหญ่คล้อยตามหรือปฏิบัติตามได้ แต่ก็คงทำได้แค่เพียงว่าเก็บ “จิตสำนึกที่ดี ๆ” ของตนเองไว้ให้ไกลจากจิตสำนึกที่ด้อยพัฒนา และตั้งความหวังไว้ว่าผู้คนส่วนใหญ่จะกลับมา มี “จิตสำนึก” ที่เริญแล้ว เมื่อโนยย่างเช่นผู้คนในสมัยก่อน ๆ ที่รักษาไว้จนก่อรากฐานหลานในปัจจุบัน

ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะยังเด็ก แต่ถ้าข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะเรียกร้อง มีสิทธิออกคำสั่งบังคับ ผู้ใหญ่ได้ ข้าพเจ้าจะขอออกคำสั่งให้ผู้ใหญ่ที่มีผลประโยชน์จากสังคมหันมาทำงานให้เป็นประโยชน์กับสังคมบ้าง จะสั่งให้ผู้ที่มีอำนาจทางด้านกฎหมายออกเป็นกฎหมายบังคับห้ามทำ กิจกรรมเป็นการกลั่นแกล้งธรรมชาติ เอาเบรียบวัฒนธรรมดั้งเดิม จะตั้งกฎใหม่ให้ยึด “จิต

สำนักที่ดีแทนเงินตรา” จะให้ผู้คนแบ่งบันการกำกับดูแลการวางแผนการแบ่งบันการกันทางด้านยศ ศักดิ์ ข้าพเจ้าอย่างจะทำให้ทุกคนกลับมาเมืองจิตสำนึกที่ดี ๆ ให้กับเมืองไทย ให้กับโลกที่เรา อาศัยอยู่ ข้าพเจ้าคิดว่าสิ่งที่ข้าพเจ้าหวังไว้นั้นจะเป็นจริงได้ หากทุกคนตั้งใจที่จะปรับ “จิตสำนึก” ของตนให้ดีขึ้นมากกว่านี้ได้

จิตสำนึกของทุกคนสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ถ้าทุกคนตั้งใจ และคิดว่ามันสำคัญในการ ดำรงชีวิตในแหล่งชุมชน แต่ไม่ใช่แค่เพียงจิตสำนึกด้านความสะอาดเพียงอย่างเดียว ต้องรวม ถึงทุก ๆ ด้านที่เป็นวัฒนธรรม เป็นเอกลักษณ์ของเรา

ข้าพเจ้าคิดว่าความหวังของข้าพเจ้าคงจะไม่ใช่เป็นเพียงแค่ภาพฝันที่เกิดขึ้นหลัง จากที่ข้าพเจ้าหลับตาลง และหายไปในยามที่ข้าพเจ้าลืมตาขึ้น ข้าพเจ้าคิดว่ามันคงไม่เป็น เช่นนั้น.

นางสาวรัชนี พร้อมแก้ว

ชั้น ม.4/7 ร.ร.ปากเกร็ด

อ.ปากเกร็ด ต.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

ทุกสรรพสิ่งใน สายสัมพันธ์เล็ก ๆ น้อย อ่อนหักที่เป็นรูปธรรมแล รูปให้เป็นขวนทองผืนนี้ เวลาอันเป็นเครื่องทดสอบ ครั้งที่สายใยบาง ๆ เหล สามารถกลับมาประสาน ดายนัก เมื่อนเมื่อครั้ง เลียชีวิตไปมากมายเพียง ท้ายที่สุดก็ถูกยึดเอาเพียง จำกัดฐานกราชอาณา ผ่องอยู่ในความทรงจำส่วน ไทยมาจากน้ำมือของค า เมืองไทยเรา

ขององค์พระสัมมา-สัม คุบ้านคุเมืองทำให้ชาติ มหาภัตtriyไทยเป็นปร เวาราสามารถดำรงอยู่ได้ สมัยสุโขทัย บรรพบุรุษ สามัคคีจากไพรพลที่มี ที่อยู่ของพวากชน มอง เป็นเมืองเล็ก ๆ ต่อม เกิดความเป็นอันหนึ่งอ ตัวเชื่อมประสาน

ราบวัลที่ 2

จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย

ทุกสรรพสิ่งในโลกนี้ก็จะถือกำเนิดขึ้นมาและดำรงอยู่ได้ ต้องค่อย ๆ เรียงร้อยเรา สายสัมพันธ์เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่กระจัดกระจายอยู่รวมกันให้เป็นหนึ่งเดียวด้วยสายใยอันละเอียด อ่อนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ประเทศไทยเราเองก็เช่นกัน กว่าจะสามารถก่อสร้างสร้าง ปฏิให้เป็นหวานทองผืนนี้ได้ต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับสิ่งแวดล้อมและการ เกลาอันเป็นเครื่องทดสอบความแข็งแกร่งของสายใยที่เกี่ยวโยงเอาไว้แล้วนั้นเข้าไว้ด้วยกัน ปอย ครั้งที่สายใยบาง ๆ เหล่านั้น เกิดความแตกแยกและสลายจนต้องขาดออกจากกัน บางครั้งก็ สามารถกลับมาประสานให้คงเดิมได้ แต่บางครั้งก็ไม่สามารถกลับมาเหมือนเดิมได้ ซ่างน่าเสีย ดายนัก เมื่อนเมื่อครั้งที่เราต้องเลิกกรุงอยุธยาครั้งที่สองให้แก่พม่าบรรพบุรุษไทยเราต้องสูญเสียชีวิตไปมากมายเพียงไร เราต้องสละเลือดเนื้อ เพื่อที่จะรักษาผืนแผ่นดินของนี้ไว้ให้ได้ แต่ ท้ายที่สุดก็ถูกยึดเอาผืนดินอันเป็นทรัพยาณิคให้รักไปจนได้ ความสูญเสียที่เกิดขึ้นเป็นความสูญเสียอันเกิด จากศัตรูของราชอาณาจักร แต่ทว่าเรายังเสียใจมากจนถึงทุกวันนี้ ความสูญเสียคราวนี้ยังคง ฝังอยู่ในความทรงจำล้วนลึกของคนไทยทั้งชาติอยู่ แล้วถ้าเหตุแห่งการล่มสลายของราชอาณาจักร ไทยจากน้ำมือของคนไทยด้วยกันเองแล้วคุณไทยที่มีชีวิตอยู่รอดจะมีความรู้สึกเช่นไรเล่า

เมืองไทยเราเป็นเมืองพระพุทธศาสนา มีความร่มเย็นเป็นสุขมานับแต่อดีตด้วยธรรมะ ขององค์พระสัมมา-สัมพุทธเจ้า มีความเป็นเอกราช และมีวัฒนธรรมอันล้ำค่าไว้เป็นเอกลักษณ์ คุ้มค่าเมื่อทำให้ชาติไทยเรามีความโดดเด่น มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากที่อื่น ๆ มีองค์พระ-มหาภัตtriyไทยเป็นประมุนนำไทยให้วัฒนา มีความเจริญก้าวหน้าดังเช่นในปัจจุบันนี้ ชาติไทย เราสามารถดำรงอยู่ได้เช่นทุกวันนี้ด้วยอาศัยความร่วมมือร่วมใจกัน จำกัดดินบดดังแต่เริ่มต้น สมัยสุโขทัย บรรพบุรุษไทยอันมีพ่อขุนศรีอินทราทิตย์เป็นผู้นำ รวบรวมกำลังความสมัครสมาน สามัคคีจากไพรีพลที่มีอยู่ในขณะนั้น มาตีเอาดินแดนที่อยู่ทางตอนใต้ของมหาอำนาจจีน อันเป็น ที่อยู่ของพวกขอม มอง ละว้า ซึ่งเป็นชนชาติเดิมได้แล้วจึงร่วมมือกันสร้างหลักปักฐานขึ้นมา เป็นเมืองเล็ก ๆ ต่อมาก็ค่อย ๆ ขยายอำนาจออกไปเรื่อย ๆ ซึ่งกว่าบ้านเมืองจะเป็นปึกแผ่น เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องอาศัยทั้งความร่วมมือ และกาลเวลาเป็น ตัวเรื่องประสาน

ในอดีตเราจะเห็นว่า คนไทยเรอญร่วมกันอย่างสงบสุข เนื่องจากพระพุทธศาสนา เป็นสิ่งปลูกฝังนิสัยรักความสงบให้กับคนไทย ทำให้คนไทยเรามีน้ำใจเอื้อเพื่อแผ่นดิน มีความรักต่อภูมิประเทศ ไม่ร่วมกันฉันหนึ่งพี่ ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน แต่ทราบได้เมื่อโลกยังคงหมุนอยู่ทุกอย่างก็ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลก ความเจริญ เทคโนโลยี และวัฒนาการต่าง ๆ เริ่มกระจายสู่ทุกมุมโลก ไม่ว่าในเมืองหรือชนบท ประเทศไทยเรา เองก็เข่นกัน ความเจริญเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ทุกคนล้วนชื่นชม เพราะทำให้มนุษย์เรามีความหลากหลาย สบายนอกขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้กลับค่อย ๆ ทำลายความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์อันเป็นสายใยที่เชื่อมโยงกันลงไปเรื่อย ๆ คนไทยเราในปัจจุบันมีความเป็นอยู่ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก แต่ก่อนเคยเห็นแต่ความมีน้ำใจช่วยเหลือกันในสังคม เวลา แต่ละบ้านมีงานเพื่อนบ้านในละแวกบ้านเดียวกัน ก็จะพาคนมาช่วยงานอย่างลั่นหลาม บ้านๆ บ้าน ก้าพเหล่านั้นนับวันยิ่งจะหาดูได้ยากมากขึ้นทุกที่อาจหาดูได้บ้างตามชนบท แต่ก็คงไม่มากนัก ประเพณีที่สำคัญได้แก่ การลงแขกเกี่ยวข้าว การบวชนาค การลีบชาติ เป็นต้น ประเพณีเหล่านี้เดิมเป็นโอกาสที่ชาวบ้านจะได้พบปะลั่งสรรค์ ร่วมชุมนุมกัน แต่ตอนนี้บ้านที่ดังกล่าว ของประเพณีเหล่านี้ได้ลดลงไปมาก เพราะแต่ละคนต่างก็มีภาระหน้าที่ที่ตัวเองต้องรับผิดชอบ ตื่นเช้าขึ้นมาก็ต้องรีบทำธุระให้เสร็จเรียบร้อย เพราะถ้าหากออกจากบ้านช้าก็ต้องไปทำงานสาย เมื่อไปทำงานสายก็จะต้องถูกเจ้านายตำหนิ ขณะทำงานก็ต้องทำงานแข่งกับตัวเอง เวลารวมถึงเพื่อนร่วมงานด้วย ชีวิตคือการแข่งขัน ทุกสิ่งทุกอย่างคือ ศัตรู ไม่มีความเอื้อเพื่อแผ่นดิน มีแต่ความแล้งน้ำใจต่อกัน ต่างฝ่ายต่างก็เห็นแก่ตัว ไม่มีความเสียสละ และขาดระเบียบวินัยจะเห็นได้ง่าย ๆ จากการที่ตอนเช้าต้องรีบเร่ง ยวดยานพาหนะ บอยครั้งจึงมีการฝ่าฝืนกฎจราจร เด็กน้อยติดด้ำ ฯ หลายคนต้องไปโรงเรียนสาย เพราะข้ามถนนไม่ได้ เนื่องจากไม่มีเครื่องหยุดรถ ให้ เมื่อสังคมเรอญกันอย่างแล้งน้ำใจ เช่นนี้ก็ไม่นานนักความแล้งน้ำใจก็จะบ่อนทำลายความสัมพันธ์อันดี ซึ่งก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมไทยเราไปจนลืม

สมัยก่อนพระพุทธศาสนาปลูกฝังให้คนไทยมีความกตัญญูต่อท่านบุญคุณ ของผู้มีพระคุณ จำกัดกล่าวไว้ว่า “ความกตัญญูต่อท่านบุญคุณ เป็นเครื่องหมายของคนดี” นับตั้งแต่อดีตครอบครัวคนไทยเรานับเป็นครอบครัวขยายมีการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่ ภายในครอบครัวทุกคนจะมีความผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้น มีความสัมพันธ์และมีการพึ่งพาอาศัยกันและกัน ทำให้ครอบครัวอบอุ่น แต่ในสภาพสังคมยุคใหม่นี้ มีการลดขนาดครอบครัวลง คงเหลือเป็นครอบครัวเดียวอันประกอบไปด้วยพ่อ แม่ ลูก เมื่อตนกับชาติมหานาจที่มีความเจริญ รุ่งเรือง ความสัมพันธ์ในระบบเครือญาติจึงลดลงตามด้วย ทำให้ความรู้สึกผูกพันกันในหมู่ญาติ

พื้นอุดลลง ในชนบท กับเด็กเล็ก ๆ เพราะความเป็นอยู่ดีขึ้น สุขนั้น แต่สำหรับทางใจ การคือ การกลับมาอุดมของลูกหลานด้วยความที่มีวันหยุดนาน ๆ แต่เชิญชะตากรรม ความมีความเป็นอยู่ยังดี ก็นำไปส่งบ้านพักคน ก็คือ บ้านที่เต็มไปด้วยยาがらบาก นับตั้งแต่ห้องอันเป็นแก้วตัดวงเกิดมาสืบทอดโลกใบใหญ่เดิบโตเป็นคนดี ทั้งแต่ถึงแม่ภาระหนักจะได้เห็นอนาคตอันสดใสยติค มีหน้ามีตาในแทนใจจากลูกเลย แต่เด็กท่านให้อยู่ตามลำพังเพียงแต่ได้รับปัจจัยสืบการก็คือ ความรักและท่านสามารถดำรงชีวิตในภาวะเศรษฐกิจสัมพันธ์มาก การที่จะงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น ช่วยเพิ่มฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจประยุต ใช้จ่ายเฉพาะช่วยลด ค่าใช้จ่ายของบ

พื้นท้องลดลง ในชนบทเราจะพบว่ามีผู้เส่าผู้แก่ จำนวนไม่น้อยที่ลูก ๆ ทอดทึ้งให้อยู่ตามลำพัง กับเด็กเล็ก ๆ เพราะพวากเข้าต้องเข้ามาทำงานในเมือง ถึงแม้ว่าท่านจะได้รับสิ่งตอบแทนคือมีความเป็นอยู่ดีขึ้น สุขสบายมากขึ้น นั่นเป็นเพียงความสุขภายนอกคือเป็นความสุขทางกายเท่านั้น แต่สำหรับทางใจแล้วพวากท่านไม่ได้รู้สึกถึงความสุขเลย เพราะสิ่งที่พวากท่านเหล่านั้นต้องการคือ การกลับมาอยู่กันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา กันของลูกหลาน พวากท่านมักจะรอการกลับมาของลูกหลานด้วยความหวัง ซึ่งกว่าความหวังจะเป็นจริงได้แต่ละครั้งก็ต้องรอให้ถึงช่วงเทศกาล ที่มีวันหยุดนาน ๆ แต่ยังมีสภาพสังคมที่ย่ำแย่กว่านี้อีกด้วย การที่ลูก ๆ ทอดทึ้งให้ฟ่อ-แม่ต้องเผชิญชะตากรรม ความลำบากยากแค้นเพียงลำพัง โดยไม่กลับมาเหลียวแล ปล่อยให้พวากท่าน มีความเป็นอยู่อย่างอด ๆ อยากร ทั้ง ๆ ที่ท่านอยู่ในวัยที่ต้องได้รับการดูแลจากลูกหลาน บ้าง ก็นำไปส่งบ้านพักคนชา十分 ให้ท่านอยู่ในที่ที่ท่านไม่สมควรจะอยู่ เพราะสถานที่ที่เหมาะสมที่สุด ก็คือ บ้านที่เต็มไปด้วยลูกหลานที่คอยให้ความรักและกำลังใจ ท่านเคยเลี้ยงดูรามาด้วยความ ยากลำบาก นับตั้งแต่ที่แม่เริ่มตั้งท้อง พอกับแม่ก็อยู่ระมัดระวัง หาอาหารมาบำรุงเพื่อให้ลูก น้อยอันเป็นเก้าตัวคงใจของพ่อแม่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ นับเป็นภาระอันยิ่งใหญ่ เมื่อลูก เกิดมาล้มตาดูโลกใบใหญ่นี้เนื่องจากพ่อแม่ต้องรับภาระอันหนักหน่วงยิ่งขึ้น เพราะต้องเลี้ยงลูก ให้เดิบโตเป็นคนดี ทั้งยังต้องหาเงินมาส่งเสียให้ลูกได้เรียนหนังสือ และมีความเป็นอยู่ที่ดีที่สุด แต่ถึงแม่ภาระนั้นจะหนักหน่วงลักษณะเพียงใด พ่อแม่ก็เต็มใจจะรับภาระนั้นไว้ เพราะท่านหวังที่ จะได้เห็นอนาคตอันสดใสรของลูก ๆ คือ ลูกสามารถเลี้ยงดูตัวเอง และครอบครัวของเข้าได้ มี เกียรติยศ มีหน้ามีตาในสังคม และที่สำคัญที่สุดคือ เป็นคนดีของสังคม โดยไม่ได้หวังสิ่งตอบ แทนใดจากลูกเลย แต่แล้วทำไม่ถูกจึงกลับตอบแทนพ่อแม่ได้อย่างอกรตัญญถึงเพียงนี้ คือ ทอด ทึ้งท่านให้อยู่ตามลำพัง สำหรับคนชราในสิ่งที่จะทำให้พวากท่านมีชีวิตอยู่ต่อไปได้นาน ๆ ไม่ใช่ เพียงแต่ได้รับปัจจัยสิ่งของเพียงพอเท่านั้น แต่เมื่อสิ่งหนึ่งที่สำคัญเหนือกว่าสิ่งอื่นใดที่พวากท่านต้อง การก็คือ ความรักและกำลังใจจาก ลูกหลาน ซึ่งถือเป็นอาหารทางใจที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ ท่านสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

ในภาวะเศรษฐกิจล่มสลายเช่นในปัจจุบันนี้ ความร่วมมือร่วมใจกันของคนในชาติเป็น สิ่งสำคัญมาก การที่จะกอบกู้พื้นฟูเศรษฐกิจให้ดีขึ้น มีใช่น้ำที่ของบุคคลให้บุคคลหนึ่งหรือหน่วย งานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น หากต้องอาศัยความร่วมมือกันในชาติบ้านเมือง วิธีการหนึ่งที่จะ ช่วยพื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ดีที่สุด และทุกคนสามารถทำได้ในขณะนี้คือ การ ประยุทธ์ ใช้จ่ายเฉพาะที่จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือย ซึ่งเมื่อเราทุกคนช่วยกันประหยัดแล้ว จะสามารถ ช่วยลด ค่าใช้จ่ายของประเทศไทยได้ และเปลี่ยนค่านิยมใหม่ คือหันมานิยมใช้สินค้าไทย

คนไทยส่วนใหญ่ได้รับการปลูกฝัง ค่านิยมในการใช้สินค้าว่า ต้องใช้สินค้านอกจึงจะได้มาตรฐาน เพราะมีความเชื่อว่าสินค้าที่มีอยู่ห้องต่างประเทศมีคุณภาพดีกว่าผลิตภัณฑ์หรือสินค้าในประเทศไทยเรามาก ใช้แล้วจะเกิดความโกหก ภูมิฐาน ช่วยให้อัญญานสังคมได้อย่างไม่น้อยหน้าใคร ๆ ในสังคมวัยรุ่นมากจะมีการสร้างค่านิยมในการใช้สินค้าจากต่างประเทศ เมื่อเห็นเพื่อน ๆ ใช้ก็อยากใช้บ้าง เนื่องจากกลัวว่าจะถูกเพื่อนหาว่าเชย หรือมีรสนิยมต่ำ โดยไม่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ทำให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ตามมาหากาย ถ้าเราลองเปรียบเทียบคุณภาพของสินค้าไทยบางอย่างก็ตัดเทียมกับคุณภาพของสินค้าที่ผลิตในต่างประเทศ แต่เมื่อเราลองเปรียบเทียบราคากันดูแล้วจะพบว่า ราคាត่างกันมาก สินค้านอกนั้นมีราคาสูงลิบลับ ทั้งที่คุณภาพใกล้เคียงกัน ต่างกันก็แค่เพียงที่มาและยี่ห้อของสินค้าเท่านั้น ถ้าค่านิยมทุกคนหันมานิยมใช้สินค้าไทยกัน ก็จะช่วยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลงได้มาก ทั้งยังช่วยลดการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศได้ เพราะเงินออกสู่ประเทศน้อยลง เมื่อเราทำได้เช่นนี้แล้วสภาพเศรษฐกิจของบ้านเราต้องดีขึ้นกว่าที่จะมาอยู่กับปัญหาที่ปลายเหตุ หรือรอให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งแก้ไขเพียงหน่วยงานเดียว เหมือนอย่างที่พูดเราทำกันอยู่ทุกวันนั้นอย่างแน่นอน

และในฐานะที่ปัจจุบันเป็นปีแห่งการท่องเที่ยวของเมืองไทย หรือปีอะเมซิงไทยแลนด์ คนไทยเราในฐานะเป็นเจ้าภาพ ก็ควรจะให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นอย่างดี ไม่ควรเอเปรียบ รังแกหรือข่มเหงเขา ค่อยให้ความช่วยเหลือเขา และที่สำคัญก่อนที่จะตัดสินใจทำอะไร ลงปีกิจกรรมก็ต้องที่จะเกิดกับประเทศไทยส่วนรวมด้วย เพราะถ้าหากเราทำผิดพลาดไปเพียงนิดเดียว ก็อาจทำให้ชื่อเสียงของประเทศไทยเสื่อมเสียลงไปได้ ดังเช่นกรณีข่าวที่ปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์ว่า คนไทยเราไปข่มขืน ขโมย โง่ ปล้น จี้ หรือชิงทรัพย์ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

นานมาแล้วที่เมืองไทยเคยมีป่าที่อุดมสมบูรณ์ เต็มไปด้วยสัตว์ป่านานาพันธุ์ ยังคงความร่มรื่นร่มเย็นสู่คนไทยทั้งชาติ ทำให้ประเทศไทยเรอุดมด้วยแหล่งน้ำ เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรม ซึ่งถือเป็นอาชีพของคนไทยตั้งแต่เมื่อครั้งบรรพบุรุษรุ่นแรก ๆ เมื่อเรารสามารถทำการเกษตรได้มาก ก็มีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ตลอดปี นอกจากนี้ ผลผลิตที่เหลือเราจะยังสามารถนำไปส่งออกทำรายได้ให้กับประเทศไทยได้อย่างมหาศาล แต่มาวันนี้ป่าไม้ที่เคยมีกลับหายไป เหลือเพียงแต่ตีกรามบ้านช่องตั้งตระหง่านเต็มเมืองจะมองหาความเขียวซีดงเข่นคนนั้นเป็นเรื่องยาก แม้แต่ในชนบทบางที่ก็ไม่เหลือให้เห็นแล้ว มีแต่เรือกสวนไร่น่า เพื่อการค้าและความอยู่รอดของชีวิตมนุษย์เราเท่านั้น เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันบังคับ ของป่าซึ่งเคยเป็นสินค้าลือชื่อของไทยในอดีต เช่น ครัว กำยาน งาช้าง และสมุนไพรต่าง ๆ ก็พลอยสูญหายไป

พร้อมกับป่าไม้อันเป็น เรามักจะใช้ไม้สัก ซึ่งนั้นไม่ได้แล้ว เพราะไม่สามารถดำเนินการได้แล้วแต่ได้มาจาก มีสูง ทำให้เกิดความต้องการ ล้วนแล้วแต่ได้มาจากที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของต่าง ๆ เพียงเพราะต้อง เท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ป่าไม้ เกือบหมดแล้วมีชีวิตทุกชีวิตรึมหายใจด้วย ทั้งชีวิตรุ่น เช่น ความแห้งแล้ง ทำลายป่าในส่วนนี้เป็น ถ้าช่วงไหนฝนตกจะตกรัฟฟ์ ลิน ทั้งยังส่งผลกระทบ ก้าชาร์บอน dioxide อย่างมาก ถ้าหากคนไทยเราคงแห้งแล้งร้า สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ร่วมมือกันพื้นฟูสภาพป่า

เมื่อประเทศไทยอยู่ในเมืองไทยไปต่อจากน้ำทางที่จะพัฒนา เป็นการพัฒนาทางด้านความคุ้มกับความเจริญ

พร้อมกับป้าไนอันเป็นผลมาจากการน้ำมือของคนไทยเรานี่เอง เราจะพบว่า แต่ก่อนเวลาสร้างบ้าน เรายังจะใช้ไม้สัก ซึ่งเป็นไม้มีค่าของไทย เนื่องจากมีคุณภาพดี ตอนนี้จะสร้างบ้านด้วยไม้สัก นั้นไม่ได้แล้ว เพราะไม่รู้จะหาได้จากที่ไหน การที่สภาพป้าไนในบ้านเราเลื่อมโถรมลงไปมาก สาเหตุสำคัญที่สุด ก็มาจากการตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกแผ้วถางป่าของคนไทยเรานี่เอง นับว่าเป็นผลพวงมาจากการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้อัตราการเพิ่มของประชากร มีสูง ทำให้เกิดความต้องการบ้านจัดต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตสูงมากขึ้น ซึ่งบ้านจัดต่าง ๆ เหล่านี้ ส่วนแล้วแต่ได้มาจากป้าไนทั้งสิ้น จึงเกิดการรุกล้ำเข้าไปในพื้นที่ป่าไม้มากขึ้น นอกจากนี้ สาเหตุที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของการบุกรุกพื้นที่ป่า ก็คือ ความเห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้ของพากเพียรค้านายทุน ต่าง ๆ เพียงเพราะต้องการให้ตนมีอิทธิพลเหนือนบุคคลอื่น มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจของตน ท่านนั้น ทั้ง ๆ ที่ป้าไนเราให้อะไรกับคนไทยเรา กานนเหล่ายังร้อยหลายนเท่า ป้าไนเป็นแหล่งเกื้อกูลแก่สิ่งชีวิตทุกชนิด เนื่องจากป้าไนคือแหล่งอาหาร แหล่งที่อยู่ของสัตว์โลกนานาชนิด รวมถึงมนุษย์เองด้วย ทั้งช่วยป้องกันภัยธรรมชาติอันจะก่อให้เกิดผลเสียต่อบ้านไทยเรามากมาย เช่น ความแห้งแล้ง อุทกภัย วาตภัย เป็นต้น ซึ่งตอนนี้เราก็ได้รับผลกระทบจากการตัดไม้ทำลายป่าในส่วนนี้เป็นอันมาก จะเห็นว่าบางครั้งในช่วงฤดูฝน ฝนก็จะไม่ตกตามฤดูกาล แต่ถ้าช่วงไหนฝนตกก็จะตกหนักมากจนทำให้เกิดน้ำท่วม อันก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งยังส่งผลกระทบต่อการเกษตรกรรมด้วย นอกจากนี้ป้าไนยังเป็นแหล่งหมุนเวียน ก้าชาร์บอนไดออกไซด์กับก้าชอกซิเจน ซึ่งมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของพืชและสัตว์เป็นอย่างมาก ถ้าหากคนไทยเรายังคงตัดไม้ทำลายป่าเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ วันหนึ่งเมื่อป่าหมดไปประเทศไทยเราจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เช่นไร หนทางเดียวที่จะรักษาสภาพป้าไนให้ยืนยงคู่เมืองไทยได้ก็คือ การร่วมมือกันฟื้นฟูสภาพป้าไนให้ดีขึ้นอย่างจริงจัง

เมื่อประเทศไทยเรายังดำรงความเป็นไทยอยู่ได้ เราก็ควรรักษาความเป็นไทยนี้ไว้ให้คงอยู่ เมืองไทยไปตระนานาเท่านานี้แล้วก็ชั่วหลาบ แต่ก็มีให้หยุดแค่รักษาไว้ให้คงอยู่ได้เท่านั้น ควรหาทางที่จะพัฒนาประเทศไทยให้มีความเจริญรุ่งหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ ซึ่งเป็นการพัฒนาทางด้านวัฒนา แต่ในขณะเดียวกันเราก็ต้องพัฒนาจิตใจของเราให้เจริญงอกงาม ควบคู่ไปกับความเจริญทางด้านวัฒนาด้วย

จราญา รัตนกรรณ์

ขั้น ม.4/2

โรงเรียนสามัคມมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รางวัลที่ 3

จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย

นับแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา การปกครองระบอบประชาธิปไตยต้องล้มลุกคลุกคลานเกิดวิกฤติการณ์ ต่าง ๆ หลายครั้งหลายหน้า ซึ่งเกิดจากความขัดแย้งเชิงอำนาจผลประโยชน์กันในคณะผู้บริหาร บ้านเมืองถึงขั้นรุนแรงบ้าง ไม่รุนแรงบ้างเรื่อยมาจนถึงวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ได้เกิดเหตุการณ์จลาจลขึ้นในบ้านเมืองอย่างรุนแรง แต่ด้วยอำนาจพระสยามเทวาธิราช และด้วยพระบารมี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บ้านเมืองจึงสงบลง หากไม่ด้วย เดชะพระบารมีแล้วไม่อាគาศการณ์จะตามรุมของบ้านเมืองได้

หากนึกคิดย้อนหลังไปเมื่อ 25 ปีที่ผ่านมา ณ วันที่ 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งเรียกเหตุการณ์สำคัญวันนั้นว่า “วันมหาวิปโยค” เป็นวันที่เกิดความเครียดลดใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าในหมู่ประชาชนชาวไทยหรือชาวโลกต่างพากันอกลั้นหวั่นหาย อันเนื่องมาจากความคิดเห็น ทางการเมือง ความขัดแย้งทางอำนาจระหว่างรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี กับนิสิต นักศึกษาและประชาชนคนไทยด้วยกัน ถึงกับคนไทยด้วยกันต้องเสียเลือด น้ำตา และ ชีวิตทรัพย์สินถูกเผาถูกทำลายเสียหายมโหฬา ทั้งนี้เพื่อระความหลงมัวเมาอำนาจผลประโยชน์ ของตนและพวกพ้องบวารที่ส่วนมีภัยดีบังคบານกลุ่ม อำนาจการปกครองบ้านเมืองตกอยู่ใน มือของตระกูลกิตติขจร กับตระกูลจารุเลสตีย์

การปกครองบ้านเมืองประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรม ขาดลิทธิเสรีภาพความ เสมอภาคเท่าเทียมกันทั้งในการพูดการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการประกอบล้มมาอาชีพ เสียงชีวิตตนเองและครอบครัวต่างได้รับความเดือดร้อนความอดอย่างมาก ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ประชาชนตกอยู่ ในความหวาดกลัว ต่างพยายามอุดหนอกลั้นตลดามาจนเงือดขึ้นด้วยความทุกข์หนักที่จะอดทนต่อไปไม่ ได้แล้วก็เริ่มมีปฏิการิยาตอบโต้ แสดงความคิดความเห็นและเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรมกับรัฐบาล

นิสิต นักศึกษาโดยตลอด เห็นว่า ประชาชนและประเทศ ในทางรัฐสภาพและยังมี วิพากษ์วิจารณ์การบริหาร ให้ต้นแบบและพวากพื้น ชาติ ความทุกข์ยาก แก้ไขให้ การบริหารนั้น ประเทศ ผู้ได้อ่านว่าเป็น อันชอบธรรมตามกฎหมาย ให้ความสำคัญให้การ คืนอำนาจให้แก่ประชาชน เมืองเจริญก้าวหน้าพัฒ รัฐประหารยึดอำนาจ จนลิ้น

กลุ่มนิสิต นักศึกษา อยู่แล้วยิ่งได้เห็นพฤติกรรม สร้างภาพลวงตาประชาชน ต่อไปไม่ได้แล้ว

นิสิต นักศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นหลักในการปกครอง ได้แพร่ขยายออกไปอย่าง ได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในข้อหาเกิดขวางการจราจร และข้อหาเมืองการกระทำการ ลั่นการของรัฐบาลไป บนนั้น เป็นการย้ำยุบ เป็นเครื่องซังให้แก่นิสิต นักศึกษา ไปตามครรลองของประเทศไทย

นิสิต นักศึกษาผู้ได้ชื่อว่าปัญญาชน ได้ศึกษาติดตามการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาลมาโดยตลอด เห็นว่าการบริหารบ้านเมืองมีแต่สร้างปัญหานำความทุกข์ความเดือดร้อนมาสู่ประชาชนและประเทศชาติ แต่ยังเห็นว่ายังมีสมาชิกสภาพแurenรายภูรที่ทำหน้าที่แทนประชาชนในทางรัฐสภาพและยังมีลือสารมวลชนทุกสาขาอาชีพทำหน้าที่เป็นปากเสียงแทนประชาชนในการวิพากษ์วิจารณ์การบริหารบ้านเมืองของรัฐบาลอันไม่ชอบมาพากลโดยมุ่งแต่จะกอบโกยผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้องบริวารที่สามิกัด โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ ความทุกข์ยาก ความเดือดร้อนที่ประชาชนเมื่อยู่รัฐบาลไม่ได้ให้ความสนใจเข้าไปช่วยเหลือแก้ไขให้ การบริหารบ้านเมืองไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ผู้ได้ชื่อว่าเป็นเจ้าของประเทศ ผู้ได้ชื่อว่าเป็นเจ้าของอำนาจในบ้านเมืองอย่างแท้จริง การที่ประชาชนเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรมตามกฎหมายและหลักการของประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน แทนที่รัฐบาลจะให้ความสำคัญให้การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้ หรือหากรัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็ควรจะคืนอำนาจให้แก่ประชาชน เพื่อประชาชนจะได้เลือกคนดีมีฝีมือเข้ามาบริหารบ้านเมืองให้บ้านเมืองเจริญก้าวหน้าพัฒนาต่อไป แต่การกระทำของรัฐบาลไม่เป็นเช่นนั้น กลับทำการปฏิรูประบบที่ขาดทุนอดกลั้น ตอบไม่ได้แล้ว

กลุ่มนิสิต นักศึกษา และประชาชนที่มีความไม่ชอบใจการทำงานของรัฐบาลเป็นทุนอยู่แล้วยังได้เห็นพฤติกรรมการกระทำอันสกปรกโสมของผู้หลงอำนาจ ปฏิรูประบบที่ขาดทุนอดกลั้น สร้างภาพลวงตาประชาชน ตอบตาประชาชน ดูถูกภูมิปัญญาประชาชนจนเหลือที่จะอดทนอดกลั้น ตอบไม่ได้แล้ว นิสิต นักศึกษา จึงได้รวมกลุ่มกันขึ้นสร้างกระเสต์ต่อต้านและเชิญชวนประชาชนและอาจารย์มหาวิทยาลัยเข้าเป็นแนวร่วม ประกาศแรกต้องการเรียกร้องรัฐธรรมนูญประชาธิปไตย เป็นหลักในการปกครอง จึงเกิดแรงผลักดันให้เกิดการเรียกร้องรัฐธรรมนูญขึ้น และการเรียกร้อง ได้พยายามออกไปอย่างกว้างขวางสู่ประชาชนทุกสาขาอาชีพ ไปตามท้องถนนโดยสันติวิธี แต่ ได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลเข้าทำการจับกุมผู้นำนิสิต นักศึกษาและอาจารย์ประมาณ 13 คน ให้ออกจากมหาวิทยาลัย รัฐธรรมนูญกันกินกว่าห้าคนขึ้นไปเข้าข่ายเป็นกบฏคิดล้มล้างรัฐบาล และข้อหาฟ้องร้องกระทำการเป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งแต่ละข้อหาล้วนเป็นความผิดร้ายแรงโgoeing ประหาร การลั่นการของรัฐบาลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลเข้าทำการจับกุมนิสิต นักศึกษาและอาจารย์ ไปนั้น เป็นการยั่วยุ เป็นการท้าทายพลังของนิสิต นักศึกษาและประชาชน ยิ่งสร้างความเคียดแค้นซึ่งให้แก่นิสิต นักศึกษาและประชาชนเพราการเรียกร้องรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยดำเนินไปตามครรลองของประชาธิปไตย และการเรียกร้องนั้นกระทำโดยสันติวิธีหรือแบบอหิงสา

เมื่อผู้อำนวยการ นักศึกษา อาจารย์ถูกจับกุม กลุ่มนิสิต นักศึกษาจึงได้รวมกลุ่มกันอย่างเห็นได้ชัดเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลปล่อยตัวผู้ถูกจับกุมไปทั้ง 13 คน ภายใน 24 ชั่วโมง โดยไม่มีข้อแม้แต่อย่างใด รัฐบาลไม่ให้ความสำคัญต่อข้อเรียกร้องนี้ และออกข่าวบิดเบือนความเป็นจริงพร้อมกับชี้ว่าจะใช้มาตรการ 17 กับกลุ่มผู้ชุมนุมทุกคน กลุ่มนิสิต นักศึกษาจึงได้เคลื่อนไหวรวมตัวกันเข้ามายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จากจำนวนคนเป็นพันกว่าจำนวนเป็นแสนและเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และได้มีการติดต่อประสานงานกันระหว่างนักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนที่อยู่ในต่างจังหวัดทุกจังหวัด เมื่อจำนวนผู้ชุมนุมมากขึ้นเต็มบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แล้ว จึงเคลื่อนขบวนออกจากมหาวิทยาลัย มีนักเรียนตัวเล็กๆ นิสิต นักศึกษา ประชาชนออกมาร่วมเต็มท้องถนนหลวง ถนนราชดำเนินนอกและถนนราชดำเนินใน จุดมุ่งหมายไปรวมตัวกันที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย สองฝั่งถนนราชดำเนินแห่งหนึ่งด้วยฝูงชน ส่วนในต่างจังหวัดก็ไปรวมตัวกันที่ศาลากลางจังหวัด มีนักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนชาวไร่ชาวนา กรรมกรพร้อมเคลื่อนขบวนเข้ากรุงเทพฯเพียงรอคำสั่งจากศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาเท่านั้น

เมื่อนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนมาร่วมตัวกันอยู่บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยแห่งหนึ่งนัดจนแห่ขยายเต็มถนนราชดำเนินและหน้าพระบรมรูปทรงม้า เหตุการณ์เริ่มตึ่งเครียดเข้าทุกขณะทุกวินาที ซึ่งมีที่ท่าว่าจะเกิดการประท้วงอย่างรุนแรงระหว่างนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนกับตำรวจทหาร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์พระปรมุขของชาติ ทรงสดับเหตุการณ์โดยลำดับด้วยพระราชหฤทัยจดจ่อ ได้ทรงพยาຍາมแก้ไขสถานการณ์เพื่อไม่ให้เกิดความรุนแรงขึ้น ได้พระราชทานพระบรมราชนูญญาติให้คณะกรรมการกลางนักเรียน นิสิต นักศึกษาเข้าเฝ้าฯเพื่อขอพระราชทานคำปรึกษา ในวันที่ 13 ตุลาคม เวลา 16.20 น.

หลังจากคณะกรรมการกลางนักเรียน นิสิต นักศึกษา ได้รับพระราชทานคำปรึกษา จนเป็นที่ตกลง เหตุการณ์ที่กำลังคุกรุนгинลั่นระเบิดอยู่แล้วได้เริ่มคลี่คลายลง กลุ่มผู้เรียกร้องยอมสละด้วยเดินทางกลับบ้าน ได้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดในช่วงเช้าของวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ขณะที่นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนกำลังฝ่าลิ่งกีดขวางของตำรวจรอไป เสียงปืนดังติดต่อ กัน นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนถูกยิงได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตลง ผู้ที่ไม่ได้รับบาดเจ็บต่างพากันช่วยเหลือเพื่อนที่บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล ด้วยสัญชาตญาณผู้สืบสายเลือดของบรรพบุรุษผู้กล้าหาญ นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนก็ไข่คัวหาหาก้อนอิฐทิ้งท่อนไม้เศษเหล็ก วิ่งกรูเข้าไปต่อสู้กับผู้ถือปืนและรถถังด้วยความทุ่มเท ไม่หวัดกลัวความตายแม้แต่น้อย คนไทยที่เคยติดตามข่าวสารในประเทศไทยที่เข้มข้น กลุ่มคนที่อยู่

นอกการชุมนุมถือโอกาสเดินขบวนแสดงจลาจลบ้านเมือง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

พระราชทานกระเสประราชด้วยพระบารมี

เหตุการณ์ทุกอย่างยุติลง

“วันนี้เป็นวันที่ประเทศไทย

ไทย ตลอดระยะเวลา

นักศึกษาและรัฐบาล

เข้ามาทำให้เกิดการประชุมนับร้อย ขอให้

ให้ชาติบ้านเมืองกล

กบกน กิตติชัชร ใจ

จึงแต่งตั้งให้นายสัม

กันสนับสนุน เพื่อให้

เต็มเปี่ยม และแก้ไข

สุขความเจริญสุ่งเริ่ม

พอสิ้นกระแสไฟฟ้า

ลงบลงในทันที บ้านเมือง

ทั้งนี้ ด้วยเดชะพระบาร

ไทยทุกหมู่เหล่า หายไปประ

การเรียกร้องรัฐ

ชาติบ้านเมือง และเพื่อค

ศึกษา ข้าราชการ พ่อค้า

ชีวิตแลกมาซึ่งสิทธิ เสรีภาพ

ราคาแพงที่สุด ทั้งนี้ เพื่อ

ยอมสละชีวิตเพื่อชาติ เพื่อ

และเกิดอนุสติ

ประการแรกเป็น

ไม่ชอบธรรม หลงอำนาจที่

ไตรてるองอย่างต้องแก้ ปล่อยให้ความโลภครอบงำจิตใจ ขาดจิตสำนึก อันอ่อนน้อมเป็นเพียงภาพหลวงตาลงใจให้ฝักฝื่นอยู่ในกิเลสตั้ดหานก้าวไปสู่ท่านนะ เลื่อมเลี้ยงค์ตระกูลและในที่สุดไม่มีแม้แต่เดินให้อาศัยเป็นคนไร้แต่เดิน

ประการที่สองเป็นอนุสติเดือนใจสำหรับผู้ได้รับชัยชนะ เมื่อได้ชัยชนะแล้วไม่ควรลืมด้วย ต้องมีสติสัมปชัญญะรู้ด้วยทุกขณะและคิดอยู่เสมอว่ารัฐธรรมนูญประชาธิปไตยที่ได้มาต้องเอาใจใส่พิทักษ์รักษาพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้าให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ก้าวไปสู่โลกกว้าง พระหนักและมีจิตสำนึกว่ารัฐธรรมนูญประชาธิปไตยใช่ว่าเพียงเจริญตัวอักษรไว้เป็นข้อกำหนดหรือเป็นกฎหมายก็จะถือว่าเราเป็นประชาธิปไตยแล้ว ย่อมเข้าใจคาดเคลื่อนประชาธิปไตยอยู่ที่ตัวเรา ทุกคนที่จะต้องยึดถือปฏิบัติตามลายลักษณ์อักษรที่เจริญไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างเคร่งครัด ไม่ล่วงละเมิดไม่ฝ่าฝืนข้อกำหนดในรัฐธรรมนูญ และพร้อมที่จะพิทักษ์สืบสานสายใยประชาธิปไตยตามเจตนากรรมของวีรชน 14 ตุลาคม ไม่ประมาทปล่อยให้รัฐธรรมนูญถูกยำมและเกิดประวัติศาสตร์ข้ารออยู่ข้างหน้า

พวกเรายาวนานรุ่นใหม่จะตระหนักและสร้างจิตสำนึกในความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ ยึดมั่นในความรักสามัคคี ให้สมกับคำว่า สามัคคีคือพลัง ชัยชนะที่คนไทยทุกคนได้รับมา เพราะพลังแห่งความสามัคคี เยาวชนรุ่นใหม่จะเหตุถูนวีรกรรมของวีรชนผู้กล้า 14 ตุลา และบรรพบุรุษผู้กล้าหาญที่เสียสละชีวิตรักษาชาติ รักษาแผ่นดินไทยให้อยู่รอดปลอดภัยมาจนถึงทุกวันนี้ เพื่อแสดงความกตัญญูตัวที่ต่อผู้มีพระคุณผู้กล้าหาญเหล่านั้นตลอดไป

พวกเรายาวนานรุ่นใหม่

จะஸະຄວາມສຸຂສຸກສໍາຮາຍ

จะພິທັກຍົກຍົກໝາດີຄາສົນກົມຕົງ

จะສະແໜ້ວິຫຼຸດປູ້ອົບປະກິດ

จะສືບສານສາຍໃເຜົກລ້າຫາຍ

จะປະສານຄວາມຮັກສາມັກຄື

จะຢືນຍັດປະຈາບີໄຕຍ່ໄໝໜ່າຍໜ່າ

ເໜືອນວິຮັນຄົນດີສືບສືບ

นายสุธีร์ ชีระปัญญาพงศ์

อายุ 15 ปี ชั้น ม.3

129 ซอย 32 ถนนรามคำแหง แขวงสวนหลวง

เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250

ราบวัลขมเปyx

จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย

บทนำ

“...คนไทยรักชาติรักษาแผ่นดินเป็นปึกแผ่นมั่นคงมาได้ ด้วยสติปัญญา

ความสามารถและด้วยคุณความดี อิสรภาพ เสรีภาพ ความร่มเย็นเป็นสุข ตลอด
จนความเจริญทุกอย่างที่มีอยู่บัดนี้ บรรพชนของเรารู้มีความสำนึกระหนัก
ในความเป็นไทย และมีความอุตสาหะพากเพียร พร้อมทั้งความกล้าหาญเลี้ยงเหล
เป็นผู้สร้างสมไว้ทั้งนั้น เราทั้งหลายในปัจจุบัน จึงต้องถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบ
อย่างสำคัญในอันที่จะรักษาคุณความดี พร้อมทั้งจิตใจที่เป็นไทยนั้นไว้ให้หนัก
แน่นมั่นคง และสืบทอดกันต่อไปไม่ให้ขาดสาย ประเทศจึงจะดำรงอยู่เป็นไทย
ตลอดไป...”

ความข้างต้นนี้ คือพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงเน้นให้คนไทยทุกหมู่เหล่า ได้สำนึกระหนักถึงความเป็นไทย ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของชาวไทยทุกคน ที่จะต้องช่วยกันทุกวิถีทางเพื่อจะรักษาความเป็นไทยให้คงอยู่ตลอดไป โดยเฉพาะ “เยาวชน” ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต จะต้องระหนักแล้วว่า ขณะนี้ชาติไทยของเรากำลังประสบปัญหาหลายด้าน และที่สำคัญก็คือ ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อความมั่นคงของชาติและความเป็นอยู่ของประชาชน ดังนั้น เยาวชนทั้งหลายไม่ควรจะนิ่งดูดาย จะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการทุกรูปแบบ เพื่อแก้ปัญหาของชาติบ้านเมืองให้บรรเทาเบาบางหรือไปในที่สุด ซึ่งก็คือ การมี “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย”

คำว่า “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” กล่าวโดยสรุปก็คือ การที่จิตรู้ดีว่าขณะนี้เมืองไทยของเรายังอยู่ในสภาพแย่ๆ และควรจะทำอย่างไร ตัวอย่างของเยาวชนที่แสดงให้เห็นถึงการมี “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” ก็คือ เหตุการณ์ “14 ตุลา 16” ที่เรียกว่า “วันมหาวิปโยค” เมื่อ 25 ปีที่แล้วมา เหตุการณ์ครั้งนั้น เยาวชนของไทยได้ “ออกมายก嗓子” เพื่อเรียกร้องหาอิสรภาพ และให้ได้มาซึ่งประชาธิปไตย ถึงแม้จะเสียชีวิตและเลือดเนื้อเป็นจำนวนมากก็ตาม ภาพของ

เยาวชนนับหมื่นนับแสนที่เดินขบวนเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ภาพของเยาวชนที่ถูกยิงเมื่อวันในไม่ร่วง ภาพของเยาวชนผู้กล้า นายประพัฒน์ แซ็ชัว หรือ “ไอ้ก้านยา” ที่ถือไม้ระบบต่อสู้กับอาชญากร ภาพของเยาวชนชายหญิงที่สละเลือดช่วยเหลือผู้บาดเจ็บด้วยใบหน้าของหัวใจ และอีกหลาย ๆ ภาพ ยังปรากฏขัดเจนมาจนถึงทุกวันนี้ โดยเฉพาะอดีตเยาวชนที่ร่วมในเหตุการณ์ครั้งนั้น จะไม่มีวันลืมภาพต่าง ๆ เหล่านั้นได้เลย และนั่นก็คือ “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” ของเยาวชนอย่างแท้จริง

ถ้าจะหันกลับมาดูสภาพการณ์ของสังคมไทยในปัจจุบัน ทุกคนต่างก็รู้สึกถึงปัญหาต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นโดยเฉพาะภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ซึ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นทุกขณะ แต่เป็นที่น่าลังเกตว่า นับตั้งแต่เริ่มเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจจนถึงทุกวันนี้ หลายคนโดยเฉพาะอดีตเยาวชนที่ร่วมในเหตุการณ์ “14 ตุลา 16” ต่างก็ตั้งข้อสังเกตว่า เยาวชนไทยในยุคปัจจุบัน ไปอยู่ที่ไหน และกำลังทำอะไรกันอยู่ “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” ที่จะแสดงออกถึงพลังของเยาวชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชาติบ้านเมืองทำไม่ถึงไม่ให้เห็น ภาพและข่าวที่ได้รู้ด้วยตัวเอง คือ หลวงตามหาบัวและพระอาจารย์พยอม ต้องช่วยกันรับบริจาคเงินและห้อมห้อม เพื่อห่อไปกับกุชาติไทยให้เป็นอิสรภาพ “ไออัมเอพ” นี่คือข้อเท็จจริงที่เยาวชนทั้งหลายจะต้องนำไปพิจารณา

เยาวชนไทยที่รักทั้งหลาย ยังไม่สายเกินไปที่ทุกท่านจะรวมพลังเพื่อแสดงออกถึง “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” ให้ประวัติศาสตร์ได้จารึกไว้ เช่นเยาวชนเมื่อ 25 ปีที่ผ่านมา ในเหตุการณ์ “14 ตุลา 16” และในฐานะที่เป็นเยาวชนไทยคนหนึ่ง ที่รักและหวงแหนพื้นแผ่นดินไทยเช่นบรรพชน ครรช.x เสนอแนะแนวทางสำหรับเยาวชนไทยที่จะแสดงออกถึง “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” ในภาวะที่บ้านเมืองของเรากำลังประสบภัยบปญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาทางเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

ประการแรก เยาวชนไทยทุกคนต้องยึดมั่นและศรัทธาใน “เอกลักษณ์ของชาติ” อันได้แก่สถาบันหลัก คือ สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกป้องระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สถาบันหลักทั้งสี่ เปรียบเสมือนเสาลีดที่ค้ำหุนความมั่นคงของประเทศไทย ดังคำกลอนที่ว่า

◎ เสาที่หนึ่งแห่งนี้หรือคือชาติไทย เสาที่สองผ่อง宏大 ให้คือศาสนา

◎ เสาที่สามยืนหยัดกษัตริยา เสาที่สี่มีค่าประชาธิปไตย

เยาวชนทุกคนต้องยึดมั่นและศรัทธาในเอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งเป็นจิตสำนึกเบื้องต้น โดยการช่วยกันเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ดังต่อไปนี้

- การเสริมสร้าง
ดีงามของคนไทยและชาติไทย
ความเคารพ ความกตัญญู
ไม่ดี เช่น ความฟุ่มเฟือย ก

- การเสริมสร้าง
พุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนา
ธรรมงค์และต่อต้านอภัยมุข
4 ประการ ตามพระบรมรา
ษฎาติ และจาก ให้เป็นคุณด

- การเสริมสร้าง
สำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์
พระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศ์
บรมราชโวหารและพระราชนัด
ดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล
พระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ

- การเสริมสร้าง
ประชาชนนำไปใช้สิทธิในการเลือ
เมืองที่ดี มีความรู้ความสามารถ
ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“...สิ่งสำคัญในก
ควรจะทำให้คนทุกคน
เรียบร้อย จึงไม่ใช่การ
ได้บุกรุกบ้านเมือง แม
รุ่นรายได้...”

สิ่งที่ก่อภารណี คือ
เมืองไทย” ที่สำคัญ เพราะจะ
อื่น ๆ ต่อไป

ประการที่สอง เยาว
ต่าง ๆ ของบ้านเมืองและลังค

- การเสริมสร้างเอกลักษณ์เกี่ยวกับสถาบันชาติ โดยการช่วยกันรักษาเอกลักษณ์ที่ดีงามของคนไทยและชาติไทย เช่น การเคารพธงชาติ ความเมตตากรุณา ความโอบอ้อมอารี ความเคารพ ความกตัญญูต่อ เวที ความสุภาพอ่อนโยน ฯลฯ ขณะเดียวก็ช่วยกันขัดค่านิยมที่ไม่ดี เช่น ความฟุ่มเฟือย การใช้อภิสิทธิ์ เป็นต้น

- การเสริมสร้างเอกลักษณ์เกี่ยวกับสถาบันศาสนา เช่น การทำนุบำรุงส่งเสริมพระ-พุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมแห่งพุทธศาสนา ช่วยรณรงค์และต่อต้านอุบัติทั้งหลาย และที่สำคัญคือ ช่วยกันปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันได้แก่ สัจจะ ทมະ ขันติ และจาคะ ให้เป็นคุณธรรมประจำชาติของไทย

- การเสริมสร้างเอกลักษณ์เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น ช่วยเผยแพร่ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ พระราชกรณียกิจและพระมหากрутานิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์พร้อมกันนี้ ทั้งปฏิบัติและซักชวนกันให้ปฏิบัติตามพระบรมราโชวาทและพระราชนิรันดร์ โดยเฉพาะในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

- การเสริมสร้างเอกลักษณ์เกี่ยวกับสถาบันประชาชนอีกด้วย เช่น ช่วยรณรงค์ให้ประชาชนนำไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งผู้แทนทุกระดับ ยกย่องสนับสนุนนักการเมืองและพรรคการเมืองที่ดี มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรม ขณะเดียวกันก็ช่วยเผยแพร่พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า

“...ถึงสำคัญในการปกครองก็คือ บ้านเมืองนั้นมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่ใช่ ให้จะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุข เรียบร้อย จึงไม่ใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดีให้คนดี ได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อน รุนแรงได้...”

สิ่งที่กล่าวมานี้ คือการแสดงออกของเยาวชนไทย ที่ซึ่งให้เห็นการมี “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” ที่สำคัญ เพราะจะเป็นพื้นฐานที่จะก่อให้เกิด “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” ในด้านอื่นๆ ต่อไป

กระบวนการที่สอง เยาวชนไทยทุกคนเรียนรู้และติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ ต่างๆ ของบ้านเมืองและสังคมโลกอยู่ตลอดเวลา โดยการติดตามจากสื่อมวลชนต่างๆ ไม่

ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือวิทยุโทรทัศน์ เพื่อการได้ทราบเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาบ้านเมือง จะทำให้เกิดความตระหนักได้ทราบถึงสาเหตุ และมองเห็นแนวทางที่จะช่วยกันแก้ปัญหาได้ถูกต้องเหมาะสม เช่น ปัญหาภัยคุกทางเศรษฐกิจมีมูลเหตุสำคัญมาจากความละโมบ เห็นแก่ตัว ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักประหยัด เป็นต้น ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การเรียนรู้และติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็น “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” อย่างหนึ่ง ที่เยาวชนไทยทั้งหลายพึงประพฤติปฏิบัติ

ประการที่สาม เยาวชนไทยทุกคนต้องรวมพลังกันช่วยแก้ปัญหาของชาติน้ำเมือง ทุกวิถีทาง กล่าวคือ ในสภาพการณ์ปัจจุบัน นอกเหนือจากการยึดมั่นและสร้างรากฐานของชาติ ตลอดจนการเรียนรู้และติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็น “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” อยู่แล้ว เยาวชนไทยทุกคนต้องร่วมมือร่วมใจกันหาวิธีแก้ปัญหาของบ้านเมืองที่กำลังประสบอยู่ อันเป็น “จิตสำนึก” ที่สำคัญยิ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิธีการแก้ปัญหา “ภัยคุกทางเศรษฐกิจ” ซึ่งจะลงผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย สามารถกระทำได้หลายวิธี ที่สำคัญ คือ

วิธีแรก เยาวชนทุกคนจะต้องช่วยกัน “ประหยัด” ทุก ๆ ด้าน กล่าวคือ เป็นที่ทราบกันดีว่า การที่ประเทศไทยเราต้องประสบกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจทุกวันนี้ สาเหตุสำคัญ ก็คือ เราใช้จ่ายกันอย่างฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักประหยัด ดังนั้น วิธีการที่จะกอบกู้ฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยให้กลับสู่สภาพเดิม ก็คือ “การประหยัด” เพราะเป็นวิธีที่ดีที่สุด เยาวชนทุกคนสามารถกระทำได้ และไม่เพียงแต่เยาวชน ชาวไทยทุกคนก็สามารถกระทำได้เช่นเดียวกัน

สำหรับเยาวชนนั้น การประหยัดควรจะเริ่มตั้งแต่การประหยัดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น เลือกซื้อข้าวของเครื่องใช้เฉพาะสิ่งที่จำเป็นจริง ๆ โดยเฉพาะครัวซึ่งสินค้าที่ผลิตในเมืองไทยเท่านั้น เลิกล้มค่านิยมที่จะต้องใช้ของต่างประเทศหรือยี่ห้อดัง ๆ จากต่างประเทศ เช่น เลือกผ้า เครื่องประดับ เป็นต้น เพราะจะช่วยให้เงินตราหมุนเวียนอยู่ในประเทศไทย อาหารการกินก็ควรดีปรับประทานตามร้านที่มีราคาแพง อย่าลืมว่าเรายังขอเงินฟ่อแม่ออยู่ อย่ายุ่งหะหะ หลายก็อย่าไปยุ่งเกี่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเที่ยวเตร่ยามค่ำคืนตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ควรดีเว้น เพราะนอกจากจะเสียเงินเสียทองแล้ว ยังอาจจะทำให้ฟ่อแม่ผู้ปกครองเดือดร้อนและเกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกด้วย

นอกจากจะประหยัดค่าใช้จ่ายประจำวันแล้ว สิ่งที่เยาวชนจะช่วยประหยัดได้อีก ก็คือ การช่วยประหยัดไฟฟ้า น้ำประปา น้ำมันเชื้อเพลิง และแก๊ส โดยเฉพาะไฟฟ้าและน้ำประปา วิธีประหยัดก็คือ เมื่อเลิกใช้งานต้องปิดทันที และใช้มือจำเป็นจริง ๆ อุปกรณ์ชำรุดร้าวให้หายไป

ต้องแก้ไขให้ดี เลือกใช้อุปกรณ์แก๊ส ก็ต้องรู้จักประหลาด ไม้อย่างมีประสิทธิภาพนั่น ผลจาก “การประหลาด” ยังช่วยประหยัดเงินเต็มส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้ชัด และที่สำคัญก็คือลดอคุลยเดช ที่ว่า

“... วิถีทางดำเนินของ เนื่องมาจากความวิ ของโลก ยกยิ่งที่เร ตัวเรามากเข้า โดย กำหนดต่อไปได้ดี

วิธีที่สอง เยาวชนจะต้องรู้จักหน้าที่ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ช่วยหารายได้หัดครอบครัว ในวันหยุดเรียน เป็นต้น ช่วยทำงานบ้าน ทำอาหารบ้านแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครอง

วิธีที่สาม เยาวชนจะตระหนักรู้ถึงภาวะวิกฤต ตลอดจนวิธีการที่จะช่วยกันบรรเทาภัย ร่วมกันรณรงค์เผยแพร่ ให้ประ อย่างไรต่อประเทศไทยและ

ส่วนในขั้นที่สอง “ประหยัด” เป็นสำคัญ ทั้งทั้งในสถาบันการศึกษาและตั้งเป็นชุมชน ชุมชนหรือก

ต้องแก้ไขให้ดี เลือกใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ที่มีคุณภาพและช่วยประหยัด สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิง และแก๊ส ก็ต้องรู้จักระหวัดใช้ เช่นเดียวกัน กล่าวโดยสรุป ก็คือ เยาวชนจะต้องรู้จักใช้สิ่งที่เกล้า
มาอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง

ผลจาก “การประหยัด” ดังที่กล่าวมา นอกจากจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัวแล้ว ยังช่วยประหยัดเงินตราไม่ให้ร่วงไหลไปต่างประเทศอีกด้วย นับเป็นหนทางหนึ่งที่เยาวชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งถือได้ว่าเป็น “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” ที่เห็นได้ชัด และที่สำคัญก็คือสอดคล้องกับพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ว่า

“... วิถีทางดำเนินของบ้านเมืองและของประชาชนทั่วไป มีความเปลี่ยนแปลงมาด้วย
เนื่องมาจากความวิบริตพันแปรของวิถีแห่งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่น ๆ
ของโลก ยกยิ่งที่เราจะหลีกเลี่ยงให้พ้นได้ จึงทำให้ต้องระมัดระวังปะบังปะคลอง
ตัวเรามากเข้า โดยเฉพาะในเรื่องการเป็นอยู่โดยประหยัด เพื่อที่จะอยู่ให้รอดและ
ก้าวหน้าต่อไปได้โดยสวัสดิ...”

วิธีที่สอง เยาวชนทุกคนจะต้องรู้จักหน้าที่ของตนเอง นอกเหนือจากการประหยัดแล้ว เยาวชนจะต้องรู้จักหน้าที่ของตนเอง ซึ่งก็คือ ต้องหมั่นศึกษาเล่าเรียน ประพฤติดีเป็นคนดี รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือ เล่นกีฬา ดนตรี และถ้าสามารถทำได้ ก็ควรช่วยหารายได้ให้ครอบครัว เช่น การปลูกผักสวนครัว เลี้ยงเป็ดไก่ การรับจ้างทำงานต่าง ๆ ในวันหยุดเรียน เป็นต้น ขณะเดียวกัน ก็ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นต้นว่า ช่วยทำงานบ้าน ทำอาหาร ซักรีดเสื้อผ้า ฯลฯ ซึ่งนอกจากจะช่วยประหยัดค่าจ้างเกี่ยวกับงานบ้านแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองยังมีเวลาเพิ่มขึ้นที่จะไปทำงานหารรายได้เพิ่มเติมอีกด้วย

วิธีที่สาม เยาวชนทุกคนจะต้องช่วยกัน “รณรงค์” ทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนได้รู้และตระหนักรถึงภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ หรือภัยทางเศรษฐกิจที่กำลังเกิดขึ้นในบ้านเมืองเรา ตลอดจนวิธีการที่จะช่วยกันภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจ สำหรับวิธีการนี้ ในขั้นแรก เยาวชนจะต้องช่วยกันรณรงค์เผยแพร่ ให้ประชาชนได้รู้ถึงภัยทางเศรษฐกิจที่กำลังเป็นอยู่ในขณะนี้ และจะส่งผลอย่างไรต่อประเทศไทยและประชาชน เรียกว่า “ชี้ภัยให้เห็น”

ส่วนในขั้นที่สอง เป็นการรณรงค์เกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหา โดยมุ่งเน้น “การประหยัด” เป็นสำคัญ ทั้งสองขั้นตอนที่กล่าวมานั้น จะดำเนินจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควบคู่กันไป ทั้งในสถาบันการศึกษาและนอกสถาบันการศึกษา กิจกรรมอาจมีหลายรูปแบบ เช่น การจัดตั้งเป็นชมรม ชุมนุมหรือกลุ่ม การจัดนิทรรศการ การบรรยายพิเศษ การอภิปราย ประมวล

เรียงความ บทความ คำชี้แจง สุนทรพจน์ การจัดทำเอกสาร แผ่นปลิว โปสเตอร์ เพย์เพร ขณะเดียวกันก็ทำการประชาสัมพันธ์ โดยผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจากนั้น อาจจะมีการร่วมมือกับภาครัฐบาลและองค์กรเอกชน เพื่อทำการรณรงค์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น หรืออาจจัดนัดชุมนุมเยาวชนทั่วประเทศเพื่อเรียกร้องเชิญชวนให้ชาวไทยร่วมมือกันกอบกู้ฟื้นฟูเศรษฐกิจให้กลับคืนมาดูเดิม

แนวทางทั้งสามประการที่กล่าวมานั้น เชื่อว่าเยาวชนทุกคนคงทำได้ และล้วนที่ได้กระทำไปแล้ว ย่อมแสดงให้เห็นถึง “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” อย่างแท้จริง

บทสรุป

พนักงานเยาวชนทุกท่าน บัดนี้ถึงเวลาแล้วที่ท่านจะแสดงพลังความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองให้ทุกคนได้เห็น เมื่อ 25 ปีที่ผ่านมา อดีตเยาวชนได้ช่วยกันต่อสู้กับชาติไทย กับภัยทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ผืนแผ่นดินอันเป็นที่รักยิ่งของเราราสามารถดำรงความเป็นชาติอยู่ได้ย่างมีเอกราษ มีเอกลักษณ์ มีเอกลักษณ์ มีเกียรติและศักดิ์ศรีสมเป็นมนุษยชาติทุกประการ และเพื่อเป็นการย้ำเตือนให้เยาวชนและคนไทยทุกคน ได้สำนึกระหนักถึงความเป็นไทย และมี “จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย” จึงควรขออัญเชิญพระบรมราชโวหารในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นเครื่องเตือนสติดังนี้

“...ประเทศไทยประกอบด้วยผืนแผ่นดินกับประชาชน และผืนแผ่นดินนี้เป็นที่เกิดที่อาศัยที่อำนวยประโยชน์สุข ความมั่นคงร่มเย็นแก่ประชาชนให้สามารถรวมกันอยู่เป็นปึกแผ่นเป็นชาติได้ มตินี้เป็นที่ตระหนักในใจและยอมรับันก็อกันทั่วไปมาแล้วตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และน่าจะยังเป็นเช่นนั้นต่อไปในวันข้างหน้า ด้วยเหตุนี้ ประชาชนผู้อยู่ในแผ่นดิน จึงต้องมีหน้าที่ที่จะร่วมกันประกอบการณ์กิจ เพื่อป้องกันรักษาผืนแผ่นดินไว้ให้ดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไป...”

นางสาวศิริพร เกษณียบุตร

อายุ 17 ปี

25/38 ถนนศรีสุริวงศ์ อ.เมือง จ.ราชบุรี 7000

เอกสารประกอบการเขียน

กรมประชาสัมพันธ์. สารความรู้ทางวิทยุกระจายเสียง. กรุงเทพฯ: เจริญการพิมพ์, 2530.

คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมราชวโรท.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษร
เจริญทัศน์, 2525.

สมพร เทพลิทรา. การพัฒนาอิจิตใจกับการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์ 2536.

สำนักงานสารนิเทศ, กองบัญชาการทหารสูงสุด. เพื่อแผ่นดินไทย. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์, 2538.

ราบวัลขณาฯ

จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย

สภาระปัจจุบันนี้ประเทศไทยของเราต้องเผชิญกับความเดือดร้อนมากมาย ย่อมมีปัญหามากมายด้วยที่รกรากในประเทศ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนไทยทั้งประเทศ เพื่อบัญหานั้นจะได้หมดไป แต่เมื่อเกิดปัญหาแล้วเราจะช่วยกันป้องกันและแก้ไขได้อย่างไร

จิตสำนึกเป็นสิ่งเดียวที่ทุกคนมี เพราะมีทั้งความดีและความชั่วอยู่ในตัวเอง ซึ่งจิตสำนึกนี้เองจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้หลายลีบหลายอย่าง แต่เราทุกคนก็ย่อมจะรู้จักในด้านของความดีเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากจิตสำนึกที่ดีจะนำไปสู่การกระทำที่ดีต่อตัวเอง วิถีทั้งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนตนและส่วนรวมตามลำดับ

นับตั้งแต่ประเทศไทยของเราเกิดขึ้นเป็นประเทศได้นั้นยอมเกิดจากความร่วมแรงร่วมใจของบุคคลต่าง ๆ ซึ่งก็เป็นบรรพบุรุษของเราที่ยอมเลี้ยงดูความสุขส่วนตัวมีเวลาให้ประเทศชาติมากกว่าประโยชน์สุขของตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่อนุชนรุ่นหลังว่าการมีจิตสำนึกที่ดีนี้เองที่ทำให้เราเป็นชาติไทยได้จนทุกวันนี้

จิตสำนักนี้จำเป็นที่ต้องได้รับการถ่ายทอดจากผู้ใหญ่สู่เด็ก หรือจากผู้ใหญ่ด้วยกันเอง เมื่อผู้ใหญ่ถ่ายทอดให้แก่เด็กต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำความดีต่าง ๆ เช่น ความอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ที่อายุโสดกว่า เมื่อทำพิธีกรรุจักการขอโทษ ความเกรงใจ และลีบต่าง ๆ ที่ต้องสอนให้เด็กรู้ว่าเป็นสิ่งที่ผิดต่อความรู้สึกที่ดีของคนไทย ล้วนจากผู้ใหญ่ด้วยกันเองนั่นก็คือ จิตสำนักที่ดีต่อการทำงานและอาชีพของตน ไม่คดโกง มีความจริงใจต่อลูกค้า ต่อนายจ้าง ลูกจ้าง หรือบุคคลอื่น ๆ แต่การที่จะปลูกฝังสิ่งดีๆอยู่ต้องอาศัยระยะเวลา ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้คนเราเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีที่เดียว

ในฐานะที่เราเป็นคนไทยจึงควรจะต้องทำอะไรสักอย่างหนึ่งเพื่อชาติบ้านเมืองจำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่เสมอไปเพียงแต่เป็นสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ตั้งใจทำแล้วสามารถทำให้ประเทศไทยดีขึ้นได้ เมื่อนำสิ่งที่ทุกคนสามารถกันก็จะยิ่งทำให้ประเทศไทยยิ่งพัฒนาได้มากขึ้นเท่านั้น

ถ้าจะเปรียบเทียบความดี กับสำนักอันชั่ว ráy แล้ว สำนักดีย่อมนำความเจริญมาให้

อย่างแน่นอน ส่วนความชั่วนำพาให้คุณมา อาทิเช่น กลับที่คิดร้ายก็จะแสดงเจ้าของนั้นไม่ยิ่ง ประเทศไทย มีการป้องกันทุกกรณี มาช่วยปรับปรุงพัฒนา สังคมของชาวชนบท เกษตรทฤษฎีใหม่ต่าง พื้นที่ส่วนราชการเครือค่ามากขึ้น ผลอย่างทำการเกษตรมากขึ้น ใกล้ชิดกันมากขึ้น และใจในปัญหาร่วมกันฯ

ศูนย์รวมจิต เกิดเหตุการณ์ใดที่ทำให้ซึ่งทุกประองค์ทรงทุ่มก้าวแม้แต่จะคิดทำคุณไทยเรามีจิตใจที่ไวและทำให้อิสรภาพร้ายจะแก้ไขได้มากmany ย่อมเป็นเครื่องทดสอบจากมีการช่วยเหลือกันแก่ผู้ยากไร้และผู้ว่างให้โอกาสไปถึงคนที่ต้องเป็นเครื่องค้ำจุนเราอยู่ในขณะที่บุคคลที่กำลังจับจ่ายใช้สิ่งของ

อย่างแน่นอน ส่วนความช้ำก็ย่อมนำมาซึ่งความวิตตี้เรื่องความเจริญไม่เป็นผลดีต่อผู้ปฏิบัติ เพราะความช้ำน่าพาให้ความคิดของคนเราเปลี่ยนไป เมื่อมีจิตสำนึกอันชัวร์ร้ายทำการสิ่งใดก็ส่งผลร้ายตามมา อาทิเช่น ถ้ามีจิตใจอันชัวร์ร้ายแล้วคิดทำการโดยจะปกปิดความลับไม่ได้ ลักษณะความลับที่คิดร้ายก็จะแสดงให้เห็นออกมากในวันใดวันหนึ่งแน่นอน การคดโกงแย่งลิ่งของมาจากผู้อื่นโดยเจ้าของนั้นไม่ยินยอมได้รับโทษจากลิ่งที่เกิดจากจิตสำนึกที่ไม่ดี

ประเทศไทยย่อมไม่ต้องการสิ่งที่เป็นการทุจริต นำความเสื่อมเสียมาสู่ประเทศจึงต้องมีการป้องกันทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชน ไม่ประพฤติในลักษณะที่ผิด ฉะนั้นจึงต้องหาภารกิจกรรมต่าง ๆ มาช่วยปรับปรุงพฤติกรรมของประชาชนให้ดีขึ้นโดยส่งเสริมความสามัคคีต่าง ๆ ซึ่งจะเห็นได้ในสังคมของชาวชนบทเป็นส่วนใหญ่ มีประเพณีอันดึงดีงามช่วยส่งเสริมจิตใจให้บริสุทธิ์ อีกทั้งการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นับเป็นมติใหม่ที่ช่วยพื้นฟูสภาพทางเศรษฐกิจและสภาพของจิตใจให้สดใสรูปโฉมใหม่ ทรงทำให้สังคมของชนบทมีคุณค่ามากขึ้น พloyทำให้คนหนุ่มสาวที่กำลังประสบปัญหาการวางแผนงานต่างกลับบ้านช่วยครอบครัวทำการเกษตรมากขึ้น ครอบครัวอบอุ่นมากขึ้น ส่งผลให้พ่อ แม่ ลูกและพี่ ป้า น้า อา ฯลฯ ได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น และที่สำคัญคือ มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ดีต่อกัน เกิดภาวะเชิงบวกในสังคม การร่วมมือ

ศูนย์รวมจิตใจของคนไทยอยู่ที่สถาบันพระมหากษัตริย์ อันเป็นสถาบันอันสูงค่ายิ่ง เมื่อเกิดเหตุการณ์ใดๆ ก็ทำให้สภាជิตใจของชาวไทยเลื่อมโกร姆 แต่เมื่อเรานึกถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งทุกพระองค์ทรงทุ่มเทต่อพระราชกรณียกิจเพื่อคนไทยทั้งล้าน เป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้เราไม่กล้าแม้แต่จะคิดทำความช้ำ กลับต้องเร่งทำความดีเพื่อตอบแทนพระมหากษัตริย์คุณ ส่งผลให้คนไทยเรามีจิตใจที่ห้อวัยจากคำพูดติดปากกว่า ไม่เป็นไรเสมอ คนไทยเราสืบทอดมาตั้งแต่古時候 จนมาถึงปัจจุบัน ไม่ต้องมองว่าตอกกังวลกับทุกข์ภัยต่าง ๆ เพราะเรารู้ว่ามีหนทางที่สามารถจะแก้ไขได้มากหมาย คนไทยสามารถเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสได้ ตลอดจนเป็นภาระหนี้สิน ย่อมเป็นเครื่องทดสอบได้อย่างดี ว่าเราคนไทยจะสามารถช่วยเหลือกันได้มากเพียงใด โดยดูได้จากการช่วยเหลือกันอย่างมากมาย เช่น การบริจาคลิ้งของเงินสกุลต่าง ๆ จัดเลี้ยงอาหารแก่ผู้ยากไร้และผู้ว่างงาน การรับสมัครงานหลายตำแหน่ง และอีกหลายอย่างโดยทุกวิถีทางเพื่อให้โอกาสไปถึงคนที่ด้อยกว่า เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นเป็นเครื่องพิสูจน์ได้ว่า ยังมีความเมตตา เป็นเครื่องค้ำจุนราษฎร์

ในขณะที่บุคคลส่วนหนึ่งกำลังช่วยเพื่อชาติอยู่ แต่เมื่อหันกลับไปมองในอีกแง่มุมหนึ่ง ที่กำลังจับจ่ายใช้สิ่งของจากต่างประเทศอย่างไม่ทูกขั้ว อาจจะรู้ไหมว่าประเทศอยากจะได้เงิน

ก้อนนั้นมาช่วยผู้ที่กำลังลำบากกว่า มีความจำเป็นมากกว่าที่จะทำให้เงินสูญไปกับกระเพาเพียงหนึ่งในอันเปรียบได้กับอาหารหลายสิบมื้อเลยที่เดียว น่าจะมีความสำนึกรักน้ำใจว่าผู้คนส่วนใหญ่กำลังรังสรรค์ให้หันมาสนใจไทยซึ่งมีคุณค่ามากกว่าและราคาถูกกว่า คนส่วนน้อยที่กำลังใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยควรระงับเสียและหันมาเที่ยวเมืองไทยกันให้มากขึ้น ไม่ใช่เพื่อใครแต่เพื่อประโยชน์ต่อคนไทยด้วยกัน

แม้แต่เรื่องเพียงเล็กน้อยที่เราไม่เคยจะสนใจสักเท่าไหร่นัก เช่น การปล่อยเวลาให้เสียไปกับการตระเวนหาหอยเบอร์ตามสถานที่ตั้ง ๆ ซึ่งเสียเวลาทั้งกำลังทรัพย์โดยใช้เหตุ สู้นำกำลังทรัพย์นั้นมาใช้ในการหาอาชีพใหม่ที่เป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดีกว่าที่สุดไม่เบียดเบี้ยนทั้งคน สัตว์ ต้นไม้ ไม่ต้องเปลืองแรงในการขุดขุด จ้องมองให้เลขประภู อาชีพเสริมช่วยให้เรารู้จักจัดสรรเวลาได้ถูกต้อง รู้จักเผื่อแผ่ เผยแพร่ ให้ผู้อื่นได้รับรู้ขยายผลไปสู่ผู้อื่นเข้ามาร่วมและเชิญชวนกันหารายได้พิเศษเพื่อเลี้ยงครอบครัวในยามที่เศรษฐกิจไม่อำนวยจะดีกว่า อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างให้สังคมที่อยู่นี้มีการรวมกลุ่มกัน มีพลังในการต่อรองเพื่อประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติต่อไป

ถ้าเรามีพื้นฐานของความดีแล้ว เราต้องแรงร่วมใจกันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง เราจะได้ผลตอบแทนอันคุ้มค่าเป็นยาขูดกำลังให้เราทำความดีต่อไป เพราะจิตสำนึકันดีงามของเราเพื่อประเทศไทยอันเป็นที่รักยิ่งของเรา

นางสาวพรหมศรี ไชยสิริ

21 ช.มิตรภาพ 4 ต.ในเมือง

อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

บุคคลกับ
ได้ เพราะบุคคลเป็น
ขายชื่องคูช
มุมด้วยไม่ลืดจำทั้ง 4
ไล่สัมผัสผู้ที่มุ่งรอ
สุดก็ลากไปทางซ้าย
อย่างนี้หลายครั้ง แก
ไม่ตั้งใจฟังคงยากที่จะ
ทำปากชุมชนบ้านอ่าน
เงาะห้อง
ของตัวเองที่ช้อนอยู่บ
หน้าหลบแล้วแหงแหง
ข้อความนั้นไว้แนบอา
ถึงสิ่งที่รู้ แกเดินไปที่
ดินกรราย แล้วค่อย ๆ
ลพัดละบัดผู้ผงกระ

ก้อนน้ำมานำซ้ายผู้ที่กำลังลำบากกว่า มีความจำเป็นมากกว่าที่จะทำให้เงินสูญไปกับกระเพาเพียงหนึ่งในอันเปรียบได้กับอาหารหลายสิบมื้อเลยทีเดียว น่าจะมีความสำนึกรักกันบ้างว่าผู้คนส่วนใหญ่กำลังรุ่นรคให้หันมาสนใจไทยซึ่งมีคุณค่ามากกว่าและราคาถูกกว่า คนส่วนน้อยที่กำลังใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยควรระงับเลี่ยและหันมาเที่ยวเมืองไทยกันให้มากขึ้น ไม่ใช่เพื่อครัตเพื่อประโยชน์ต่อคนไทยด้วยกัน

แม้แต่เรื่องเพียงเล็กน้อยที่เราไม่เคยจะสนใจสักเท่าใดนัก เช่น การปล่อยเวลาให้เสียไปกับการตระเวนหาวยเบอร์ตามสถานที่ดัง ๆ ช้าเลี้ยงทั้งกำลังทรัพย์โดยใช้เหตุ สู้นำกำลังทรัพย์นั้นมาใช้ในการหาอาชีพใหม่ที่เป็นการรีวิมสร้างสรรค์ที่ดีกว่าที่สุจริตไม่เบียดเบียนทั้งคน สัตว์ ต้นไม้ ไม่ต้องเปลืองแรงในการขุดขึ้น จ้องมองให้เลขปรากฏ อาชีพเสริมช่วยให้เรารู้จักจัดสรรเวลาได้ถูกต้อง รู้จักเพื่อแผ่ เพยแพร่ ให้ผู้อื่นได้รับรู้ขยายผลไปสู่ผู้อื่นเช่นนี้และเชิญชวนกันหารายได้พิเศษเพื่อเลี้ยงครอบครัวในยามที่เศรษฐกิจไม่อำนวยจะดีกว่า อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างให้สังคมที่อยู่นี้มีการรวมกลุ่มกัน มีพลังในการต่อรองเพื่อประโยชน์ต่อตนเองและประเทศไทยต่อไป

ถ้าเรามีพื้นฐานของความดีแล้ว เราร่วมแรงร่วมใจกันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง เราจะได้ผลตอบแทนอันคุ้มค่าเป็นยาซุ่มกำลังให้เราทำความดีต่อไป เพราะจิตสำนึકอันดึงดีงามของเราเพื่อประเทศไทยอันเป็นที่รักยิ่งของเรา

นางสาวพรหมศรี ไชยศรี

21 ช.มิตรภาพ 4 ต.ในเมือง

อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

บุคคลกับ
ได้ เพราะบุคคลเป็น
ชาชีวชุมชน
มุ่งด้วยไม่สำคัญทั้ง 4
ไล่สัมผัสผุ่นที่มุ่งกรอบ
สุดก็ลากไปทางซ้าย
อย่างนี้หลายครั้ง แก
ไม่ตั้งใจฟังคงยกที่
ทำปากชุมชนอ่าน
เงาะท่อน
ของตัวเองที่ช้อนอยู่บน
หน้าหลบแล้วแหงแหง
ข้อความนั้นได้แนบอยู่
ถึงลิ่งที่รู้ แกเดินไปที่
ดินกราย แล้วค่อย
ลพัดละบัดผุ่นแหงกระ

เรื่องสืบ ราบวัลชัย

จิตสำนึกเพื่อเมืองไทย

บุคคลกับส่วนรวมมีความเกี่ยวพันกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียว ไม่อาจแยกออกจากกันได้ เพราะบุคคลเป็นผู้สร้างส่วนรวมและส่วนรวมก็เป็นที่อาศัยของบุคคล

พระบรมราโชวาท

(วันเสาร์ที่ 1 กรกฎาคม 2515)

ชายซึ่งดูรากกว่าอายุ ผุดสีขาวเป็นสีเดียวกันทั้งหมด แกประคงกรอบกระจากรีเข้า มุ่งด้วยไม่สีดำทั้ง 4 ด้าน มือหมาย และหนาสา กเหมือนกระดาษรายของแกบรرج ใช้น้ำซึ่ง ไล้มผัฟุนที่มุ่งกรอบทั้ง 4 ด้าน น้ำซึ่งไปที่มุ่งกรอบด้านขวาแล้วลากมาจนถึงมุ่งล่างพอ ลูกก์ลากไปทางซ้าย แล้วลากครับผุนหนาขึ้นไปด้านบน แล้วไปทางขวาจนกรรอบ แกทำอยู่ อย่างนี้หลายครั้ง แกอ่านข้อความในกรอบออกเสียงตั้งพอให้เด็กคนเดียว หากไม่อยู่ใกล้หรือ ไม่ตั้งใจฟังคงยกที่จะจับใจความ “บุคคลกับส่วนรวมมีความเกี่ยวพันกัน” แล้วแกก็ลดเสียงลง ทำปากขมบขนบอ่าแต่อ่อนจนจบ

เจาะห์ท้อนรูปหน้าในการกรอบกระจากรีในมุ่งที่ถืออยู่ ทำให้หงังค์ไปขณะหนึ่ง แกรมองเจา ของตัวเองที่ซ่อนอยู่บนหัวความนั้น แม้เจ็บปวดและเสียดแทงใจอย่างที่สุด แกพยายามเบือน หน้าหลบแล้วแหงหน้า แต่ทำนบของความเคร้าใจ ความละอายก็เออทันออกมาก แกกอดกรอบ หัวความนั้นไว้แนบอก เดินลงบันไดอย่างช้า ๆ คิดทบทวนถึงสิ่งที่ผ่านมา คิดถึงสิ่งที่ควรทำ คิด ถึงสิ่งที่รู้ แกเดินไปที่เครื่องเตาต้มน้ำขนาดใหญ่ เอาเมือหมายหนาที่เคยจับทั้งปืนทั้งขอบ มาหยับ ตินทราย แล้วค่อย ๆ ปล่อยมันให้ลงทีละนิด ทีละนิด จนเป็นสายยาวต่อเนื่อง ซึ่งลมได้หว ลพัดสะบัดผุนผงกระจายไปในอากาศ

แกะพูด “แผ่นดินของฉัน” เลียงล้านเครื่องและแผ่เบา “น้ำ, ฟ้า, ทั้งป่า, นก กี๊ของฉัน ของลูกฉัน ของพ่อแม่และพี่น้องฉัน” “ทำไม...ทำไม...ฉันถึงเป็นแบบนี้” ชาญชราเคร้าเสียงใจครั่วครวญถึงสิ่งที่ผ่านมา “คุณลุง ร้องให้ทำไม่ค่ะ” เลียงของเด็กหญิงดังอยู่ข้างหลัง “คุณลุง บอกปุ้ยนะ เดียวปุ้ยจะเอาหมามุ้ยนี่ไปโภนไส่คนที่แกเล้งคุณลุง” หนูน้อยพูดพร้อมหอบหิบห่อกระดาษในมือ มีเจ้าหมามุ้ยยืนมองไป แล้วทำหน้าตาเข็งขึ้ง ตาโต และแกร้มป่อง หนูปุ้ยรีบพูดต่อ “นี่เจ้าเดียว เขาบอกว่า เพื่อนแกเล้งเขาเอามาโายนิสเลือ คันทั้งวันเลยค่ะ” ชาญชราอมยิมแล้วหัวเราะหึๆ เบ้าๆ ในลำคอ “ลุงนึกถึงนิทานเรื่องหนึ่งที่ลุงเคยได้ยิน ได้ฟัง และได้เห็นมา” “แล้วทำไม...ต้องร้องให้ด้วยล่ะคะ” หนูปุ้ยรีบพูดต่อ “อ้อ...รู้แล้วค่ะ แสดงว่าพระเอกไม่ได้แต่งงานกับนางเอกใช้ไหมคะ” “ไม่ใช่อย่างนั้น” “งั้นลุงเล่าให้ปุ้ยฟังดีกว่า...คุณลุงไม่ได้เล่านิทานให้ฟังมาตั้งนานแล้วนะคะ อ้อ เดียวค่ะ เดียวปุ้ยไปตามเจ้าตัวแล็บมาฟังด้วยจะได้ไม่เป็นไกลๆ เดียวแม่ดูปุ้ยอึกว่าไม่ดูนอง” หนูปุ้ยพูดจบพร้อมกับวิงหายไปพักหนึ่ง “มาแล้วค่ะ เจ้าเดียวห้องชาติ หนูโน่น...อ้าวตัวเล็ก...อ้อ เล่นรถอยู่โน่นค่ะ” เสียงตัวแล็บแทรกขึ้น “คุณลุงยัง...ไม่เอากระต่ายไป... กับเต่า แล้วนะยัง หวานกับบุญเห่า ก็ไม่มีแล้ว ลุงโปรดบอกผู้ว่า ตักจับบุญเห่าไปขายเก็บหมดแล้ว” “คุณลุงขา เล่าเรื่องๆ ซีค่ะ โน่นอย่างพังแล้วค่ะ อย่าไปสนใจพี่เดียวเลยค่ะ” “เอ้า...เล่ากิจเล่า แต่บอกเสียก่อนนะ พอดีเจ็บเดียวลุงมีคำราม ถามทุกคนเลย เพราะฉะนั้นต้องตั้งใจฟังนะ”

นานมาแล้วมีเมืองอยู่เมืองหนึ่ง ชื่อว่า เมืองในฝัน ตั้งอยู่ในทุบเขาลึก เมืองแห่งนี้ อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพิชพวรรณอัญญาหาร น้ำท่าบริบูรณ์ มีคนตระหง่านและคิดประนีหัวใจ ผู้คนต่าง รักกันเหมือนพี่น้อง ไม่มีภัยหมาย ไม่มีท้าทายตรวจ ไม่มีธนาการ ไม่มีอาชญากรใดก็ตาม ผู้ คนที่นี่รู้จักความรัก โลก โกรธ หลง แต่ทุกคนรู้จัก枉รู้จักละ ชีวิตเป็นของไม่เที่ยง ไม่มีอะไร เป็นของเราระ เมื่อaramณ์จับให้ใช้ปัญญาแยก เป็นคำที่ผู้เฒ่าแห่งผันพดอยู่เสมอ

เจ้าเมืองที่นี่ก็รู้จักแยกแยะถูกผิด รู้จักใช้ปัญญาแบ่งแยกหน้าที่ คนไหนเหมาะสมงานใด ก็จัดสร้างงานนั้นให้ หากอะไรที่ตนไม่รู้ก็หมั่นศึกษาถามได้ผู้รู้ อุญมาตวันหนึ่งมีนายพราวนิจ หมายบาน เกิดถูกงูพิษกัด ชาวเมืองในฝันได้นำนายพราวนมารักษาซึ่งตามกฎหมายแล้ว ห้ามนำคนเพลิดถี่นเข้ามาโดยเด็ดขาด แต่ชาวเมืองเห็นว่าชีวิตเป็นเรื่องดีงาม และสำคัญกว่าหนึ่งมาก

เมื่อนายพرانได้พื้นคืนดี เห็นตู้เตี้ยตั้งเตียงเป็นทางคำ เห็นพืชผลไร่สวนกดีงาม ละพรัง ทั้งที่ชาวเมืองได้ดูแลเอาใจใส่ pronนิบติพัดวีเป็นอย่างดี นายพرانกลับบุญແຍງ ก่อการให้คนในเมืองกอบโกยและออกอุบາຍให้นำคนพลัดถิ่นเข้ามาเพื่อจะได้รักษาอาการเจ็บป่วย มีเครื่องมือล้ำสมัย ชาวเมืองในฝันเคยชินกับความสงบและสันติ จึงไม่ไยเด็กับข้อเสนอและถือว่า

ไม่ใช่เรื่องของตัว ต่า
คนของตัวเข้ามานำกาก
ยิ่งขึ้นไปอีก ปัญหาที่
เจ้าเมืองเชื่อตามนั้น
ได้ถูกยึดครอบครองทั้ง
ชาวเมืองใน
พวกราษฎรจะมาจับ
ทุกคนต่างชูปชีดยอม 1
ทุกคนทำงานหนักดังลั่น
หูปิดตากจากความสงบ
ทุกคนกล้ายเป็นทาส 1
พวกราชนี้หายไป และ
ลูกหลวงแห่งแผ่นดินตัว

ครั้ง มีเหล่าชาวเมืองเบ
ยุติธรรม ความถูกต้อง
ทั้ง 13 คน เดินประجا
อาจลามໂชหัวใจ และค

ชาวเมืองหยุด
กล้าหาญของคนทั้ง 13
จากทั่วสารทิศหลั่งไหลลง
ในคง

ด้วยความที่น
และบอกว่า Yin รับผิดชอบ
แม่กอดลูก ลูกกอดพ่อต่อ^{ตัว}
ว่าจะไม่ลืมเหตุการณ์นี้ต่อ

เจ้าเดียวตัวแส

ไม่ใช่เรื่องของตัว ต่างคิดกันแต่ว่ามิใช่น้ำที่ จึงทำเฉยไม่สนใจได้ จนกระทั่ง นายพราณได้นำคนของตัวเข้ามาหากษัยแล้วบอกว่า จะให้คนเหล่านั้นทำงานแทนชาวเมือง ชาวเมืองจะได้สบายยิ่งขึ้นไปอีก ปัญหาที่เคยมีมากจะหมดไป ทั้งเรื่องรักษาโรค การแบ่งภาระหน้าที่จะได้แบ่งเบาเจ้าเมืองเชื่อตามนั้นและเห็นแก่ความสุขของตนจึงเพิกเฉยเลี้ยงอยู่มาในนานชาวเมืองในผู้ได้ถูกยึดครอบครองทั้งแหล่งน้ำอาหารการกิน และพืชพรรณทั้งหมดโดยพากนายพราณ

ชาวเมืองในผู้ถูกบังคับให้มาเป็นทาส ค่อยทำงาน ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ แล้วพากนายพราณจะมาจัดเก็บผลผลิตเหล่านั้น โดยเหลือไว้ให้ชาวเมืองได้แค่พอ กินกันตายเท่านั้น ทุกคนต่างชูบชิดคอม ป่วยไข้ ล้มตายไปก็มาก จนตรีศิลปวิทยาการไม่ได้ศึกษาค้นคว้าหรือหยอดใจ ทุกคนทำงานหนักดังสัตว์ล่าม โซ่ที่มีเพียงความตายเป็นกุญแจไปลอกคอ ทั้งเจ้าเมืองเองถูกปิดหูปิดตาจากความสุข จึงละเลยคิดแต่ตัวเองและพากพ้องเพียงไม่กี่คน เมืองในผู้พังทลายทุกคนกล้ายเป็นทาส ท้าทายมีเพียงความผันถอยอิสรภาพ โดยที่มิยอมต่อสู้เพื่อตนเอง ปล่อยให้พากพราณใจหาย แล้วพากบริหารเมืองลัญชาติต่ำยิ่งกว่าสัตว์เดียร์จาน ลัญชาติสัตว์ยังรักลูกห่วงแห่นแห่นดินตัวเอง รักกันที่อยู่

จนกระทั่ง...จนกระทั่ง...เมื่อนก 14 ตัว เกาะอยู่บนต้นไม้ 10 ต้น ในวันที่ฝนตก 16 ครั้ง มีเหล่าชาวเมืองเสนอตัว 13 คน ขอความเป็นธรรม และประกาศไปทั่วเมืองถึงความยุติธรรม ความถูกต้องอยู่ที่ไหน ชาวเมืองทั้ง 13 คน โอดนายพราณจับล่ามโซ่ทันที แล้วจับทั้ง 13 คน เดินประจันทั้งเมือง แต่ทั้ง 13 คน ต่างร้องว่าท่านล่ามโซ่พวกเราได้ แต่ท่านไม่อาจลามโซ่หัวใจ และความรักชาติของเรารได้ เสียงตะโกนก้องไปทั่วทิศ

ชาวเมืองหยุดนิ่งอึ้งน้ำตาไหล ทั้ง 13 คน ถูกเชื่ยนตือย่างแรง ผู้คนได้เห็นถึงความกล้าหาญของคนทั้ง 13 คน จึงจับจอบจับเสียงลูกธีอ ขึ้นทุบทพากของนายพราณ ชาวเมืองจากทั่วสารทิศหลั่งไหลงเข้ามาล้อมรอบยังปราสาทเจ้าเมืองและอำเภอตัวผู้แล้วปั่นปูญาถูกขังอยู่ในคุก

ด้วยความที่นายพราณเห็นกำลังสู้ไม่ไหวจึงยอมแพ้ยอมคืนเมืองให้กับชาวเมืองในผู้ และบอกว่า ihnen รับผิดชอบอย่าง และขอลาจากเมืองในผู้ไปโดยไม่หวลคืน ชาวประชาห้องยินดีแม่กอดลูก ลูกกอดพ่อต่างน้ำตาซึมถึงข้อชนบทที่ได้มา ทุกคนได้บทเรียนจากเรื่องนี้ ชาวเมืองว่าจะไม่ลืมเหตุการณ์นี้ตลอดกาล...

เจ้าเดียวตัวแสบพูดขึ้น “โอย ลุงขับ ปล่อยนายพราณไปได้ไข้บ แค่บอกว่ายอมรับผิดเค็นนั่นหรือขับ”

ลุงถาม “แล้วจะให้ทำไงล่ะ”

เจ้าเดียวรีบตอบ “ให้นายพرانนอนทับมามุ้ยเลยอับ กลิ้งไปคลอดทางที่ออกจากเมืองเลยอับ จะได้คันคลอดชีวิตเลยอับ” เจ้าเดียวเอาทำปันทุบใส่อกมือทำท่าประกอบ หนูน้ำยำทำหน้าสังสัยแล้วถาม “แล้วคุณลง ร้องให้ทำไม่ค่ะ”

ชายชาวนั่งอึ้งไปพักใหญ่ ตอบด้วยเสียงลั่นเบา ๆ “ลุงเคร้าใจ เสียใจ ที่ไม่เคยคิดหรือไม่เคยทำอะไรเพื่อบ้านเพื่อเมืองของเราเลย” แกก้มหน้าแล้วหันหลังลงแอบเช็ดน้ำตา แล้วพูดซ้ำ ๆ พยายามหาคำพูดแทนลิ้งที่อยู่ในใจ ลุงขายตัวเอง ขายชาติบ้านเมือง ลุงยอมให้คนชั่วมังกัดกินแผ่นดินของเรา บ้านเกิดเมืองนอนของรุ่นพ่อแม่รุ่นคุณปู่คุณย่าของลุงที่ท่านยอมแลกเลือดเนื้อและชีวิตพยาภยามปกป้องดูแลรักษา ผู้คนมากมาย ล้มตาย พลีชีวิต มาตอนนี้ลุงต้องสูญเสียลิ้งที่มีค่าที่สุด สูญเสียความภูมิใจในเอกสารช เราถูกรุกรานและย้ายทางวัฒนธรรม ลุงผิดลุงแพดแต่ผลของมันต้องมาตกอยู่กับเรา ๆ นี่ช ylan ๆ ต้องต่อสู้นะ สู้กับความชั่วร้าย กิเลสตัณหาทุกอย่าง จงอดทนและสู้มัน จงเข้มมั่นในพลังแห่งครรภชา ครรภชาในความรัก ความสามัคคี เราต้องรวมตัวกันเป็นหมู่คณะ เราอาจมีวิถีทางที่แตกต่าง แต่เรามีจุดหมายเดียวกัน จุดหมายที่ต้องให้ไทยของเราเป็นไฟ ภูมิใจในความเป็นไทย เรามีชาติ เรามีศาสนา เรามีพระมหาภัตtriy ขออย่าให้เราท้อแท้ เอ็นเอียงเพราลิ้งได เราชจะมีวันที่เราเป็นผู้ชนะ เราชจะชนะและชนะตลอดไป

ขอผันไฟในฝัน	อันเหลือเชื่อ
ขอสู้ศึกทุกเมื่อ	ไม่หวั่นไหว
ขอทนทุกชั่วโมง	โหมภัยใจ
ขอฝ่าฟันผองภัย	ด้วยใจทง

ylan ๆ จงจำบทเรียนอันนี้ ตอนนี้ท่าน ๆ อาจยังไม่เข้าใจ แต่ไม่ช้า ลุงรู้ ไม่ช้า หรอ...เราเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ลิ้งที่เราทำวันนี้ จะส่งผลต่อเนื่องไปในอนาคต ไม่ว่าเราจะคิดเราทำอะไร ส่วนรวมก็คือพวกเรา เรา และเรา เราทำตัวให้ดี รู้ดี รู้สึก รู้ความและไม่ควรแล้วพวกเรานั้นแหละที่จะได้ผลคืนมา

จงจำนำ้าตาของลุงวันนี้ไว้ และอย่าหลงนำ้าตาเป็นครั้งที่ 2 เราเจ็บปวด มาพร้อมแล้ว เป็นเพระลุงที่ขายตัวเองให้คนลอกปรุง ลุงเองที่ขายลิทธิ เสรีภาพของลุงไป ลุงเองที่ขายประชาธิปไตยของพวกเราไป ลุงไม่เคยรู้ค่าของลิ้งที่เรามี แต่พอเห็นค่ามันก็ถอนสูญเสียไปแล้ว หนูน้ำยำเข้าไปเอาจางวงบนให้ “คุณลุงขา คุณลุงไม่ต้องกลัวนะค บุ้ยเข้าใจค่ะ บุ้ย จะตั้งใจเรียนหนังสือ หาความรู้ เป็นคนดีของสังคมไม่เอารัดอาเบรียบ และรู้จักคืนให้สังคม บ้างค่ะ”

เจ้าเดียว พูดบ้าง

“อับ...เดียว
หนึ่งนะซับ...ที่เหลือล

หนูน้ำยำร้อง “พี่ปุย ถ้า
เพื่อนทำผิดแล้วที่เดียว

คุณลุงอุบยิ้ม
ยังคงลั่นอะไรอยู่และยัง

เจ้าเดียว “แล้วลิทธิ
ตลาดเดียวจะไปซื้อมะ
พังดีกว่า”

...เงียบ...ไม่

เสียงวิกฤต
หมุนวิทยุพึงการประชุม
ขายผักข้าง ๆ บ่น “เอี่ย

ขายขอกทาน
วันอาทิตย์ทุกครั้ง เจ้า
วุ่นเที่ยวตามໄส่ครอต่อไป
ແພັນຜັກ “ນ້ຳຮັບ ມີປະ
ກັບເສົ່າງພັກ ຮາຄາທ່ານີ້

ขายขอกทาน
ສຸກພຸຽມທ່າທາສະອ
ພຽບການເນື່ອງຫຼິດ ທ່ານີ້
เจ้าเดียวເຊີຍ
ຄວຕັ້ງນໍາ ແຕ່ຫັກລັນນ
ແລ້ວຄາທ່າໄວໜັບ...”

เจ้าเดียว นั่งพังatabริบ ๆ เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง พอเห็นพี่สาวพุดตัวเองก็อยากพูดบ้าง

“อับ...เดียว ก็จะเป็นคนดีอับ...เดียวจะตั้งใจเรียน อับ...แต่การบ้านเดียวขอทำเองครึ่งหนึ่งนะอับ...ที่เหลือลอกเพื่อนนะอับ...”

หนูปุ้ยร้องถามล้วน “อ้าว! แล้วทำไม เดียวไม่ทำเองให้หมดล่ะ”

“พี่ปุ้ย ถ้าเดียวทำเองแล้วเกิดผิดก็ผิดครึ่งหนึ่งใช่ไหม ที่ลอกก็จะถูกครึ่งหนึ่ง เกิดที่เพื่อนทำผิดแล้วที่เดียวทำถูกก็ได้คะแนนครึ่งหนึ่ง ไง...ล่ะ”

คุณลุงอมยิ้มแล้วเอามือลูบหัวเจ้าเดียว และหนูปุ้ยแล้วไล่ไปกินข้าวได้แล้ว แต่เจ้าเดียวยังคงลัยอะไรอยู่และยังเห็นคุณลุงไม่หัวเราะลั่นอย่างเคย

เจ้าเดียว茫然 “คุณลุงอับ...คุณลุงขายตัวเองไปเท่าไหร่...อับ”

“แล้วสิทธิ์ เสรีภาพ นี่มันราคาน่าท่าไร อับ...เดียวมีสถาการค์อยู่ในกระแสปุก เดียวเดียวไปตลาดเดียวจะไปซื้อมาให้ คุณลุง...คุณลุงจะได้ไม่เครียดไปอับ จะได้เล่าเรื่องตลาด ๆ ให้เดียวฟังดีกว่า”

....เงียบ...ไม่มีเสียงตอบจากชายชรา เจ้าเดียว ก็เดินเข้าบ้านไป...

.....
เลียงวิทยุ ครีด...คราด แข่งกับเลียงจอแจในตลาด ขายพิการชาตัวนั้ง 2 ข้าง นั่งหมุนวิทยุฟังการประชุมสภาอยู่ แกเອມันเค้าพื้นด้าโขมงโคงแขงกับนักการเมืองในวิทยุ แม่ค้ายาผักข้าง ๆ บ่น “เอ็ง พังอะไวะ ไม่พังเพลง พังตลาดไม่สนุกกว่าหัวเรือไว”

ชายขอทานไม่ตอบ แก่นั่งนั่งตั้งใจฟังการประชุมอยู่ เจ้าเดียวมาตลาดกับแม่ทุกเย็น วันอาทิตย์ทุกครั้ง เจ้าเดียวมักจะไปคุยกับลูกด้วยความสนใจอยู่เป็นนาน แต่วันนี้ เจ้าเดียวกลับวิ่งวุ่นเที่ยวตามໄດ่ใครต่อใคร ทุกคนส่งเสียงหัวเราะขับขันและส่ายหน้า จนมาถึงแผงขายปลาข้าง ๆ แผงผัก “น้ำครับ มีประชาธิปไตย ขายใหม่ครับ” คนขายปลาหัวเราะ เจ้าเดียวถามต่อ “สิทธิ์ กับเสรีภาพ ราคาเท่าไรครับ แล้วขายยังไง อับ” คนขายปลาส่ายหน้าแล้วหัวเราะต่อ

ชายขอทานแ่าวว แ่าว กับคำถามของเจ้าหนูอมชนนั่นถึงกันนิ่ง แล้วปิดวิทยุ มองสุภาพบุรุษท่าทางสะอาดสะอ้านข้าง ๆ แผงขายผัก แล้วคลับคล้ายคลับคลาว่า คือ ส.ส.ของ公社การเมืองชื่อดัง ที่ทำชาติลมแท้ตัวเองรายลั่นฟ้า แล้วบริจาคเศษเงินเพื่อเอาหน้า

เจ้าเดียวเขยิบไปที่แผงขายผัก แต่เงยหน้ามองผู้ชายท่าทางสะอาดสะอ้านคนนั่นจนคอดึงป่า แต่หันกลับมาอย่างไม่สนใจ ตามแม่ค้าว่า “น้ำครับ ประชาธิปไตย มีขายใหม่ยัง แล้วราคาเท่าไรอับ...” แม่ค้าส่ายหน้า ผู้ชายท่าทางสะอาดคนนั้นตอบ “500 มัง” เจ้าเดียว

ร้อง “โโซ...แพงจัง” ในกระปุกมุขออกมานับแค่ 150 บาทเองซับ” เจ้าเดียว妄การต่อ “แล้วสิทธิเสรีภาพนี่เท่าไร ซับ” ชายคนนั้นตอบ “ขึ้นอยู่กับว่าสิทธิและเสรีภาพของใคร ไม่งั้นก็มีค่าแค่ชีวิตหมาๆเรื่องตัวหนึ่ง” เจ้าเดียวทำหน้า งง...งง...ขอทานขาด้วนคนนี้กว่ามีเรียกเจ้าเดียวแล้วบอกว่า “หนูจะยังไม่เข้าใจตอนนี้ แต่อีกหน่อยคงเข้าใจ หนูต้องชื่อสิทธิเสรีภาพด้วยสิทธิเสรีภาพและอาจได้เงินทองเป็นสิทธิเสรีภาพอีก แต่ประชาธิปไตยราคามันเท่าเงินทั้งชีวิตของคนรุ่นคุณปู่คุณย่าของคุณปู่คุณย่า จนถึงคุณพ่อคุณแม่และญาลเยยครอบคลุมชีวิตหนู และเลยต่อไปถึงรุ่นลูกรุ่นหลานหนู แต่หนูไม่ต้องห่วง หนูไม่ต้องทุบกระปุกอีกแล้ว หนูมีมันอยู่แล้ว แต่ว่าหนูจะรักษาและซื้อชมันได้นานแค่ไหน”

ขอทานยิ่ง...เจ้าเดียวจำคำตอบและท่องไว...เพื่อจะนำไปปักก็คงลง ว่าเขามีมันอยู่แล้ว...

กรีนทร์ ธรรมกร่าง

อายุ 17 ปี

บ้านสถานีอนามัยอ้อยเตี้ย

ต.บ่อพลับ อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

เรื่องสืบ รามวัลขมเปย

ເລື່ອດ ນໍາຕາ ພິຍົນະ ປກະບາວິປໄຕຍ

ประวัติศาสตร์เป็นการจากงานใหญ่ที่สุดท่อนให้เราได้เห็นการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รูปแบบการปกครองของประเทศไทยได้เปลี่ยนเป็นระบบอิสระต่างเรียกมันว่า “ประชาธิปไตย” บนเส้นทางของอำนาจ การปกครองโดยอาศัยเลี้ยงส่วนใหญ่ของประชาชน จะมีอยู่ยืนยาวคู่กับแผ่นดินไทยได้อีกนานแค่ไหน ระยะเวลา ๖๖ ปีที่ผ่านมา คงเป็นลิ่งที่พิสูจน์ได้ตีตีได้

ป้ายคล้อข้องวันหนึ่ง ในห้องสมุดประจำโรงเรียน ผูกกับเพื่อนกำลังเปิดหนังสือเล่มหนา เป็นหนังสือเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ หน้าปกเป็นรูปภาพขาวดำของบรรดาคนศึกษาที่กำลังเรียกว่องความถูกต้อง เป็นธรรมให้กลับมา มันเป็นครั้งแรกที่ผมเริ่มสนใจประวัติศาสตร์ทางการเมือง และเป็นจุดเริ่มต้นของความเข้าใจในความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย”

เริ่มแรก ผมไม่มีความรู้อะไรเลยกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ จึงอาศัยคำอธิบายจาก “เก่ง” เพื่อนของผม จึงพอยจะเข้าใจบ้าง ผมคุยกับเก่งว่า กองบรรณาธิการหนังสือเล่มนี้ คงจะ มีบุคลากรที่มีคุณภาพมาก เพราะไม่ว่าจะเป็นรายละเอียดของเนื้อหา และรูปภาพประกอบ ต่างก็สมบูรณ์ครบครัน เมื่อเปิดไปถึงหน้าที่เป็นรูปภาพของ “อนุสาวรีย์ทหารอาสา” ความ เย็นมหาศาลล้มเหลวทั้งหมดที่เคยมีในหัวใจของผม ความรู้สึกชาแฟ่ขยายไปทั่วร่าง เมื่อเกิดอาการผิดปกติ ผม จึงหันไปขอความช่วยเหลือจากเก่ง เมื่อหันไปมองก็รู้ว่า เก่งคงมีความรู้สึกประหลาดไม่ต่างจาก ผม เราทั้งสองจึงได้แต่อ้าวอี้อยู่ในลำคอ “ช่วย...ช่วยด้วย” ผมรู้ดีว่า มันคงไม่มีโอกาสที่จะเล็ด ลอดออกจากมาจากการที่ “ทันใด ความมีเด็กบังเกิดขึ้น สติล้มปั๊บๆ” ของผมค่อยๆ เลือน และ ดับวูบลงในที่สุด

สายลมพัดมาเอือย ๆ เสียงรถที่สัญจรบนถนนแต่มีปริมาณไม่มากนัก ทำให้ผมได้สติ เมื่อสัตความมีนงอกไป ผมจึงหันปลุกเก่ง ชี้งั้งหมอดสติข้าง ๆ ผม

“เข้ายก เก่ง ตื่นชิวะ” ผมเรียกกลางเข่าตัวเพื่อน มันค่อย ๆ ลืมตา สบดีรจะไปมา

“เรารู้สึกไหหนะ”

“ไม่รู้เหมือนกัน ที่แน่ ๆ ไม่ใช่บ้านเรา” ผมตอบมันไป แต่เมื่อหันไปมองรอบ ๆ ก็ค่อยใจขึ้นขึ้นมาหน่อย “อย่างน้อยก็อยู่ในเมืองไทย”

ผมกับเก่งค่อย ๆ ลูกขึ้นยืน เมื่อสิ่งที่ปรากฏอยู่ตรงหน้า ทำให้เรารู้ดูกอกมาเกือบจะพร้อมกัน

“อนุสาวรีย์ทหารอาสา”

ผมกับเก่งจึงตัดสินใจเดินออกมายังสถานที่แห่งนั้น โดยที่ยังไม่หายจากการง “เรามาที่นี่ได้อวย่างไร” ผมหันไปถามมัน แต่ก็รู้ว่ามันจะตอบว่าอย่างไร จึงไม่ได้สนใจ เมื่อเดินได้สักพัก ก็พบนักศึกษากลุ่มนั้นกำลังแจกเอกสารบางอย่างอยู่ และมีพี่คนหนึ่งเดินเข้ามาหาผมกับเพื่อน

“น้องครับ นี่คือเอกสารสำคัญ ขอให้น้องระลึกอยู่เสมอว่า เอกสารฉบับนี้ คือความสัตย์จริง ความถูกต้อง เป็นธรรม เราทำลังทำเพื่อประชาชน ขอให้น้องจำ และเรียกว่า “กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ” ผมกับเก่งได้มาคนละชุด ในเอกสารมีบทความที่เขียนขึ้นมาจากใจ และต้องการจะบอกความจริงให้ประชาชนรับรู้”

“ประเทศไทยเป็นของชาวยาไทยทุกคน หมายความว่า บรรดาทรัพยากรทั้งมวล ตลอดจนอำนาจในการคุ้มครองการตรวจสอบ จัดสรรผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของชาติ การจัดระเบียบทางสังคมเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในบรรดาประชาชน หรืออำนาจอธิปไตยที่กำหนดโดยทางการเมือง การปกครอง เป็นของประชาชนทุกคนโดยเท่าเทียมกัน” ผมอ่านไปเรื่อย ๆ จนถึงวรรคสุดท้ายของเอกสาร ซึ่งทำให้ผมมีความรู้สึกว่า มันคือข้อความที่เขียนมาจากส่วนเล็กของนักสู้ผู้รักชาติโดยแท้จริง

“เราผู้มีรายชื่อข้างท้ายนี้ ในนามของ “กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ” ขอสนับสนุนการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของนิสิต นักศึกษา และขอต่อสู้ด้วยสันติวิธี จนกว่าจะได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญ” เอกสารที่ผมได้มา เป็นกระดาษขาวเนื้อ 5-6 แผ่น มีคำประกาศ 2 หน้า และมีที่ว่างสำหรับลงชื่ออีก 4 หน้า ผมจำได้ว่า บุคคลใดบ้างที่ลงนามเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าจะเป็น ดร.เชียน ธีรวิทย์ ดร.เตวิน พุณฑิตานนท์ รศ.ประทุมพร วัชรสตีyer ดร.สมเกียรติ

อ่อนวิมล คุณพิรัย
รักษายหลังว่า คุณสุ
แลรับยังมีนักการเมือง
มีรายชื่ออีกมาก ถ้า
เล็กแบบมาเพื่อให้เห็น
ที่ ตู้ ป.ณ 2/175
เมื่อวัน

“ประเทศไทย ยังไง

“ข้อนี้เป็น

“ตระดำเนิน

ทำหน้าจิงจัง

“ยังมาเมื่อ

ก็กลัวถูกทิ้งเงินวิ่ง

“ไม่เป็นไร

กำลังมีธุระสำคัญที่

“จำได้เท่า

กันกว่ามันจะไม่มีน้ำ

“จะไปรู้จ

“จำเข้าไม่

“อ้อ คุณ

“ใช่ นึกว่า

“เดียวเก่ง

“ก็มาด้วย

หากายคนหนึ่ง ดูไป

มาเหมือนเชือกที่ขม

“วันที่ 6

“ขอบคุณ

“มีเชิง เดิน

“พวกเรามา

อ่อนนิมิต คุณพิชัย รัตตากุล คุณวิสา คัญทับ คุณไชแสง สุกใส แม่แต่คิลปินก์ร่วมลงนาม ผม
รู้ภัยหลังว่า คุณสุเทพได้ร่วมลงนามโดยที่อ่านเพียงชื่อความที่ว่า “ร่วมเรียกร้องรัฐธรรมนูญ”
และยังมีนักการเมือง เช่น คุณเทพ โชคธนุชิต คุณเลียง ไชยการ แล้ว พ.ต.ท.ส่งา กิตติชาร ยัง
มีรายชื่ออีกมาก ถ้าพนนนำมากล่าวก็คงจะใช้กระดาษหลายหน้า และที่เอกสารยังมีแบบฟอร์ม
เล็กแนบมาเพื่อให้บุคคลที่ต้องการร่วมเรียกร้องรัฐธรรมนูญลงชื่อ บอกอาชีพ และที่อยู่ ลงมา
ที่ ตู้ บ.น 2/175 ซึ่งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญได้เข้าไว

เมื่ออ่านจบ ผมก็คิดว่ากลุ่มเรียกร้อง มีระเบียบแบบแผนที่ดีมาก ผมคุยกับเก่งว่า
“ประเทศไทย ยังไม่สิ้นครัวชาติ”

“ขอนี้เป็นประการที่แน่นอน แต่แก่ไม่คิดถึงบ้างว่า คืนนี้เราจะกินจะนอนที่ไหน”

“ตرابได้ยังไม่สุดหนทาง ยังไม่สิ้นลมหายใจ เราก็จะเดินหน้าต่อไป” ผมตอบ และ
ทำหน้าจริงจัง

“ยังมามีอารมณ์พูดเล่นอีก ไปรับเดินไก่จะคำแล้ว” มันพูดจบแล้วรับจำข้าวไป ผม
ก็กลัวถูกทิ้งเงื่อนไว้ตาม “ตับ โอ๊ะ ขอโทษครับ” ผมรับมากกเกินไปจึงชนเข้ากับชายคนหนึ่ง

“ไม่เป็นไรครับ” ชายหนุ่มคนนี้นกมลงเก็บของ แล้วรับเดินจากไป ดูเหมือนว่าเขา
กำลังมีธุระสำคัญที่จะต้องรีบไปทำ

“จำได้ไหม คนที่แก่เดินชนเป็นใคร” เก่งถามผมหลังจากที่ผมรับลูกขี้นวิงตามมัน ผม
ก็นึกว่ามันจะไม่มีน้ำใจหยุดรอผมชะแล้ว

“จะไปรู้จักเข้าได้อย่างไร คนไม่เคยเห็นหน้ากัน ไม่ใช่ญาติโ哥โหติกกัน”

“จำเข้าไม่ได้จริง ๆ หรือ นึกถึงหนังสือสารคดีที่เราอ่านมาเมื่อครู่แล้วพาเรามาที่นี่”

“อืม คุณธีรยุทธ บุญมี”

“ใช่ นึกว่าจะเป็นโรคความจำบกพร่องเลียอิก ไป รับเดิน”

“เดียวเก่ง นีมันอะไรกัน เราอยู่ใน พ.ศ. ได แล้วเรามาได้อย่างไร”

“ก็มาด้วยกัน จะไปรู้ได้อย่างไร แกลองไปตามลุงคนนั่นดูซิ” เราก็พากันเดินเข้าไป
หาชายคนหนึ่ง ดูไปแล้วแกคงจะมีอายุ 50 กว่า ๆ ร่างกายผอมเกร็งจนเห็นเส้นปูดออก
มาเหมือนเชือกที่ขวดปูมซ่อนไว้ภายในได้หนังกำพร้าเที่ยว ๆ

“วันที่ 6 ตุลาคม 2516 ໄงอี้หุน เป็นนักเรียนแท้ ๆ ยังมาตามคนแก่อีก”

“ขอบคุณครับลุง ว่าแต่ว่า แวนนี้พ่อจะมีวัดใหม่ครับ”

“มีซิ เดินไปอีกไม่กี่อีดใจก็ถึง แล้วทำไม่จึงไม่กลับบ้านละ”

“พวกเรารสองคนหลังทางมาครับ” เก่งตอบแกไป แล้วรับจุงมือผมเดินต่อไป

“ถึงชาที่ เขย ไปกราบหลวงพ่อกันก่อน” ผมบอกเก่ง มันมีท่าที่ว่าอ่อนเพลียมาก
ผมจึงรับพามันเข้าไปหาหลวงพ่อ ท่านกำลังฉันน้ำชาหลังจากที่เสร็จจากการทำวัตรเย็น ท่านมอบ
ปัจจัยเล็กน้อยให้ เพื่อไปหาอะไรกิน เพราะในวัดขณะนั้นไม่เหลืออาหารใด ๆ เลย ผมกับเก่ง
เดินไปที่ร้านอาหารแห่งหนึ่งที่อยู่ไกล ๆ กับวัด เจ้าของร้านกำลังจะปิดร้าน เมื่อเราสองคนบอก
เหตุผลเพื่อขอความกรุณา เจ้าของร้านซึ่งเป็นหญิงร่างอ้วนก็ให้พวงเงารับประทานอาหารกับเธอ
ด้วย และไม่คิดเงิน พวงเงาราชชื่นในน้ำใจคนกรุณยุคันน์มาก เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับยุคปัจจุบัน
คงใจดีเช่นนี้คงจะมีน้อยเต็มที่

เราขอบคุณเรอ แล้วพา กันเดินกลับวัด ยังไม่ทันจะก้าวขึ้น กุฎิ หลวงพ่อ เดี๋ยววัดคนหนึ่งก็นำผ้าเช็ดตัวมาให้ผมกับเก่ง

“พี่ทั้งสองงานน้ำเสียก่อน จะได้สบายนัว เสร็จแล้วค่อยขึ้นไปพบท่านก็ได้” ผู้ขอ
คุณเข้า เขานอกกว่าไม่เป็นไร แล้วพาพวกเราไปอาบน้ำคลองหลังวัด ระหว่างการทำความสะอาด
ร่างกาย ผูกับเก่งคุยกันในเรื่องที่ได้ยินจากคำบอกเล่าของเจ้าของร้านอาหารผู้อารี

“ป้าเขานอกกว่า สาเหตุที่ทำให้แผ่นดินลูกเป็นไฟ เกิดจากพระราชบรมหనิ่ง ชีงปฏิวัติ ตนเองเปลี่ยนการปกครองเป็นระบบ “คณาธิปไตย” เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม ของปีนี้ ก็คือ พ.ศ. 2514 ที่เราปลดหลังเข้ามา ตอนนั้นป้าแก่กำลังทำกับข้าวอยู่ ทรงรำพันประกาศเลิกใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2511 และยังใช้กฎหมายการศึกทั่วราชอาณาจักร ป้า แก่จำเวลาแห่งความอัปยศนี้ได้ดี 19.00” ผมเล่าบททวนความจำ หลังจากที่ได้รับความรู้ที่สำคัญ ผมกับเก่งพากันขึ้นจากคลองเพาะมีดมากแล้ว เด็กวัดคนเดิมก็วิ่งรีบนำชุดมาให้ผลัดแล้ว บอกว่าหลวงพ่อท่านเรียกเข้าไปบนกุฏิ

ແວຕາແໜ່ງຄວາມເມຕຕາຂອງຫລວງພ່ອສ້າງຄວາມອບຸ່ນໃກ້ກັບຜົມຍິ່ງນັກ ທ່ານສອບຄາມ
ຮາຍລະເອີດເພີ່ມເຕີມ ເນື້ອທ່ານ້ຳເຮືອງທັງໝດ ຮອຍຍື່ມແໜ່ງຄວາມອາຮີກປ່ຽກ

“ในที่สุด กระจากเงาสีเทา ก็ปรากฏแล้ว ขอให้เจ้าสองคนจดจำประวัติศาสตร์ไว้ เมื่อถึงเวลาเจ้าทั้งสองก็จะได้กลับไปสู่โลกปัจจุบันของเจ้า” เมื่อท่านกล่าวประโภคปริศนาไว้ให้ พอมสองคนครุ่นคิด ท่านก็เข้าไปจำวัดในกุฏิ ผมนอนทบทวนประโภคปริศนานั้นจนเด็กจึงมอย หลับไป

รุ่งเข้าของวันใหม่อากาศสดชื่น แต่มันขัดกับความรู้สึกของพม เมื่อได้ทราบว่ามีการจับตัวแก่นนำ 13 คน พวกราฐกิจล่าวหาร่วมกันว่าเป็นภัยต่อแผ่นดิน สร้างความไม่พอใจกับประชาชนเป็นอันมาก จึงทำให้เกิดการชุมนุม ผมกับเง็กได้แต่เป็นผู้ฝ่าฝืนเกตการณ์เท่านั้น

ผนกับเก่งอาศัยวัดมาเป็นเวลา 7 วันแล้ว จึงได้มีโอกาสเห็นภาพจากชีวิตจริงของ

กกลุ่มชนที่ร่วมกันเริ่มต่าง ๆ ของนักศึกษาที่ร่วมสนับสนุน ต่างๆ ทั้งสิ้น

“หลวงพ่อปีด้าย”

“จริงอยู่
ไม่เคยพิการ เจ้าสอน
ให้เรียน”

“ແຕ່ພວກ

“ทำงาน
อ่านได้ไม่จบสมบูรณ์
ยิ่งนัก ผ่องจึงปฏิญาณ
จะถูกเผยแพร่

วันอาทิตย์
 เพราะความมอยากรู้สึก
 ไม่ชอบ ผูกกับเพื่อน
 กับถนนราชวิถี มีน
 พ.ต.อ.วิษณุ เดชกุล
 ส่วนกลับทางถนน
 ข้าวห่อของผู้ชุมชนคือ
 พวงเขมาชาชุมชนโดย
 และนักเรียนหญิงถูก
 ประทุให้เคราะห์ร้าย

หลายคน
ภาพที่ผมเห็น พวกร
กิดขึ้น ผู้ชุมนุมก็ต่อ
รถถัง เลี้ยงไว้หนาๆ

กลุ่มชนที่ร่วมกันเรียกร้องรัฐธรรมนูญ หลายชีวิตที่หล่อหลอมหัวใจให้เป็นดวงเดียวกัน กิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาที่แสดงออกมากด้วยความรักชาติ รักเพื่อนพ้อง ลูกหลาน อีกทั้งประชาชนที่ร่วมสนับสนุน ต่างก็ต่อสู้ด้วยสันติวิธี แต่แล้วทำให้พวกเขางงงุกกล่าวหาว่าจะล้มล้างสถาบัน กษัตริย์ พยายามที่จะบุกเข้าสวนจิตรลดา ทั้ง ๆ ที่พวกเขาระบุในเรื่องนี้ “ไม่เป็นธรรมเสียจริง” ผูกกล่าวพร้อมกับบีบนาดหลวงพ่อไปด้วย

“จริงอยู่ เรื่องทางโลกส่วนใหญ่ไม่ควรจะไปข้องเกี่ยว แต่หลวงพ่อเชื่อว่า ความเป็นธรรมไม่เคยพิการ เจ้าสองคนจะจำไว้ ประวัติศาสตร์ไม่เคยทำร้ายใคร นอกจากคนที่ไม่จำมันไว้เป็นบทเรียน”

“แต่พวกภาระผมมาจาก พ.ศ. 2541 อายุกึยังน้อย พวกภาระผมควรทำ เช่นไรกับประวัติศาสตร์

“ตำแหน่งของดวงดาว หากนำมาเรียบเรียงเป็นหนังสือ อายุของห้องห้องจะทำให้นันอ่านได้ไม่จบสมบูรณ์ แต่มันก็ยังได้อะไรจากตำแหน่งนั้นบ้าง” คำสอนของหลวงพ่อซ่างลึกซึ้งยิ่งนัก ผนจงปฏิญาณกับหลวงพ่อว่า “อีก 25 ปีข้างหน้า ถ้ามีโอกาส หน้าต่างแห่งประวัติศาสตร์จะถูกผมเปิด

วันอาทิตย์ที่ 14 ตุลาคม 2514 เวลา 05.00 น. ผมกับเก่งพลัดหลงจากหลวงพ่อ เพราะความอยากรู้อยากเห็น พยายามจะสมน้ำหน้าตัวเองที่เดินตามหลวงพ่อไปบินทบัดดี ๆ ไม่ชอบ ผมกับเพื่อนหลงเข้าไปปะปนกับผู้ชุมนุมหน้าสวนจิตรลดา ช่วงถนนพระรามที่ 5 ใกล้กับถนนราชวิถี มีนายตำรวจผู้หนึ่งได้อ่านพระบรมราโชวาทให้กับผู้คนฟัง ผมจำชื่อท่านได้ดี พ.ต.อ. วสิษฐ์ เดชกุญชร ผู้แทนพระองค์ ด้วยพระบารมีปกเกล้าฯ ผู้คนต่างก็เริ่มสลายตัวบางส่วนกลับทางถนนราชวิถี ทันทีที่พบกับตำรวจคอมมานโดที่สักดัน ความไม่พอใจก็บังเกิดขึ้น ข้าวห่อของผู้ชุมนุมคืออาชุดที่ใช้ห่วงป้าใส่เจ้าหน้าที่ ผมคิดว่ามันเป็นอาชุดที่หนักที่สุดของเข้า เพราะพวกเขามาชุมนุมโดยสันติ ไม่ได้ตระเตรียมอาชุดใด ๆ มาตอบโต้ ...เด็กผู้หญิงถูกเบี้ยดตกคลอง และนักเรียนหญิงถูกแก๊สนำ้ตาจนล้มพับ เธอทั้งสองได้รับการช่วยเหลือจากมหาเด็ก โดยเปิดประตูให้ผู้เคราะห์ร้ายเข้าไปในสวนจิตรลดา ผมทั้งสองคนก็หลบเข้าไปอยู่ในนั้นด้วย

หลายคนกล่าวว่า เหตุการณ์ในเวลานั้นเป็นเพียงการประท้วงเล็กน้อย มันช่างขัดกับภาพที่ผมเห็น พวกมันไล่หาดผู้เคราะห์ร้าย ไม่เว้นแม้แต่เด็กและผู้หญิง เมื่อความไม่เป็นธรรมเกิดขึ้น ผู้ชุมนุมก็ตอบโต้ด้วยการทำลายสถานที่ของพวกเด็กๆ จากราช เสียงเครื่องยนต์ของรถถัง เสียงปีกแหกอากาศของเฮลิคอปเตอร์ และเสียงร้องครางของผู้บาดเจ็บร่างมอยู่ในโสต

ประธาน เลือดต่างท่านองไปทัวพื้นถนนราชดำเนิน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บางลำพู ครัวน โขมงloyชื่นมาจากการสำนักงานกองสลาภกินแบ่ง และตึก ก.ต.บ. สถานการณ์แล้วร้ายมันผ่านไป 10 ชั่วโมง เมื่อเหตุการณ์สงบบ้างอกับเก่งจึงพา กันวิ่งหนีกลับวัด แต่ก็ถูกฝุ่นเปียดเลี้ยด จนต้องมาหันร่วมกลุ่มกับผู้ชุมนุม

เวลา 18.10 น. จอมพลน้อม กิตติชาร ประภาคลาอองจากต้าแห่งนายกฯ โดย ที่นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ชื่นเป็นนายกฯ แทน ดูเหมือนว่าเหตุการณ์จะกลับกลับเป็นดี แต่ เมื่อถึง 24.00 น. จอมพลน้อม ในตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้ประกาศ “ให้เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการจนสุดความสามารถ” มั่นคงเป็นคำที่ดูดีกว่าคำว่า “จัดการ นักเรียน นิสิตนักศึกษา และประชาชนต่อไป” เพื่อหวังที่จะคลี่คลายสถานการณ์ ทางแกนนำจึงจัดตั้ง “ศูนย์ปวงชน ชาวไทย” ขึ้นชั่วคราว เสียงปืนยังดังประประราย ครัวไฟที่เกิดจากการเผาทำลายยังคงพวยพุ่ง ออยเป็นหย่อม ๆ การต่อสู้เรียกร้องสิทธิและเสรีภาพของตน และความเป็นประชาธิปไตยของ ประเทศดำเนินไปตลอดคืน เราสองคนพยายามหาที่หลบที่ปลอดภัยและหาทางที่จะกลับไปที่ วัดให้ได้

“เก่งดูผู้ชายคนนั้นลี เขาเดินไปทางทหาร”

“ไหน เย้ย! ทำไมเขามิ่งกลัววะ”

ปัง...ปัง...ปัง เสียงปืน อีก 16 ตั้งขึ้น ร่างของคุณจีระ บุญมาก ล้มลง เขากะรดตุก 3 ครั้ง ก็นิ่งไป เลือดไหลออกมาแดงฉาน นักศึกษาต่างพากันนำธงไปชับเลือด แล้วชูขึ้นเป็น หลักฐาน ต่างกูกูกองตะโภนต่อว่าทหาร “เขาจะเอาสัมให้มึนกิน” ทหารก็ยิงซู่กลับมา สร้าง ความเดือดเดือดให้แก่ประชาชนเป็นอันมาก สองมือที่ว่างเปล่าต่างกูกูกิใช้ต่อสู้ ร่างแล้วร่างเล่า ที่สละชีวิตพยายามต่อสู้ต่อไป ดังกับบรรพบุรุษชาวบ้านบางระจัน

“เก่ง วิ่งมาทางนี้เร็ว เร็วชัว”

“รอด้วย เยี้ยหมอบลง” ผมกับเก่งหมอบลงเมื่อได้อินเสียงปืน ทางที่ผมกำลังวิ่งเต็ม ไปด้วย...เลือดของวีรชน เด็ก หนุ่มสาวผู้ออกจากบ้าน และประชาชนล้มตายเป็นอันมาก ผม พยายามวิ่งกลับวัด ดูเหมือนว่าอย่างวิ่งก็ยิ่งหลง ทันใดผมต้องหยุดชะงัก

“อื้หู หยุดก่อน เป็นเด็กอยู่มายุ่งกับเขาทำไม” นายทหารศพลงเอกสารหลังจาก พาเราสองคนมาในที่ที่ปลอดภัย” วัดไปทางนี้ ลัดท้ายตลาดไปเลยซิ ทางลัด” ผมพยายามดู ชื่อของท่าน “พ.อ.กฤษณ์ สีวรรดา” ผู้ไม่เห็นด้วยในการใช้กำลังปราบปรามประชาชน เมื่อเสียง ปืนยังดังถีผมจึงรีบวิ่งออกไป ทันใดก็เกิดลมพัดมาอย่างแรง ผมกับเก่งพากันหมอบลง ความ

เย็นมหาศาลได้

ผมกับ

ดังเดิม จากเหตุ

14-15 ตุลาคม

ผมเด

ออกจากประชุมห

“จำไว้

จำไว้เป็นบทเรียน

ลาก่อน

สวัสดี.

เย็นมหาศาลได้สำแดงกลับเราร้าทั้งสองอีกครั้ง

ผลกับเก่งสะดุงตื่น เวลาผ่านไปเพียงแปดนาที ทุกสิ่งทุกอย่างกลับมาเป็นปี 2541 ดังเดิม จากเหตุการณ์ในวันนั้น มีผู้เสียชีวิต 65 คน บาดเจ็บ 857 คน จนหลายคนเรียกวันที่ 14-15 ตุลาคมว่า “วันมหาภัยโภค”

ผู้เดินตามเก่งออกจากการห้องสมุด เพราะสัญญาณเข้าเรียนดังขึ้น ยังไม่ทันที่ผู้จะก้าวออกจากประตูห้องสมุด เลี้ยงของหลวงพ่อคัตติวงศ์ “เข้ามาในโลกประสาท”

“จำไว้ เจ้ากระจากเงาสีเทา ประวัติศาสตร์ไม่เคยทำร้ายใคร นอกจากคนที่ไม่ยอม
จำไว้เป็นบทเรียน”

ลาก่อน...วันมหาวิปโยค

สวัสดี...ฟ้าสีทอง

พิริยะ ตรากุลสว่าง

โรงเรียนพิริยาลัย จังหวัดแพร่

เรื่องสืบ ราบวัลขมเยย

นลพิษกับกาลเวลา

“นับตั้งแต่โลกได้ถือกำเนิดขึ้น ใจจะรับรู้บ้างว่าโลกเกิดมาเมื่อไร แล้วมนุษย์เล่าเกิดขึ้นมาจากอะไร คำถามเหล่านี้ยังคงค้างคาวใจทุก ๆ คนอยู่เสมอ ทุกอย่างมีเกิดก็ต้องมีดับ มนุษย์กับโลกก็เหมือนกัน คงต้องมีสักวันหนึ่งที่จะต้องสลายไป แต่ในวานนี้ เวลาที่มนุษย์และโลกยังมีชีวิตและยังดำรงอยู่ มนุษย์คงจะมีจิตสำนึกมากพอที่จะทำให้โลกไม่อ่อนโยนَاคัย อย่างน้อยก็น่าจะคิดว่า ถ้าไม่โลก มนุษย์ก็คงไม่มีที่อยู่ เรา ก็น่าจะถอนโลกให้อยู่ในสภาพที่ดีกว่านี้...”

“เมื่อครั้งเป็นเด็ก บรรยายการร่วมรื่นสต์ใส อาการกับบริสุทธิ์ ไม่มีความพิษที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์เหมือนในตอนนี้ ก เพราะในสมัยก่อนไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์การทำางานต่าง ๆ ที่ไปทำลายโฉนดในชั้นบรรยายการและทำลายอาการที่บริสุทธิ์ ตัวการสำคัญในตอนนี้ที่เป็นตัวทำลายอาการและทำให้เกิดผลพิษทางอาการ ก็คือ ก้าชcarbонไดออกไซด์ ซึ่งก็มาจากพากห่อไอเสียการรถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์...” ความรู้สึกของชายผู้หนึ่งที่กำลังนั่งคิดด้วยความวิตก กังวล ความคิดของเขาราวกับว่ากำลังนั่งบรรยายให้ลูกหลานและเด็ก ๆ พังด้วยความตั้งใจ

เข้าแห่งการเริ่มต้นใหม่ ดวงอาทิตย์ขึ้นขอบฟ้าเพื่อส่องสว่าง บ้านสองชั้นหลังหนึ่งตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่ร่มรื่น เมื่อสังเกตดูภายนอกบ้าน มีเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ทำด้วยไม้อ่อนนุ่มมาก แสดงถึงความเป็นไทยโดยแท้ รวมทั้งตัวบ้านก็เป็นทรงลักษณะไทย แม้ขนาดของบ้านจะไม่ใหญ่โตมากนัก แต่ก็มีความประณีตลงตัว มีเสน่ห์ของความเป็นไทยอย่างนักไม่ถูก

“อาคารสดชื่นจังเลย” นพอกรามายืนสูดอากาศตรงหน้าต่าง

“เข้าวันใหม่ที่สดใส ขอบจังเลย อากาศบริสุทธิ์แบบนี้ แฉมยังมีตันไม่มากมาย ก เลยยิ่งสดชื่นเข้าไปใหญ่” นพพุดเสร็จพลาญึ่งมองทิวทัศน์ผ่านหน้าต่างในห้องนอนของเข้า แล้วคิดอะไรไปเพลิน ๆ เมื่อออกจากความคิดนั้น เขาก็เดินลงมาที่ชั้นล่างของบ้าน และเดินสูดอากาศ

ต่อรอบ ๆ บริเวณ
ดังขึ้นจากหน้าต่าง
“ใจ พี่
“อ้าว...
สดชื่นขึ้นมากทีเดียว
แต่ว่า...

“คงไม่
มันเริ่มร้อนแล้วล่ะ
พี่ชายจี
“อ้าว...ก
“จันกรีบ
พุดล้อนองสาวตัวดี
หากแต่
เมื่อทั้งน้ำและน้ำ
ชะตามรอมอยู่กันต
มีกันอยู่แค่สองคน
ใบวัน ๆ เท่านั้น

พ่อและ
ธรรมชาติที่นี่ พ่อ
ทั้งพ่อและแม่ต่างล
ท่ามกลางธรรมชาติ
ให้รู้จักรักธรรมชาติ
เรื่อย่างมากมาย

“...ธรรม
อาคารสะอาดสดชี
ดูดควันพิษเข้าไปແ
ใจ ส่วนควันพิษ ถ
เป็นก้าชที่มนุษย์เร
เพลิง และก้าชในโน

ต่อรอบ ๆ บริเวณบ้าน จนกระทิ้งแสงอาทิตย์ส่องผ่านมายังตัวบ้าน แล้วเลี้ยงของใครคนหนึ่งก็ ดังขึ้นจากหน้าต่างชั้นสอง

“ใน พี่นพ ตีนแต่เข้าเลียนะ ลงมาสูดอากาศทุกวันเลย”

“อ้าว...นุ่น ตีนแล้วเหรอ ไม่ลองลงมาสูดอากาศข้างล่างกับพี่บ้างล่ะ มันทำให้จิตใจ สดซึ้นขึ้นมากทีเดียวนะ” พี่นพแนะนำให้น้องสาวคนเดียวของเขางามารับอากาศบริสุทธิ์บ้าง แต่ร่า...

“คงไม่หรอ ก็ พี่นพ นีก็จะเจ็บมองเข้าแล้วนะ นุ่นจะรีบไปทำอาหารเข้า เนี่ย...ท้อง มันเริ่มร้องแล้วล่ะ”

พี่ชายจึงพูดขึ้น “แหม...ห่วงกินมากกว่าอย่างอื่นเลยนะ”

“อ้าว...ก็คนกำลังหิวนี่นา”

“งั้นก็รีบไปทำอาหารเข้าเถอะ มัวแต่พูดเดี่ยวเป็นลมจะหาว่าพี่ไม่เตือนไม่ได้นะ” พี่นพ พูดล้อน้องสาวตัวเองด้วยความสนุกสนาน

หากแต่ร่าในใจของทั้งสองก็คงไม่ได้มีความสุขสนุกสนานเหมือนภายนอก เพราะ เมื่อทั้งพี่และนุ่นโถพอที่จะช่วยตัวเองได้ พ่อกับแม่เกิดตายไปหมด ทั้งแต่ลูกสองคนໄว้ให้เผชิญ ชะตากรรมอยู่กันตามลำพัง แต่นพและนุ่นก็สามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาตลอด เพราะเขามีกันอยู่แค่สองคนพี่น้อง และฐานก็ไม่ได้ร่ำรวยอะไรมากมาย พอมีกินมีใช้ มีความสุขทางกาย ไปวัน ๆ เท่านั้น

พ่อและแม่ของพี่และนุ่นเป็นคนที่ชอบธรรมชาติด้วยกันทั้งคู่ ก่อนที่จะมาอยู่ท่ามกลาง ธรรมชาติที่นี่ พ่อและแม่นั้นอยู่ในกรุงเทพฯ มาก่อน ตอนนั้นพี่และนุ่นยังตัวเล็ก ๆ กันอยู่ ทั้งพ่อและแม่ต่างลงความเห็นกันว่า ในกรุงเทพฯ นั้นดุนวย ไม่สงบเงียบเหมือนต่างจังหวัดที่อยู่ ท่ามกลางธรรมชาติอย่างนี้ จึงได้ตัดสินใจมาอยู่ที่ต่างจังหวัด พ่อและแม่เลี้ยงลูกทั้งสองมาโดย ให้รู้จักกับธรรมชาติ รักลิงแรดล้อมรอบ ๆ ตัว เพราะลิงเหล่านั้นมันได้ทำประโยชน์ให้กับมนุษย์ เรื่อยมาอย่างมากมาย

“...ธรรมชาติต่าง ๆ มันไม่เคยทำให้ลิงแรดล้อมเป็นพิษ เป็นของเสีย มีแต่จะทำให้ อากาศสะอาดสดชื่น และที่สำคัญ ต้นไม้ทำให้เรามีอากาศหายใจที่บริสุทธิ์ เพราะต้นไม้ช่วย ดูดควันพิษเข้าไปและจะคายก๊าซออกมานา ทำให้เหลืออากาศบริสุทธิ์ไว้ให้มนุษย์ได้ใช้หายใจ ส่วนควันพิษ ลิงเป็นพิษต่าง ๆ ที่ต้นไม้ดูดเข้าไป ก็คือ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งก๊าซนี้ เป็นก๊าซที่มนุษย์เราหายใจออกมานา และยังมีก๊าซชัลเพอร์ไดออกไซด์ ที่ได้จากการเผาไหม้เชื้อ เพลิง และก๊าซในโทรศัพท์มือถือ ก็ออกไซด์ ที่มาจากโรงงานอุตสาหกรรม...”

นพยืนคิดถึงอดีต ที่ถึงแม้ว่าเขายังตัวเล็ก ๆ อยู่ แต่พ่อแม่ก็ปลูกฝังให้เข้าเป็นที่รักธรรมชาติ เพราะธรรมชาติมีบุญคุณกับเรามากมาย คำสอนทุกอย่างของพ่อแม่ นพจึงได้ชื่นใจเสมอ จนมาบัดนี้ นพก็โตพอที่จะคิดอะไรต่ออะไรเองได้ เขารู้สึกคิดเสมอว่า “ถ้ามีอย่างอื่นที่จะมาทำลายธรรมชาติให้เสียหายมากขึ้น แล้วอาการบริสุทธิ์ที่เคยมีมันจะยังมีเหลืออีกเหรอ” เขายังคงตอบคำถามตัวเองว่า “คงไม่มีอะไรที่จะมาทำความเสียหายให้กับสิ่งแวดล้อมได้มากกว่าน้ำอิกรอก” แต่ความคิดของคนก็ใช่ว่าจะถูกต้องเสมอไป ความคิดของนพก็เช่นเดียวกัน ทุกอย่างมันอาจจะไม่ได้เป็นอย่างที่นพคิดก็ได้

นพยืนอยู่ท่ามกลางธรรมชาติเป็นเวลานาน เสียงเรียกของน้องสาวดังหลายครั้งแล้ว แต่ดูเหมือนว่าพองจะไม่ได้รู้สึกและไม่ได้ยินเสียงนั้นแม้แต่น้อยเลย

“พี่พ พาหานข้าวเข้าให้แล้ว” นุ่นเรียกพี่ของตัวเองหลายครั้ง แต่นพก็ยังไม่หันสักที นุ่นก็ไม่ไหว จึงเดินออกจากสะพานริมแม่น้ำโขงไป เดินทางกลับบ้าน

นพสะดึงด้วยความตกใจ แล้วพุดกับนุ่นว่า “อะไรกัน.. นุ่น อยู่ไกลแค่นี้ ตะโหนะดังล้นเลย เรียกเบา ๆ ก็ได้นี่นา”

“จะให้เบาได้ไง นุ่นเรียกพี่ตั้งหลายครั้งแล้ว พี่ยังไม่หันเลย” นุ่นพุดด้วยอารมณ์โมโห นิด ๆ

“อ้าว! เหรอ”

“มัวรีบคิดอะไรอยู่ล่ะ เรียกแคนนี้ก็ไม่ได้ยิน” นุ่นถามด้วยความอยากรู้ พี่ชายจึงตอบไปว่า “ไม่มีอะไรหรอก ยังคิดอะไรเรื่อยเปื่อยเท่านั้นแหละ”

“จริง ๆ นะ”

“จริงสิ”

“ถ้าอย่างนั้นก็ไปทานข้าวกันได้แล้วล่ะ ที่มาเรียกเนี่ยจะเรียกให้ไปทานข้าว ไม่ป่าวຍให้ยืนถึงเย็นก็บุญแล้วนะ”

“ແມ... นີ້ເຮືອນະ ໃຈ້າຍໜະຈົງ ເຄາເດອະ... ຍັງໃໝ່ເຮົວໃຫຍ່ກັນກ່ອນ ຫິວຈະແຍ່ແລ້ວລະ ເທັນມີ... ທ້ອງຮັງໃຫຍ່ເລີຍ”

...ชีวิตของพี่น้องสองคน ไม่ยุ่งยากอะไรมาก อยู่กันอย่างเรียบง่าย พอมีกินมีใช้ใบในแต่ละวัน

จนบัดนี้เวลาได้ล่วงเลยมา 15 ปี ทั้งนพและนุ่นก็เป็นผู้ใหญ่กันแล้ว ทั้งสองอยู่ที่ต่างจังหวัดมาตั้งแต่เด็ก นุ่นจึงแนะนำพี่ชายเขาว่า น้ำจะไปเที่ยวที่กรุงเทพฯ ดูบ้าง อยากรู้ว่าจะ

เปลี่ยนไปจากเดิม

“ເຮືອຍັງ

ສາວດ້ວຍຄວາມສັສົນ

ນຸ່ງຝຶກຝຶກ

“ເຄາລະ

“ອຍາກີ

ຮວດເຮົວ

“ໂນ່ຍເວີ່ຍ

“ຂ້າວ...ນ

“ເຄາລະ

ນຸ່ນຕອບ

ກຽງເທິງ

ພວກເຂົາອາຍະຈະວອ

ບ້ານເກົ່າທີ່ເຄຍອູ່ເ

“ບໍ່ຈິນ..

ເລື່ອງຮາ

ຂັບເຂົ້ອນ

“ໂທ...ທໍາ

“ພຶກແກ

ແລ້ວພ

ເປັນຕົກສູງ ๆ ໄປໜ້າ

“ຈົງດ້ວ

“ແຕ່ພໍວ

ຮອຍນັດຕ່າງ ๆ ຄວາ

ໃຫ້ນຸ່ນພັ້ງ

ນຸ່ນສັລະ

ນພຈຶນບ

ເດີມ ແບບນີ້ແລ້ວ

ລັອມທີ່ແລ້ວ ມັນຈ

เปลี่ยนไปจากเดิมมากแค่ไหน

“เรอังตัวเล็ก ๆ ออยู่เลย จำได้หรือว่าที่กรุงเทพฯ นั่นเป็นยังไง” พี่ชายตามน้องสาวด้วยความสงสัย

นุ่นผู้ที่ไม่เคยยอมใคร จึงตอบกลับไปว่า “ทำไมจะจำได้ รับรองว่าจำได้แน่นอน”

“เอ่าล่ะ... จำได้ก็จำได้ แล้วถามจริง ๆ เดอะ อยากไปกรุงเทพฯ มากเหรอ”

“อยากไปสิ จำกัดตั้งนาน อยากไปดูบ้านที่ฟ่อแม่เคยอยู่นั่น” นุ่นรีบตอบด้วยความรวดเร็ว

“โออี๊ย... จนป่านนี้แล้ว บ้านของพ่อกับแม่จะยังอยู่เหรอ”

“อ้าว... มันก็ไม่แน่นะ พี่นพ” นุ่นตอบด้วยความลังเลนิด ๆ

“เอ่าล่ะ... พี่ยอมแพ้แล้ว ไปก็ไป เราจะไปกรุงเทพฯ กันพรุ่งนี้เลย ตกลงมื้ย”

นุ่นตอบด้วยความดีใจ “ตกลงค่ะ”

กรุงเทพฯ เมืองหลวงที่โครง ต่างก็อยากรู้มาอยู่ แต่ว่าพอกับนุ่นไม่ได้มา เพราะพากเขายากจะอยู่ที่นี่ เหตุผลของการมาครั้งนี้เพียงแค่อยากรู้ความเปลี่ยนแปลงและมาตรฐานเก่าที่เคยอยู่เท่านั้น

“บรีน.. บรีน.. บรีน..”

เสียงรถต่าง ๆ ดังหนักหูจนแทบไม่ได้ยินอะไร และบางทีก็ติดกันเป็นทางยาวไม่ขับเขยื่อน

“โห... ทำไมกรุงเทพฯ มันถึงได้เปลี่ยนไปมากขนาดนี้” นุ่นพูดด้วยความแปลกใจและสงสัย

“พี่ก็แทบไม่เชื่อสายตาตัวเองเหมือนกัน” นพพุดสนับสนุนจากที่น้องสาวพูด

แล้วพกพูดต่อ “นุ่นดูสิ รถติดยาวเหยียดเลย บ้านที่เคยเป็นหลัง ๆ ตอนนี้ก็กลายเป็นตึกสูง ๆ ไปหมด โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ก็มีมากขึ้น”

“จริงด้วย พี่นพ ดูสิไม่น่าอยู่เหมือนแต่ก่อนเลย”

“แต่พี่ว่าตรงนั้นไม่สำคัญหรอกนะ พี่คิดว่าสิ่งสำคัญตอนนี้ก็คือ ความพิษจากท่อไอเสียรถยนต์ต่าง ๆ ความพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม มันมีมากกว่าแต่ก่อนเยอะเลยทีเดียว” นพบรรยายให้นุ่นฟัง

นุ่นสงสัยจึงถามไปว่า “มียะแล้วยังไงเหรอคะ”

นพจึงบอกนุ่นว่า “ก็ดูสิ ตันไม่ก็มีน้อยลง ควันพิษ ฝุ่นควันต่าง ๆ กลับมีมากขึ้นกว่าเดิม แบบนี้นะ สิ่งแวดล้อมก็เป็นพิษหมดแหละสิ แล้วผลกระทบของการที่ไม่หันไม่ ไม่มีสิ่งแวดล้อมที่ดีแล้ว มันจะทำให้มันชุบชื้นมากับริสุทธิ์หายใจ มนุษย์จะสูดอากาศที่เป็นพิษเข้าไป

ทุกวัน ๆ จะในที่สุดก็ป่วยตาย

“โห...ร้ายแรงจริง ๆ ชาด้วยสิ”

“ตอนนี้เก็งเหลือเพียงแต่ว่าเราจะช่วยสิ่งแวดล้อมได้ยังไง ก่อนที่มันจะสายเกินไป” นพ ถามน่องสาวเพื่อให้เธอได้คิดบ้าง

“นุ่นคิดว่า ช่วยกันปลูกต้นไม้ให้มาก ๆ ก็ได้นะ แล้วพวกสิ่งของต่าง ๆ ที่สามารถจะทำให้เกิดผลกระทบทางอากาศ เราก็ช่วยกันหาทางทำให้มันมีน้อยลงและหาทางกำจัดทิ้ง โดยที่ให้เกิดผลเสียต่ออากาศน้อยที่สุด” นุ่นตอบด้วยความภูมิใจในความเป็นคนรักษาสิ่งแวดล้อม

นพจึงเพิ่มเติมว่า “ประการหลังนี้ อาจจะไม่ต้องลำบากถึงขนาดนั้นก็ได้ เราเพียงแค่ทิ้งขยะแยกตามถังที่เข้าใจกันไว้แบบนี้ เราก็สามารถที่จะช่วยสิ่งแวดล้อมได้อีกทางหนึ่งแล้ว” นพพูดไปพลาๆ ไปทิ้งขยะใบใหญ่ที่ตั้งเรียงกัน เขียนไว้ว่า ขยะเปียก ขยะแห้ง

แล้วพื้นองทั้งสองก็เดินไปด้วยความกังวลและเป็นห่วงสิ่งแวดล้อมอย่างที่สุด เพราะคนที่จะช่วยสิ่งแวดล้อมได้ ก็คือทุก ๆ คน ไม่ใช่เพียงแค่ครคนเดียวหนึ่งเท่านั้น

ตั้งแต่เมื่อก่อนจนถึงวันนี้ เวลาได้ผ่านพ้นมานานนับ 30 ปี แต่เมื่อพิษทางอากาศยังไม่ดีขึ้นตามเวลาที่ผ่านไป มีแต่จะย่างลงทุกวัน นพนั่งคิดถึงอดีตที่แสนจะเจ็บปวด ใครกันเล่าที่จะเตือนใจช่วยสิ่งแวดล้อมให้มันดีขึ้นได้...ถ้าไม่ใช่มนุษย์

ตอนนี้สิ่งแวดล้อมกำลังป่วยหนัก หากว่ามนุษย์ไม่ช่วยกันพื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้กลับมาอยู่ในสภาพที่ดีกว่าเดิม สิ่งแวดล้อมก็คงต้องบอกกับมนุษย์ว่า “มันสายไปแล้วล่ะ เรายังไม่สามารถจะช่วยพวกเจ้าให้อยู่อย่างดีเหมือนเมื่อก่อนแล้ว และที่สำคัญถ้าไม่มีสิ่งแวดล้อม โลกก็จะไม่มีมนุษย์อีกต่อไป”

เพียงแค่มนุษย์ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นเพียงคนละเล็กคนละน้อย มันไม่ใช่เรื่องที่ยากเลย มนุษย์เราก็ยังทำกันไม่ได้อีกเชียหรือ? หรือจะรอจนกว่าไม่มีอะไรเหลือแล้ว มนุษย์เรายังจะมีจิตสำนึกที่จะช่วยกัน แต่ว่าถ้าเป็นอย่างนี้ เมื่อถึงตอนนั้น ก็คงไม่มีอะไรที่จะให้ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม และแม้แต่มนุษย์ก็คงไม่มีเหลืออยู่บนโลก...

ราพิพ จิราสรัตน์

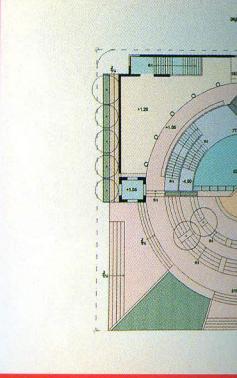
(อายุ 18 ปี) 38 ช.ส่วน 5 ต.มหาพุฒาราม

บ้านรัก กรุงเทพฯ 10500

มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะมนุษยศาสตร์

เอกสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา ปี 1

ค่าใช้จ่ายทั่วไป
ค่าใช้จ่ายทั่วไป / ค่าเชื้อเพลิง
ค่าเชื้อเพลิง / ค่าเชื้อเพลิง

นิทรรศการ 25 ปี 14 ตุลา

พิมพ์ : ตุลาคม 2541

ราคา 100 บาท

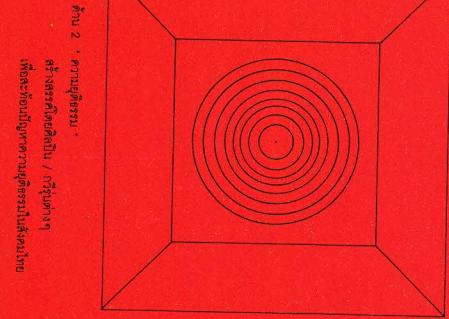
ดำเนินการจัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์ส่ายน้ำ

จัดทำโดย : สายส่งวิญญาณ โทร. 943-6585

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์เดือนตุลา โทร. 996-7393-5

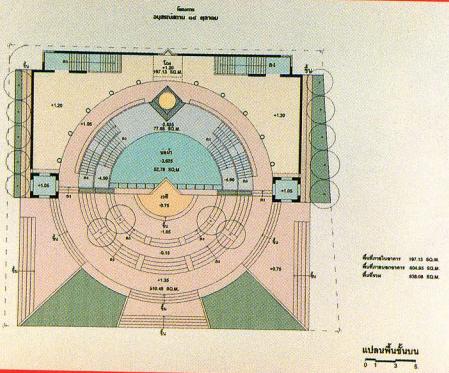
ด้าน 4 • สังค์パイในอุตสาหกรรม
ความเรื่องราวดูน่ารัก ลึกลับด้วยสีสัน
ที่ต่างกระตือรือร้นเด็กน้อยเรียนดีและทุกคนติด
ใจกันไม่ได้เลย

ด้าน 3 • ความเรียบง่ายของสถาปัตยกรรม
ที่สามารถให้ความรู้และสนุกสนาน

ด้าน 2

ด้าน 1 • ประชาอินไซด์

ด้าน 4

